

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

2017

Regionální statistiky

Hradec Králové, 31. 8. 2018

Kód publikace: 330131-18

Č. j.: 47 / 2018 – 7801

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Hradci Králové

Ředitel odboru: Petr Matoušek

Kontaktní osoba: Věra Varmužová, e-mail: vera.varmuzova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	23
3. Ekonomický vývoj	50
4. Životní prostředí.....	73
5. Mezikrajské srovnání	81
Tabulková příloha.....	91
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	92
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	93
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	94
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	95
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2017.....	96
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj	98
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj.....	99
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj.....	102
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí	104
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2012 a 2017	105
Zkratky krajů a okresů.....	108

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2017, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2012). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2017. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) zpracovat hodnocení pouze do roku 2016, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2017 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat. Využita byla také data z mimořádného zjišťování ČSÚ za rok 2016 o veřejném občanském a technickém vybavení obcí.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů po roce 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.hrdeckralove.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Královéhradeckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Královéhradeckého kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 22. 8. 2018. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

Počet obyvatel v kraji je dlouhodobě stabilní, patří však k nejstarším v republice.

- Královéhradecký kraj má neměnnou sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho 48 měst, ve kterých bydlí dvě třetiny obyvatel a podíl městského obyvatelstva klesá.
- Ve venkovských obcích (nemají statut města) se počet obyvatel zvyšuje, nejvíce vzrostl od roku 2001 v obcích s 500–1 999 osobami. Naproti tomu pětina obyvatel ubyla v nejmenších obcích do 199 osob. V obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina osob.
- Počet obyvatel kraje je dlouhodobě stabilní a ke konci roku dosáhl 551 089 osob, od roku 2001 byl nejvyšší v roce 2010, pak sedm let klesal a v roce 2017 opět vzrostl. Obyvatelstvo ubylo v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov. Cizinci se podílejí na obyvatelstvu kraje 2,8 %.
- Věková struktura obyvatel je mezi kraji nejstarší, průměrný věk 42,5 let je mezi kraji nejvyšší. Nejvyšší je i podíl seniorů, který dosáhl 20,8 % a naopak nejnižší podíl osob ve věku 15–64 let.
- Index stárí se dlouhodobě zvyšuje a je nejvyšší mezi kraji. Počet seniorů převyšuje počet dětí od roku 2005, v současné době připadá na 100 dětí 134 seniorů.
- Porodnost v kraji poslední čtyři roky roste. Mimo manželství se rodí více než polovina dětí. Úhrnná plodnost je vyšší. Neustále se zvyšuje průměrný věk matky při narození dítěte.
- Úmrtnost posledních pět let vykazuje stabilní trend.
- Poprvé od roku 2010 byl v roce 2017 celkový přírůstek obyvatel, a to vlivem stěhování.
- Sňatečnost poslední dva roky roste. Rozvodovost zůstává na stejné úrovni, mírně klesá.
- Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR a právě narozený chlapec má naději dožití 77,2 let, dívka 82,4 let. Naděje dožití mužů je druhá nejvyšší a žen čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

Sociální vývoj

Demografické a ekonomické jevy a procesy ovlivnily sociální charakteristiky kraje. Ekonomice se daří, to mělo kladný vliv na zaměstnanost, nezaměstnanost, mzdy, důchody a ostatní sociální ukazatele v kraji.

- I když obyvatelstvo kraje stárne, díky dobré ekonomické situaci a prodlužující se hranici věku odchodu do důchodu, pracovní síla kraje rostla, zvýšil se počet zaměstnaných na úkor nezaměstnaných, vzrostla vzdělanostní úroveň pracovní síly.
- Díky růstu ekonomiky přibývalo zaměstnaných především v průmyslu a stavebnictví, v kraji jsou tyto odvětvové sektory zastoupeny nadprůměrně. Pomalejší byl příliv zaměstnaných do sektoru služeb a toto odvětví je, z hlediska podílu zaměstnaných, pod průměrem ČR. V zemědělství se podíl zaměstnaných dlouhodobě snižuje.
- Ekonomický růst srazil nezaměstnanost v kraji (podle MPSV) na historicky nejnižší úroveň od 2. poloviny 90. let. Počty nezaměstnaných a volných pracovních míst se téměř vyrovnaly. Kraj se řadí mezi regiony s nejnižší nezaměstnaností, v okrese Rychnov nad Kněžnou byl podíl nezaměstnaných vůbec nejnižší mezi okresy v celé ČR. Klesly počty nezaměstnaných podle vzdělání, věku, kvalifikaci i délky evidence.

- Materiální bohatství domácností v kraji roste, v posledním sledovaném roce (2016) se sice tempo růstu čistého disponibilního důchodu domácností zpomalilo, ale v přepočtu na 1 obyvatele byl čistý disponibilní důchod domácností 5. nejvyšší.
- Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i ve vývoji mezd. To potvrzují data ze statistického výkaznictví i přebíraná data od MPSV a MF. Kraj si polepšil na 6. příčku mezi kraji avšak přetrvávají rozdíly mzdových hladin mezi pohlavími.
- V nemocnicích se zvyšuje počet lůžek, jejich průměrné využití i počet hospitalizací, průměrná ošetrovací doba se snižuje, přesto je dlouhodobě nejdelší ze všech krajů.
- U nových případů dočasné pracovní neschopnosti i počtu kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst mezi kraji. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo páté nejnižší v ČR, snižuje se délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti.
- Počet i objem vyplacených dávek státní sociální podpory se v posledních letech snižuje. Výdaje i počet vyplacených dávek přídatku na dítě v porovnání s rokem 2012 poklesly o 30 %.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění od roku 2012 stouply o dvě pětiny. Dvě třetiny celkového objemu dávek byly vyplaceny na nemocenském, jedna čtvrtina jako peněžitá pomoc v mateřství.
- Roste počet poskytovatelů pobytových sociálních služeb pro seniory, dvojnásobný nárůst kapacit je v posledních pěti letech zaznamenán v domovech se zvláštním režimem. Na tisíc seniorů připadá v kraji 20,4 lůžek v domovech pro seniory, mezi kraji jde o 6. nejnižší hodnotu.
- Počet příjemců starobního důchodu mírně stoupá, mezi příjemci je více žen, jejich starobní důchod je v průměru o dva tisíce korun nižší než starobní důchod mužů. Rychleji roste počet příjemců předčasných starobních důchodů, na příjemcích starobního důchodu celkem se v roce 2017 podíleli více než jednou čtvrtinou.
- Dlouhodobě klesá počet registrovaných trestných činů, v přepočtu na tisíc obyvatel patřil v roce 2017 v ČR k nejnižším.
- Počet hlášených dopravních nehod byl od roku 2012 nejvyšší, snížil se však počet usmrcených a těžce zraněných osob. Škody způsobené při dopravních nehodách překročily v roce 2017 poprvé částku 300 mil. Kč.
- Počet požárů na tisíc obyvatel byl mezi kraji nejnižší, meziročně stoupl počet zraněných, počet zemřelých byl nejnižší za poslední čtyři roky.
- Kraj má nadprůměrný podíl obcí s informačním centrem, střediskem pro volný čas dětí a mládeže a víceúčelovým sportovním zařízením.

Ekonomický vývoj

Růst ekonomiky kraje potvrzují regionální makroekonomické ukazatele i výsledky odvětvových statistik.

- Díky rychlému tempu růstu hrubého domácího produktu, byl v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2016 pátý nejvyšší mezi kraji. Ekonomická výkonost kraje zůstává podprůměrná a dlouhodobě se nemění.
- Rychlé tempo růstu dosáhla i regionální hrubá přidaná hodnota. Zvýšil se především podíl sekundárního sektoru na HPH díky zpracovatelskému průmyslu. Podíl terciárního sektoru na HPH v čase klesá a mezi kraji byl 3. nejnižší.

- Skokový nárůst tvorby hrubého fixního kapitálu v posledních dvou sledovaných letech (2014 a 2015) zlepšilo postavení kraje v investiční aktivitě a posunulo ho na prostřední příčku mezi kraji. Míra investic zůstává podprůměrná, ale není již nejnižší mezi kraji.
- Výdaje na VaV dosáhly v roce 2016 částky 1,8 mld Kč, což představovalo 0,8 % hrubého domácího produktu kraje a 2,3 % republikových výdajů.
- Výzkumem a vývojem se v roce 2016 zabývalo 1 986 osob a jejich počet dlouhodobě rostl, od roku 2010 to byl nejvyšší počet a nárůst činil 15,2 %, tj. zvýšení o 261 osob. Z celkového počtu v ČR to byly 3 %. Tři čtvrtiny zaměstnanců VaV pracovalo v podnikatelském sektoru a více než pětina ve vysokoškolském sektoru. Téměř 47 % zaměstnanců byli výzkumníci, z nich bylo 26 % žen.
- V oblasti ICT pracovalo v roce 2016 celkem 7 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), z toho bylo 58,9 % specialistů a 41,1 % techniků. Z celkového počtu v ČR tvořili 3,8 %.
- K internetu bylo v roce 2016 připojeno 75,4 % domácností, shodně jako v ČR, zatímco v roce 2010 to bylo 59,5 %. Pro bezdrátový rozvod internetu v domácnosti používalo Wi-Fi router 54,9 % domácností, v roce 2010 to byly necelé dvě pětiny.
- Internet k internetovému bankovníctví používala v roce 2016 více než polovina jednotlivců, zatímco v roce 2010 to byla pouhá pětina. Na pátém místě mezi kraji bylo používání internetu jednotlivci na mobilním telefonu.
- Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí více než 7 % a na 1 ha tak připadá třetí nejvyšší hodnota celkové zemědělské produkce mezi kraji. Převažuje rostlinná produkce nad živočišnou od roku 2010.
- Ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v kraji registrováno v roce 2017 celkem 72,4 tisíc, více než polovina všech registrovaných subjektů. Více než dvě třetiny z nich jsou živnostníci, nejčastěji v odvětví obchodu, průmyslu a stavebnictví.
- Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7,2 % a na 1 ha zemědělské půdy připadá třetí nejvyšší hodnota produkce mezi kraji.
- Tahounem průmyslu kraje je výroba počítačů, elektronických a optických stroj a zařízení a automobilový průmysl. Vzrostla exportní závislost tržeb na vývozu, byla 2. nejvyšší mezi kraji.
- Zatímco instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji, spotřebou energie se kraj řadí na 6. nejvyšší příčku, spotřeba v domácnostech na 1 obyvatele byla 3. nejvyšší mezi kraji.
- Většina ukazatelů velkých stavebních podniků i stavební práce provedené malými podniky na území kraje vykazují nárůst. Rostly počty vydaných stavebních povolení, jejich hodnota v roce 2017 byla nejvyšší v celé historii sledování (od roku 1994). Tempo růstu zahájených bytů bylo podprůměrné, u dokončených bytů bylo 2. nejvyšší mezi kraji.
- V hromadných ubytovacích zařízeních se v roce 2017 ubytovalo 1,3 milionů hostů, tj. meziročně o 9 % více, a byl to čtvrtý nejvyšší počet hostů mezi kraji. Mezi zahraničními hosty dlouhodobě převažují turisté z Německa, Polska a Slovenska.

Životní prostředí

Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým.

- Výměra zemědělské půdy od roku 2012 poklesla o 891 ha, z toho orná půda o 1 940 ha.
- V roce 2017 se v kraji hospodařilo na 23,3 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %.
- Chráněná území zaujímají více než pětinu rozlohy kraje.
- Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno 94,5 % obyvatel. Spotřeba vody se ve sledovaném období ustálila na stejné úrovni a je pod republikovým průměrem. Ceny vodného a stočného meziročně mírně vzrostly.
- Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a čistírny odpadních vod.
- Emise hlavních znečišťujících látek klesaly a oxidy dusíku i oxid uhelnatý jsou nadále pod celorepublikovou úrovní. Měrné emise ze stacionárních zdrojů se v kraji i okresech v letech 2012 až 2015 většinou snižovaly. Zvýšily se jen hodnoty oxidů dusíku v kraji a v okresech Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov.
- Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2015 a 2016 se zvýšila produkce komunálního odpadu celkem i v přepočtu na 1 obyvatele, přesto to byla v roce 2016 druhá nejnižší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele mezi kraji.
- Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2016 se meziročně snížily na 1 506 Kč, což bylo nejméně ve sledovaném období let 2012–2016.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Neměnná sídelní struktura od roku 1995.

Královéhradecký kraj má dlouhodobě neměnnou sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2017 mělo 48 obcí statut města a 12 obcí statut městysu. V roce 2017 nevzniklo na území kraje žádné nové město ani nový městys ani obec. Krajské město Hradec Králové je v kategorii od 50 000 do 100 000 obyvatel, druhé a třetí největší město je Trutnov a Náchod v kategorii 20 až 50 tisíc osob. Měst od 10 do 20 tisíc obyvatel je pět v pořadí Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí, Jaroměř a Rychnov nad Kněžnou. V roce 2001 to bylo ještě Nové Město nad Metují.

Dvě třetiny obyvatel bydlí ve městech a jejich podíl postupně klesá.

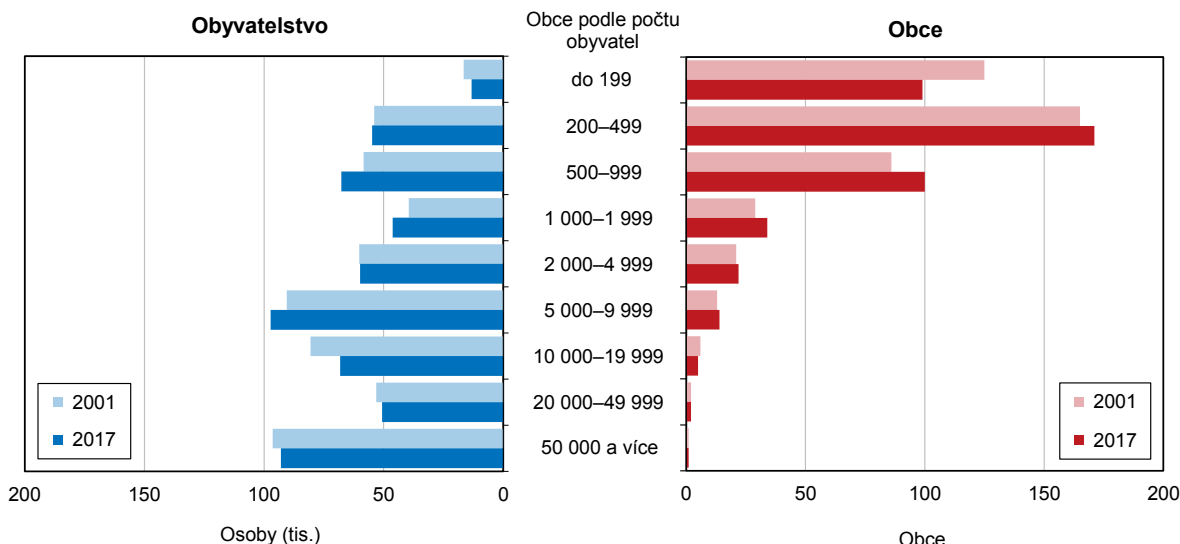
K 31. 12. 2017 měl kraj 551 089 obyvatel. Městské obyvatelstvo tvořilo dvě třetiny obyvatel, což představuje 366 432 osob, a v delší časové řadě od roku 2001 se podíl mírně snižoval, od roku 2006 do roku 2008 zvyšoval a pak postupně mírně klesal. Maximální a minimální hodnota podílu byla v krajních letech období, tzn. 68,5 % městského obyvatelstva v roce 2001 a 66,5 % v roce 2017. Během roku 2017 ubylo ve městech celkem 541 obyvatel, nejvíce to bylo v roce 2011 (-2 338 osob). Za celé sledované období od roku 2001 ubylo ve městech kraje téměř 10 tisíc osob.

Ve venkovských obcích se počet obyvatel zvyšuje, nejvíce vzrostl v obcích s 500–1 999 osob.

Ve 400 venkovských obcích (nemají statut města) žilo k 31. 12. 2017 celkem 184 657 obyvatel s meziročním zvýšením o 837 osob, tj. o 0,5 %. V porovnání s rokem 2001 vzrostl počet obyvatel venkova o 6,7 %, tj. 11 557 osob, nejvíce v obcích v kategorii 1 000–1 999 osob celkem o 7 %, tj. o 6 709 obyvatel a v kategorii 500–999 osob o 15,8 %, tj. o 9 234 osob. Naproti tomu pětina obyvatel, tj. 3 211 osob ubylo v nejmenších obcích do 199 osob.

Graf 1.1 Sídelní struktura Královéhradeckého kraje v letech 2001 a 2017 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

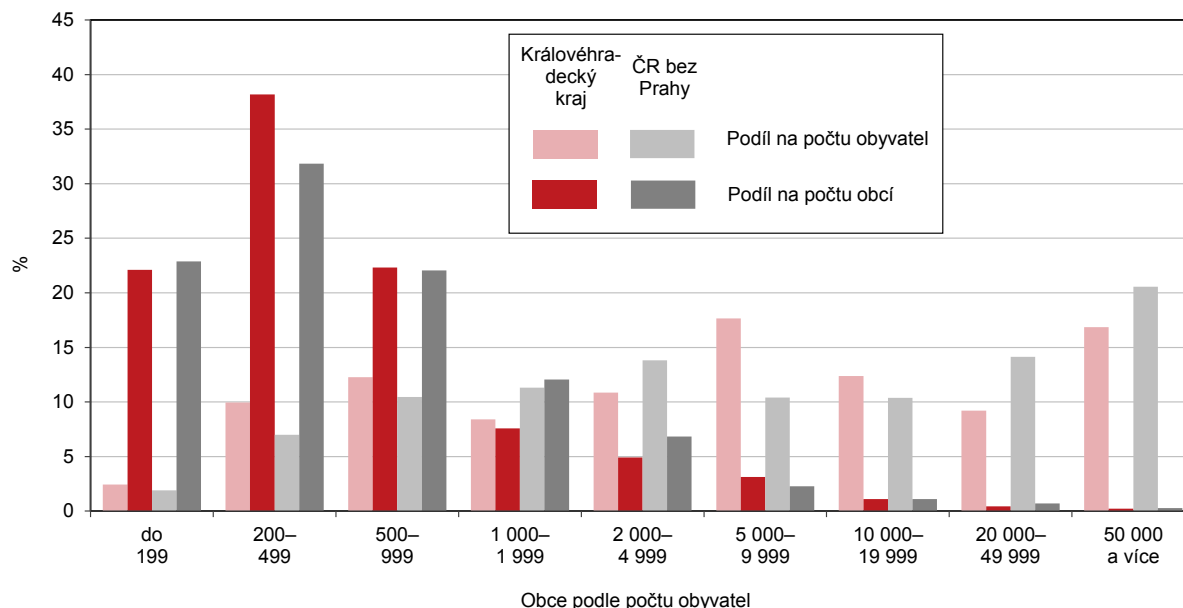
V obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina osob.

Ve 404 obcích do 2 000 obyvatel žilo ke konci roku 2017 celkem 182 137 osob, tj. třetina (33,1 %). V roce 2001 to bylo 405 obcí, v nichž bydlelo o 13 648, tj. o 8,1 % osob méně. Skupina obcí (měst) nad 2 000 obyvatel je také dlouhodobě stabilní. V nejmenších obcích do 200 obyvatel, kterých bylo v kraji celkem 99, žilo 2,4 % obyvatel kraje, v roce 2001 jich bylo 125 s podílem 3,0%. V nejpočetnější skupině obcí s 200–499 obyvateli bydlela desetina osob. Nejvyšší podíl obyvatel byl ve městech s 5 000–9 999 obyvateli. Metropole Hradec Králové měla ke konci roku

2017 celkem 92 917 obyvatel, tj. 16,8 % obyvatel kraje a v dalších dvou největších městech bydlela téměř desetina obyvatel kraje, v Trutnově 5,5 % a v Náchodě 3,7 %.

Graf 1.2 Sídlní struktura obcí Královéhradeckého kraje a České republiky (bez Prahy) k 31. 12. 2017

Zdroj: ČSÚ

V porovnání s Českou republikou má kraj větší zastoupení obcí do 1 000 obyvatel a měst s 5 000–19 999 obyvateli.

V porovnání s Českou republikou má kraj větší zastoupení obcí do 1 000 obyvatel, v tom, v kategorii 200–499 osob a 500–999 osob vyšší a přibližně stejně nejmenších obcí do 199 obyvatel, dále má větší podíl měst s 5 000–19 999 obyvateli. Podíl městského obyvatelstva je o 2,6 procentních bodů nižší.

Vývoj počtu obyvatel, věková struktura

Počet obyvatel je dlouhodobě stabilní, od roku 2001 s průměrnou meziroční změnou o 110 osob.

Počet obyvatel kraje je dlouhodobě stabilní a ke konci roku v něm žilo 551 089 osob. Meziroční změny celkového počtu obyvatel od roku 2001 byly v průměru 0,3 %, tj. o 110 osob ročně více a pohybovaly se v rozmezí od -0,2 % do 0,5 %, tj. od -585 do 483 osob. Nejvyšší stav byl v roce 2010, pak sedm let obyvatel ubývalo. Až v roce 2017 se poprvé počet obyvatel meziročně zvýšil, a to o 285 obyvatel. Celkový přírůstek obyvatel byl ovlivněn kladným migračním saldem, které v roce 2017 činilo 366 osob. Přirozenou měnou se počet obyvatel opět snížil, již sedmým rokem v kraji více obyvatel zemře, než se narodí. V krajském městě počet obyvatel mírně poklesl důsledkem stěhování. Celkový úbytek obyvatel mělo 30 měst.

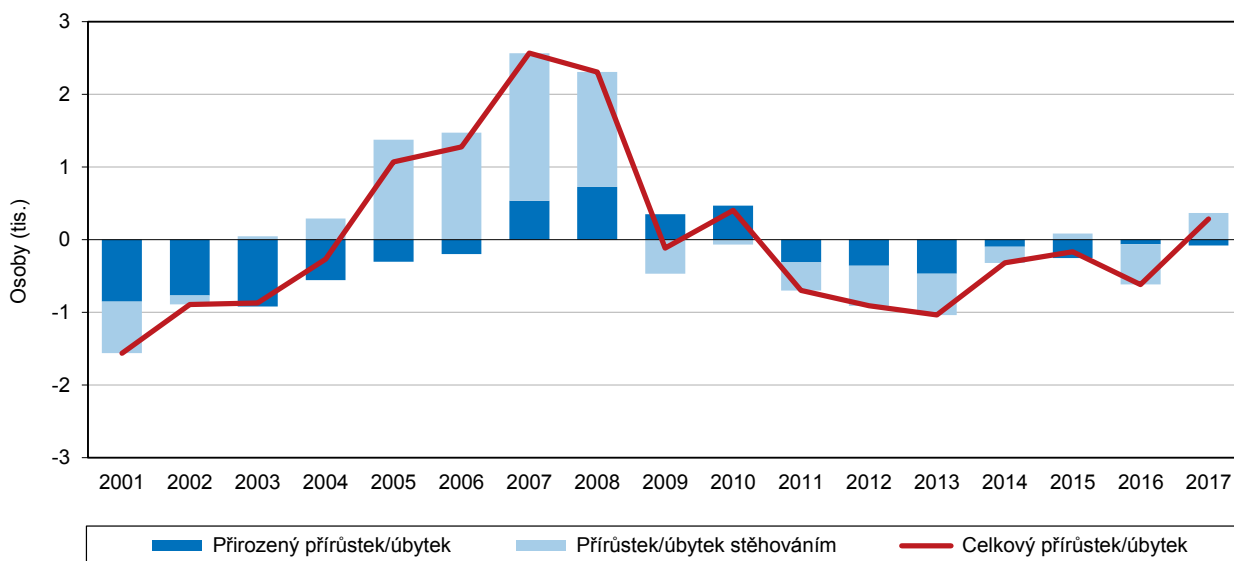
Obyvatelstvo ubylo ve třech okresech, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov.

Demografický vývoj v uplynulých letech byl ovlivněn úbytkem obyvatel v okresech při hranici s Polskem, tj. Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Náchod, v nich pak ve všech sledovaných letech nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov, dále ve správních obvodech Náchod, Trutnov a Dvůr Králové nad Labem. Naopak v okresech Hradec Králové a Jičín došlo k celkovému přírůstku počtu obyvatel.

Graf 1.3 Pohyb obyvatel v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

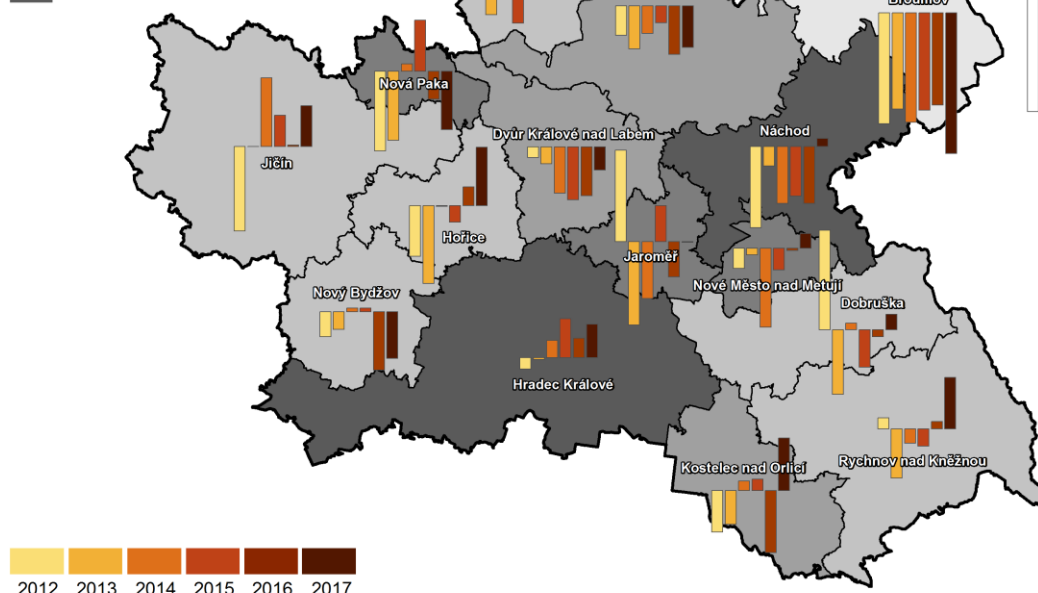
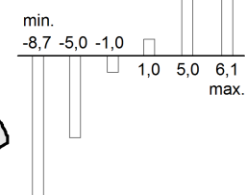

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje v letech 2012 až 2017

**hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2017**

- méně než 70
- 70–99
- 100–129
- 130–159
- 160 a více

**přírůstek/úbytek obyvatel
(na 1 000 obyvatel
středního stavu)**

Zdroj: ČSÚ

Sedmým rokem došlo k přirozenému úbytku obyvatel kraje.

Již sedmým rokem ubylo obyvatelstvo kraje přirozenou měnou, v roce 2017 celkem 81 obyvatel, přestože více narozených než zemřelých bylo ke konci roku 2017 zaznamenáno ve 4 okresech kraje, krajská hodnota byla ovlivněna výrazným přirozeným úbytkem obyvatel v okrese Trutnov (úbytek 170 obyvatel). Nejnižší přirozený úbytek byl v roce 2014, nejvyšší rok předtím. V relativním vyjádření činil v roce 2017 tento meziroční úbytek jen 0,1 osob na 1 000 obyvatel středního stavu.

V dlouhodobém pohledu byl přirozený přírůstek až v roce 2007 a trval jen čtyři roky. Nejvyšší přirozený přírůstek byl v kraji zaznamenán v roce 2008, což byl nejlepší výsledek v posledních třiceti letech. Zatímco ještě v roce 2010 byl přirozený přírůstek obyvatel téměř ve všech krajích ČR kladný (kromě Moravskoslezského kraje), v roce 2017 ubylo přirozenou měnou obyvatelstvo v polovině krajů.

Obyvatelstvo kraje je v ČR již pátý rok nejstarší, podíl seniorů je mezi krajů nejvyšší.

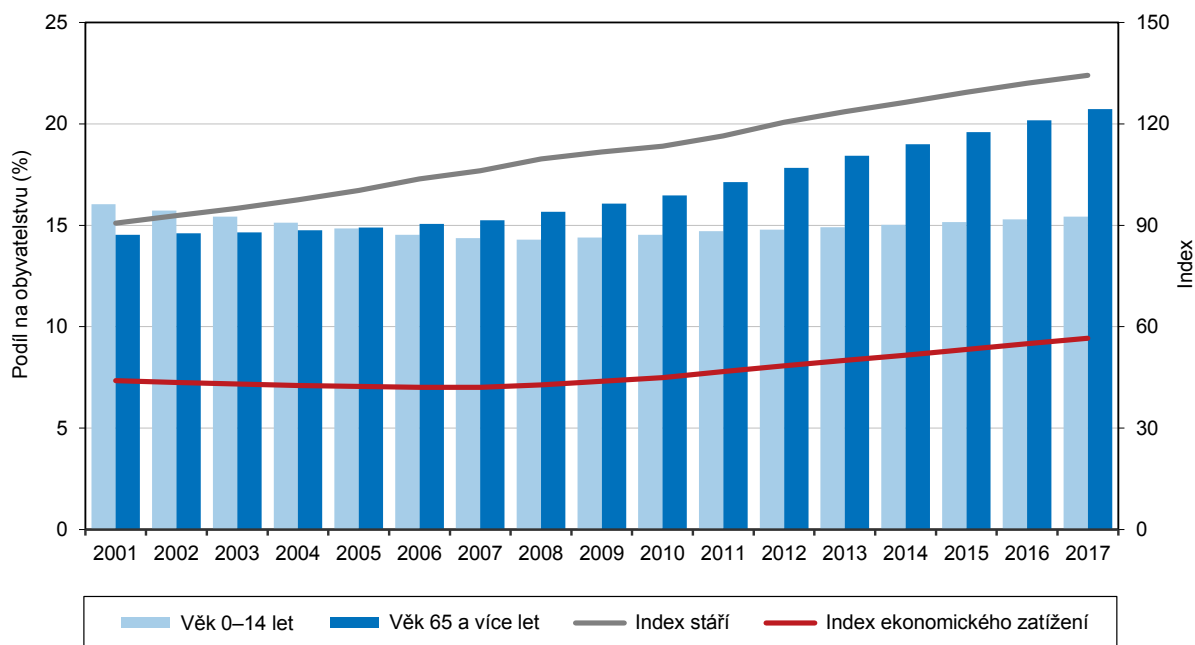
Královéhradecký kraj má nejstarší obyvatelstvo mezi krajů České republiky. Ke konci roku 2017 měl mezi krajů nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (20,7 %) a nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (63,9 %). Podílem dětí 15,2 % (věková skupina 0–14 let) zaujal kraj prostřední příčku.

Průměrný věk 42,5 let je mezi krajů nejvyšší.

Věkové složení charakterizuje průměrný věk obyvatel, který ke konci roku 2017 dosáhl již 42,5 let, u mužů 41,4 let a u žen 44,4 let. Průměrný věk v kraji dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr (o 0,7 p. b. v roce 2017) i podle pohlaví. Mezi krajů je tak průměrný věk od roku 2013 nejvyšší, v předchozích letech to bylo vždy druhé místo za Hl. městem Prahou. Stejně tomu bylo u mužů i u žen. V okresním pohledu je nejvyšší průměrný věk v okrese Hradec Králové 43,1 let a naopak nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou 42,3 let. Nárůst průměrného věku je v posledních letech o dvě desetiny ročně, 40-ti letou hranici překročil kraj v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranici 40-ti let.

Graf 1.4 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

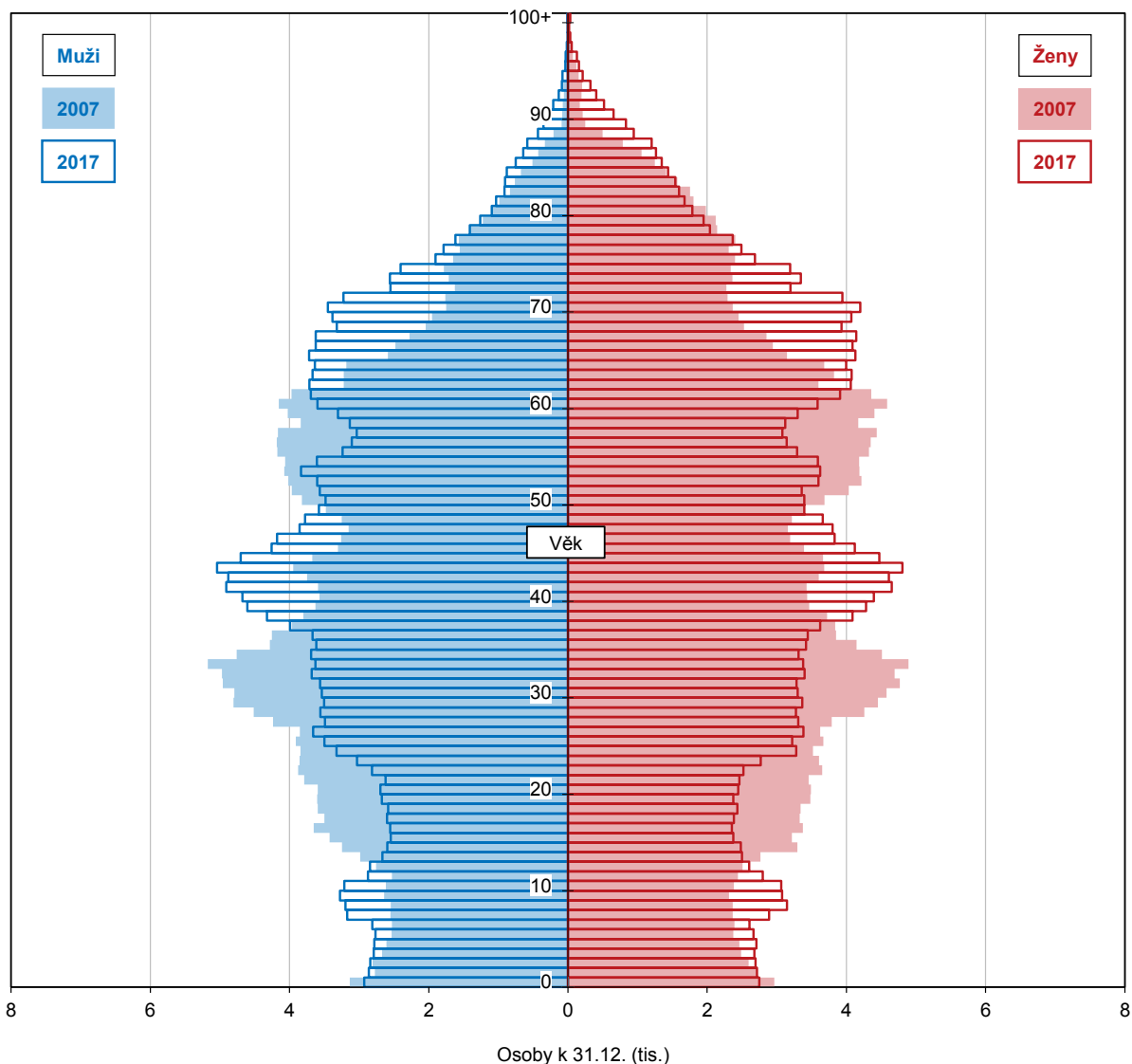
Index stáří se dlouhodobě zvyšuje a je nejvyšší mezi krajů.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi nejnižší a nejvyšší věkovou skupinou obyvatel. V kraji se dlouhodobě zvyšuje rozdíl mezi počtem osob v nejmladší a nejstarší věkové kategorii, v roce 2005 poprvé převýšil počet seniorů dětskou složku o 259 osob, v roce 2017 to bylo téměř 29 tisíc osob. Na 100 dětí ve věku 0–14 let připadlo v kraji v roce 2017 již 134,4 osob 65-letých a starších, přitom průměrně v České republice to bylo 122,1 osob. Mezi krajů je to již dva roky první pořadí těsně před Zlínským krajem.

Graf 1.5 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 2007 a 2017

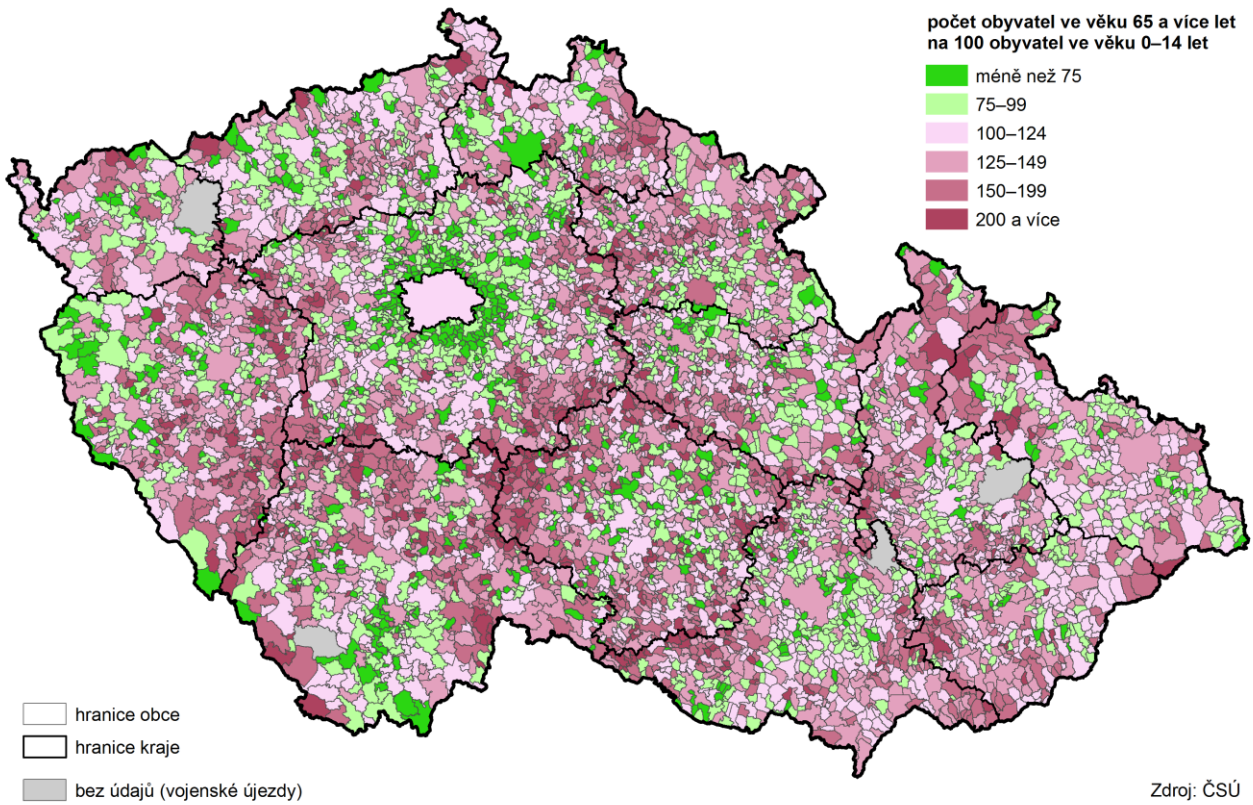
Zdroj: ČSÚ

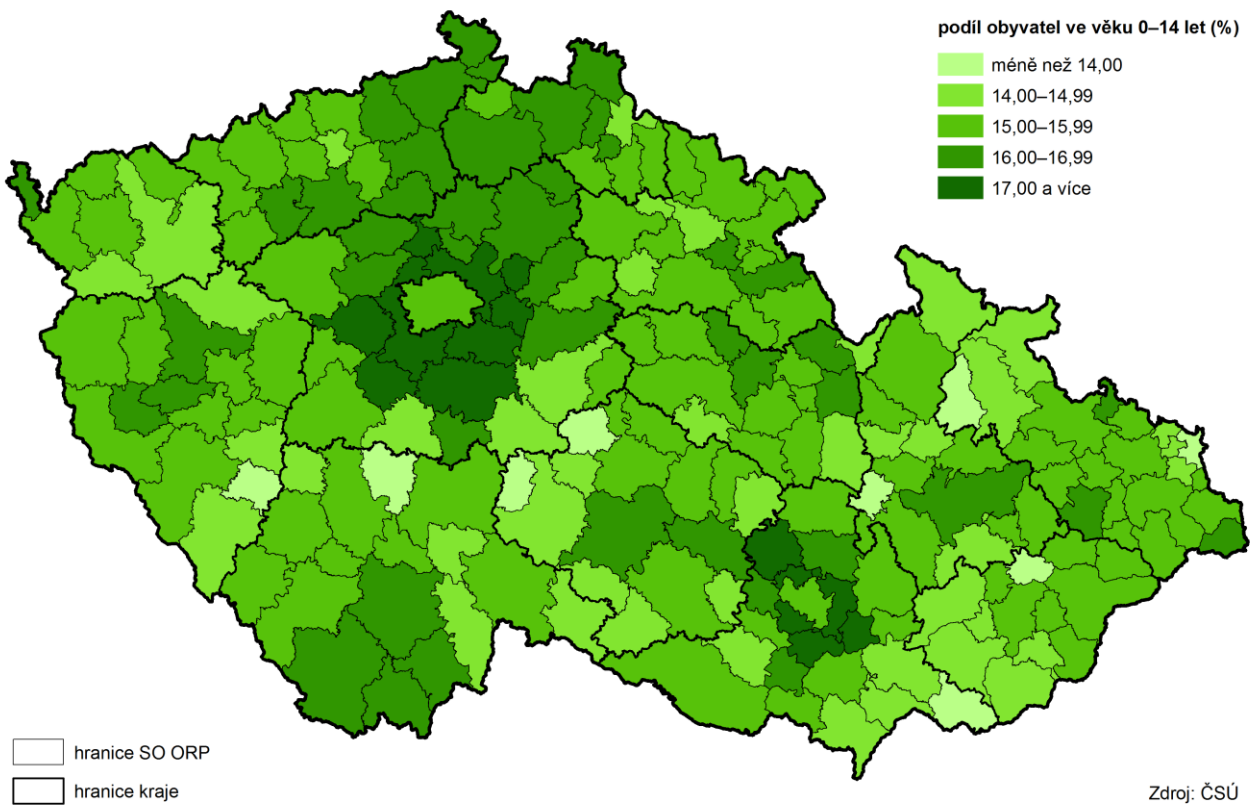
Počet seniorů převyšuje počet dětí od roku 2005.

Poměr nejmladší a nejstarší věkové kategorie se velmi liší v závislosti na pohlaví, index stáří u mužů dosáhl v roce 2017 hodnoty 110,7 a u žen 159,4. Krajský index stáří převyšuje republikovou hodnotu o 12,3 p.b., index stáří u mužů je o 10,9 p.b. a u žen o 13,8 p.b. vyšší. Nejvyšších hodnot dosahuje v okrese Hradec Králové.

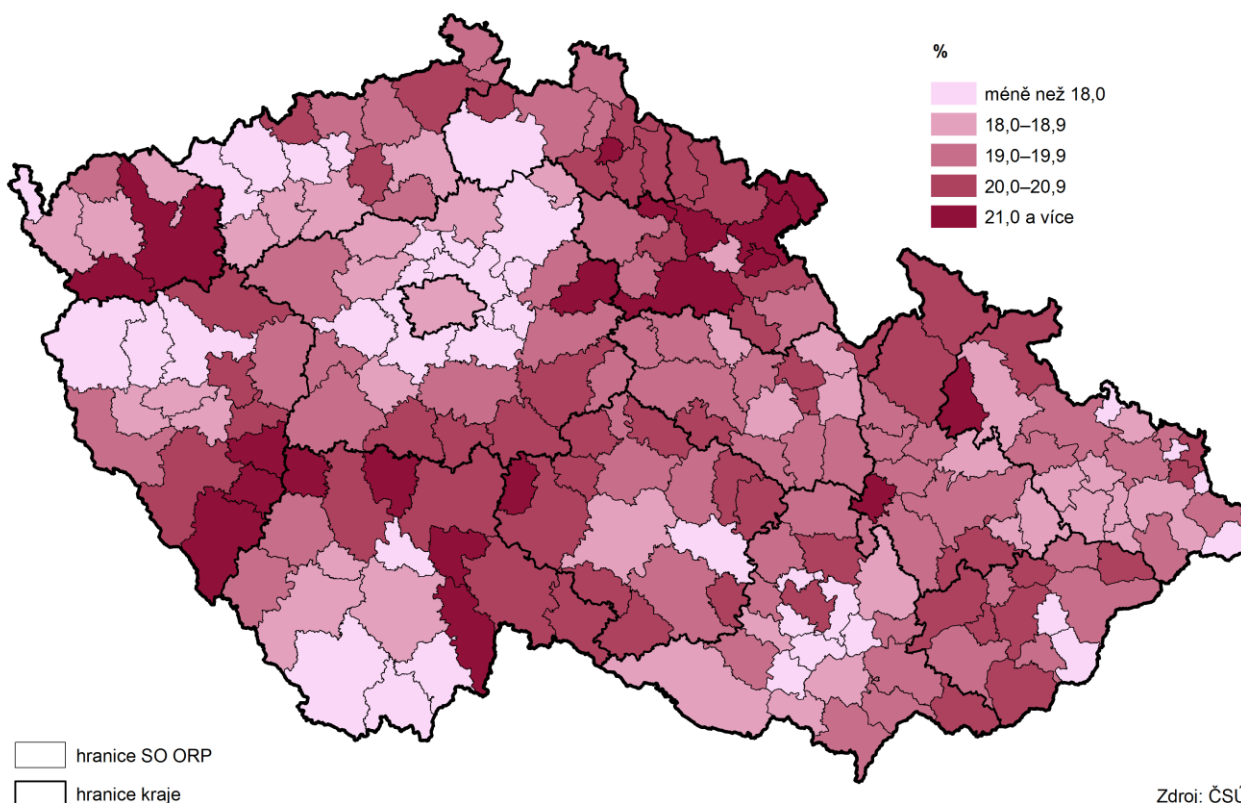
Index stáří v obcích k 31. 12. 2017

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

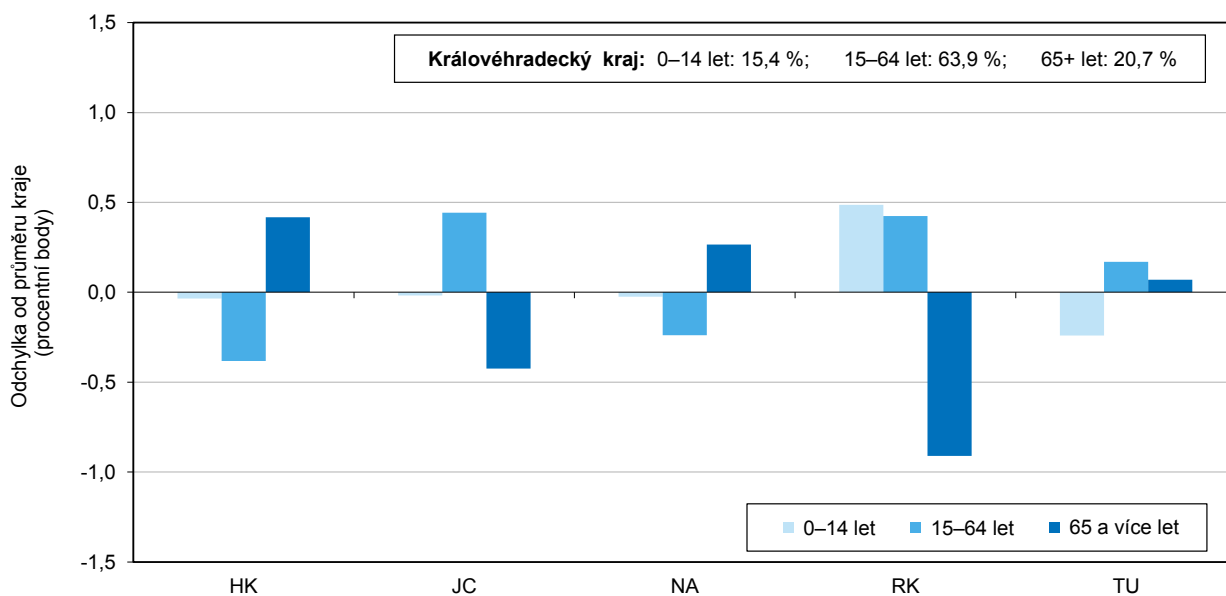

Podíl obyvatel ve věku 65 a více let ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

Graf 1.6 Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2017

Zdroj: ČSÚ

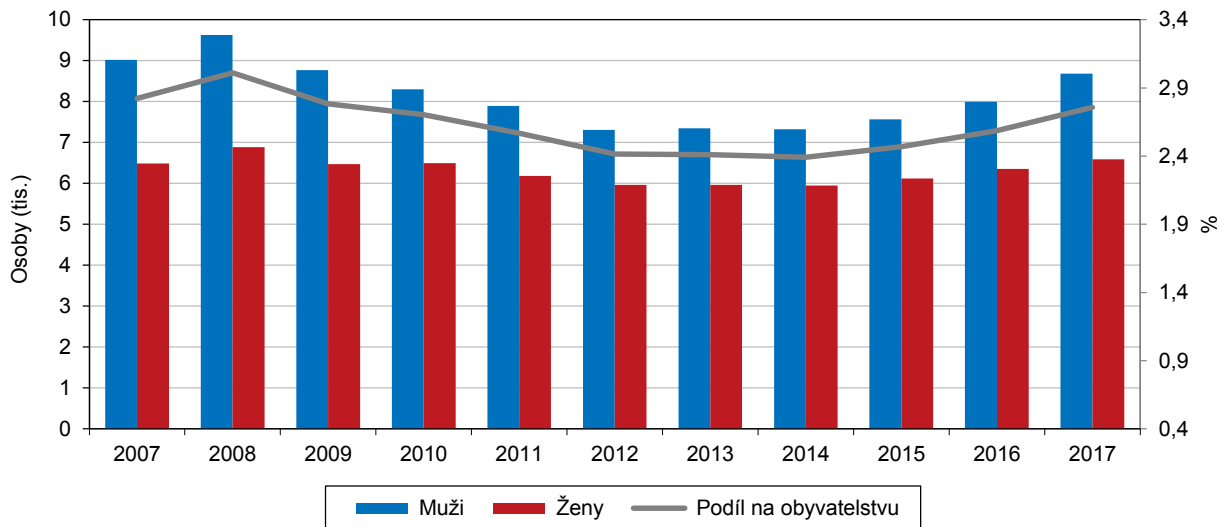

Cizinci se podílejí na obyvatelstvu kraje 2,8 %.

Z celkového počtu obyvatel žilo v kraji ke konci roku 2017 celkem 15 268 cizinců (bez azylantů), tj. 2,8 %. Jejich podíl se ve sledovaném období od roku 2012 pohyboval od 2,4 % do 2,8 % a vzrostl o 0,4 p.b. Nejvyšší byl jejich podíl v okrese Hradec Králové (3,3 %) a nejnižší v okrese Rychnov na Kněžnou (2,2 %).

Graf 1.7 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

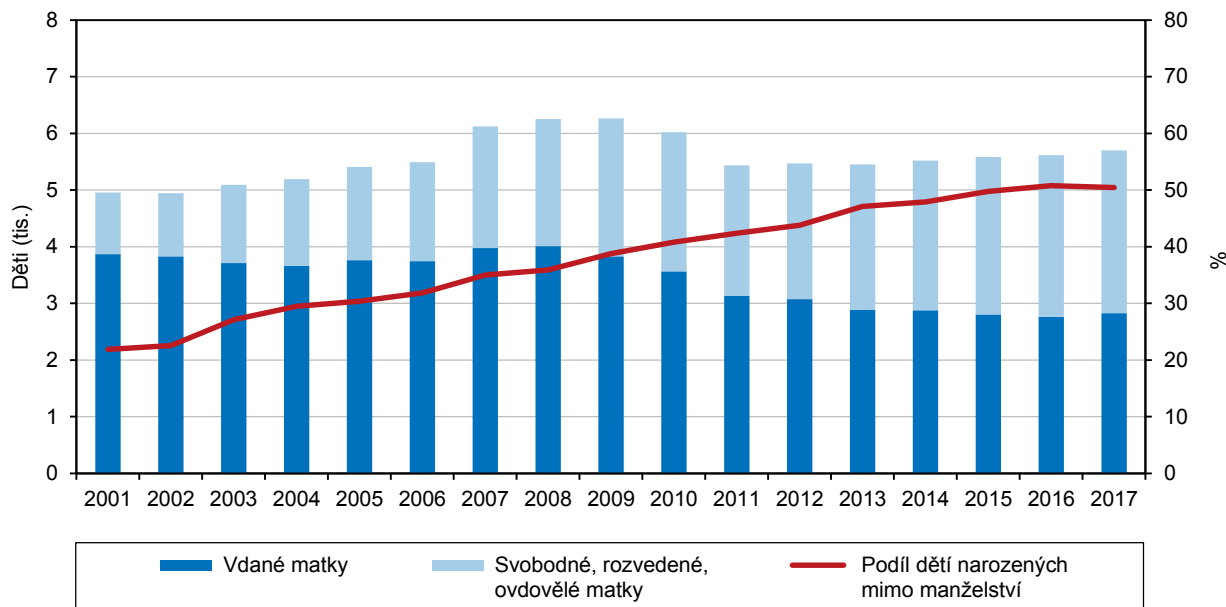
Demografické události

Porodnost v kraji poslední čtyři roky roste.

V průběhu roku 2017 se v Královéhradeckém kraji živě narodilo 5 702 dětí, tj. 10,4 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 933 chlapců a 2 769 dívek). V porovnání s rokem 2016 se jedná o nárůst 86 dětí.

Graf 1.8 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

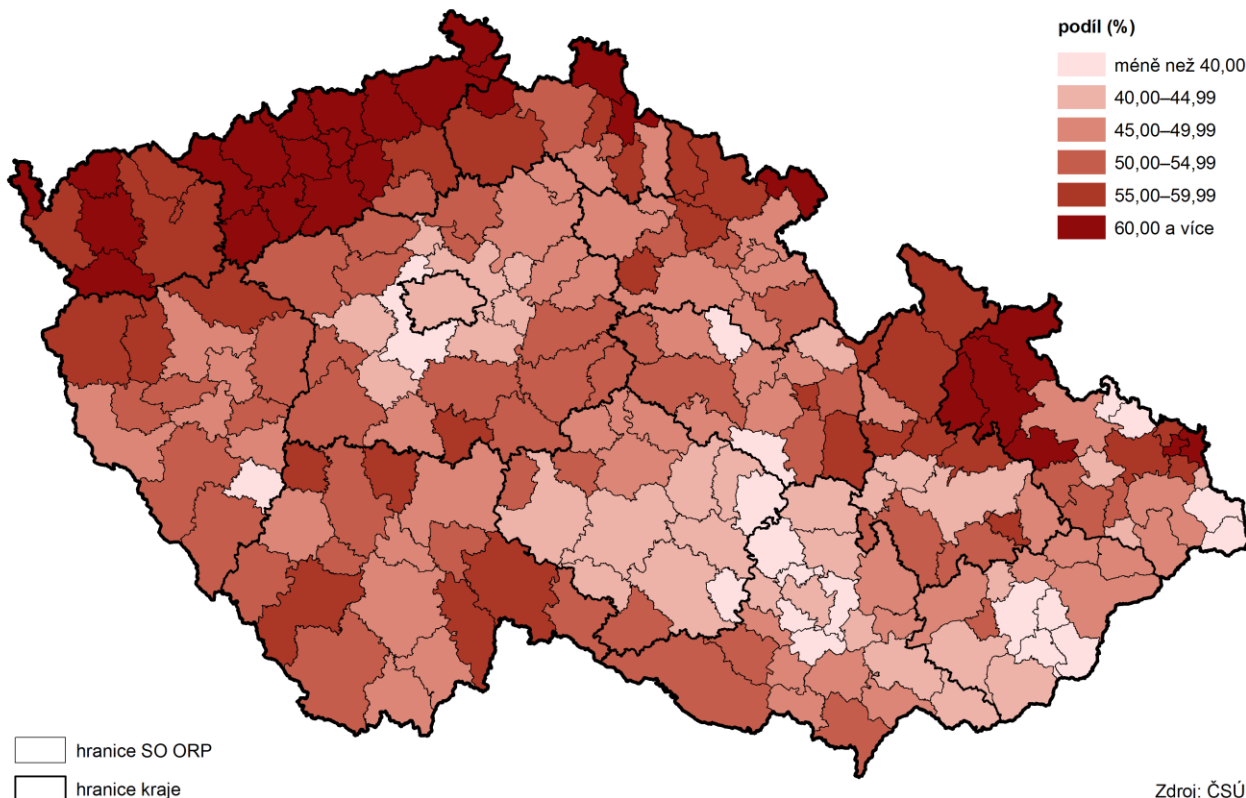
Mimo manželství se rodí více než polovina dětí.

V manželství se v roce 2017 narodilo 2 827 dětí, tj. 49,6 %. Nejvíce dětí (2 762, tj. 48,4 %) se narodilo jako prvorozených, 2 031 dětí (tj. 35,6 %) se narodilo jako druhých v pořadí, zbývajících 909 dětí (tj. 15,9 %) se narodilo jako třetí a další sourozenec. Nejvíce dětí se narodilo v absolutním vyjádření v okrese Hradec Králové (1 735 dětí), v relativním vyjádření bylo nejvíce živě narozených zaznamenáno v okrese Rychnov nad Kněžnou (11,3 ‰). Pokračoval dlouhodobý

růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2017 dosáhl již druhým rokem poloviny počtu živě narozených dětí v kraji a byla to tak druhá nejvyšší hodnota v průběhu sledovaného období po roce 2016 s podílem 50,7 %. V mezikrajském srovnání zaujal kraj hodnotou 50,4 % sedmé pořadí. Podíl byl ještě v roce 2008 pod celorepublikovým průměrem, až od roku 2009 se dostal nad republikovou hodnotu.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2017

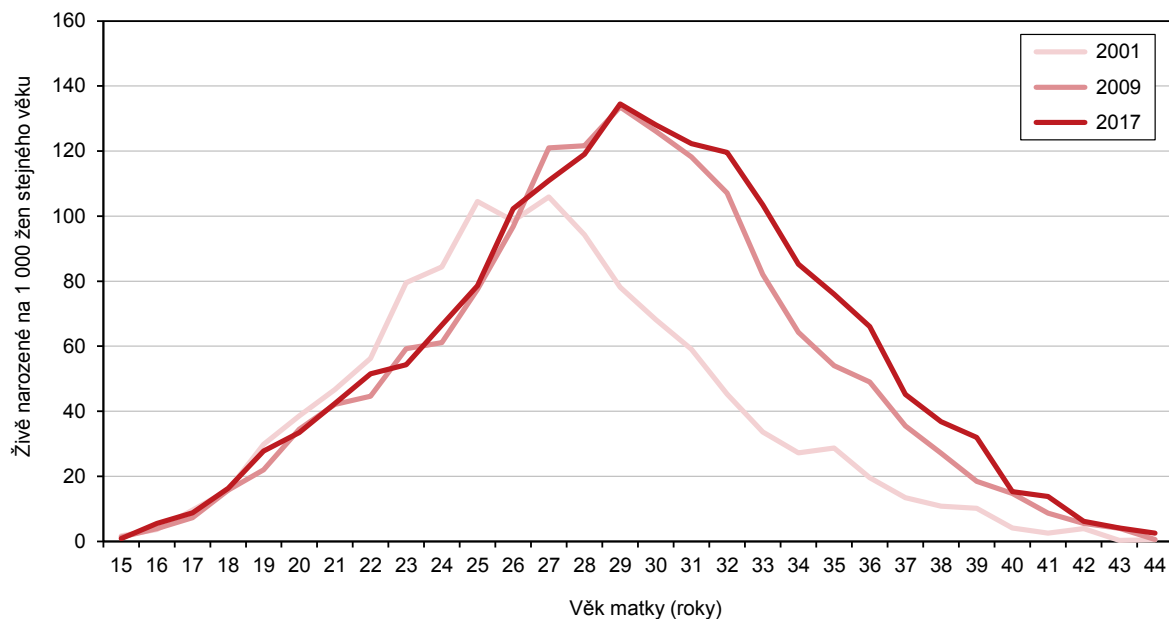
Zdroj: ČSÚ

Úhrnná plodnost roste poslední čtyři roky.

Na počátku 21. století dosahovala podle analýzy ČSÚ úroveň plodnosti v České republice i ve všech jejích krajích historického minima. I nejvyšší zaznamenané hodnoty, které připadaly na kraje severozápadních Čech (Karlovarský, Ústecký, Liberecký), byly nižší než 1,3 dítěte na jednu ženu, tedy úroveň považovanou za velmi nízkou. Teprve kolem roku 2004 se ukazatel úhrnné plodnosti začal výrazněji zvyšovat, ženy realizovaly dříve odkládané porody, zároveň věkem nejvyšší plodnosti procházely silné generace žen narozených na konci sedmdesátých let. Růst úhrnné plodnosti se zastavil v roce 2008, kdy průměrný počet dětí připadající na jednu ženu dosáhl v jednotlivých krajích hodnoty 1,37 až 1,61. V Královéhradeckém kraji se rostoucí úhrnná plodnost zastavila až v roce 2009 hodnotou 1,56 dítěte na 1 ženu a začala klesat do roku 2014 a poslední čtyři roky opět vzrostla na 1,65 v roce 2017.

Graf 1.9 Míry plodnosti podle věku matky v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

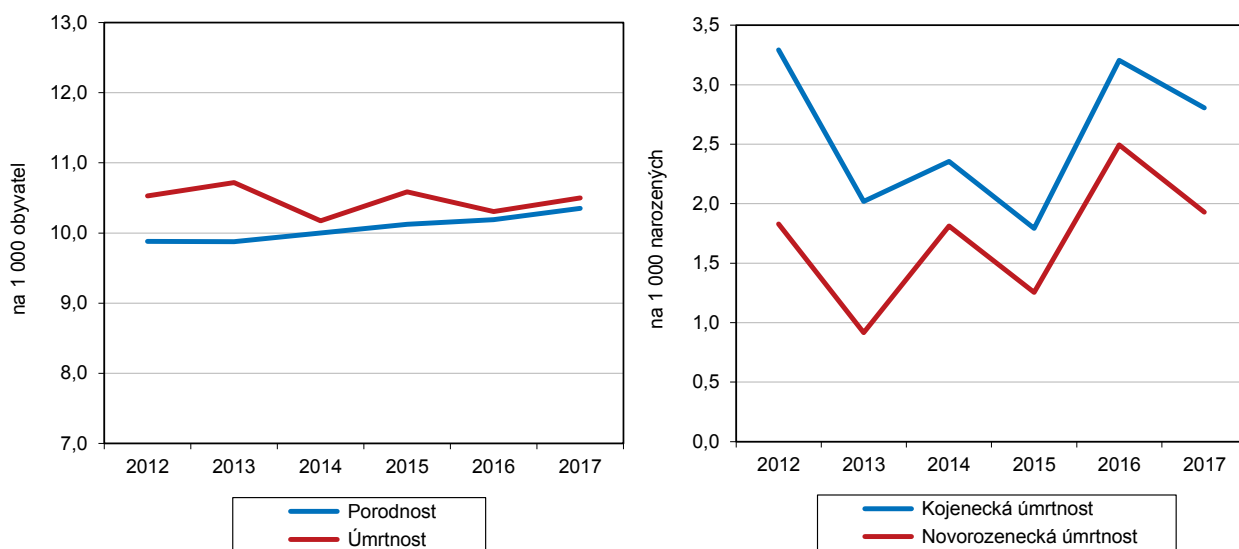

Neustále se zvyšuje průměrný věk matky při narození dítěte.

Průměrný věk matky při narození dítěte se neustále zvyšuje, v roce 2017 činil 30,6 let, u prvního dítěte 28,5 let, u druhého 31,7 let a u třetího 33,9 let. Pouze věk matky u třetího dítěte dosáhl maxima 23,6 let v roce 2016 a meziročně klesl. V roce 2001 se nejvíce dětí narodilo matkám 25 až 27letým a v roce 2017 matkám 27 až 33letým.

Graf 1.10 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

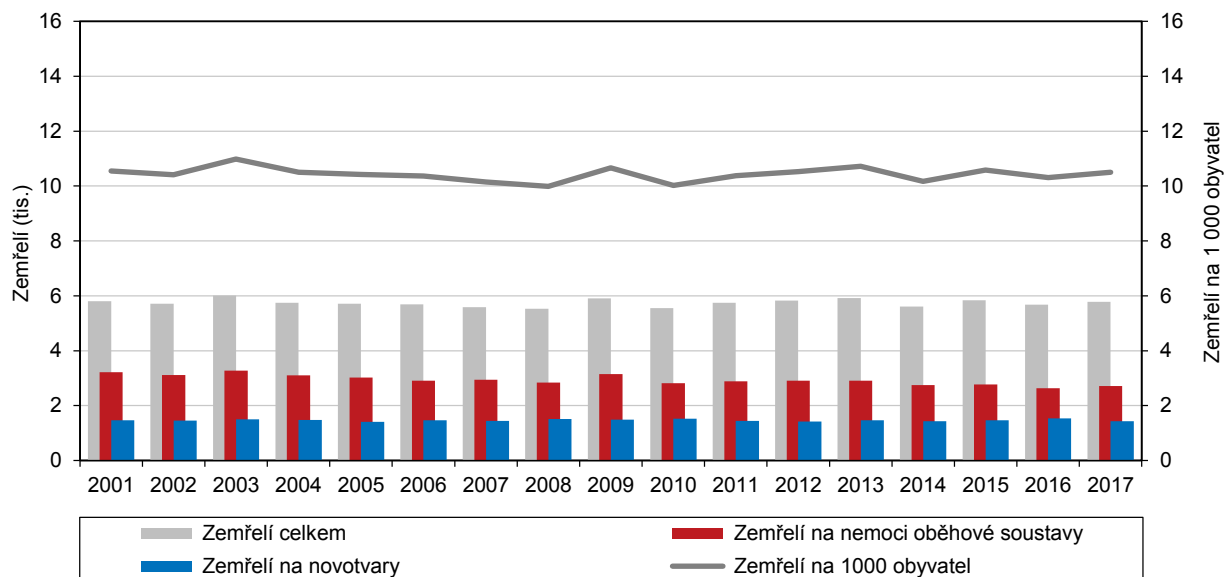
Úmrtnost posledních pět let vykazuje stabilní trend.

V kraji zemřelo během roku 2017 celkem 5 783 obyvatel, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu to bylo 10,5 osob. Proti stejnému období roku 2016 se počet zemřelých zvýšil o 102 osob. Úmrtnost posledních pět let vykazuje stabilní trend. Absolutně nejvíce obyvatel zemřelo v okrese Hradec Králové (1 694 osob), relativně v okrese Trutnov (11,0 ‰).

Graf 1.11 Zemřelí v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

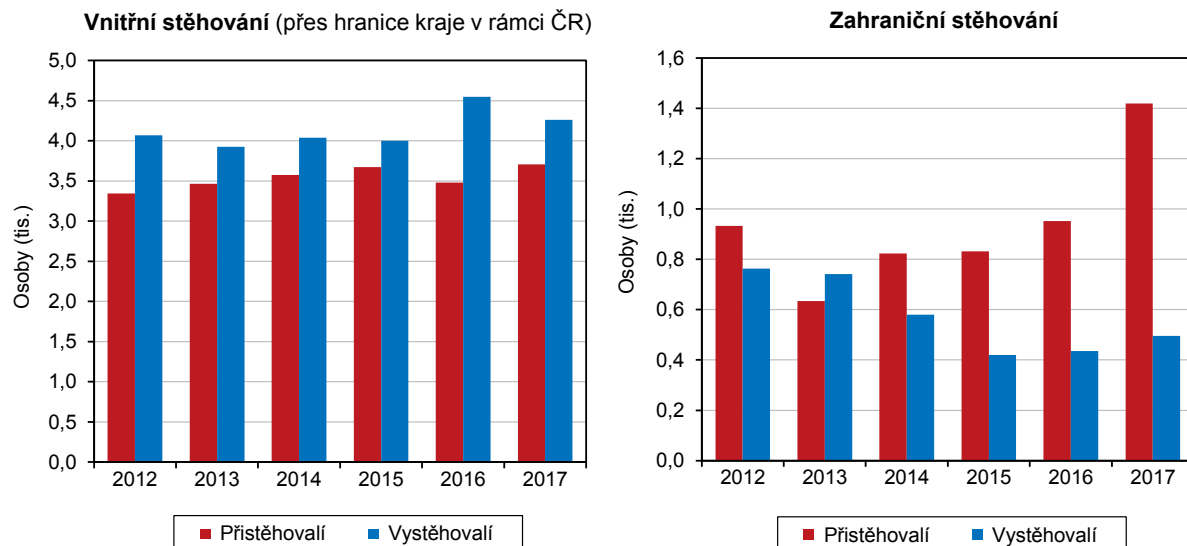

Poprvé od roku 2010 byl celkový přírůstek obyvatel.

V roce 2017 v kraji přibýlo 285 obyvatel, poprvé od roku 2010, zatímco v roce 2016 byl v kraji zaznamenán celkový úbytek 617 obyvatel. Počet obyvatel se zvýšil ve třech okresech kraje, celkový úbytek byl zaznamenán pouze v okresech Náchod (- 98 osob) a Trutnov (-214 osob). Absolutně přibýlo nejvíce obyvatel v okrese Hradec Králové (251 osob), relativně v okrese Rychnov nad Kněžnou (2,6 %).

Graf 1.12 Migrace v Královéhradeckém kraji

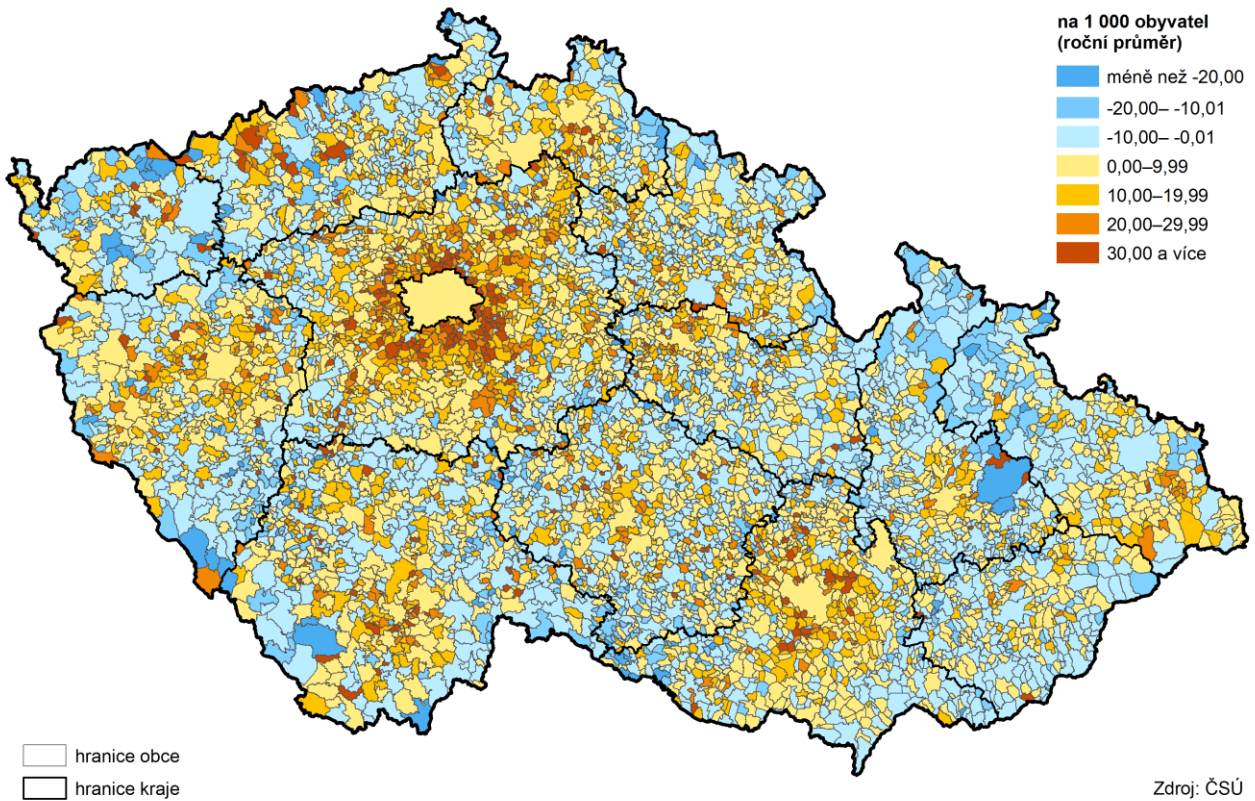
Zdroj: ČSÚ

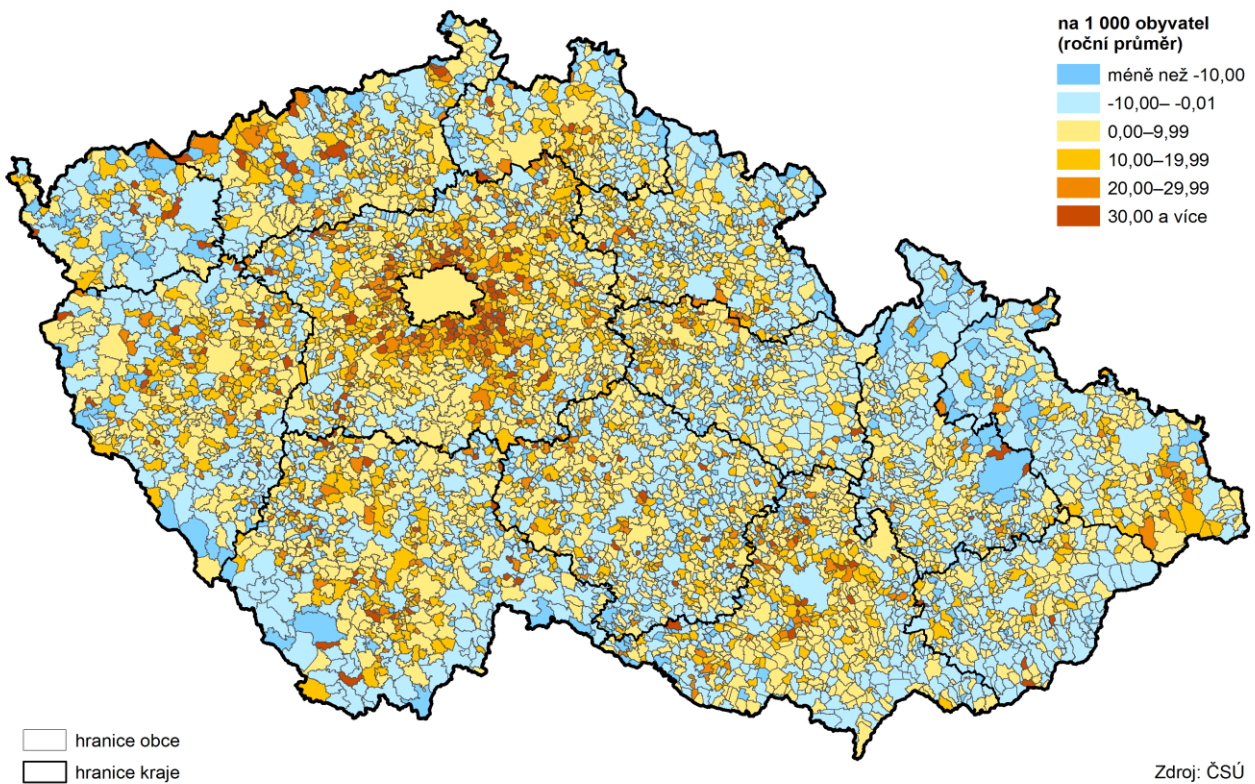
Počet obyvatel kraje roste vlivem stěhování poslední dva roky.

K 31. 12. 2017 dosáhlo migrační saldo 366 obyvatel, zatímco ke konci roku 2016 nabývalo migrační saldo záporných hodnot (-552 obyvatel), stejně jako v roce 2012 a nejvíce v roce 2013 (-570 obyvatel). Přírůstek obyvatel stěhování byl v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou, v okresech Náchod a Trutnov se počet obyvatel důsledkem stěhování snížil. Absolutně se počet obyvatel důsledkem stěhování nejvíce zvýšil v okrese Hradec Králové (210 obyvatel), relativní nejvyšší nárůst obyvatel důsledkem stěhování vykázal okres Rychnov nad Kněžnou (2,2 %).

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2012 až 2017

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2012 až 2017

Zahraniční stěhování se týká více mužů.

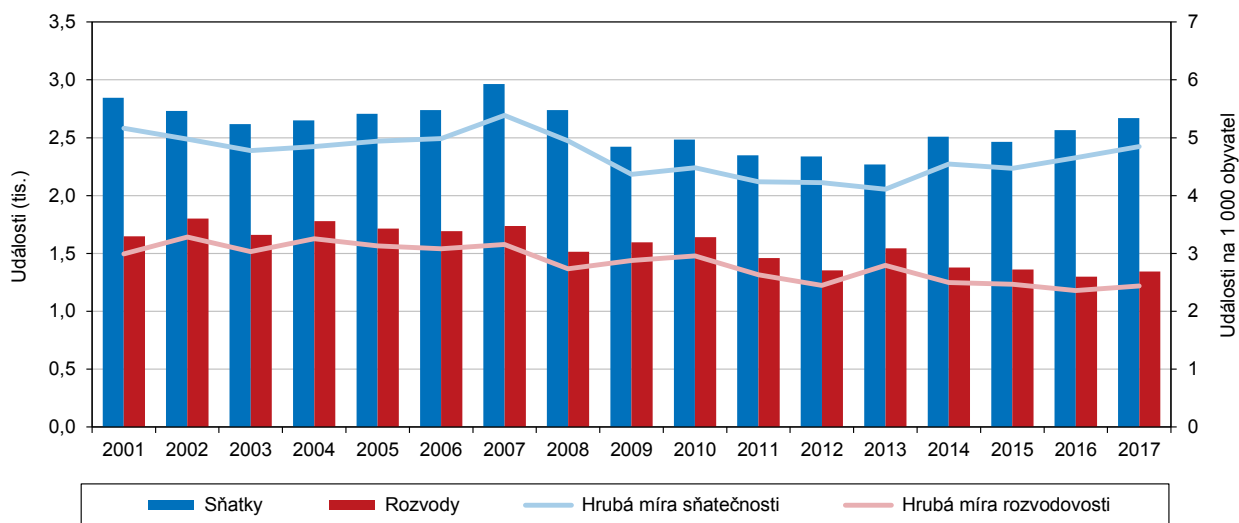
Z kraje se v průběhu roku 2017 vystěhovalo celkem 4 759 obyvatel, z toho 4 263 do ostatních krajů ČR a 496 do ciziny. Do ciziny se stěhovalo více mužů než žen (58,3 %). Do kraje se přistěhovalo 5 125 obyvatel, z toho 3 705 z jiných krajů ČR a 1 420 obyvatel z ciziny. Podíl přistěhovalých mužů z ciziny byl opět vyšší než podíl přistěhovalých žen (muži 67,7 %).

Uvnitř kraje se stěhovalo téměř 8 tisíc osob.

Objem vnitřního stěhování (stěhování obyvatel v rámci kraje) představoval v roce 2017 celkem 7 968 osob, z toho 4 044 mužů. Za sledované období je tento objem stabilní a pohybuje se kolem 9 tisíc osob, z toho jedna čtvrtina stěhování probíhá mezi okresy kraje, zbývající tři čtvrtiny vnitřního stěhování jsou mezi obcemi v rámci okresu.

Graf 1.13 Sňatky a rozvody v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Sňatečnost poslední dva roky roste.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2017 uzavřeno celkem 2 669 sňatků, což je o 104 více než v roce 2016. Ve dvacetileté časové řadě byl nejnižší počet uzavřených manželství v roce 2013. V mezikrajském srovnání, v přepočtu základních demografických událostí na 1 000 obyvatel středního stavu, zaujal kraj počtem sňatků 4,8 ‰ jedenácté místo, krajská hodnota byla 0,1 p.b. pod průměrem ČR.

Rozvodovost je meziročně beze změn.

Hrubá míra rozvodovosti je meziročně beze změn. Na 100 sňatků připadlo v roce 2017 celkem 50 rozvodů, což byla s rokem 2016 nejnižší rozvodovost v letech 2012 až 2017. Na 1 000 obyvatel středního stavu bylo rozvedeno 2,4 manželství a hodnota byla těsně pod průměrnou rozvodovostí za ČR. Rozvodovost byla šestá nejvyšší v ČR.

Naděje dožití

Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR.

Ukazatel naděje dožití odráží i kvalitu života a jeho hodnota je v kraji dlouhodobě příznivá a dosahuje nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky. Obecně se naděje dožití při narození stále zvyšuje, a to důsledkem poklesu intenzity úmrtnosti.

Narozený chlapec má naději dožití 77,2 let a dívka 82,4 let.

Podle aktuálních údajů by se chlapec narozený v roce 2017 měl pravděpodobně dožít 77,2 let a dívka 82,4 let. Naděje dožití mužů i žen Královéhradeckého kraje je nad úrovní celorepublikové hodnoty neustále, v roce 2001 to bylo u mužů o 0,4 roku

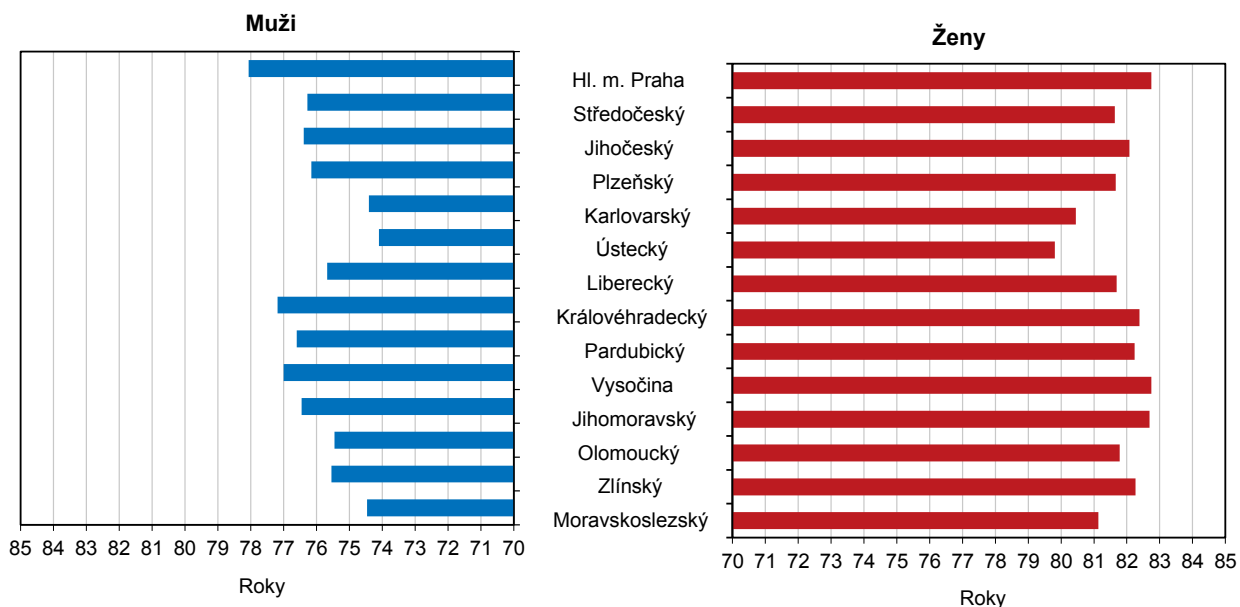
a v roce 2017 o 1 rok, u žen to bylo v roce 2001 o 0,6 let a v roce 2017 o 0,7 let. Také rozdíl mezi pohlavími se postupně snižuje z 6,5 let v roce 2001 na 5,2 let v roce 2017.

Naděje dožití mužů je druhá nejvyšší a žen čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

V mezikrajském srovnání byla v roce 2017 naděje dožití mužů druhá nejvyšší za Hl. městem Prahou a u žen čtvrtá nejvyšší. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 38 a 39 let, u žen 41 a 42 let.

Graf 1.14 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2016–2017

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

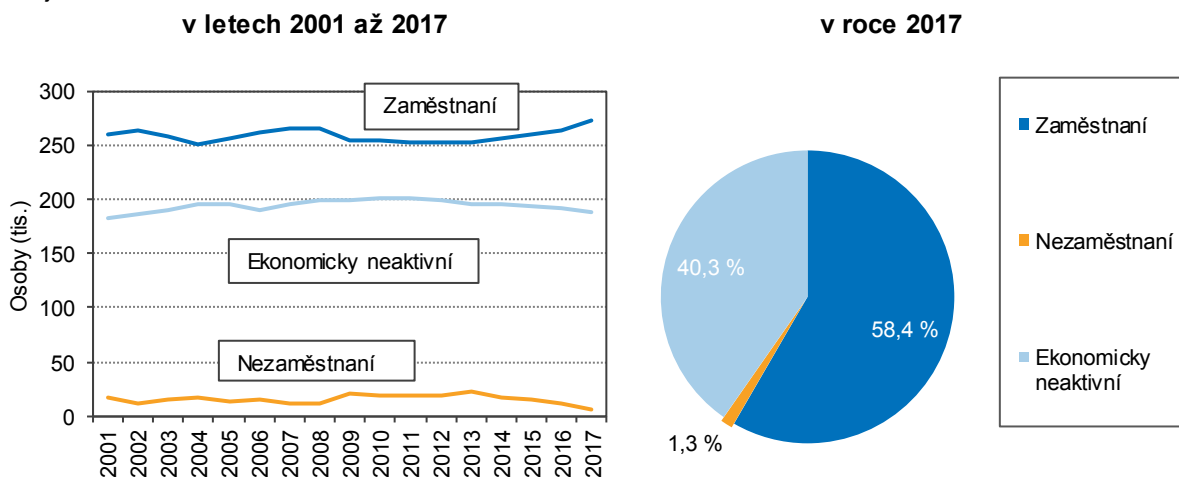
Růst pracovní síly kraje.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)¹ lze populaci ve věku nad 15 let rozdělit na ekonomicky aktivní a neaktivní. Účastníci trhu práce (zaměstnaní a nezaměstnaní) tvoří pracovní sílu kraje, využitý pracovní potenciál představují osoby zaměstnané. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, studenti a osoby pečující o rodinu.

Podle výsledků VŠPS za rok 2017 bylo v kraji 59,7 % ekonomicky aktivních a 40,3 % ekonomicky neaktivních. V porovnání s předchozím rokem se podíl zaměstnaných v kraji zvýšil o 1,9 procentního bodu (p.b.), naopak podíl nezaměstnaných klesl o 1,1 p.b. podobně jako podíl ekonomicky neaktivních, který se snížil o 0,8 p.b.

Graf 2.1 Obyvatelstvo starší 15 let podle ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře pracovní síly se příznivě mění podíl zaměstnaných a nezaměstnaných.

Pracovní sílu kraje tvořilo v roce 2017 celkem 278,2 tis. osob (272,0 tis. zaměstnaných a 6,2 tis. nezaměstnaných osob). Dlouhodobě pracovní síla v kraji kolísá a odráží demografické (stárnutí populace kraje), ekonomické jevy a procesy (prodlužování věku odchodu do důchodu, situace na trhu práce) i vlastní preference obyvatelstva (studium, rodičovské povinnosti, předčasný odchod do důchodu). Díky tomu, že se ekonomice daří, vzrostla pracovní síla kraje, proti roku 2012 o 5,6 tis. osob. Rostl především počet zaměstnaných osob (nárůst o 18,8 tis. osob, tj. o 7,4 %) na úkor nezaměstnaných. Počet nezaměstnaných klesal od roku 2014, v porovnání s rokem 2012 se dostal na zhruba třetinovou úroveň, což představuje pokles o 13,2 tis. osob v kraji.

Ekonomická aktivita roste především u osob nad 60 let.

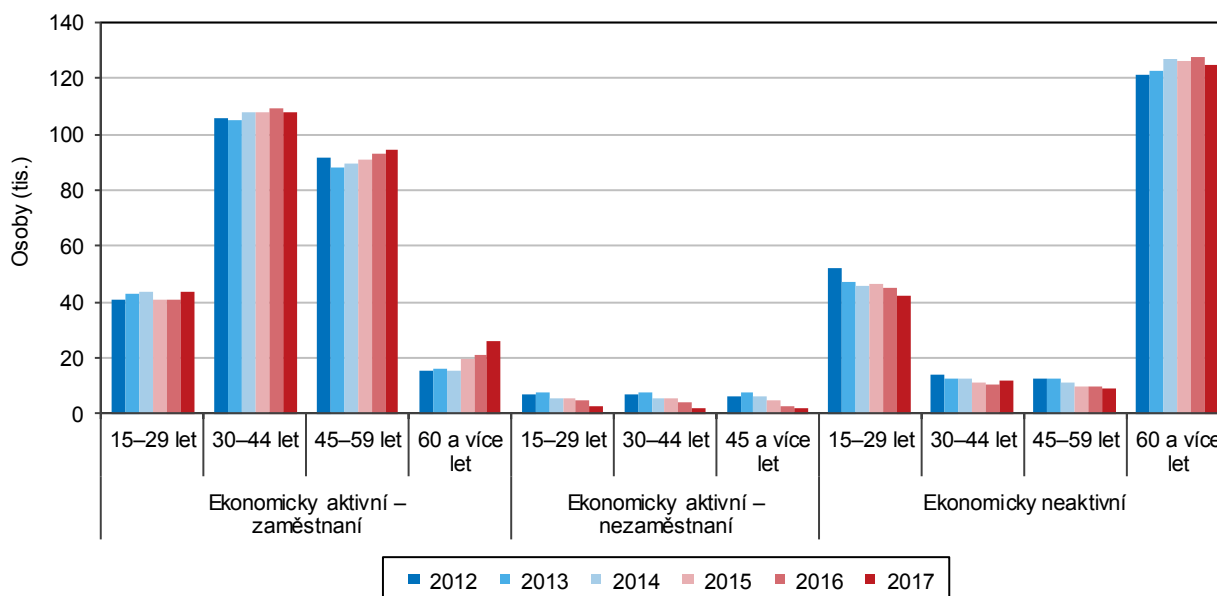
Dlouhodobě dochází ke stárnutí populace kraje, rostou počty obyvatel vyššího věku a současně klesá počet obyvatel v nižších věkových kategoriích. To má vliv na strukturu obyvatelstva podle ekonomické aktivity. Nejvýraznějším dlouhodobým trendem je nárůst ekonomické aktivity osob starších 60 let vlivem prodlužování doby odchodu do důchodu. Nárůst ekonomicky aktivních byl podporován v posledních pěti

¹ VŠPS je organizováno od roku 1993, řídí se doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO) a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná. Při posuzování výsledků je třeba mít na zřeteli, že výsledky šetření jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou a to především na úrovni regionů.

letech i střední generací (45–59 let) a v posledním sledovaném roce i nejmladší generací (do 29 let).

Graf 2.2 Obyvatelstvo Královéhradeckého kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

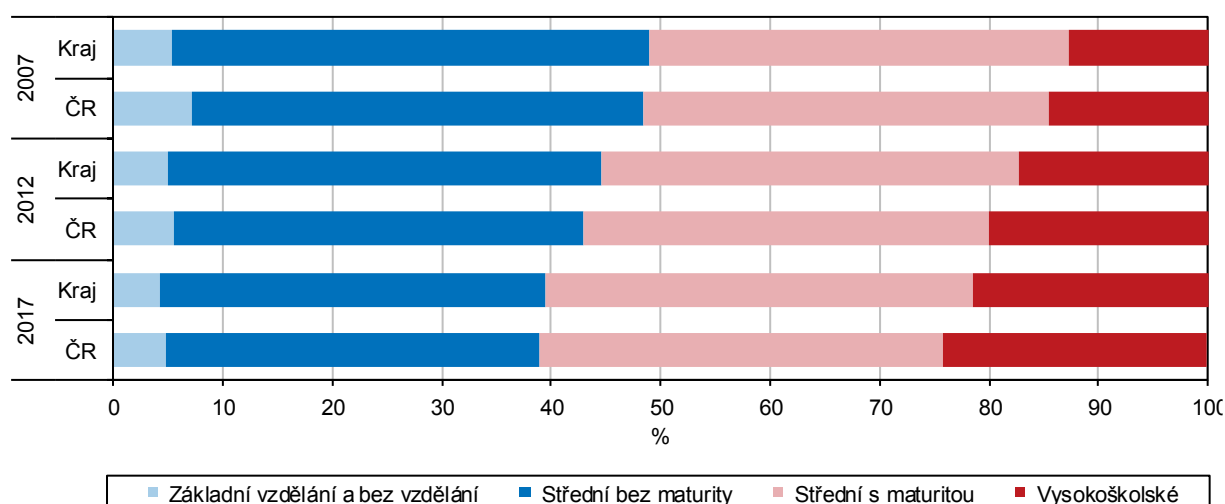

Roste podíl vysokoškoláků na pracovní síle.

V delším časovém pohledu se odráží změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. U zaměstnaných v kraji klesal počet i podíl osob se základním a středním vzděláním bez maturity ve prospěch osob s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Oproti roku 2007 klesl podíl osob se základním vzděláním (o 1,1 p.b.), ale především osob se středním vzděláním bez maturity (o 8,5 p.b.). Naopak podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a osob s maturitou vzrostl (o 8,6; resp. 1,0 p.b.).

Graf 2.3 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

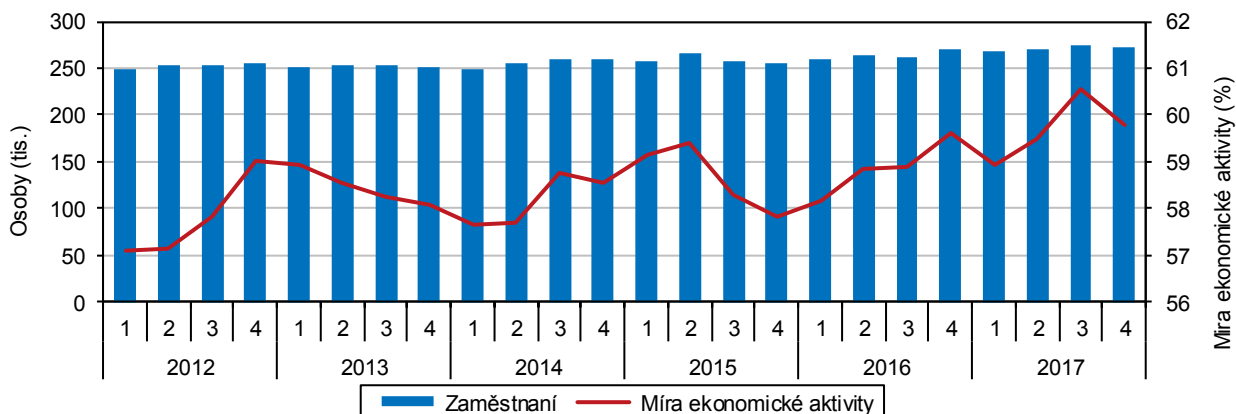

MEA v kraji roste, rozdíly mezi pohlavími se snižují.

Pracovní síla tvořila v roce 2017 více než polovinu (50,5 %) celkového počtu obyvatel kraje. Dlouhodobý pokles míry ekonomické aktivity (MEA)² se změnil v roce 2012 v nárůst a pokračoval do roku 2017 (s výjimkou roku 2013). V roce 2017 vzrostla MEA v kraji na hodnotu 59,7 % a postavení kraje se meziročně zlepšilo o dvě příčky, na 8. pořadí mezi kraji. Přetrvávají rozdíly mezi pohlavími, z důvodu rodičovské dovolené a dřívějšího odchodu do důchodu žen apod. Rozdíly se však v čase snižují. Zatímco MEA žen nabyla v roce 2017 hodnotu 52,2 %, to představuje 6. pořadí mezi kraji, u mužů (67,5 %) byla 1 p.b. pod průměrem ČR a mezi kraji to bylo 11. pořadí.

Graf 2.4 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

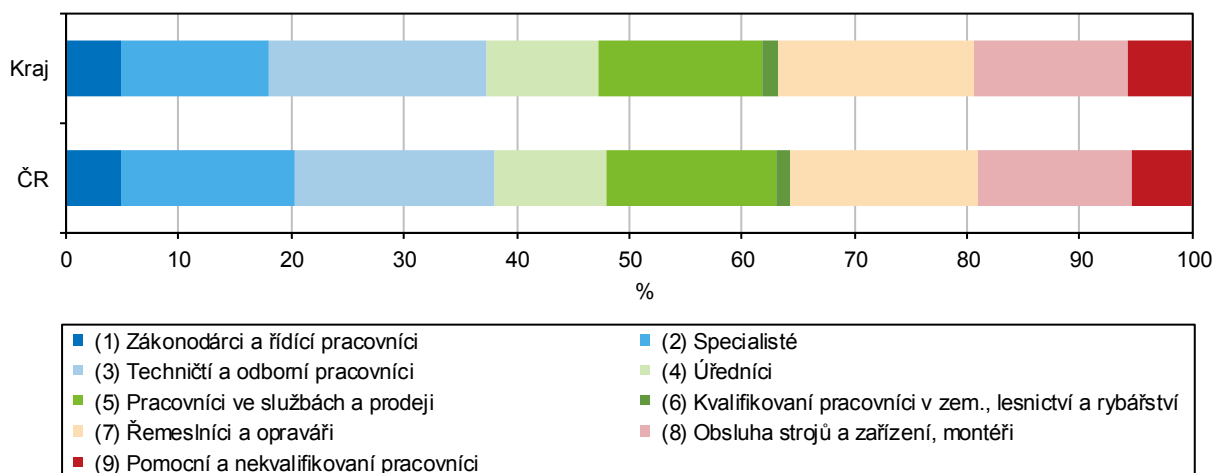

Roste podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet.

Rozhodující část zaměstnaných v kraji je dlouhodobě v zaměstnaneckém poměru (vč. členů produkčních družstev). Poté co se začalo ekonomice dařit, vzrostl jak počet osob v postavení zaměstnanců, tak počet zaměstnavatelů i osob pracujících na vlastní účet. V roce 2017 činil podíl zaměstnanců 82,9 %, podíl osob pracujících na vlastní účet se zvýšil na 14,1 % a zaměstnavatelů na 3,0 %.

Graf 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Královéhradeckém kraji a ČR v roce 2017

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

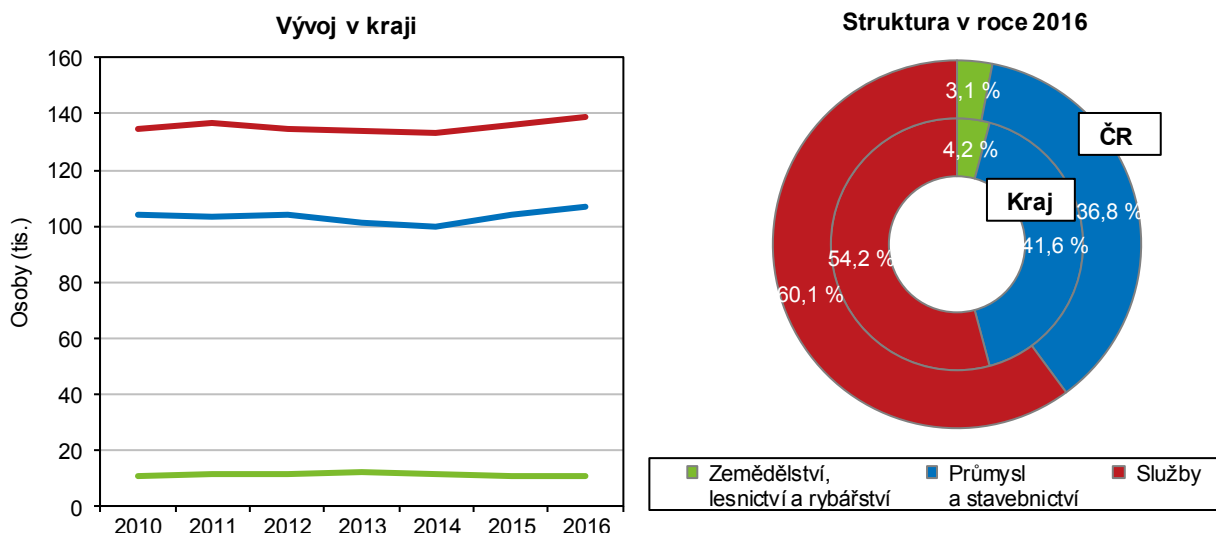
² MEA vyjadřuje podíl osoby zaměstnaných a nezaměstnaných, kteří hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel starších 15 let.

Vyšší zastoupení technických a odborných pracovníků a nižší podíl specialistů v kraji.

Z grafu 2.5 vyplývá, že mezi zaměstnanými v kraji mají vyšší zastoupení techničtí a odborní pracovníci (o 1,4 p.b.), řemeslníci a opraváři (o 0,7 p.b.) a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 0,4 p.b.), než je průměr ČR. Naopak kraj má podprůměrně zastoupeny specialisty (o 2,2 p.b.) a pracovníky ve službách a prodeji (o 0,5 p.b.).

Graf 2.6 Zaměstnaní pracující v Královéhradeckém kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nárůst zaměstnaných v průmyslu, stavebnictví a službách na úkor zemědělství.

Ve struktuře zaměstnaných podle sektorů (podle kraje místa pracoviště) dochází k postupným změnám, které jsou patrné až z dlouhodobého pohledu. Od poloviny 90. let dochází k úbytku zaměstnaných v zemědělství a jejich přelivu do sekundárního sektoru a především do sektoru služeb. Poté co se ekonomice začalo dařit, rostou v kraji počty zaměstnaných v sekundárním sektoru i ve službách. Tempo růstu od roku 2015 je rychlejší v průmyslu a stavebnictví než ve službách. V posledním roce, za který máme k dispozici data (2016), pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných v kraji (54,2 %), proti průmětu ČR je to o 5,9 p.b. méně. Naopak zastoupení zaměstnaných v průmyslu, stavebnictví a zemědělství je v kraji vyšší oproti republikovému průměru (o 4,8; resp. 1,1 p.b.).

Nárůst počtu osob s druhým zaměstnáním. Podíl žen roste.

V roce 2017 mělo druhé a další zaměstnání 15,4 tis. osob, tj. 5,7 % zaměstnaných v kraji. Jejich počet se mění v závislosti na tom, jak se daří ekonomice. V současnosti je jejich počet i podíl na zaměstnaných nejvyšší od poloviny 90. let. V delší časové řadě muži mezi osobami s druhým a dalším zaměstnáním převažují (s výjimkou roku 2015), ale dlouhodobě narůstá podíl žen. Aktuálně bylo v kraji v roce 2017 celkem 8,4 tis. mužů a 7,0 tis. žen s druhým a dalším zaměstnáním.

Pokles počtu nezaměstnaných, snížení u mužů bylo rychlejší než u žen.

Růst ekonomiky se kladně promítl i do nezaměstnanosti. Nárůst počtu nezaměstnaných se po krizi zastavil a od roku 2014 klesá. V roce 2017 bylo v kraji 6,2 tis. nezaměstnaných, z nichž ženy tvořily téměř 60 %. Meziroční pokles nezaměstnaných mužů byl v posledních dvou letech rychlejší než u žen, v roce 2017 se počet nezaměstnaných žen snížil meziročně o téměř 40 %, u mužů o více než polovinu.

Pokles obecné míry nezaměstnanosti a významné vylepšení postavení mezi kraji.

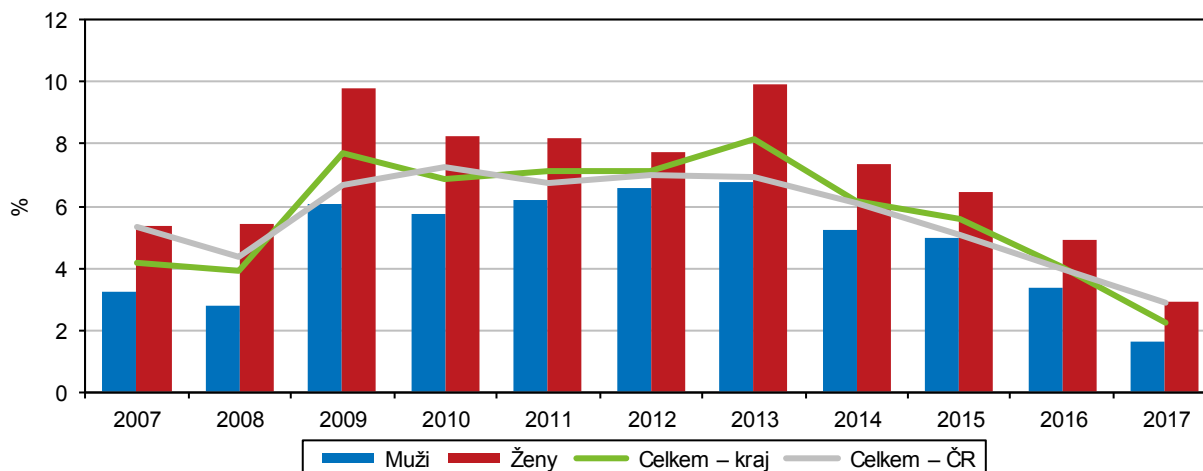
V souvislosti s poklesem počtu nezaměstnaných se snižovala i obecná míra nezaměstnanosti, pokles v kraji sledujeme od roku 2014. V roce 2017 se snížila nezaměstnanost na 2,2 % a kraj si tak polepšil na 5. nejnižší příčku mezi kraji.

Obecná míra nezaměstnanosti³ mužů klesla na 1,6 %; u žen na 2,9 % a mezi kraji to byla 3., resp. 4. příčka.

Graf 2.7 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nejnižší počet ekonomicky neaktivních za posledních 15 let.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v roce 2017 celkem 40,3 % z obyvatel kraje starších 15 let. Počet 188 tis. osob byl nejnižší za posledních 15 let. Přes stárnutí populace, které je nejrychlejší ze všech krajů, je klesající trend ovlivněn i prodlužující se hranicí odchodu do důchodu, poklesem absolutního počtu studentů středních a vysokých škol, růstem ekonomické aktivity žen na mateřské dovolené v podobě částečných pracovních úvazků apod.

Nezaměstnanost

Výrazný pokles nezaměstnaných.

Jak již bylo výše uvedeno, růst ekonomiky pozitivně ovlivnil trh práce v kraji a to potvrzují i data o nezaměstnaných přebíraná z MPSV. Koncem roku 2017 evidovaly úřady práce celkem 10 483 uchazečů o zaměstnání, což bylo nejméně od 2. poloviny 90. let. Meziroční pokles (proti prosinci 2016) byl více než čtvrtinový (o 3,8 tis. osob), ve srovnání s prosincem 2012 byl úbytek nezaměstnaných ještě výraznější (o téměř 60 %, tj. o 14,7 tis. osob).

Z dlouhodobého pohledu pozorujeme, že krize se na trhu práce plně projevila počátkem roku 2010, kdy se počet uchazečů o zaměstnání přehoupl přes 25 tis. osob v kraji. V následujících letech pak počty nezaměstnaných opisovaly obdobnou křivku (snížení v letních měsících vlivem sezónních prací a jejich nárůst ke konci roku) se vzrůstající tendencí. Nejvíce nezaměstnaných, hlášených na úřadech práce, bylo počátkem roku 2014, kdy se jejich počet přiblížil k hranici 30 tisíc osob v kraji. Od té doby jejich počet, s cyklickými výkyvy, klesá.

Růst volných pracovních míst od roku 2014.

Dobrá ekonomická situace se promítla i do počtu nabízených volných pracovních míst. Výrazný nárůst v kraji možno pozorovat od počátku roku 2014, s cyklickými výkyvy, v důsledku úbytku pracovních míst⁴ (ve stavebnictví a zemědělství) přes zimní měsíce. Koncem roku 2017 bylo v evidenci úřadů práce v kraji hlášeno 8 816 volných pracovních míst, jejich počty v jednotlivých měsících posledního

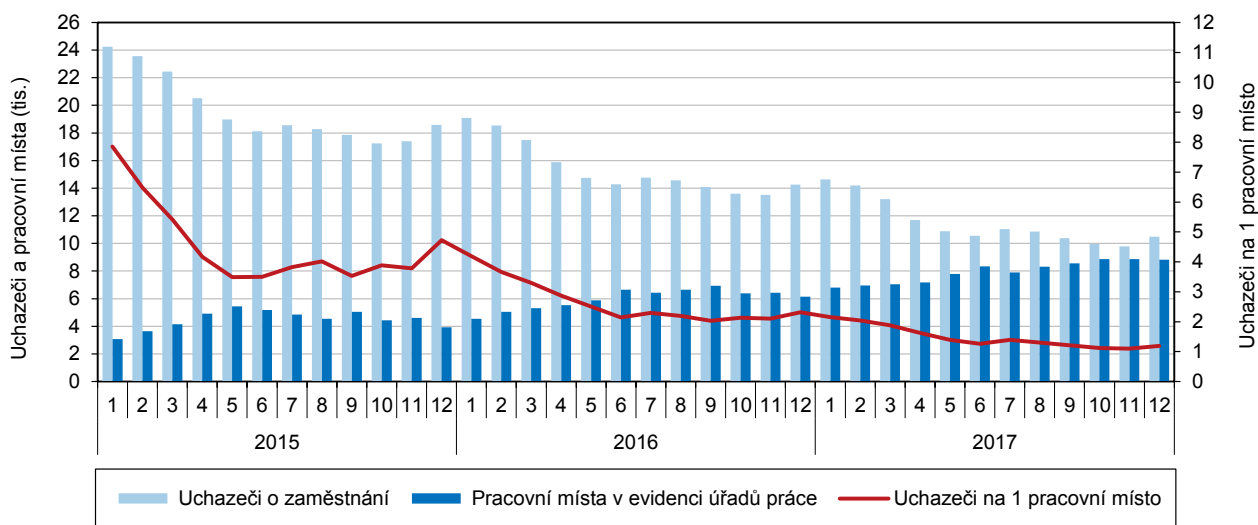
³ Míra nezaměstnanosti procentuálním způsobem vyjadřuje podíl nezaměstnaných (čítatel) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

⁴ Zaměstnavatelé byli povinni hlásit volná pracovní místa úřadům práce kraje do roku 2011.

sledovaného roku patří k nejvyšším hodnotám v celé historii sledování tohoto ukazatele od počátku 90. let.

Graf 2.8 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Královéhradeckém kraji (stav ke konci měsíce)

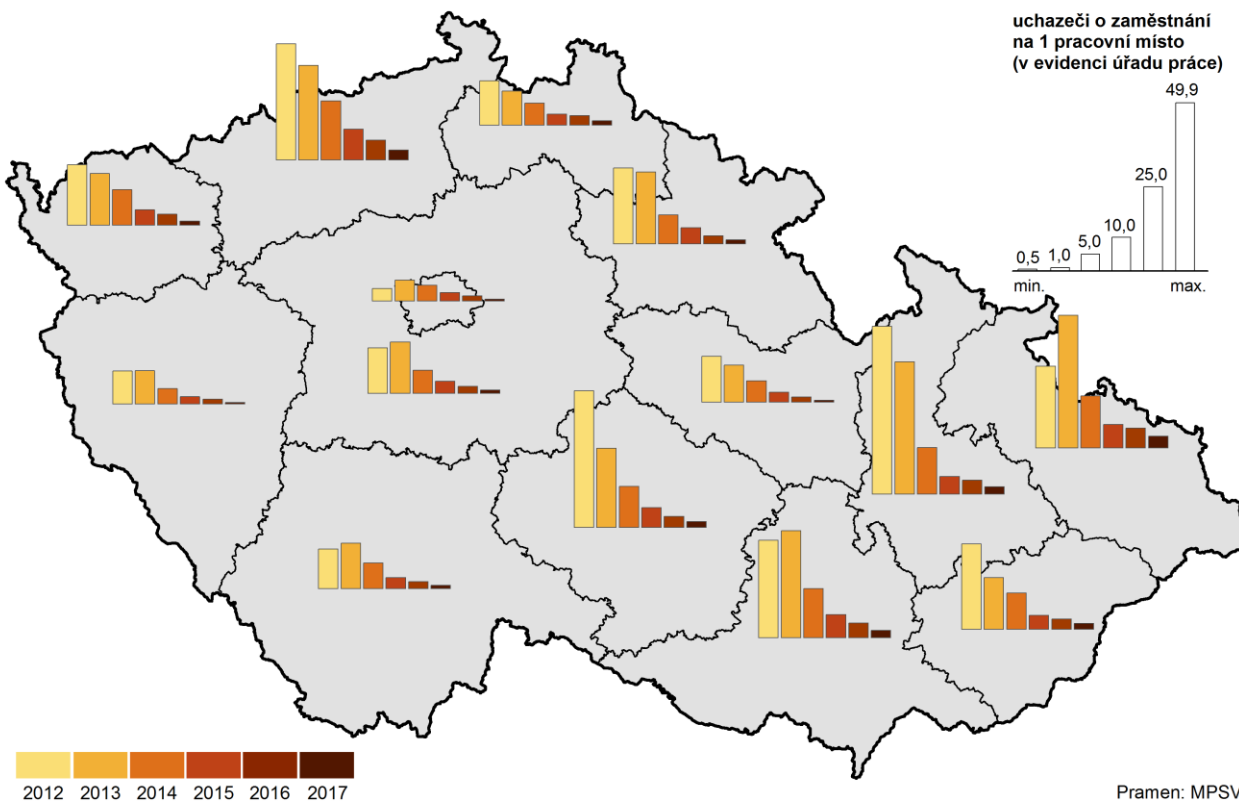
Pramen: MPSV

Počty nezaměstnaných a volných pracovních míst jsou téměř shodné.

Díky poklesu uchazečů o zaměstnání a nárůstu počtu volných pracovních míst, se jejich počty v roce 2017 téměř vyrovnaly, v závěru roku připadl v kraji 1,2 uchazeč na 1 volné pracovní místo. Patří to k nejnižším hodnotám od poloviny 90. let a mezi kraji to byla prostřední příčka.

Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2012 až 2017 (stav k 31. 12.)

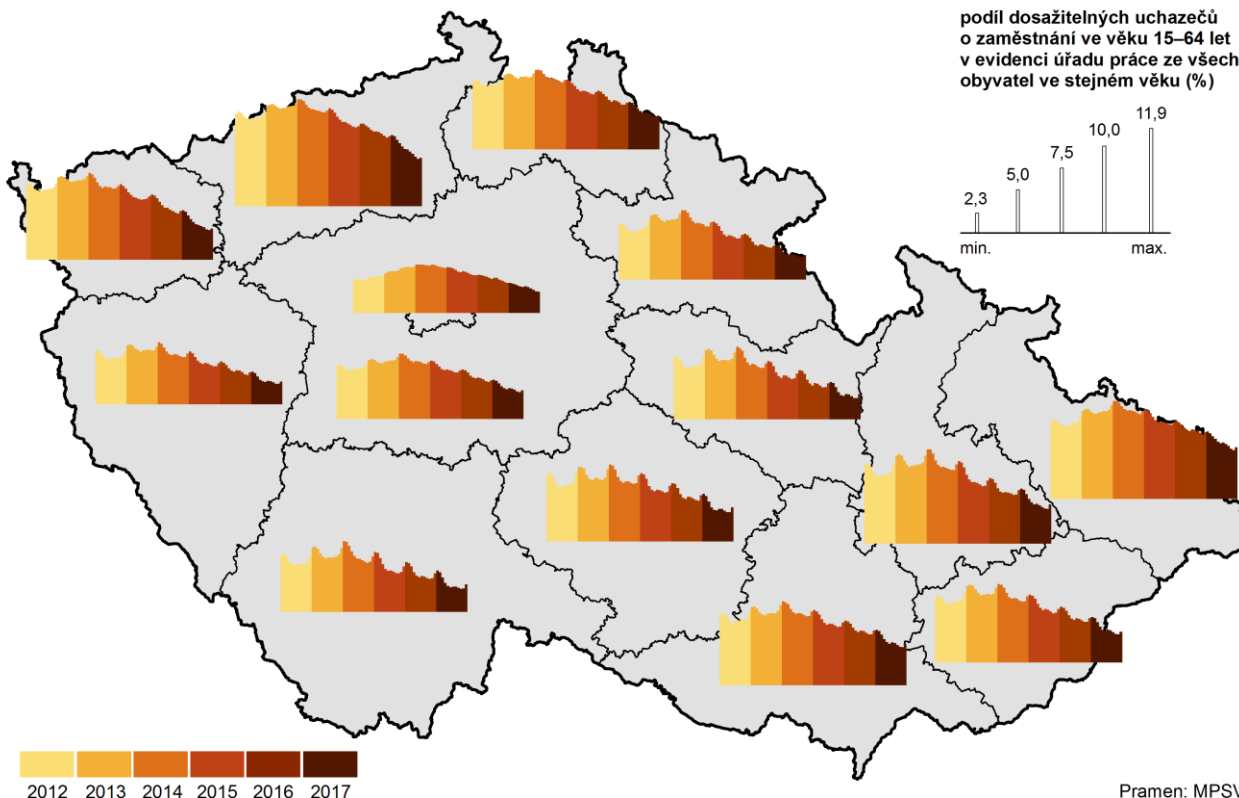
Pramen: MPSV

Nezaměstnanost patří dlouhodobě k nejnižším mezi kraji.

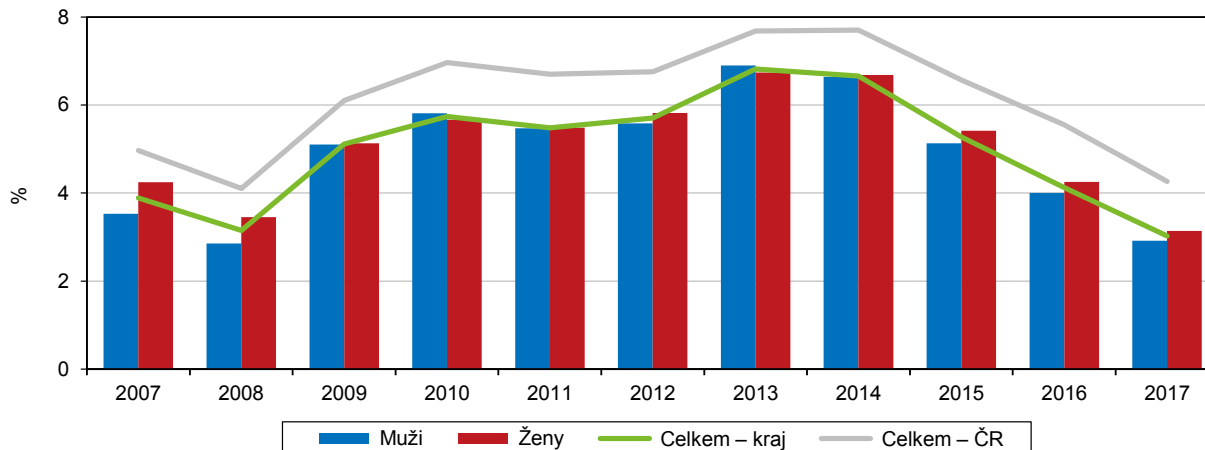
Podíl nezaměstnaných osob v kraji se drží dlouhodobě pod republikovým průměrem a v posledním sledovaném roce i na historicky nejnižších hodnotách. Nezaměstnanost v kraji klesla k 31. 12. 2017 na 2,72 %, byla 1,05 p.b. pod průměrem ČR a mezi kraji byla 3. nejnižší (po Hl. městě Praha a Plzeňském kraji). S nejvyšší nezaměstnaností se potýkají dlouhodobě kraje na severu Čech a Moravy (kraje Ústecký a Moravskoslezský). Rozdíl mezi oběma pohlavími v nezaměstnanosti v kraji byl v závěru roku minimální (0,06 p.b.). Pravidelně začátkem a koncem roku, při absenci sezónních prací, nezaměstnanost mužů převyšuje nezaměstnanost žen a ve zbytku roku je tomu naopak.

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2012 až 2017 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Graf 2.9 Podíl nezaměstnaných osob* v Královéhradeckém kraji a ČR (roční průměr)

Pramen: MPSV

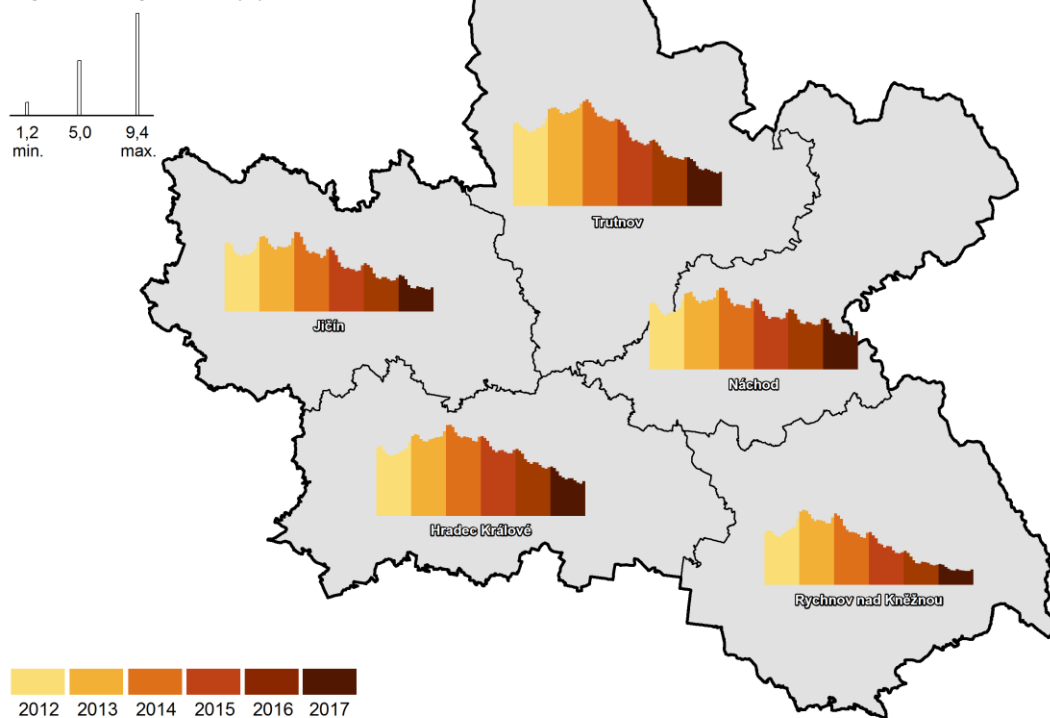
* podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Od roku 2014 klesá počet nezaměstnaných ve všech okresech kraje.

Pokles počtu nezaměstnaných zaznamenaly od roku 2014 všechny okresy v kraji se sezónními výkyvy. Koncem roku 2017 byl meziroční pokles počtu nezaměstnaných nejvýraznější v okrese Hradec Králové (o 1 262 osob), v relativním vyjádření v okrese Trutnov (o 30,7 %).

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2012 až 2017 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

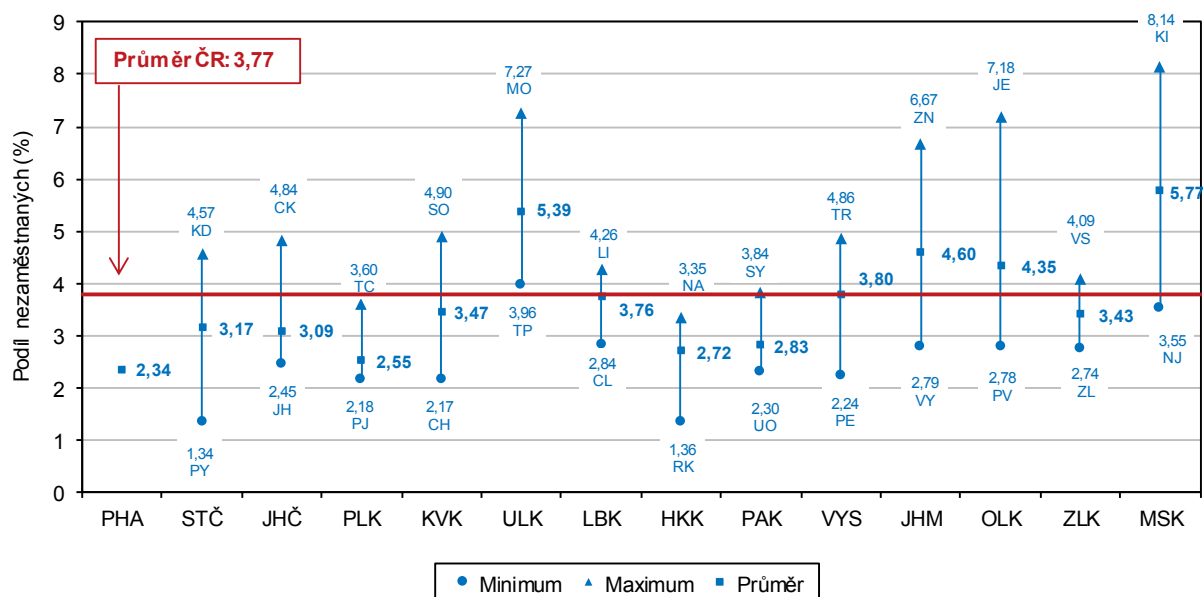
podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce ze všech obyvatel ve stejném věku (%)

Pramen: MPSV

Graf 2.10 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV

Nejnižší nezaměstnanost v kraji i celé ČR dlouhodobě vykazuje okres Rychnov nad Kněžnou.

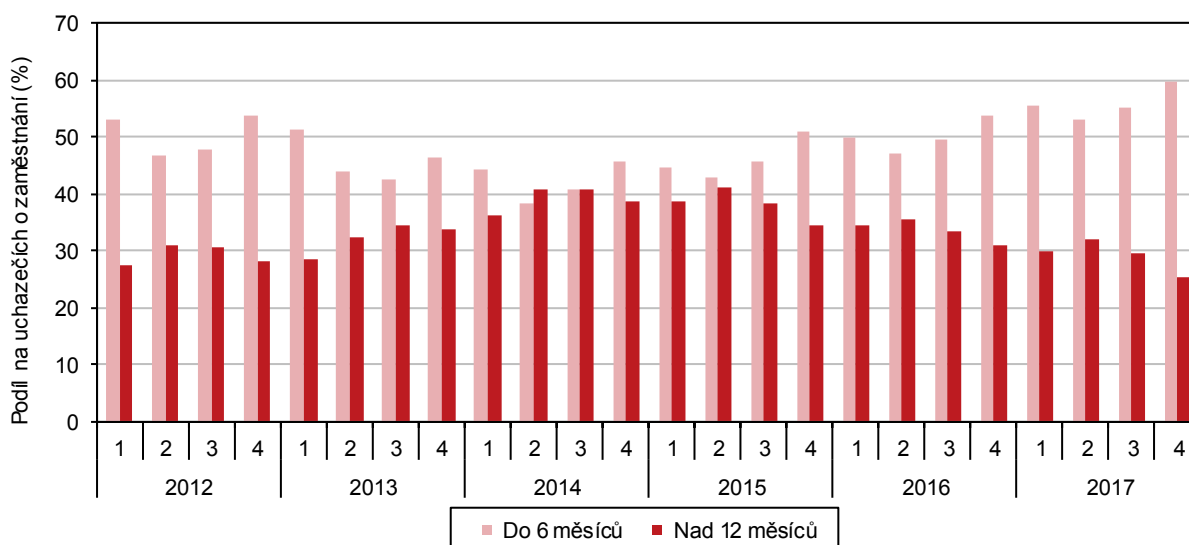
Podíl nezaměstnaných osob se dlouhodobě drží na nejnižší hodnotě v okrese Rychnov nad Kněžnou a to nejen v rámci kraje, ale i celé České republiky. Ke konci roku 2017 byl ukazatel podílu nezaměstnaných osob pod průměrem kraje (2,72 %) v okrese Rychnov nad Kněžnou (1,36 %) a Jičín (2,10 %), naopak v ostatních okresech byla nad její úrovní; Náchod (3,35 %), Hradec Králové (3,05) a Trutnov (3,01 %).

Nezaměstnanost klesla ve všech SO ORP. Nejvyšší byla na Broumovsku a nejnižší ve SO ORP Kostelec nad Orlicí.

Z hlediska patnácti správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v kraji se v roce 2017 meziročně snížil počet uchazečů o zaměstnání ve všech těchto regionech. Nejvýraznější úbytek v relativním vyjádření byl na Vrchlabsku (o 46,6 %), Hořicku (o 35,2 %) a Jaroměřsku (o 31,6 %). S nejvyšší nezaměstnaností v kraji se dlouhodobě potýkají na Broumovsku (6,82 %), Jaroměřsku (3,81 %), Královédvorskou (3,80 %) a Novobydžovsku (3,70 %). Nezaměstnanost nižší než 3 % vykazalo ke konci roku 2017 v kraji 10 správních obvodů, z toho nejnižší na Kostelecku (1,22 %) a Rychnovsku (1,31 %).

Graf 2.11 Krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaní ke konci čtvrtletí v Královéhradeckém kraji

Pramen: MPSV

Dlouhodobá nezaměstnanost klesá, krátkodobá roste a u ní se projevují sezónní výkyvy.

Dlouhodobá nezaměstnanost v kraji není takový problém jako v jiných regionech. Navíc díky dobré situaci na trhu práce (pokles počtu nezaměstnaných, výrazný nárůst nových volných pracovních míst) se podíl dlouhodobě nezaměstnaných v kraji od roku 2014 snižuje. Jak znázorňuje graf 2.11, naopak podíl krátkodobě nezaměstnaných (do 6 měsíců) od tohoto roku roste a projevují se zde cyklické sezónní výkyvy (vlivem poklesu sezónních prací ve stavebnictví a zemědělství, především začátkem a koncem roku).

Meziročně klesly počty nezaměstnaných podle vzdělání, věku, kvalifikace i délky evidence.

Ve struktuře nezaměstnaných podle vzdělání převažovali středoškoláci bez maturity (39,2 %) a nejmenší zastoupení měli osoby s vyšším a vysokoškolským vzděláním (7,5 %). Meziročně klesly počty nezaměstnaných u všech typů vzdělání.

Vlivem prodlužování hranice odchodu do důchodu roste podíl uchazečů o zaměstnání na trhu práce starších 55 let. Z hlediska věkové struktury nezaměstnaných doznaly meziroční pokles všechny věkové kategorie. Nejvíce ubylo nezaměstnaných v kategorii 20–24 let (o 34,9 %) a v kategorii 35–44 let (o 31,9 %) a naopak nejméně v kategorii 55 a více let (o 16,8 %).

Podle klasifikace zaměstnání zaujímali vysoké procento mezi uchazeči manuální nekvalifikovaní (30,1 %) a nemanuálně pracující s nižší kvalifikací (27,0 %). V souvislosti s poklesem počtu uchazečů o zaměstnání a nárůstem počtu volných pracovních míst došlo k jejich poklesu u všech kategorií.

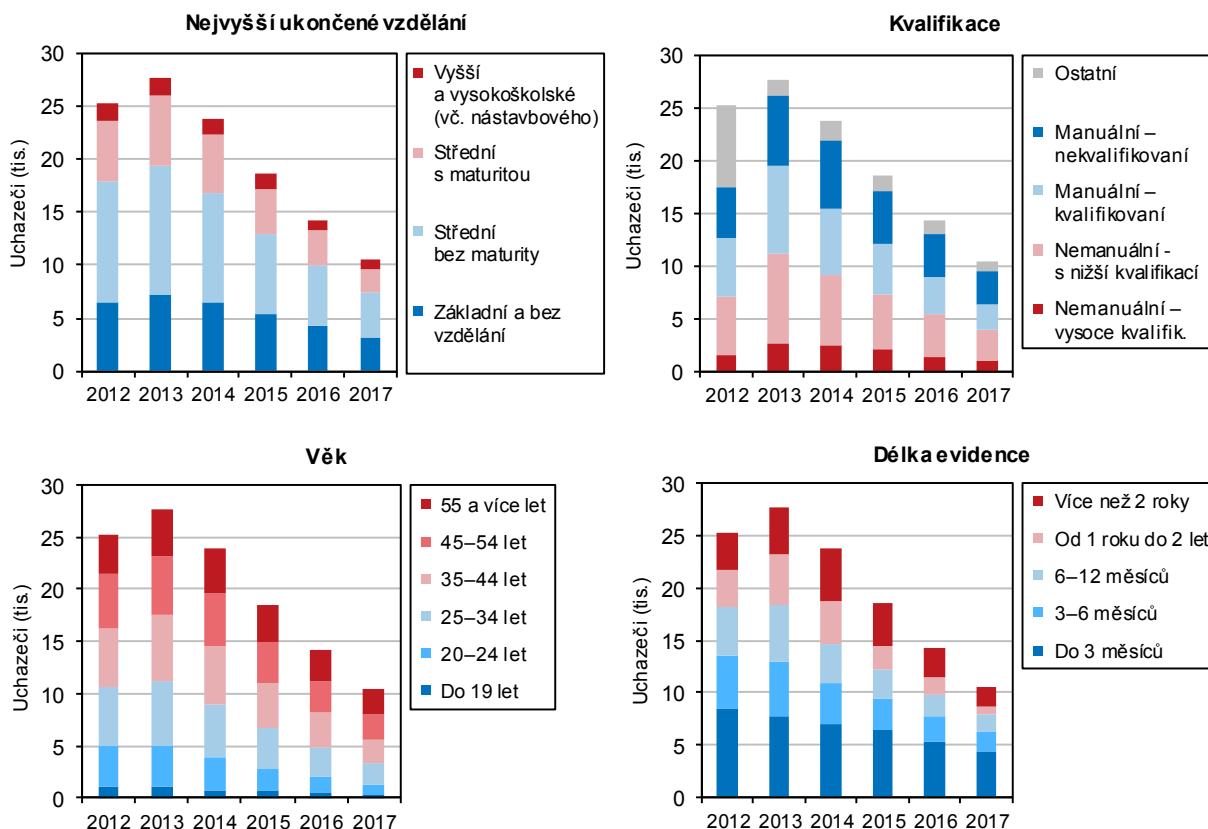
Díky příznivé situaci na trhu práce převažovali mezi uchazeči o zaměstnání osoby evidované na úřadech práce v kraji méně než 3 měsíce (42,1 %). Meziročně došlo ke snížení ve všech kategoriích, nejvíc v kategorii od 1 roku do 2 let (pokles o 46,8 %) a v kategorii nad 2 roky (pokles o 35,9 %).

Podpora v nezaměstnanosti vzrostla na 6 720 Kč.

Koncem roku 2017 byla vyplácena v kraji podpora v nezaměstnanosti 3,9 tis. osob, tj. 37,1% z jejich celkového počtu uchazečů, meziročně se jejich podíl zvýšil o 5,5 p.b. V roce 2017 činila výše podpory v nezaměstnanosti v kraji v průměru 6 720 Kč, meziročně vzrostla o 541 Kč.

Graf 2.12 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Příjmy a životní podmínky domácností

ČDDD meziročně vzrostl a v přepočtu na jednoho obyvatele kraje se dlouhodobě řadí na 5. příčku mezi kraji.

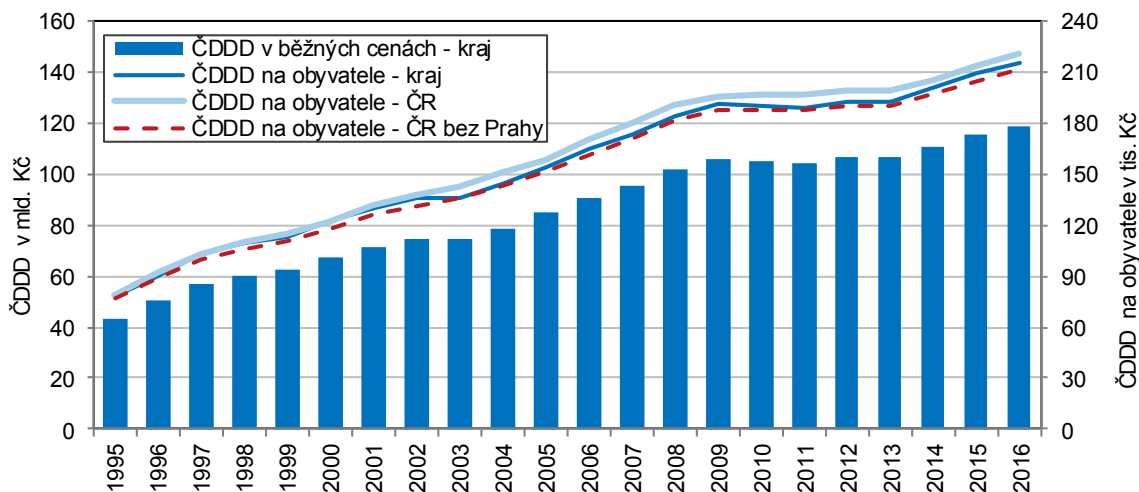
Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) vyjadřuje materiální bohatství domácností v jednotlivých regionech. Dlouhodobě jeho objem v běžných cenách narůstá, meziroční pokles zaznamenal jen v roce 2010 a 2011, v roce 2013 stagnoval. V období 2014 a 2015 dosahovala tempa růstu ČDDD v kraji 4 %, v posledním sledovaném roce 2016 se zpomalilo na 2,9 % a dosáhl hodnoty 118 mld. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele kraje to představuje nárůst na částku 215 tis. Kč a to je pátá nejvyšší úroveň mezi kraji. Přesto kraj zaostává za republikovým průměrem (220,5 tis. Kč) a pouze ve čtyřech krajích (HI. město Praha, Středočeský, Plzeňský a Jihomoravský kraj) dosáhl ČDDD nad průměr ČR.

Po odhlédnutí od Hl. města Prahy, které značně ovlivňuje republikový průměr, se příjmy domácností v Královéhradeckém kraji dostaly nad průměr ČR.

Graf 2.13 Čistý disponibilní důchod domácností v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

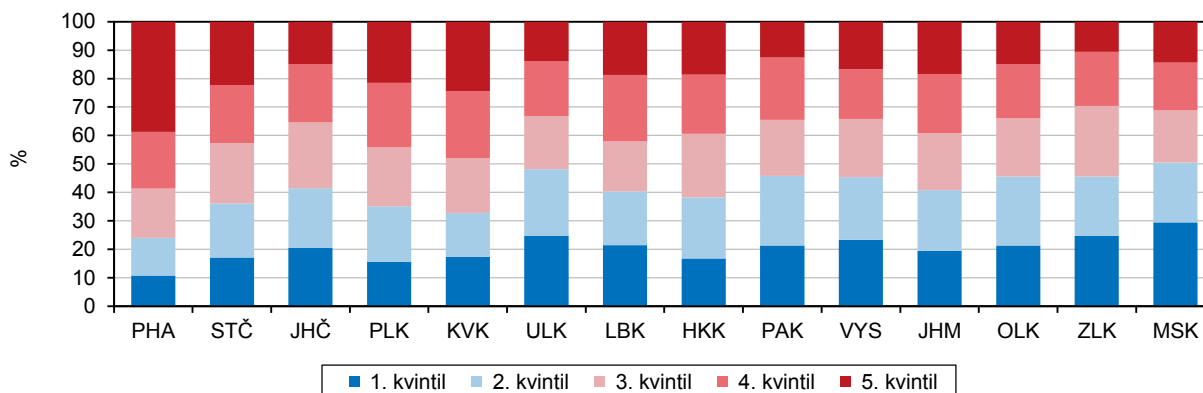
Čisté peněžní příjmy domácností na osobu v kraji byly 6. nejvyšší.

Výsledky výběrového šetření o sociální a ekonomické situaci domácností, Životní podmínky 2017 (SILC), potvrzují růst čistých peněžních příjmů domácností v kraji. V přepočtu na jednu osobu v domácnosti vzrostly mezi roky 2015 a 2016 o 7,5 tis. Kč, tj. o 4,5 %, což je srovnatelné s průměrem ČR. Čisté peněžní příjmy na osobu v roce 2016 činily 173,3 tis. Kč, to je šestá nejvyšší úroveň mezi kraji a je mírně nad průměrem z ČR.

Graf 2.14 Podíl domácností v krajích podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2016

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky 2017)

Rozdělení domácností	1. kvintil: 20 % domácností s nejnižšími příjmy	2. kvintil: druhých 20 % domácností	3. kvintil: třetích 20 % domácností	4. kvintil: čtvrtých 20 % domácností	5. kvintil: 20 % domácností s nejvyššími příjmy
Počet domácností v ČR	874 514	874 857	874 399	874 270	874 217
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	122 676	146 358	175 370	230 103	x

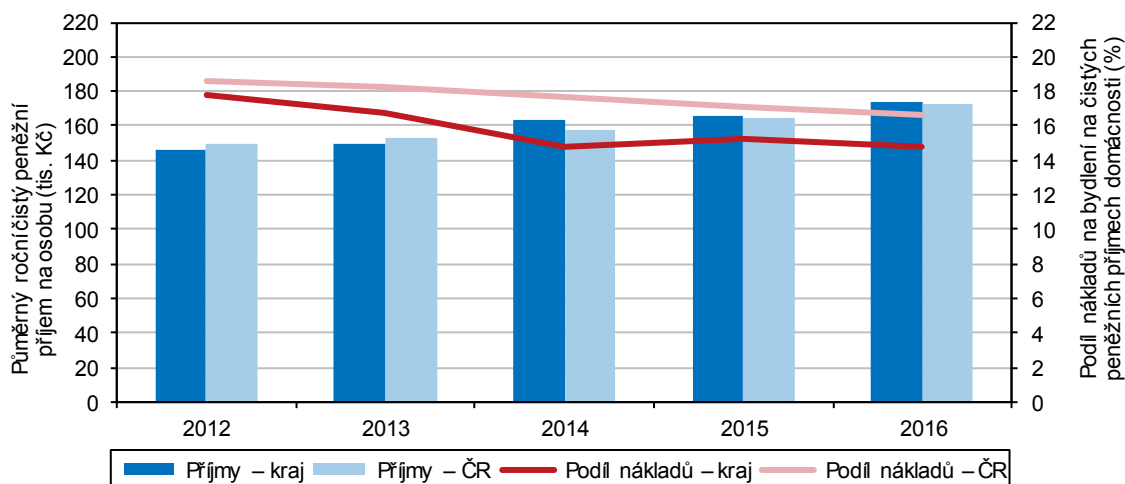

Slušné postavení kraje v podílu domácností se středními i nejvyššími příjmy.

Jak naznačuje graf 2.14, rozdělíme-li domácnosti do pěti skupin podle výše příjmů, vidíme mezi kraji značné rozdíly. V Královéhradeckém kraji se řadí mezi domácnosti s nejnižšími příjmy na osobu každá šestá domácnost a to je mezi kraji třetí nejnižší podíl po Hl. městě Praze a Plzeňském kraji. Největší část domácností (22,4 %) patří do třetího kvintilu (s příjmy v rozmezí 146–175 tis. Kč na osobu v domácnosti za rok) a mezi kraji je to třetí nejvyšší podíl po kraji Zlínském a Jihočeském. Slušně si kraj stojí i v podílu domácností s nejvyššími příjmy. V roce 2016 k nim v kraji patřilo 18,7 % domácností, mezi kraji je to šesté nejvyšší procento.

Graf 2.15 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy, úplné náklady práce

Náklady práce na zaměstnance patřily k nižším mezi kraji.

Úplné náklady práce (ÚNP)⁵ podle definitivních dat za rok 2016 činily v kraji 34 422 Kč měsíčně na zaměstnance (237,8 Kč na hodinu) a mezi kraji byly 6. nejvyšší (s maximem v Hl. městě Praze a Středočeském kraji a minimem v Karlovarském a Zlínském kraji). ÚNP vzrostly meziročně v kraji o 4,6 %, když republikový průměrný růst byl 4,2 %. Proti roku 2012 vzrostly náklady v kraji o 13,2 %, navýšení v průměru za ČR bylo 10,8 %.

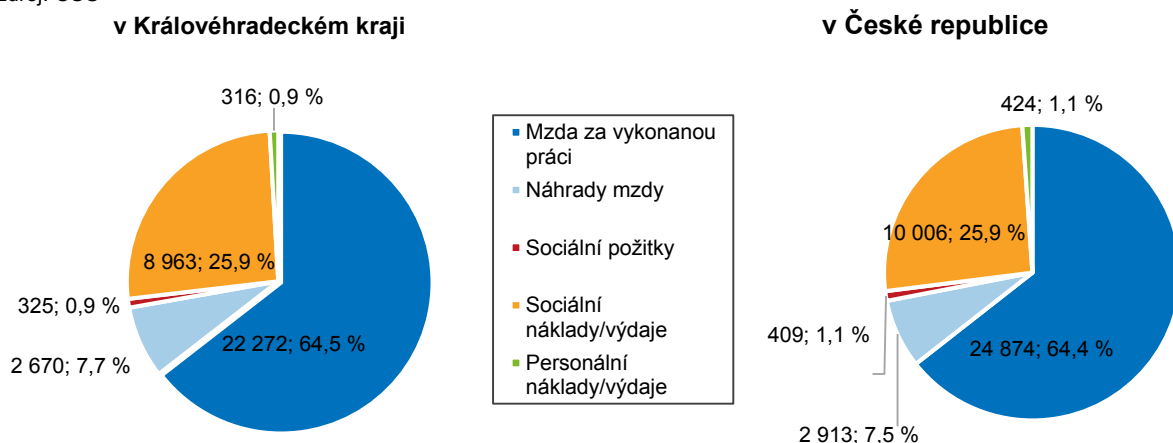
Struktura ÚNP v kraji se výrazně neliší od celorepublikového průměru. V kraji byl mírně vyšší podíl náhrad mezd a naopak mírně nižší podíl sociálních požitků a personálních nákladů než činil republikový průměr. Podle dostupných republikových dat za rok 2016 podle odvětví se měsíční ÚNP pohybovaly v rozmezí 69,9 tis. Kč v peněžnictví a pojišťovnictví po 21,5 tis. Kč v ubytování, stravování a pohostinství.

⁵ Náklady práce jsou výdaje zaměstnavatele související se zaměstnáváním pracovníků; cena, za kterou nakupuje pracovní sílu na trhu práce. Vedle přímých nákladů, které zahrnují mzdy, platy a náhrady mzdy (např. za dovolenou, svátky atd.) tvoří úplné náklady i náklady nepřímé související se mzdou. Ty tvoří sociální požitky (příspěvky na bydlení, stravování, do sociálních fondů), sociální náklady a výdaje (platby zákonného pojistného), personální náklady (např. výdaje spojené s náborem zaměstnanců a jejich zaškolení, pracovní oděv) a dále dotace související se zaměstnáváním pracovní síly. Pro účely výpočtu se používá průměrný evidenční počet pracovníků přepočtený na plně zaměstnané.

Graf 2.16 Měsíční náklady práce v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

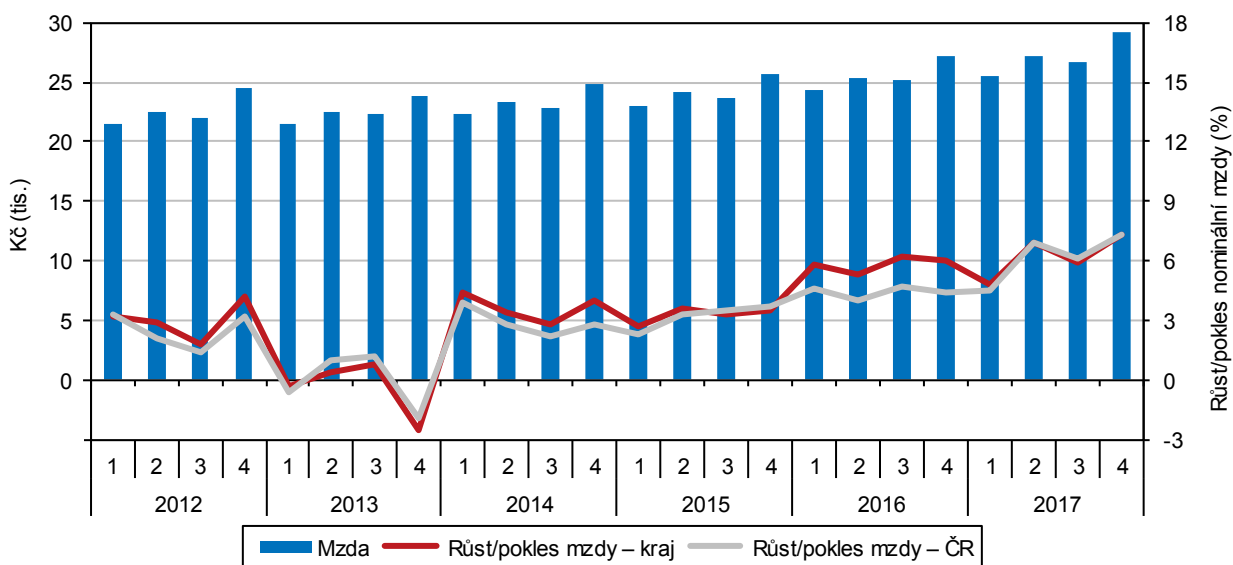
pozn. Bez započtení záporné částky daní a dotazací za Královéhradecký kraj (-125 Kč) za ČR (-90 Kč).

Příznivý byl vývoj mezd.

Prosperita ekonomiky a stoupající poptávka po pracovní síle se pozitivně projevila ve vývoji mezd. Mzda v kraji (osob přepočtených na plně zaměstnané) rostla v jednotlivých čtvrtletích roku 2017 rychleji nebo shodně s republikovým průměrem, (s výjimkou 3. čtvrtletí). Nejrychlejší meziroční růst mezd byl ve 4. čtvrtletí (o 7,3 %) a tempo růstu v kraji bylo shodné s průměrem ČR.

Graf 2.17 Průměrná hrubá měsíční mzda^{*)} a její meziroční změny podle čtvrtletí v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2017 předběžné údaje

Průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 27 087 Kč zaostává za průměrem ČR a řadí kraj na 6. příčku.

Průměrná hrubá měsíční mzda⁶ v 1. – 4. čtvrtletí 2017 vzrostla v kraji na 27 087 Kč, za průměrem ČR zaostala o 2 417 Kč a mezi kraji byla 6. nejvyšší. Proti předchozímu roku vzrostla nominální mzda v kraji o 6,2 %, což se téměř shodovalo s tempem růstu v průměru za ČR (6,3 %). Po započtení inflace, která v roce 2017 představuje

⁶ Průměrná hrubá měsíční mzda počítaná podle skutečného místa pracoviště zaměstnanců – tzv. pracovištní metodou (nikoliv podle sídla podniku); za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

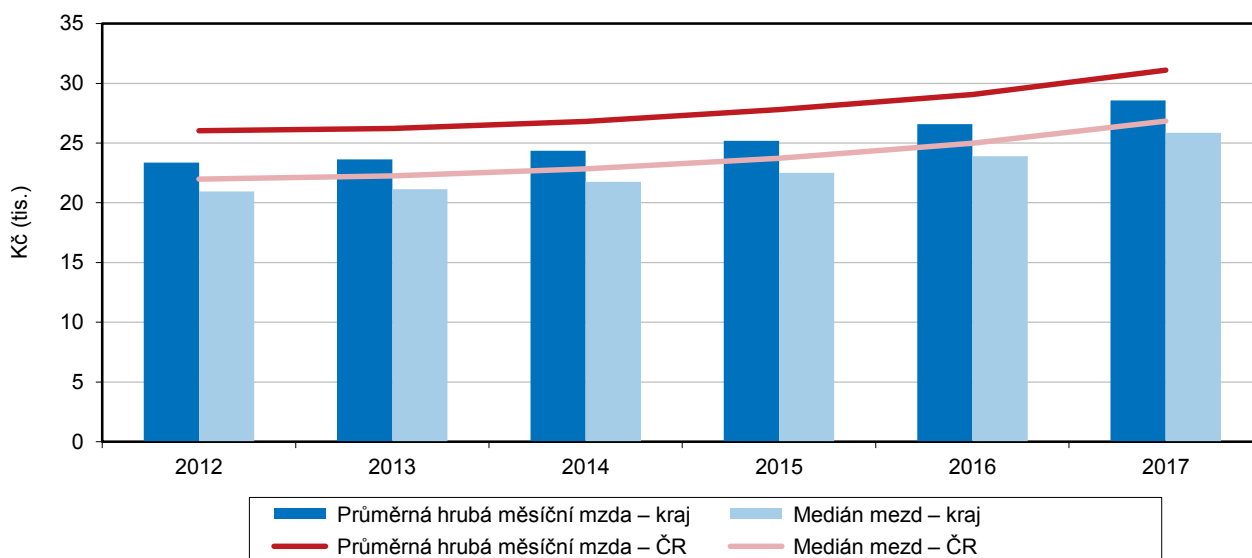
nárůst spotřebitelských cen v ČR o 2,5 %, reálné mzdy v kraji vzrostly o 3,6 %, když republikový průměr činil 3,7 %.

Data z šetření o mzdách ČSÚ se liší od přebíraných dat od MPSV a MF.

Data v grafu 2.18 a následujícím textu přebírá ČSÚ od MPSV a MF⁷ a díky jiné metodice se liší od dat o průměrné mzdě z podnikového výkaznictví ČSÚ (viz graf a odstavce výše). Medián⁸ hrubé měsíční mzdy v roce 2017 činil v kraji 25 865 Kč; u mužů dosáhl 27 611 Kč a byl o 4 010 Kč vyšší než u žen (23 601 Kč).

Graf 2.18 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Rychle rostl i mzdový medián, mezi kraji byl 6. nejvyšší.

Tempo růstu mzdového mediánu se od roku 2012 zrychlilo, nejrychlejší meziroční nárůst v kraji byl v roce 2017 (o 8,2 %, o 1 951 Kč) a mezi kraji byl 5., resp. 7. nejrychlejší. V roce 2017 rostl mzdový medián ve všech krajích a leží pod úrovní průměrné mzdy. V roce 2017 dosáhl medián 90,5 % průměrné mzdy v Královéhradeckém kraji (4. nejvyšší pořadí); více se odchyloval u mužů (o 11,1 %) než u žen (o 6,3 %). V mezikrajském srovnání řadí výše mzdového mediánu Královéhradecký kraj na 6. příčku (nejlépe na tom byly Hl. město Praha a Plzeňský kraj, nejnižší mzdový medián byl ve Zlínském a Karlovarském kraji). Mzdový medián mužů byl osmý a u žen šestý nejvyšší mezi kraji.

Vzdělávání

Porodnost v kraji ovlivňuje počty dětí a žáků mateřských a základních škol.

Počty dětí a žáků v mateřských a základních školách jsou ovlivňovány demografickým vývojem kraje v posledních letech. Nárůst porodnosti v letech 2007 až 2009 v současnosti pozitivně ovlivňuje vývoj počtu žáků na základních školách. Následný pokles porodnosti v letech 2010 až 2013 se projevuje několikaletým úbytkem počtu dětí v mateřských školách. Od roku 2014 opět mírně stoupá počet živě narozených, tento demografický trend by se měl projevit v nejbližších letech na nárůstu počtu dětí v předškolních zařízeních.

⁷ MPSV – šetření o průměrném výděлку, MF – šetření o platu a služebním příjmu.

⁸ Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed, pokud srovnáme mzdy podle jejich výše. Polovina zaměstnanců má mzdu pod a polovina nad mediánem. Na rozdíl od průměrné mzdy lépe vypovídá o skutečné úrovni mezd.

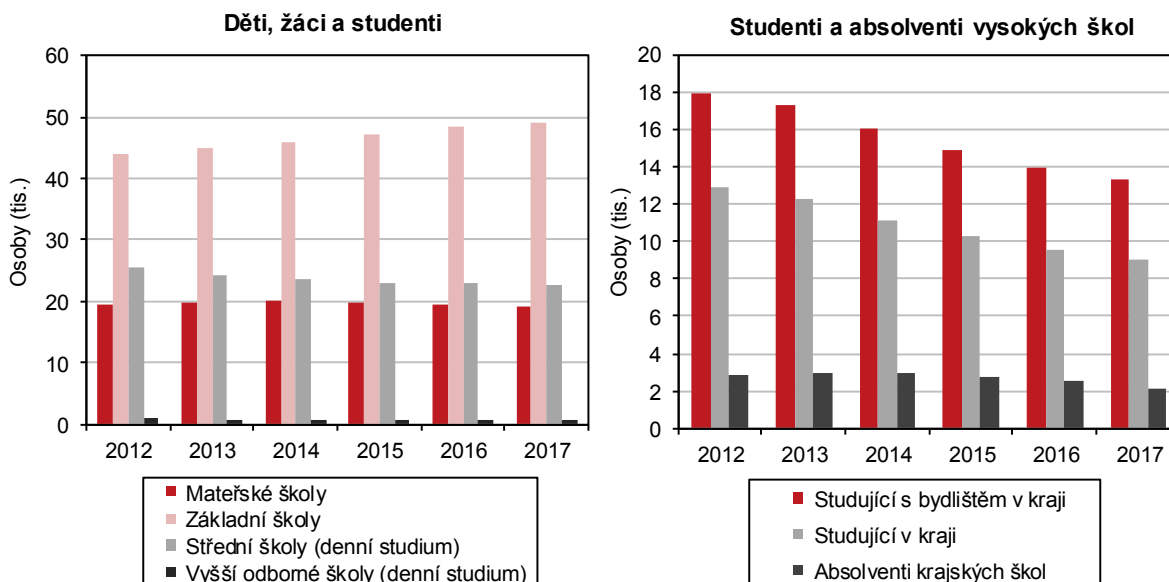

Počet dětí v mateřských školách v posledních třech letech mírně klesá.

Ve školním roce 2017/2018 navštěvovalo mateřské školy v kraji 19 222 dětí. Počet dětí v mateřských školách se v od roku 2011/2012 pohyboval kolem 19 000 dětí, v posledních třech letech byl patrný meziroční pokles počtu dětí. Maximální počet dětí byl od roku 2011 zaznamenán v roce 2014/2015, kdy mateřské školy v kraji navštěvovalo téměř 20 tisíc dětí, tj. o 3,8 % více než v roce 2017/2018. Trend poklesu dětí v mateřských školách se projevil ve většině krajů, nárůst od roku 2013 byl zaznamenán pouze v Hl. m. Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji.

Graf 2.19 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Královéhradeckém kraji

Pramen: MŠMT

Na základních školách se počet žáků od roku 2012 zvyšuje.

Základní školy v kraji ve školním roce 2017/2018 navštěvovalo 48 917 žáků, od roku 2011/2012, kdy byl počet žáků v delší časové řadě minimální a dosahoval 43,5 tisíce žáků, se jejich počet meziročně zvyšoval, nárůst od roku 2011 činil 12 %. V porovnání s přelomem tisíciletí, kdy základní školy navštěvovalo kolem 60 tisíc žáků, však je současný počet žáků na základních školách stále o jednu pětinu nižší. Ve srovnání s ostatními kraji byl nárůst žáků v posledních letech průměrný, v Hl. m. Praze a Středočeském kraji se však počet žáků základních škol zvýšil proti roku 2011 až o 30 %.

Počet žáků středních škol je nejnižší od roku 2003.

Na středních školách v kraji v roce 2017/2018 studovalo 22 696 studentů denního studia, jejich počet dlouhodobě klesá důsledkem nízké porodnosti na konci 90 let. Maximální počet studentů středních škol byl zaznamenán v roce 2004/2005, a to necelých 30 tisíc studentů. Současný počet studujících střední školy je o téměř čtvrtinu nižší, ve sledovaném období (od roku 2003/2004) jde o vůbec nejnižší hodnotu.

Zájem o vyšší odborné školy se dlouhodobě snižuje.

Počet studentů vyšších odborných škol v kraji ve školním roce 2017/2018 činil 584 studentů denního studia. Počet studentů i počet vyšších odborných škol v delší časové řadě pozvolna klesá, v porovnání s rokem 2003/2004, kdy na vyšších odborných školách studovalo 1 179 studentů, je jejich současný počet téměř poloviční. Úbytek studentů od roku 2003/2004 byl patrný ve 13 krajích, pouze v Karlovarském kraji došlo v porovnání s rokem 2003/2004 k nárůstu počtu studentů VOŠ.

Klesá i počet studentů vysokých škol.

V akademickém roce 2017/2018 mělo v kraji trvalé bydliště 13 374 studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR. Po dlouhodobém nárůstu v letech 2001 až 2011 se od roku 2012 jejich počet meziročně snižuje, v porovnání s rokem 2011 poklesl počet studentů o 27 %. Klesá i počet studentů vysokých škol s místem výuky v kraji (se státním občanstvím ČR), v akademickém roce 2017/2018 v kraji studovalo 9 059 studentů, v porovnání s rokem 2011 byl jejich pokles téměř 30%.

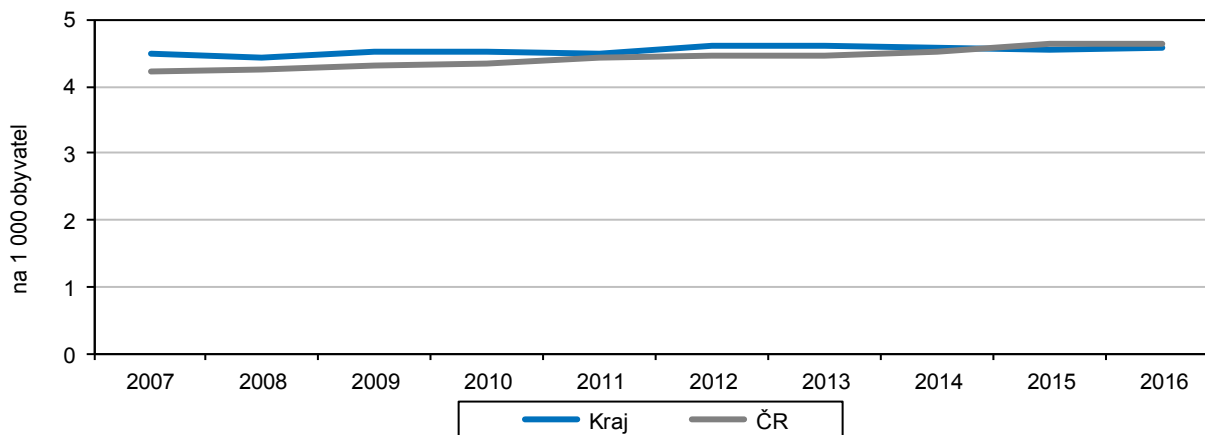
Zdravotnictví, pracovní neschopnost

Počet lékařů se v kraji v posledních pěti letech výrazněji nezměnil.

Ve zdravotnických zařízeních v Královéhradeckém kraji působilo v roce 2016 (poslední dostupné údaje) celkem 2 524 lékařů (přepočteno na osoby plně zaměstnané), z toho 1 123 lékařů v nemocnicích. V posledních pěti letech se počet lékařů pohyboval v intervalu 2 507 až 2 591, meziročně stoupl o 1 %.

Graf 2.20 Lékaři v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: ÚZIS

Výrazné jsou rozdíly v počtu obyvatel na 1 lékaře mezi okresy kraje.

Na tisíc obyvatel středního stavu v roce 2016 připadalo 4,6 lékařů, krajská hodnota odpovídala průměrné hodnotě za ČR, v porovnání s rokem 2015 je to o 0,1 více. Na jednoho lékaře v roce 2016 tak připadalo 218 obyvatel, meziročně se počet obyvatel na jednoho lékaře snížil o 2 osoby. Průměr za Českou republiku byl nepatrně nižší (215 obyvatel). Výrazné byly rozdíly mezi jednotlivými okresy kraje, zatímco v okrese Hradec Králové připadalo na jednoho lékaře 141 obyvatel, v okrese Rychnov nad Kněžnou to bylo 329 obyvatel.

V nemocnicích se zvyšuje počet lůžek i počet hospitalizací, průměrná ošetrovací doba se snižuje.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2016 v provozu 9 nemocnic, které disponovaly 3 404 lůžky. Hospitalizováno bylo 108,6 tisíc pacientů, průměrná doba hospitalizace činila 7,27 dne. Od roku 2014 se v kraji zvyšuje počet nemocničních lůžek (meziroční nárůst o 7 % je částečně ovlivněn tím, že některé léčebny dlouhodobě nemocných se staly součástí nemocnic a nevykazují se jako samostatná zařízení), zároveň stoupl počet hospitalizací (meziročně o 2 %). Průměrná ošetrovací doba klesla v letech 2012 až 2016 ze 7,76 dne na 7,27 dne, přesto byla dlouhodobě nejvyšší mezi ostatními kraji.

Zvyšuje se průměrné využití lůžek.

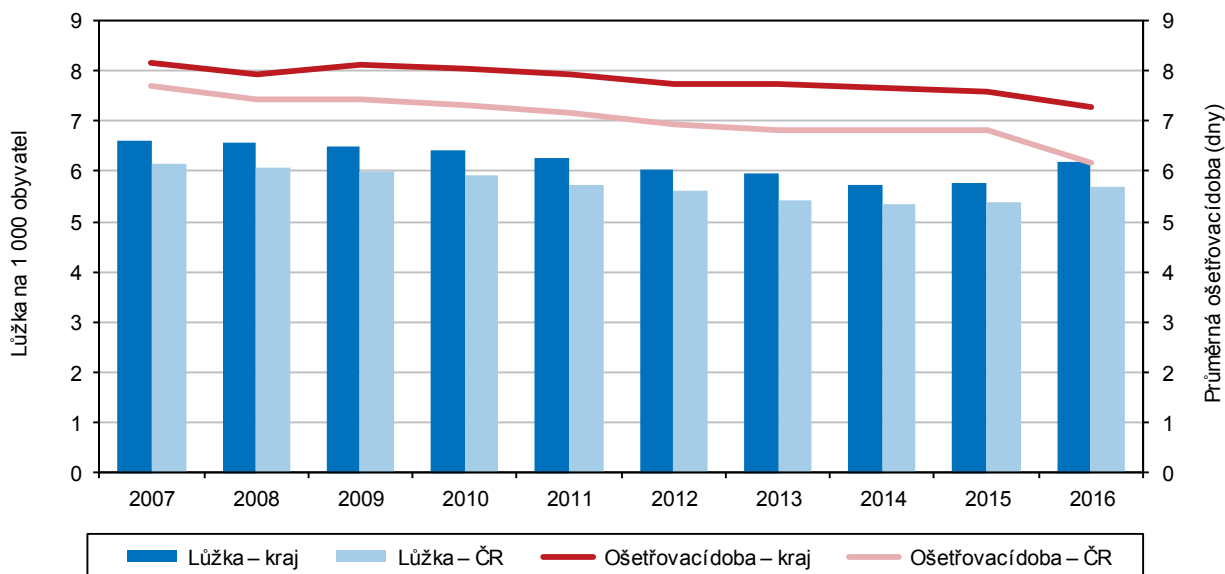
Je patrný trend efektivnějšího využívání lůžek v kraji. Zatímco v roce 2012 byla lůžka v průměru využívána 250,4 dní v roce a tato hodnota byla výrazně pod republikovým průměrem, v roce 2016 to bylo už 256,9 dní, což bylo o 10,3 dne více, než průměrná hodnota za ČR. Meziroční zvýšení využití lůžek bylo zaznamenáno pouze ve třech

krajích, kromě Královéhradeckého kraje ještě v Moravskoslezském a Jihočeském kraji.

Graf 2.21 Lůžka a ošetřovací doba v nemocnicích v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: ÚZIS

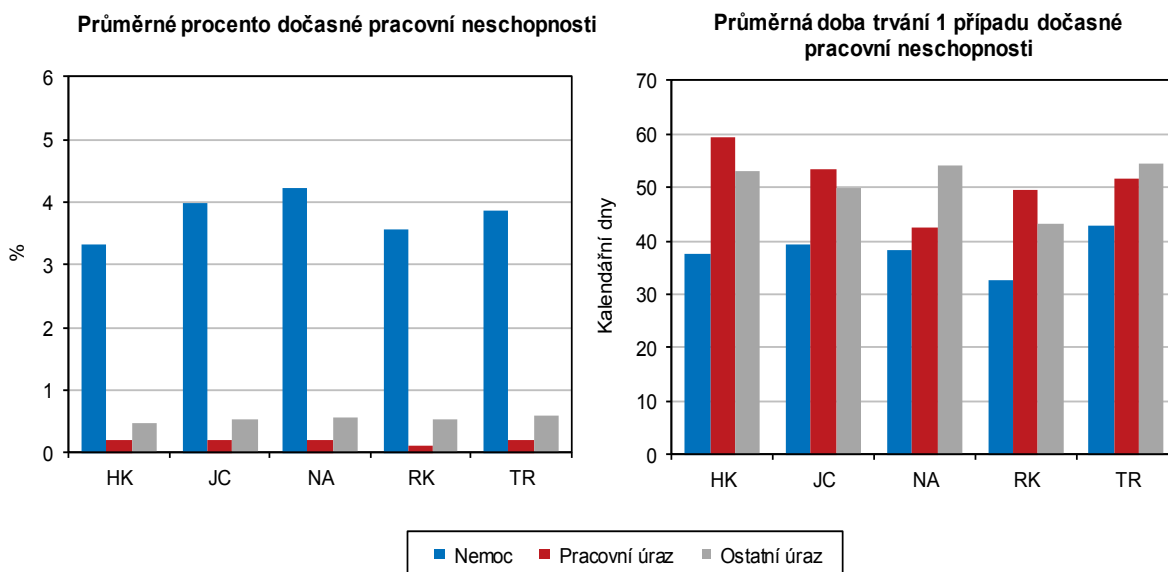

Průměrný počet pojištěnců v kraji od roku 2015 stoupá.

V roce 2017 bylo v kraji průměrně nemocensky pojištěno 197,2 tisíce osob. Počet pojištěnců od roku 2012 klesal, stoupat začal v roce 2015, meziroční nárůst činil 3,1 %. Meziročně stoupl počet nemocensky pojištěných ve všech krajích, Královéhradecký kraj zaujal meziročním nárůstem pojištěnců druhé místo (po Hl. m. Praze).

Graf 2.22 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2017

Pramen: ČSSZ

Meziroční nárůst nových případů dočasné pracovní neschopnosti

Během roku 2017 bylo v kraji nově hlášeno celkem 80 063 případů dočasné pracovní neschopnosti. Na nemoc připadalo 87,4 % všech nově hlášených případů, na pracovní úrazy 3,3 % a na ostatní úrazy 9,3 % případů. Počet nových případů

neschopnosti byl nejvyšší v ČR.	dočasné pracovní neschopnosti v posledních letech stoupá, v porovnání s rokem 2012 se počet nových případů zvýšil o 40 %, meziroční nárůst činil 8,6 % a byl nejvyšší mezi ostatními kraji. V rámci meziokresního srovnání meziročně stoupl počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti nejvíce v okrese Rychnov nad Kněžnou (o 20 %), nejméně pak v okrese Hradec Králové (o 5,7 %).
Nejvyšší mezi kraji byl i meziroční nárůst počtu kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti.	Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti překročil v kraji v roce 2017 poprvé hranici tří milionů, meziročně stoupl o 6,6%, což byl nejvyšší meziroční nárůst mezi ostatními kraji. Nárůst byl zaznamenán ve třinácti ze čtrnácti krajů, pouze v Karlovarském kraji se počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti snížil o 1,1 %. Kraj se podílel na počtu kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti v ČR 4,4 %.
V kraji se však výrazně snižuje délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti.	V kraji se snižuje délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti, v roce 2017 činila 39,8 dne, zatímco v roce 2012 trvala jedna dočasná pracovní neschopnost v průměru 44,4 dne. Meziroční snížení bylo zaznamenáno ve všech krajích, ve Zlínském kraji byl meziroční pokles nejvýraznější (o 1,8 dne). Při porovnání okresů kraje byla délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti zaznamenána v okrese Trutnov (48,5 dne), zatímco v okrese Hradec Králové byl jeden případ dočasné pracovní neschopnosti v průměru o týden kratší (40,9 dne). Nejdéle byli pojištěnci v dočasné pracovní neschopnosti kvůli pracovnímu úrazu (v průměru 52,1 dne), následovaly ostatní úrazy (51,4 dne), z důvodu nemoci trval jeden případ dočasné pracovní neschopnosti v průměru 38,2 dne.
Meziroční nárůst průměrného procenta pracovní neschopnosti byl ze všech krajů nejvyšší.	Stoupající tendence byla v kraji zaznamenána u průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti, v roce 2017 činilo 4,433 %, v porovnání s rokem 2016 se zvýšilo o 0,159 p.b., od roku 2012 byl zaznamenán nárůst o 0,953 p.b. Přestože bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v roce 2017 v porovnání s ostatními kraji páté nejnižší, krajská hodnota meziročního nárůstu byla nejvyšší v ČR. V okresech kraje se průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti pohybovalo v intervalu 4,003 % (okres Hradec Králové) až 4,985 % (okres Náchod).

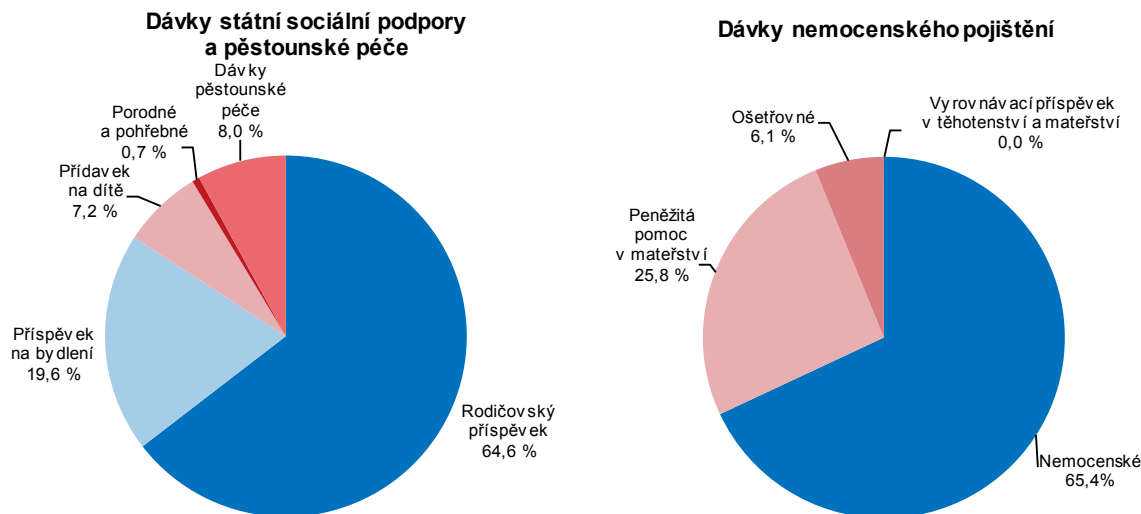
Státní sociální podpora a nemocenské pojištění

Počet vyplacených dávek státní sociální podpory se v posledních letech snižuje.	V roce 2017 bylo obyvatelům Královéhradeckého kraje vyplaceno celkem 501 tisíc dávek státní sociální podpory (včetně dávek pěstounské péče). Počet vyplacených dávek se v posledních letech snižuje, v porovnání s rokem 2016 bylo vyplaceno o 7,3 % dávek méně, od roku 2012 se počet vyplacených dávek snížil o více než 13 %. Od roku 2012 klesl o téměř 30 % i počet vyplacených dávek přídatku na dítě. Zároveň se snižuje podíl počtu vyplacených dávek přídatku na dítě na celkovém počtu vyplacených dávek státní sociální podpory. Zatímco v roce 2012 tvořil přídatku na dítě více než polovinu všech vyplacených dávek, v roce 2017 to bylo pouze 42 % celkového počtu vyplacených dávek.
Klesají i výdaje na dávky státní sociální podpory.	Na dávkách státní sociální podpory, tj. na rodičovském příspěvku, přídatku na dítě, příspěvku na bydlení, porodném, pohřebním a dávkách pěstounské péče, bylo v kraji v roce 2017 vyplaceno celkem 1,76 miliard Kč. Maximální výdaje na dávky státní sociální podpory byly zaznamenány v roce 2014 (1,81 miliard Kč), v posledních třech letech se výdaje na dávky snižují. Na přídatcích na dítě bylo v roce 2017 vyplaceno 126 mil. Kč, což je meziročně o 13,5 % méně, v porovnání s rokem 2012 jsou výdaje na přídatku na dítě o téměř 30 % nižší.

Graf 2.23 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Královéhradeckém kraji v roce 2017

Pramen: MPSV

Výše dávek přepočtená na jednoho obyvatele byla v kraji nižší než republikový průměr.

Každému obyvatele kraje (při přepočtu vyplacených dávek státní sociální podpory na jednoho obyvatele) bylo vyplaceno v průměru 3 196 Kč. V rámci mezikrajského srovnání patřila krajská průměrná hodnota k těm nižším (9. místo), v Ústeckém kraji (1. místo) bylo jednomu obyvatele vyplaceno v průměru o 1 100 Kč více. Republikový průměr na jednoho obyvatele byl v porovnání s krajskou hodnotou o 323 korun vyšší.

Výrazný nárůst byl v kraji zaznamenán u dávek nemocenského pojištění.

V kraji byla v roce 2017 na dávkách nemocenského pojištění, tj. na nemocenském, peněžité pomoci v mateřství, ošetrovném a vyrovnávacím příspěvku v těhotenství a mateřství vyplacena částka 1,17 miliardy Kč. Výdaje na dávky nemocenského pojištění v posledních letech stoupají, meziroční nárůst činil 12 %. V porovnání s rokem 2012 se výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem zvýšily o více než 40 %, nejvyšší nárůst v tomto období byl zaznamenán u ošetrovného (o 94,3 %) a nemocenské (o 56,8 %). Naopak výdaje na dávky peněžité pomoci v mateřství stouply proti roku 2012 o pouhých 6,5 %.

Dávka nemocenské představovala téměř dvě třetiny celkového objemu dávek nemocenského pojištění.

Z celkového objemu vyplacených dávek nemocenského pojištění v roce 2017 připadaly téměř dvě třetiny na dávku nemocenského, jedna čtvrtina dávek nemocenského pojištění byla vyplacena jako peněžité pomoci v mateřství, ošetrovné představovalo 6,1% výdajů na dávky nemocenského pojištění.

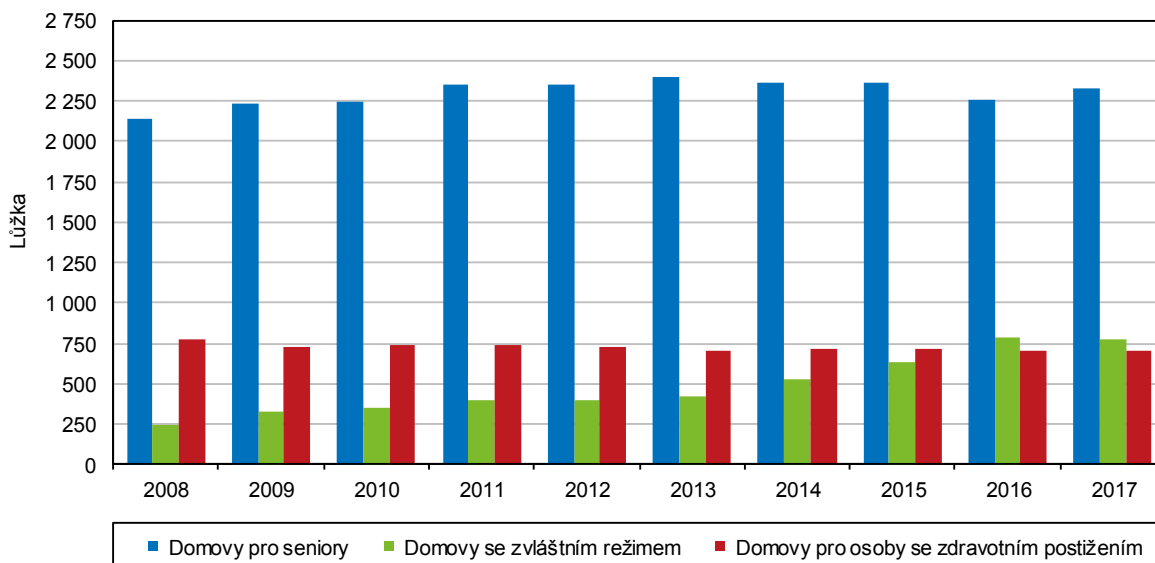
Sociální služby

V kraji roste počet poskytovatelů pobytových sociálních služeb pro seniory.

Podle údajů MPSV ČR bylo v roce 2017 v kraji evidováno 38 poskytovatelů sociální pobytové služby domov pro seniory, 14 poskytovatelů služby domov se zvláštním režimem a 12 poskytovatelů služby domov pro osoby se zdravotním postižením. V souvislosti s demografickým jevem stárnutí populace a s tím souvisejícími změnami v potřebnosti sociálních služeb, je v posledních letech patrný trend rozšiřování sociálních pobytových služeb pro seniory. Počet domovů pro seniory se od roku 2012 zvýšil o 15 %, počet poskytovatelů domova se zvláštním režimem se v porovnání s rokem 2012 zvýšil o 75 %. Počet domovů pro osoby se zdravotním postižením v posledních letech spíše stagnuje.

Graf 2.24 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Pramen: MPSV

Kapacity se zvyšují především v domovech se zvláštním režimem.

Přestože roste počet poskytovatelů sociální služby domov pro seniory, kapacita této služby se výrazně nezvyšuje (meziročně o 2,9 %), v porovnání s rokem 2012 se dokonce nepatrně snížila. V roce 2017 nabízely domovy pro seniory 2 329 lůžek, na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let tak připadalo 20,4 lůžek. Při porovnání s ostatními kraji jde o 6. nejnižší hodnotu, v Jihočeském kraji připadá na jeden tisíc seniorů 23,7 lůžek, v Hl. m. Praze je to pouhých 10,9 lůžek. V domovech se zvláštním režimem se počet lůžek od roku 2012 téměř zdvojnásobil, počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením poklesl ve sledovaném období o 4,2 % ve prospěch navyšování kapacit služby chráněného bydlení.

Důchody

Počet příjemců důchodů v kraji mírně stoupá.

V prosinci 2017 v kraji splňovalo podmínky pro výplatu některého z důchodů (starobní, invalidní, sirotčí, vdovský nebo vdovecký) celkem 160 957 osob. Celkový počet příjemců se meziročně zvýšil o 221 osob, od roku 2012 je počet příjemců důchodu vyšší o 1 %.

Dlouhodobě roste počet příjemců starobního důchodu.

Příjemci starobního důchodu (tj. včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem, podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu) se na celkovém počtu příjemců důchodu podíleli 84 %. Počet příjemců starobního důchodu meziročně stoupl o 0,3 %, v porovnání s rokem 2012 byl zaznamenán nárůst o 3 %. Mezi příjemci starobního důchodu je dlouhodobě více žen, jejich podíl na celkovém počtu starobních důchodců se pohybuje kolem 60 %.

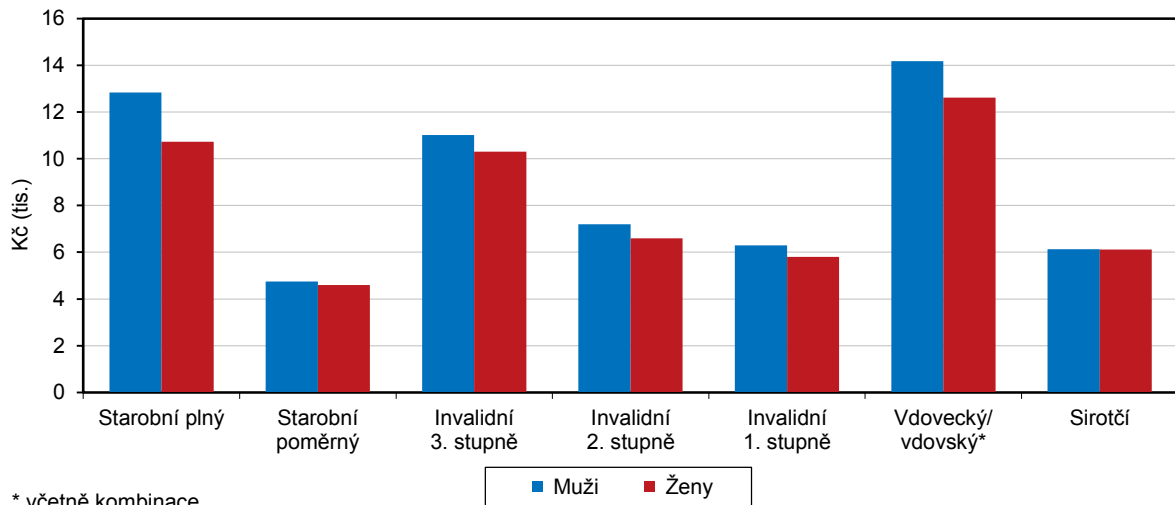
Starobní důchod žen je v kraji o více než dva tisíce nižší, než starobní důchod mužů.

Průměrný starobní důchod sólo (bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým, bez poměrného důchodu) v roce 2017 činil 11 719 Kč. Meziroční nárůst starobního sólo důchodu byl 3%, od roku 2012 se starobní důchod sólo zvýšil o 10 %. Výrazné jsou rozdíly ve výši starobního sólo důchodu mezi muži a ženami. Zatímco muži pobírali v roce 2017 v průměru 12 832 Kč, výše starobního důchodu žen dosáhla pouze 10 734 Kč. Krajská průměrná výše starobního důchodu sólo byla o 147 Kč nižší, než průměrná hodnota za ČR, v porovnání s Hl. m. Prahou, kde je průměrný starobní důchod nejvyšší ze všech krajů, byl krajský průměrný starobní důchod o necelých tisíc korun nižší.

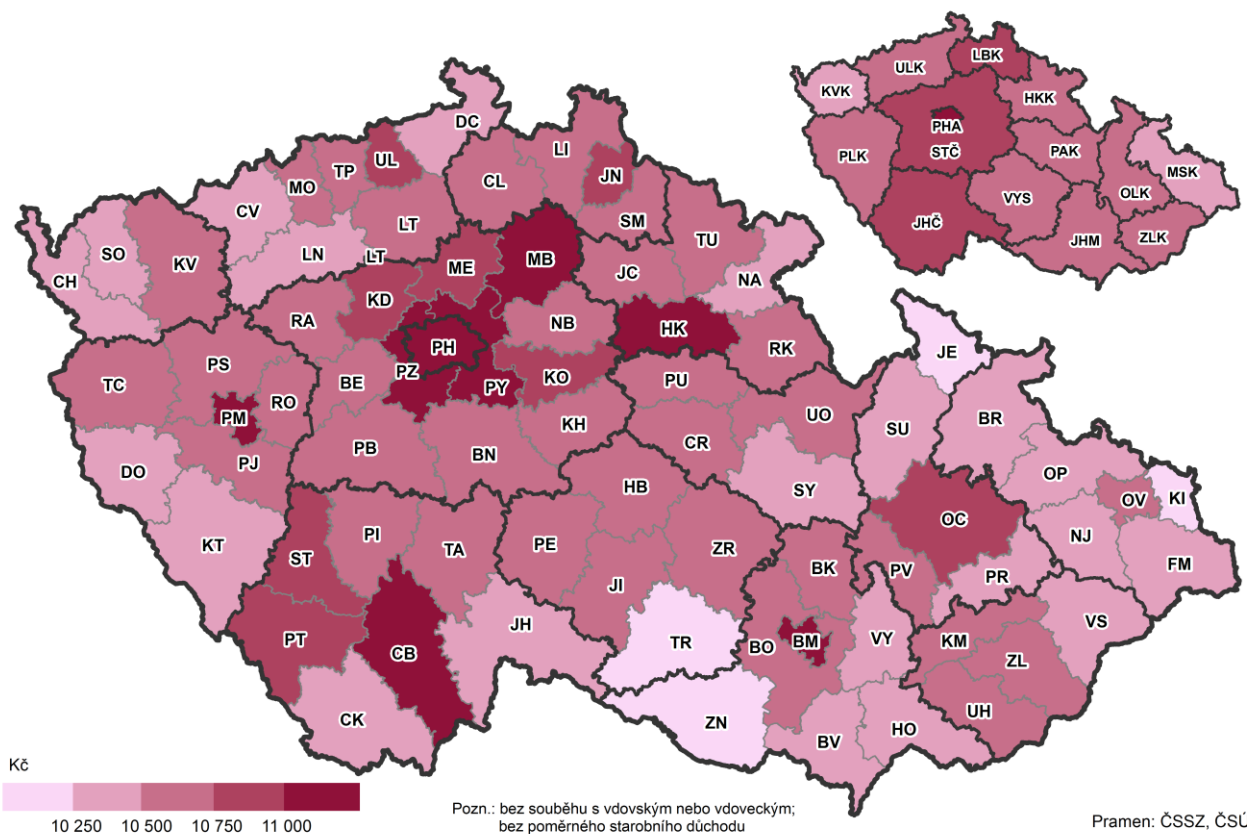

Graf 2.25 Průměrné důchody podle druhu důchodu a pohlaví v Královéhradeckém kraji v prosinci 2017

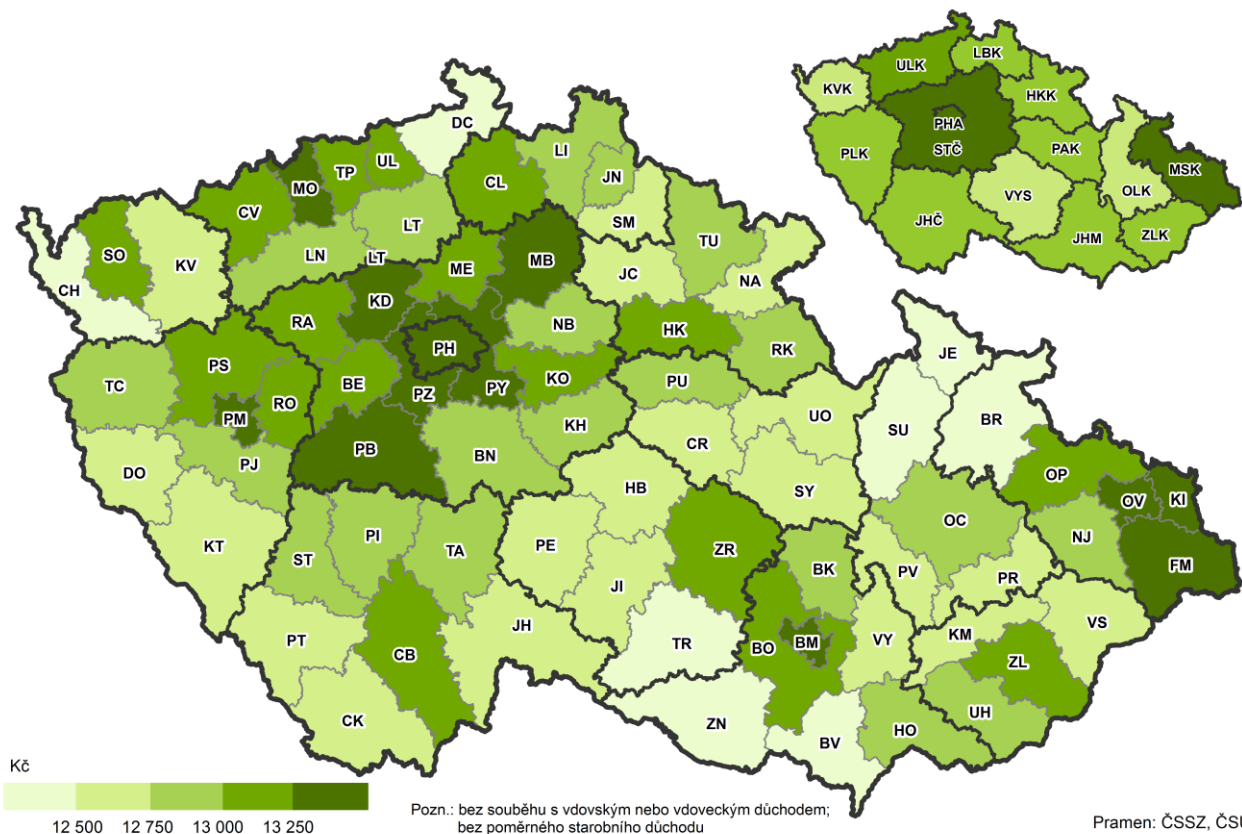
Pramen: ČSSZ

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) žen v prosinci 2017

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) mužů v prosinci 2017

Podíl starobního důchodu na mzdovém mediánu dlouhodobě klesá.

Při porovnání výše průměrného starobního důchodu (sólo) a mzdového mediánu je patrné, že se jeho podíl snižuje. Zatímco v roce 2012 se starobní důchod podílel na mzdovém mediánu 50,9 %, v roce 2017 to bylo pouze 45,3 %.

Předčasní starobní důchodci v kraji se na počtu starobních důchodců celkem podíleli více než jednou čtvrtinou.

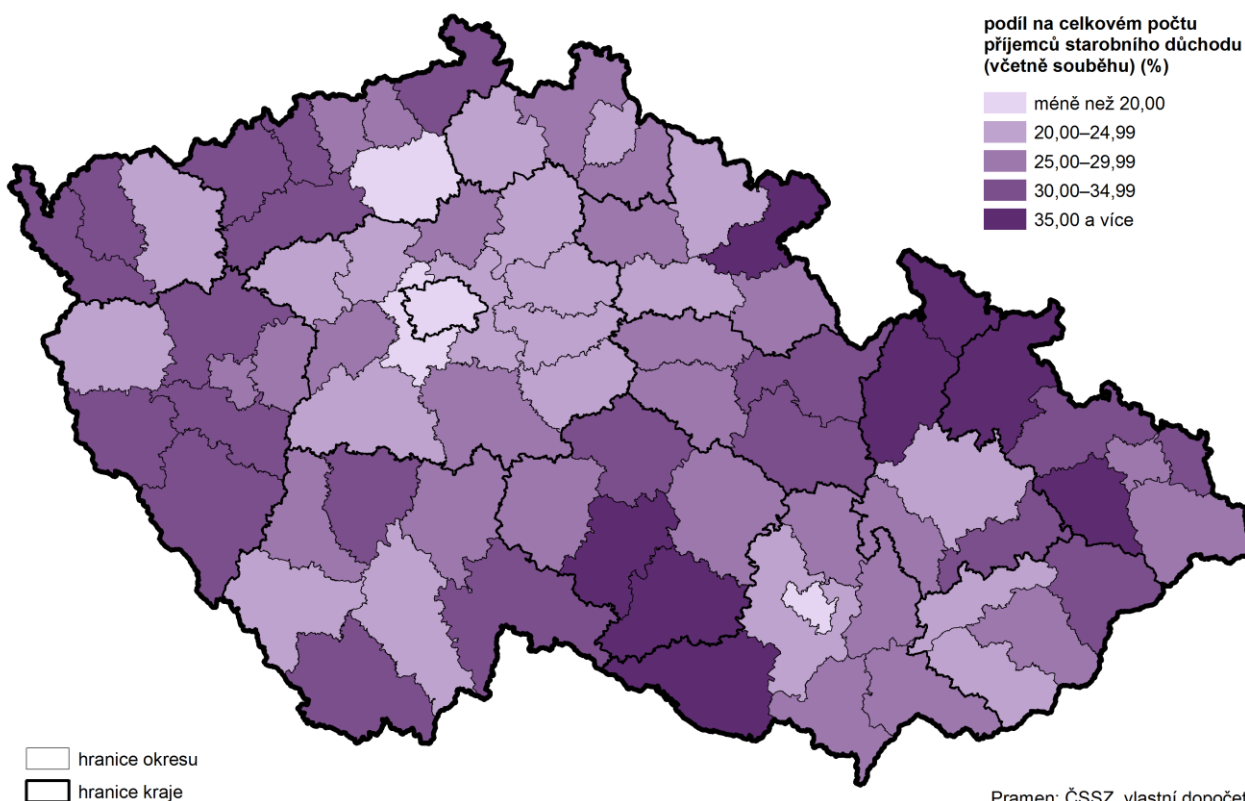
V letech 2012 až 2017 stoupal v kraji počet příjemců předčasného starobního důchodu celkem (včetně souběhu s jiným typem důchodu). V prosinci roku 2017 pobíralo předčasné starobní důchod více než 36 tisíc osob, meziroční nárůst činil 3%, v porovnání s rokem 2012 vzrostl počet předčasných starobních důchodců o více než pětinu. Na celkovém počtu starobních důchodců se příjemci předčasného starobního důchodu podíleli více než jednou čtvrtinou (26,9 %).

Nejnižší podíl předčasných starobních důchodců vykazuje okres Hradec Králové, nejvyšší okres Náchod.

Výše podílu předčasných starobních důchodců byla mezi ostatními kraji ČR pátá nejnižší, v Hl. m. Praze byl podíl předčasných důchodců na příjemcích starobních důchodů celkem pouze 13,6 %, zatímco v kraji Vysočina byl tento podíl 32,5 %. Mezi okresy kraje se podíl pohyboval v intervalu 21,3 % v okrese Hradec Králové až po 35,5% v okrese Náchod.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2017

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet registrovaných trestných činů se od roku 2012 snížil o jednu třetinu.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2017 registrováno celkem 7 230 trestných činů, v porovnání s rokem 2016 se jejich počet snížil o 1 %, proti roku 2012 poklesl o jednu třetinu. Více než dvě třetiny registrovaných trestných činů spadaly do oblasti obecné kriminality, 17 % trestných činů bylo delikty hospodářské kriminality.

Registrované trestné činy přepočtené na tisíc obyvatel patřily k nejnižším v ČR.

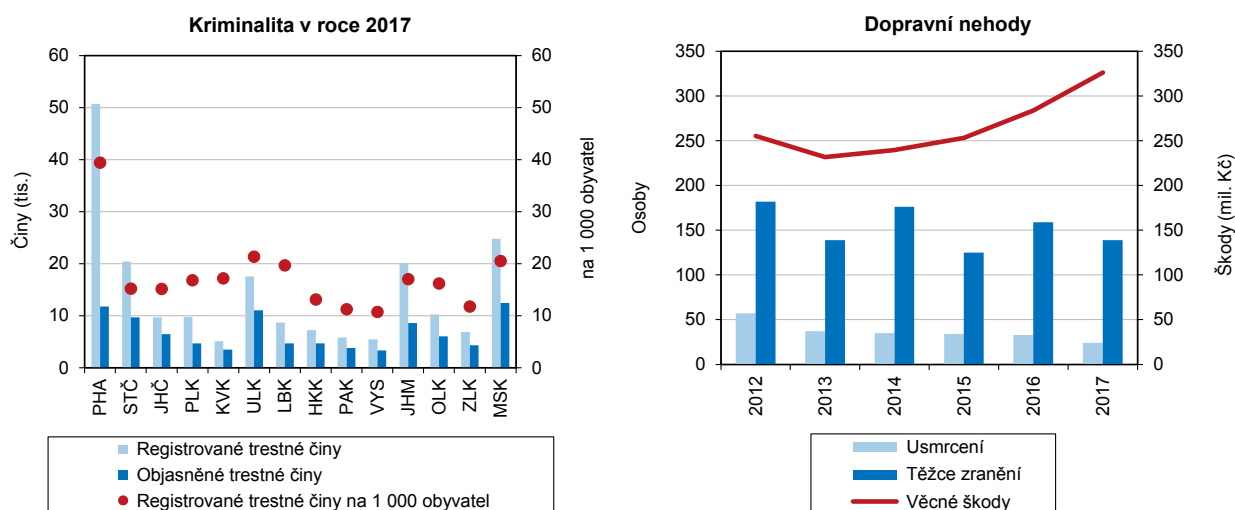
Při přepočtu registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v kraji zjištěno 13,1 trestných činů. Intenzita kriminality v posledních letech klesá, v porovnání s rokem 2012 to bylo o 6,4 trestných činů na jeden tisíc obyvatel méně. Počtem registrovaných trestných činů na jeden tisíc obyvatel byl kraj výrazně pod republikovým průměrem (průměr ČR 19,1 trestných činů na 1 000 obyvatel). V mezikrajském srovnání patřil k nejvíce bezpečným krajům (4. nejnižší kriminalita v ČR), v Hl. m. Praze byl počet registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel trojnásobně vyšší, naproti tomu v kraji Vysočina bylo registrováno pouze 10,7 trestných činů na tisíc obyvatel.

Pokles kriminality byl zaznamenán ve všech okresech kraje.

Pokles kriminality byl v posledních pěti letech zaznamenán ve všech okresech kraje. V celém období let 2012 až 2017 bylo nejméně registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel zaznamenáno v okrese Rychnov nad Kněžnou (v roce 2017 to bylo 10,9 trestných činů) a nejvíce v okrese Trutnov (v roce 2017 zaznamenáno 14,4 trestných činů).

Graf 2.26 Kriminalita v krajích a dopravní nehody v Královéhradeckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod byl za posledních pět let nejvyšší.

V roce 2017 řešila v kraji Policie České republiky celkem 5 163 hlášených dopravních nehod, což bylo nejvíce od roku 2012. Meziročně se počet dopravních nehod zvýšil o 8 %, v porovnání s rokem 2012 stoupl o více než jednu pětinu. K meziročnímu nárůstu počtu dopravních nehod došlo ve všech okresech kraje, nejvyšší byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou (o 16 %). Proti roku 2012 se počet dopravních nehod v tomto okrese zvýšil o více než třetinu, což je nejvyšší nárůst mezi ostatními okresy kraje.

Na tisíc obyvatel připadlo v kraji více než 9 nehod.

Na jeden tisíc obyvatel připadalo v kraji 9,4 dopravních nehod, mezi okresy kraje se počet dopravních nehod na tisíc obyvatel pohyboval v intervalu 8,1 v okrese Náchod až 10,6 v okrese Hradec Králové. Mezi roky 2012 až 2017 se počet hlášených dopravních nehod na tisíc obyvatel nejvíce zvýšil v okrese Trutnov (o 2,4 nehody). V rámci mezikrajského srovnání se Královéhradecký kraj počtem nehod na tisíc obyvatel umístil na 6. místě, v Hl. m. Praze bylo na tisíc obyvatel hlášeno 17,9 nehod, zatímco v Plzeňském kraji pouze 6,2 nehody.

Počet usmrcených i těžce zraněných při dopravních nehodách meziročně poklesl.

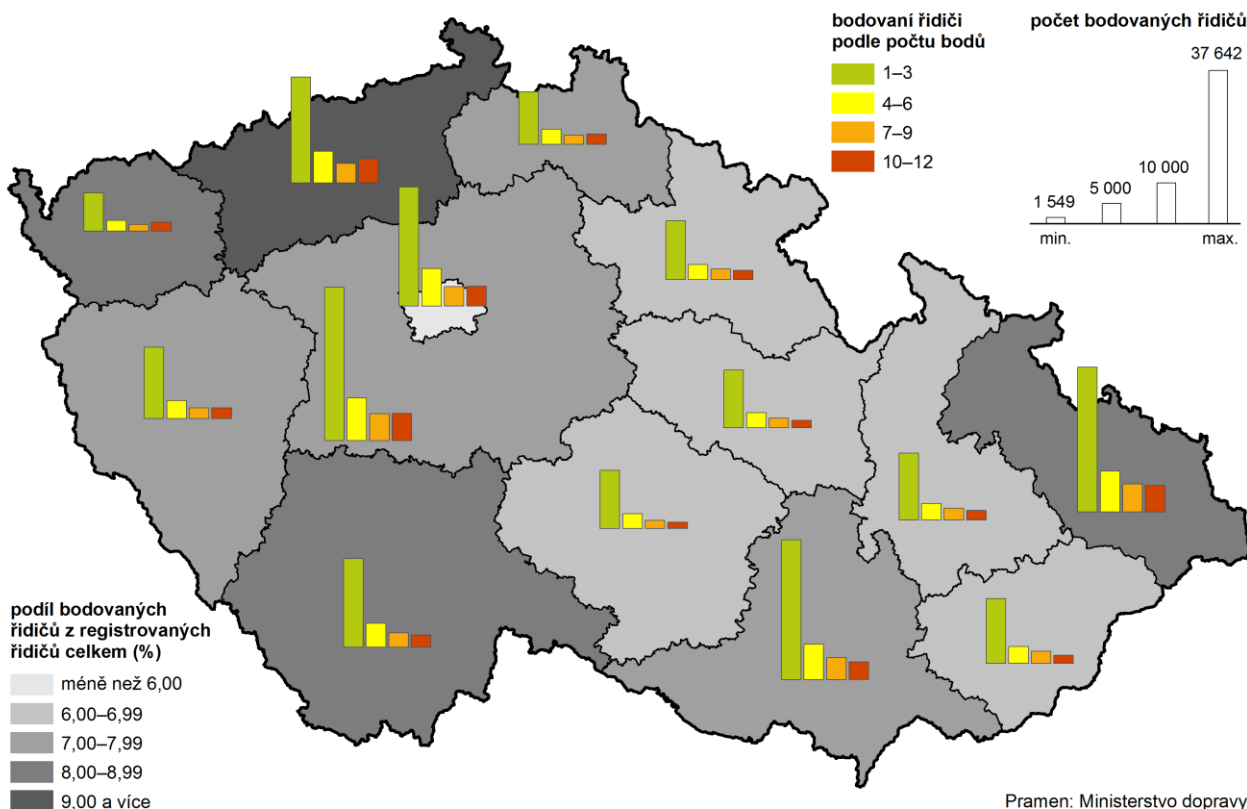
Přestože počet hlášených dopravních nehod v kraji vzrostl, snížil se počet usmrcených při dopravních nehodách. V roce 2017 zemřelo v kraji při dopravních nehodách celkem 24 osob, což představuje meziroční pokles 9 osob. Nižší počet usmrcených byl v porovnání s rokem 2016 zaznamenán ve čtyřech z pěti okresů kraje, více osob meziročně při dopravních nehodách zemřelo pouze v okrese Hradec Králové. Počet těžce zraněných meziročně klesl o 20 osob na 139 osob, vyšší počet těžce zraněných vykázaly pouze okresy Hradec Králové a Náchod. V kraji však stoupl počet lehce zraněných, v roce 2017 dosáhl počtem 1 369 osob maxima v pětileté časové řadě. Meziroční úbytek lehce zraněných vykázaly okresy Rychnov nad Kněžnou a Trutnov.

Škody způsobené při dopravních nehodách překročily 300 milionů Kč.

Škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci způsobené při dopravních nehodách poprvé v roce 2017 překročily hranici 300 mil. Kč, meziroční nárůst činil 15 %, v porovnání s rokem 2012 došlo k navýšení o více než jednu čtvrtinu (27,7 %).

Bodové hodnocení řidičů v krajích k 31. 12. 2017

Počet požárů v kraji na jeden tisíc obyvatel je nejnižší v ČR.

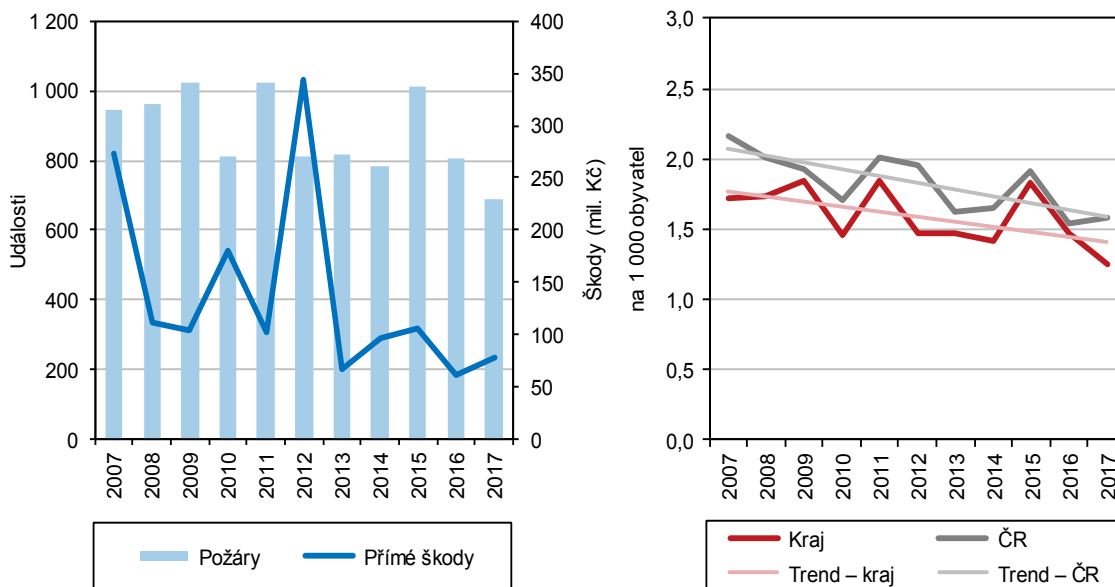
Na území Královéhradeckého kraje bylo v roce 2017 zaznamenáno 687 požárů, v porovnání s rokem 2016 to bylo o 121 požárů méně. Nejvíce požárů bylo registrováno v roce 2015, kdy na území kraje vypuklo 1 011 požárů. Na jeden tisíc obyvatel v roce 2017 připadlo 1,2 požáru, což byl společně se Zlínským krajem nejnižší počet požárů na tisíc obyvatel v ČR. V Karlovarském kraji, který v mezikrajském srovnání zaujal 1. místo, připadlo na tisíc obyvatel 2,2 požáru. Mezi okresy kraje se počet požárů na tisíc obyvatel pohyboval v rozmezí 1,0 požáru v okrese Náchod až 1,4 požáru v okresech Rychnov nad Kněžnou a Trutnov.

Přímá škoda na majetku způsobená požáry se meziročně zvýšila o 30 %.

Přestože se počet požárů v kraji meziročně snížil, přímá škoda na majetku způsobená požáry se v porovnání s rokem 2016 zvýšila o tři desetiny a dosáhla částky více než 78 milionů Kč. Vůbec nejvyšší škoda na majetku byla v posledních pěti letech zaznamenána v roce 2012, kdy byl v důsledku požárů poškozen majetek za téměř 343 milionů Kč. Přímá škoda na jeden požár činila v kraji v průměru 114 tisíc Kč, zatímco přímá škoda na jeden požár v ČR byla v průměru o 104 tisíce vyšší. Hodnota uchráněného majetku dosáhla v roce 2017 hodnoty 529 mil. Kč, v porovnání s rokem 2016 to bylo o 15,2 % méně.

Graf 2.27 Požáry v Královéhradeckém kraji

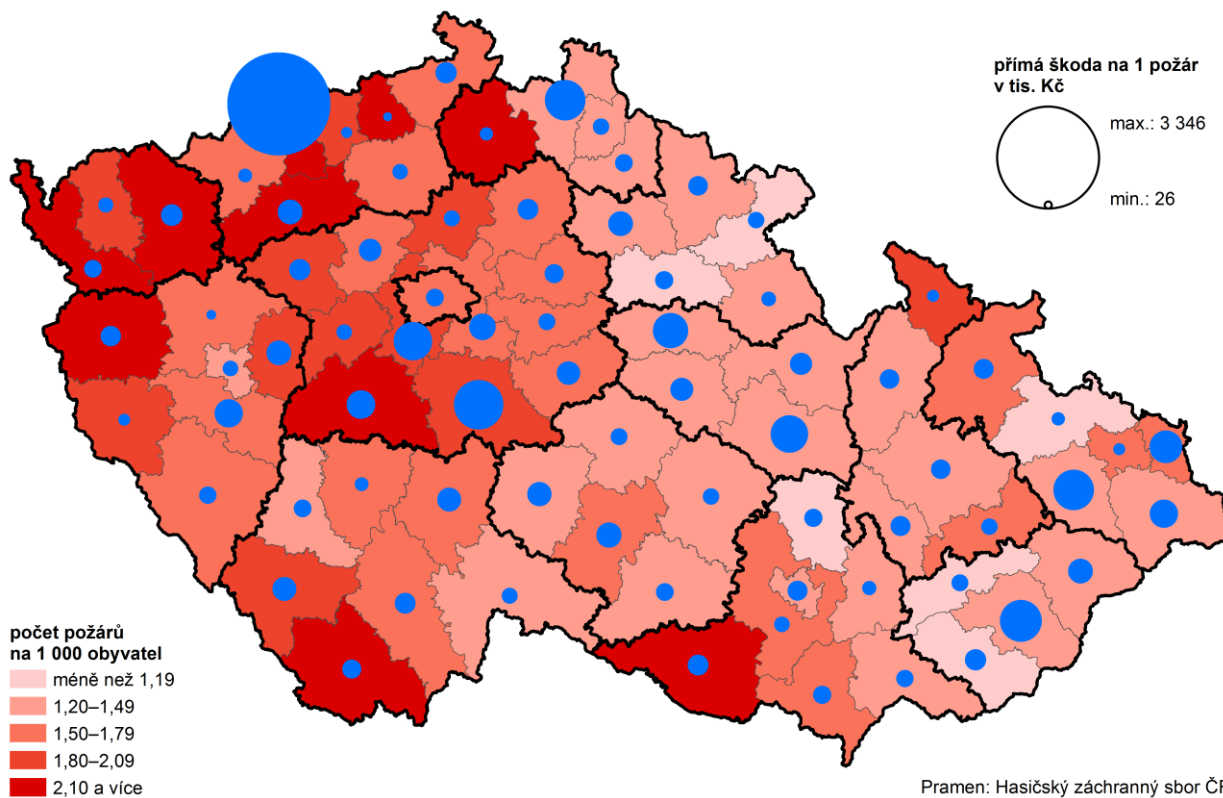
Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

Počet zraněných při požárech mírně stoupl, počet zemřelých byl za poslední 4 roky nejnižší.

Při požárech v kraji v roce 2017 bylo 78 osob zraněno a 2 osoby zemřely. Počet zraněných meziročně stoupl o 5 osob, počet zemřelých byl však v posledních čtyřech letech nejnižší. Nejtragičtějším rokem byl rok 2010, kdy bylo při požárech v kraji usmrceno 12 osob, následující rok 2011 při požárech nedošlo k úmrtí žádné osoby.

Požáry a hmotné škody v okresech v roce 2017

Vybavenost obcí

Stoupá zájem o údaje o občanské vybavenosti obcí.

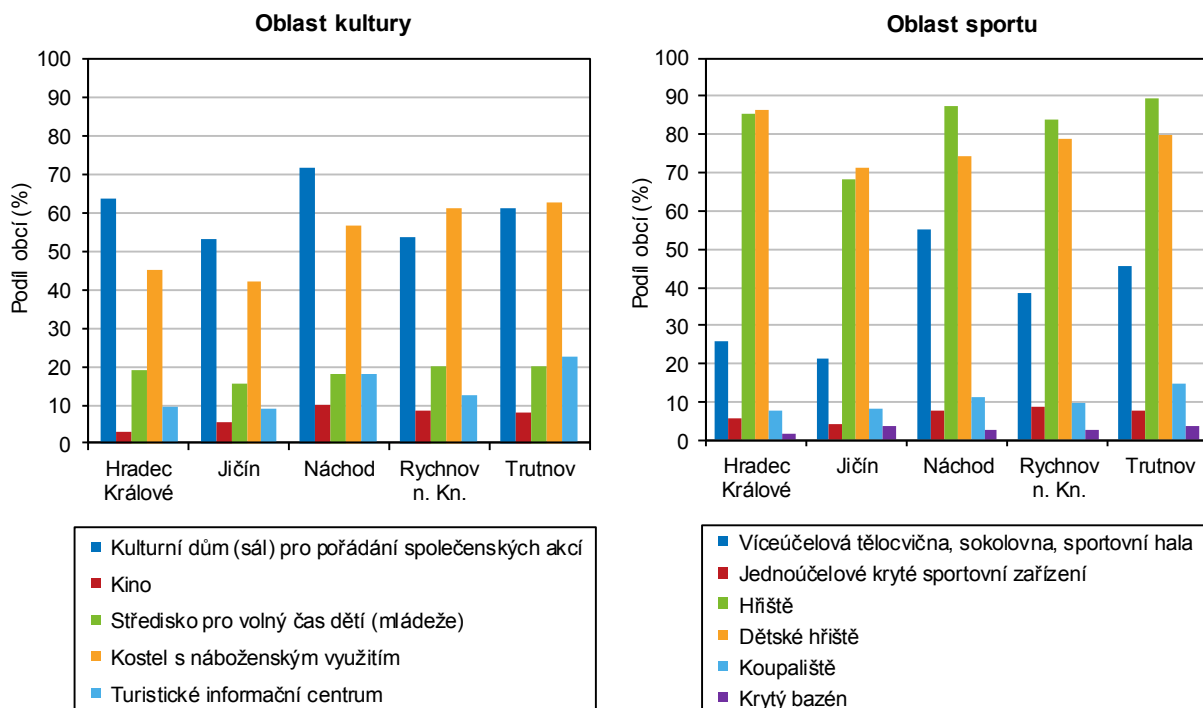
V posledních letech roste společenská potřeba dat do úrovně obcí, která by sloužila při hodnocení regionálních disparit v kvalitě života obyvatel ČR a byla podkladem pro tvorbu strategických plánů rozvoje nižších územních celků. ČSÚ provedl v roce 2016 statistické šetření zaměřené právě na technickou a občanskou vybavenost obcí ČR. Občanská vybavenost obcí byla zjišťována územní metodou, tedy bez ohledu na sídlo provozovatele, obec byla v tomto šetření považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže byla takto vybavena alespoň jedna její část.

Podíl obcí v kraji, které mají turistické informační centrum a středisko pro volný čas dětí a mládeže, překračuje průměr ČR.

V oblasti kultury překročil Královéhradecký kraj republikový průměr v podílu obcí s turistickým informačním centrem (kraj 13,5 %, ČR 12,8 % obcí) a podílem obcí se střediskem pro volný čas dětí a mládeže (kraj 18,3 %, ČR 15,9 % obcí). Podíl obcí, které disponovaly kulturním domem (sálem) pro pořádání společenských akcí (60,3 %), kinem (6,7 %), nebo ve kterých byl kostel s náboženským využitím (52,2 %) byl však nižší, než podíl obcí za celou ČR. V rámci mezikrajského srovnání se kraj nejlépe umístil v podílu obcí s turistickým informačním centrem a střediskem pro volný čas dětí a mládeže (6. místo). Naopak podílem obcí s kulturním sálem zaujal kraj až 12. příčku.

Graf 2.28 Veřejné občanské vybavení obcí podle okresů Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2016

Zdroj: ČSÚ

Nadprůměrný je v kraji podíl obcí s víceúčelovým sportovním zařízením.

Ve vybavenosti sportovními zařízeními v obcích byl kraj nad republikovým průměrem pouze v podílu obcí, které využívají víceúčelovou tělocvičnu, sokolovnu, sportovní halu (kraj 35,5 %, ČR 33,1 % obcí). Podíl obcí s jednouúčelovým krytým sportovním zařízením (6,7 %), s hřištěm (81,9 %), s dětským hřištěm (78,1 %), koupalištěm (10 %) a krytým bazénem (2,9 %), byl v kraji nižší než republikový průměr. V porovnání s ostatními kraji zaujal Královéhradecký kraj podílem obcí s víceúčelovým sportovním zařízením, hřištěm a koupalištěm průměrné 7. místo, naopak podílem obcí s jednouúčelovým krytým sportovním zařízením, dětským hřištěm a krytým bazénem se kraj umístil na 9. až 10. příčce.

3. Ekonomický vývoj

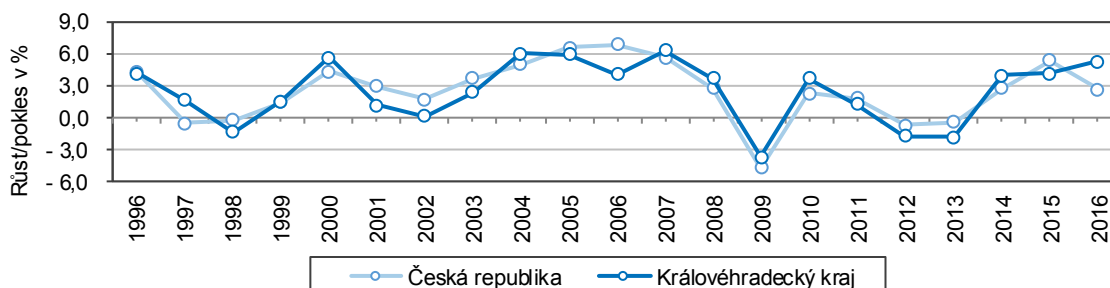
Makroekonomický rámec

V roce 2016 třetí nejrychlejší tempo růstu HDP z krajů.

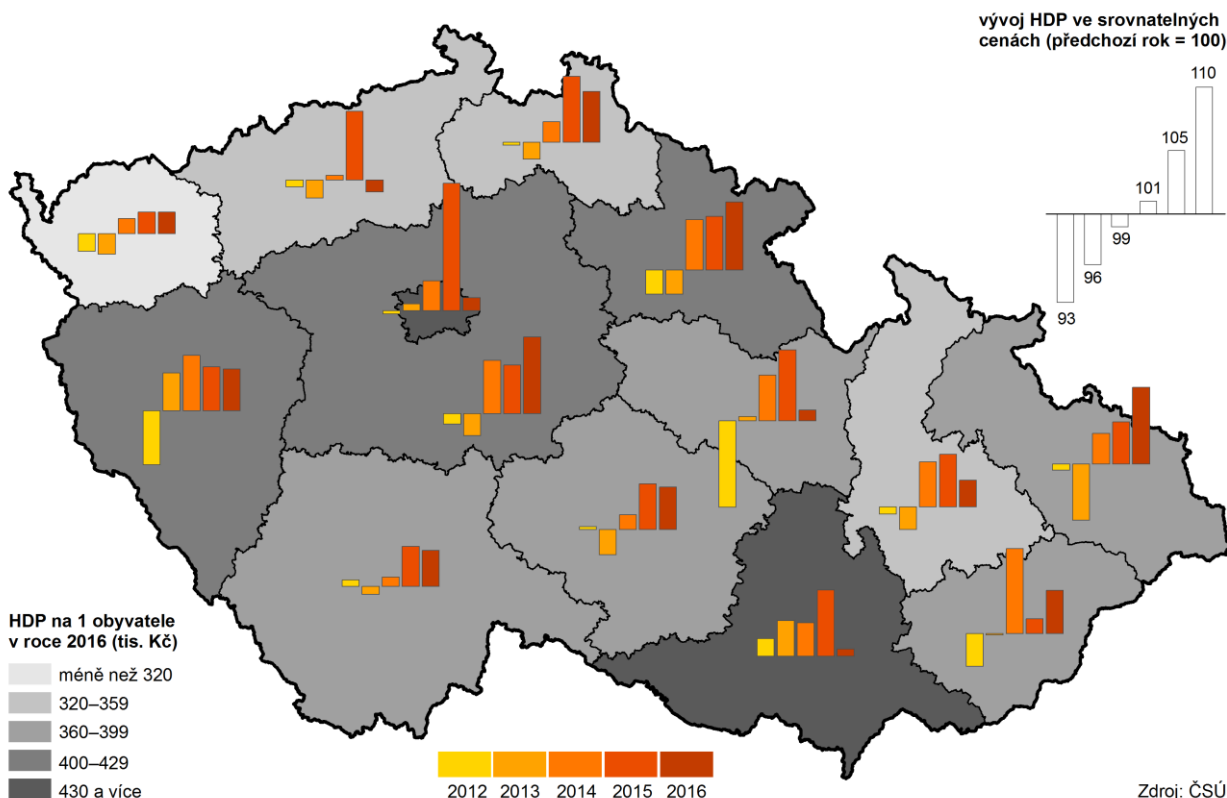
Z pohledu makroekonomických ukazatelů je hodnocen vývoj do roku 2016. Za rok 2016 jsou k dispozici zatím předběžné výsledky, definitivní údaje za tento rok a předběžné výsledky za rok 2017 budou za kraje zveřejněny počátkem roku 2019. Období vleklé ekonomické recese, kdy ve většině krajů, po předchozím ročním oživení, regionální hrubý domácí produkt (RHDP) opakovaně klesal, bylo ukončeno v roce 2014, kdy RHDP ve srovnatelných cenách meziročně rostl ve všech krajích. V roce 2016 bylo tempo růstu v Královéhradeckém kraji (5,2 %) dvakrát rychlejší než průměr za ČR (2,6 %) a mezi kraji bylo třetí nejrychlejší. Meziročně rostl RHDP rychleji jen ve Středočeském a Moravskoslezském kraji (shodně o 5,9 %). Směr vývoje RHDP v kraji v celé dlouhé časové řadě (1996–2016) byl, s výjimkou let 1998, 2005–2007 a posledního sledovaného roku 2016, shodný s vývojem v České republice.

Graf 3.1 Meziroční vývoj HDP ve stálých cenách v Královéhradeckém kraji a v ČR

Zdroj: ČSÚ

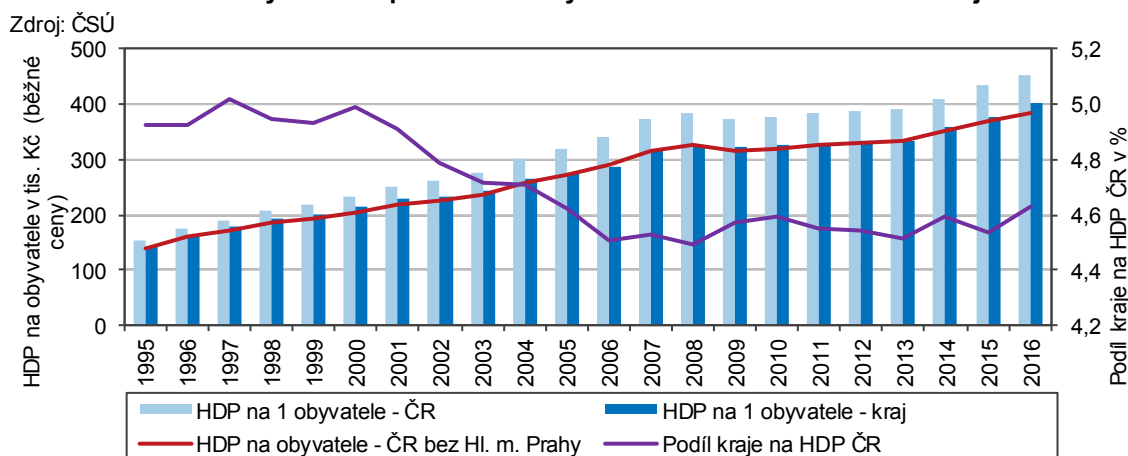
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2012 až 2016

RHDP na obyvatele kraje v roce 2016 byl 5. nejvyšší.

Regionální HDP v Královéhradeckém kraji dosáhl v roce 2016 hodnoty 221,1 mld. Kč běžných cen, v přepočtu na jednoho obyvatele kraje to představuje 401,1 tis. Kč, mezi kraji je to pátá nejvyšší hodnota. Jak ukazuje graf 3.2 v celém sledovaném období 1995–2016 byla krajská hodnota HDP pod průměrem ČR. Zatímco do roku 2001 dosahovala více než 90 % republikového průměru, v roce 2006 klesla na 84,3 % a v roce 2016 vzrostla na 88,8 %, což byla nejvyšší dosažená hodnota od roku 2002. Nutno však připomenout, že republikový průměr HDP na jednoho obyvatele, ale i ostatní makroekonomické ukazatele, výrazně ovlivňuje svou ekonomickou úrovní Hl. město Praha (937,5 tis. Kč HDP/obyv.), který jako jediný kraj dosahuje republikového průměru a převyšuje jeho hodnotu téměř dvojnásobně. Po odečtení Hl. města Prahy převýšily krajské hodnoty HDP na jednoho obyvatele republikový průměr v celé dlouhé časové řadě s výjimkou roku 2006.

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na obyvatele v Královéhradeckém kraji a ČR

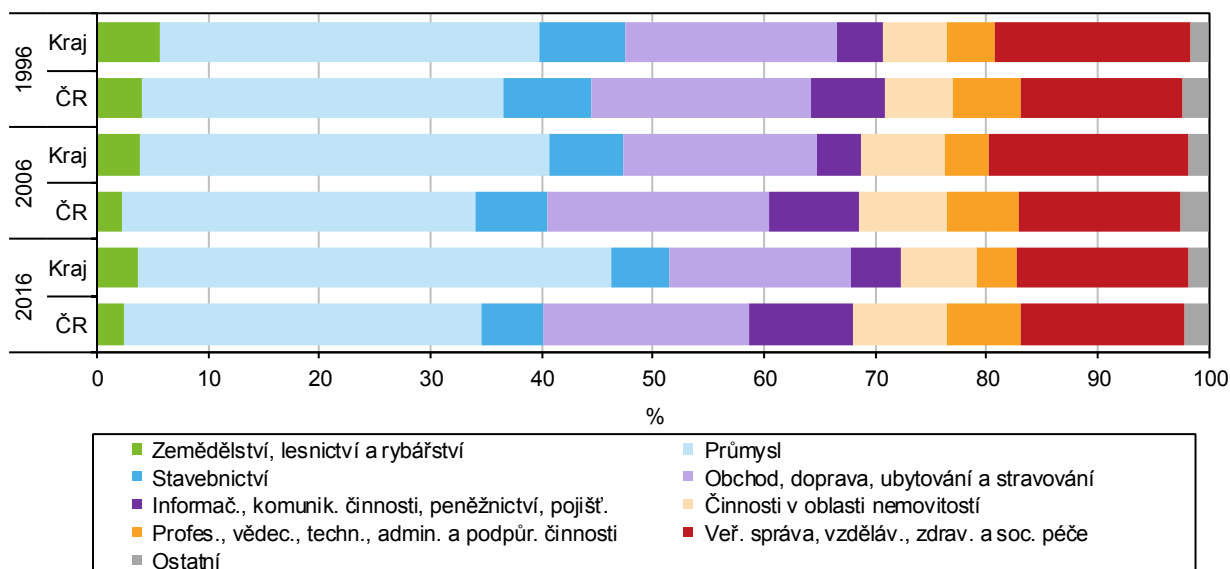

Podíl kraje na republikovém HDP 6. nejnižší.

Ekonomickou výkonnost kraje možno hodnotit jako podprůměrnou. Z dlouhodobého hlediska se podíl kraje na republikovém HDP snižuje, od roku 2005 se pohybuje mezi hodnotami 4,5–4,6 %. V roce 2016 se kraj, hodnotou 4,6 % na republikovém HDP, zařadil na 9. příčku mezi kraji.

Graf 3.3 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Třetí nejrychlejší růst HPH mezi kraji.

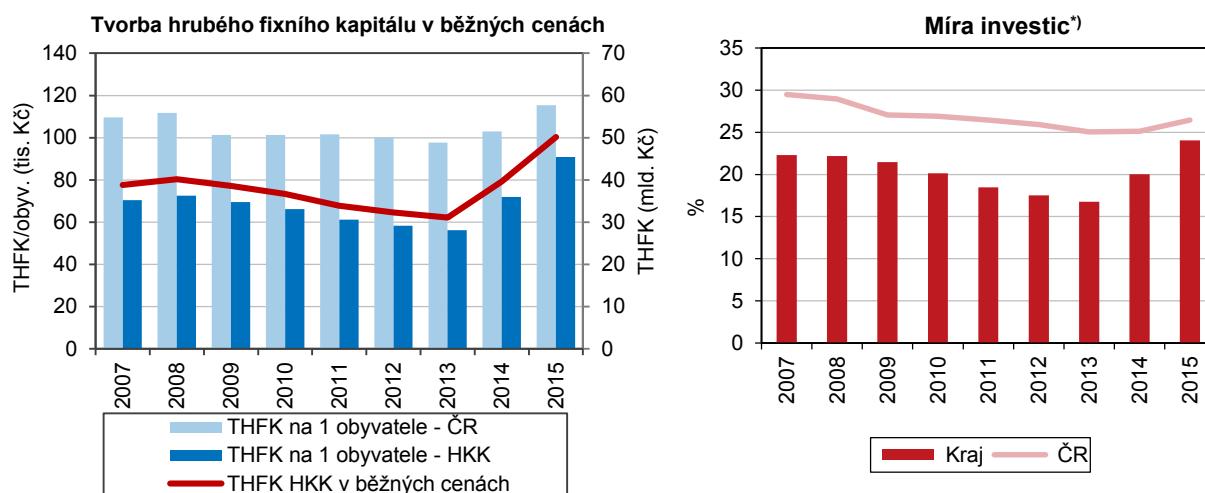
Regionální hrubá přidaná hodnota (RHPH) podle předběžných výsledků dosáhla v kraji v roce 2016 hodnoty 198,8 mld. Kč (b.c.). Její objem se od roku 2010 pravidelně zvyšoval, se stagnací v roce 2013. V roce 2016 byl meziroční nárůst v kraji 6 %, republikový průměr činil 3,8 % a mezi kraji byl třetí nejrychlejší po kraji Středočeském a Moravskoslezském.

Vyšší podíl primárního sektoru na RHPH, nadprůměrný podíl sekundéru a podprůměrný podíl terciéru.

Z dlouhodobého hlediska pozorujeme ve struktuře RHPH po roce 2011 nárůst podílu primárního sektoru a to jak v kraji, tak v ČR v absolutním i relativním vyjádření. Poslední dva sledované roky (2015 a 2016) ale naznačují jeho opětovný pokles. Přesto mezi kraji patříme k regionům s vyšším podílem primárního sektoru na RHPH, v roce 2016 byl pátý nejvyšší. Obdobné postavení mezi kraji (6. příčka) patří Královéhradeckému kraji v podílu sekundárního sektoru na RHPH, který roste především díky zpracovatelskému průmyslu. Jeho krajský podíl v roce 2016 byl 47,8 % a převyšoval republikový průměr o 10 p.b. Naopak podíl terciárního sektoru na HPH v čase klesá, v roce 2016 činil 48,5 %, tj. 11,4 p.b. pod průměrem ČR a byl třetí nejnižší mezi kraji.

Graf 3.4 Tvorba hrubého fixního kapitálu a míra investic v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Skokový nárůst THFK v roce 2014 a 2015.

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK), která vyjadřuje investiční aktivitu v regionálním členění, dosáhla v roce 2015 hodnoty 50,1 mld. Kč (b.c.), v přepočtu na jednoho obyvatele kraje je to 90,9 tis. Kč. Dlouhodobý vývoj THFK v kraji byl kolísavý, v průměru za ČR do roku 2008 rostl. Nárůst kraj zaznamenal až v posledních dvou sledovaných letech, v roce 2014 byl meziroční nárůst nejvyšší od roku 1995 (27,8 %), když průměr za ČR činil 5,5 %. Podobné navýšení zaznamenal kraj i v roce 2015, kdy meziroční tempo růstu v kraji (26,3 %) bylo více než dvojnásobně rychlejší oproti republikovému průměru (12,2 %).

Zlepšení postavení kraje v investiční aktivitě, posun na sedmou příčku.

V přepočtu na jednoho obyvatele patří THFK v kraji k nejnižším, v letech 2010–2013 byla mezi kraji vůbec nejnižší. Díky vysokému tempu růstu v roce 2014 a 2015, se krajská hodnota dostala na 78,8 % republikového průměru a proti roku 2014 představuje nárůst o 9,0 p.b. V roce 2015 si tak kraj svou investiční aktivitou polepšil na prostřední (sedmou) příčku mezi kraji.

Míra investic je stále podprůměrná, ale není již mezi kraji nejnižší.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na RHDP byla v období 2006–2014 nejnižší mezi kraji. Díky skokovému růstu THFK mezi roky 2014 a 2015 se v posledním

sledovaném roce dostala na hodnotu 24,1 %, za průměrem republiky (26,5 %) stále zaostává, ale mezi kraji to představuje vylepšení pořadí a 11. příčku.

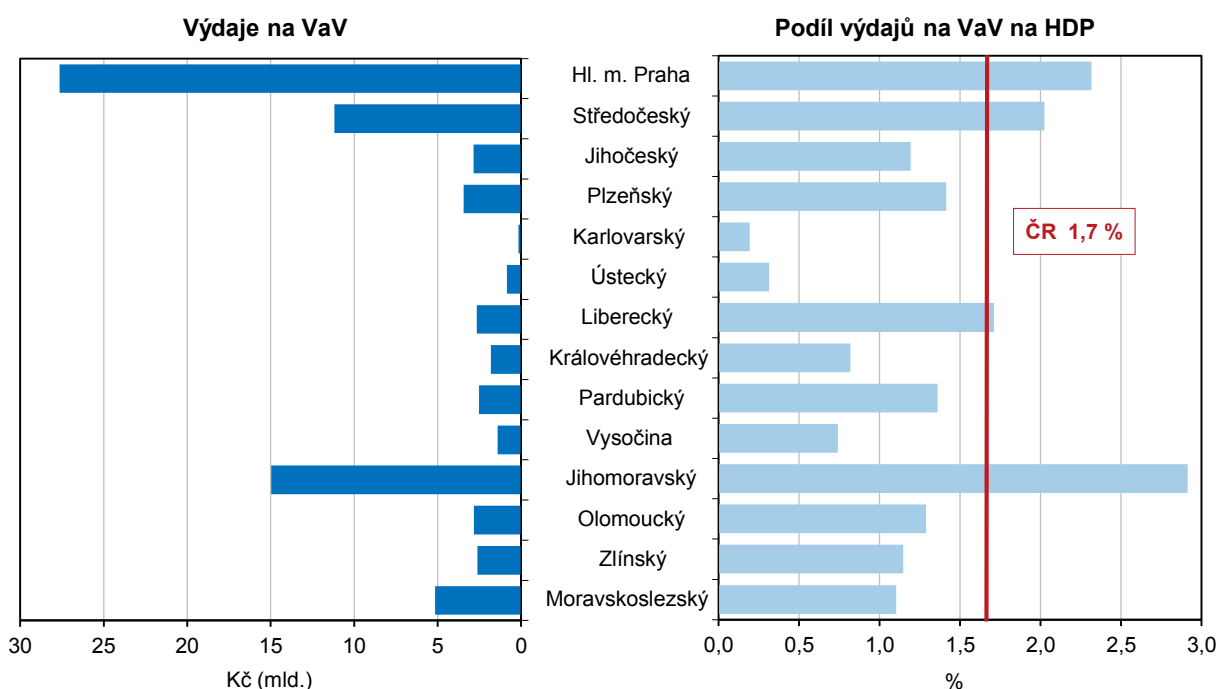
Věda, IT

Výdaje na výzkum a vývoj klesají, i jejich podíl na celorepublikových výdajích.

Výše výdajů na výzkum a vývoj má, obdobně jako úroveň vzdělanosti obyvatelstva, velký význam pro rozvoj společnosti každého regionu. V roce 2016 bylo v kraji vynaloženo na vědu a výzkum celkem 1,8 mld. Kč, z toho mzdových nákladů 1,1 mld. Kč na 143 krajských pracovištích. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje se tyto výdaje podílely 0,8 %. Za pět let od roku 2012 to představuje celkem 9,4 mld. Kč. Na celkovém objemu výdajů na výzkum a vývoj v České republice se kraj podílel 2,3 %, v roce předchozím 2,2 % a nejvíce 2,8 % v roce 2010.

Graf 3.5 Výdaje na výzkum a vývoj v krajích v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

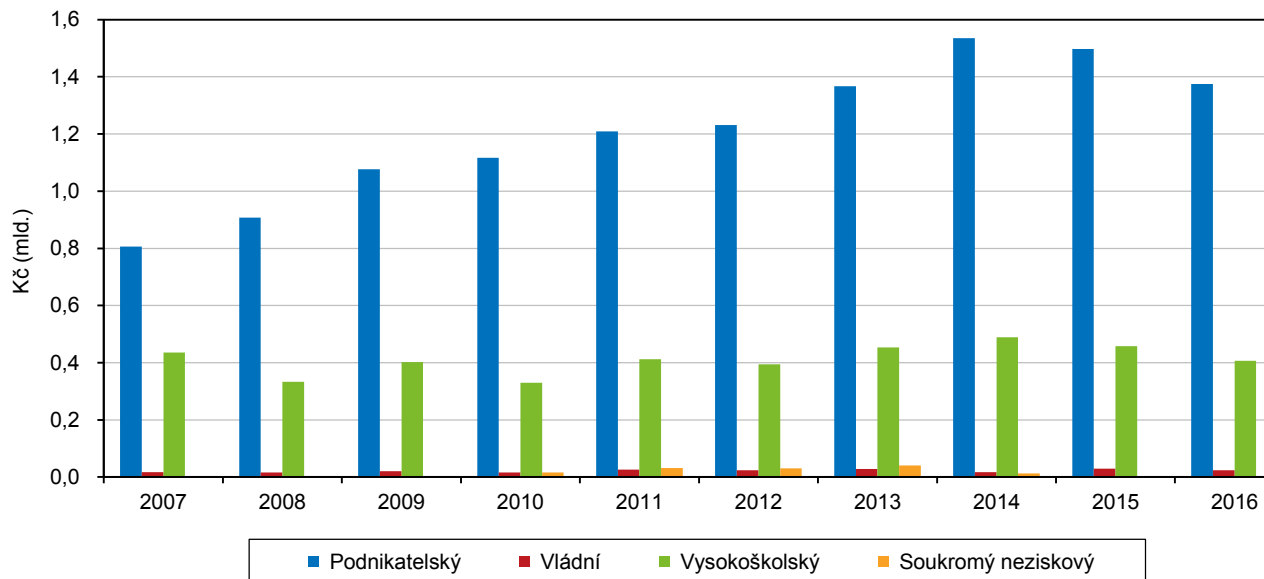

Výdaje podnikatelského sektoru tvoří přes tři čtvrtiny celkových výdajů na výzkum a vývoj.

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 537 mil. Kč, to bylo o 7 mil. méně než v předchozím roce a tvořily 29,7 % celkových výdajů. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, v roce 2016 to bylo 76,1 %, podíl výdajů vysokých škol činil 22,5 %, na vládní sektor jen 1,3 % a na soukromý neziskový sektor zbývajících 0,1 %.

Graf 3.6 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

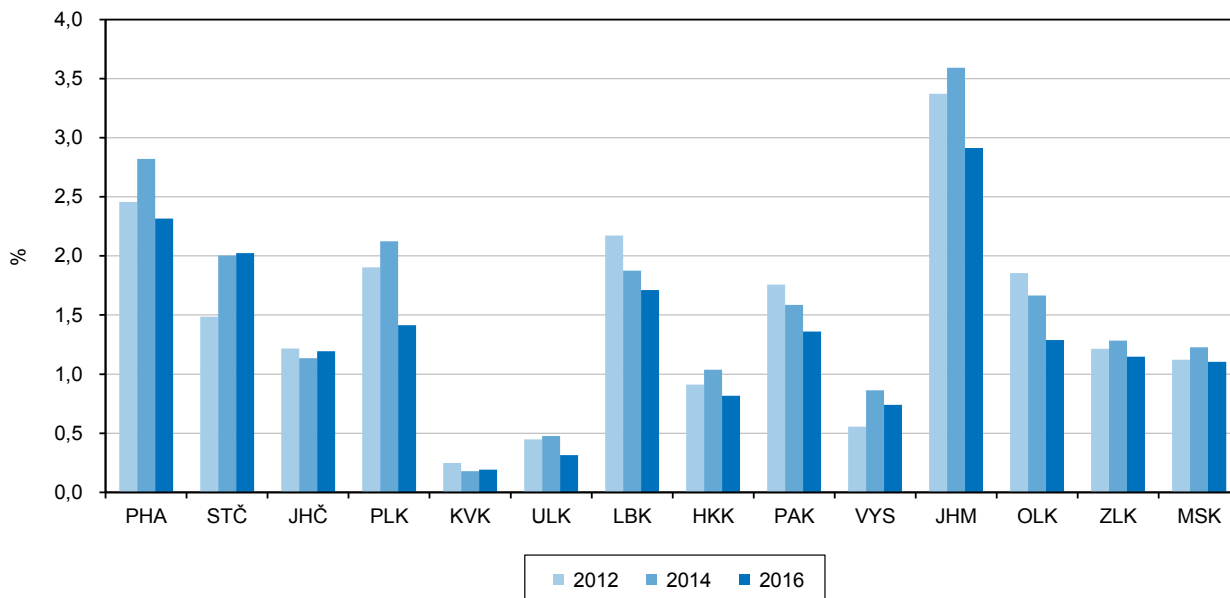

Patentových přihlášek bylo v roce 2016 uděleno celkem 19.

V roce 2016 bylo v Královéhradeckém kraji uděleno 19 patentových přihlášek a za celou Českou republiku 356, což bylo 5,3 % z celkového počtu. Nejvíce jich bylo uděleno v roce 2013, z celkového počtu 407 v ČR více než desetina v kraji, což představovalo 45 patentových přihlášek. Nejméně v počtu 12 jich bylo uděleno v roce 2015.

Graf 3.7 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP v krajích

Zdroj: ČSÚ

V roce 2016 byly k internetu připojeny již tři čtvrtiny domácností.

V oblasti ICT pracovalo v roce 2016 celkem 7 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), z toho bylo 58,9 % specialistů a 41,1 % techniků. Z celkového počtu v ČR tvořili 3,8 %. K internetu bylo v roce 2016 připojeno 75,4 % domácností, shodně jako v ČR, zatímco v roce 2010 to bylo 59,5 %. Pro bezdrátový rozvod internetu v domácnosti používalo Wi-Fi router 54,9 % domácností, v roce 2010 to byly necelé dvě pětiny. K internetovému bankovníctví 52 % jednotlivců používalo v roce 2016 internet,

zatímco v roce 2010 to byla pouhá pětina. Na pátém místě mezi kraji bylo používání internetu jednotlivci na mobilním telefonu.

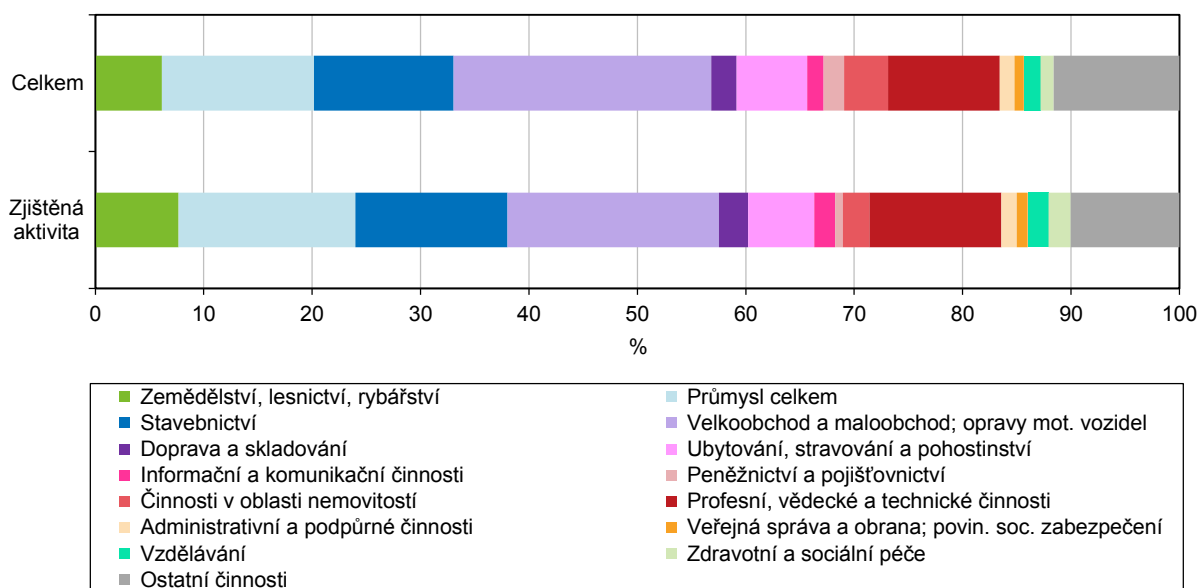
Organizační struktura

V roce 2017 bylo v kraji evidováno 139 tisíc subjektů se sídlem v kraji.

Ke konci roku 2017 bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno celkem 139 tisíc subjektů se sídlem v kraji, z toho 101 tisíc, tj. 72,4 % živnostníků. Subjektů se zjištěnou aktivitou bylo 72,4 tisíc, tj. více než polovina registrovaných subjektů (53,5 %). Většinu z nich tvoří živnostníci, kterých bylo 49,5 tisíc, tj. 68,3 %.

Graf 3.8 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2017 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

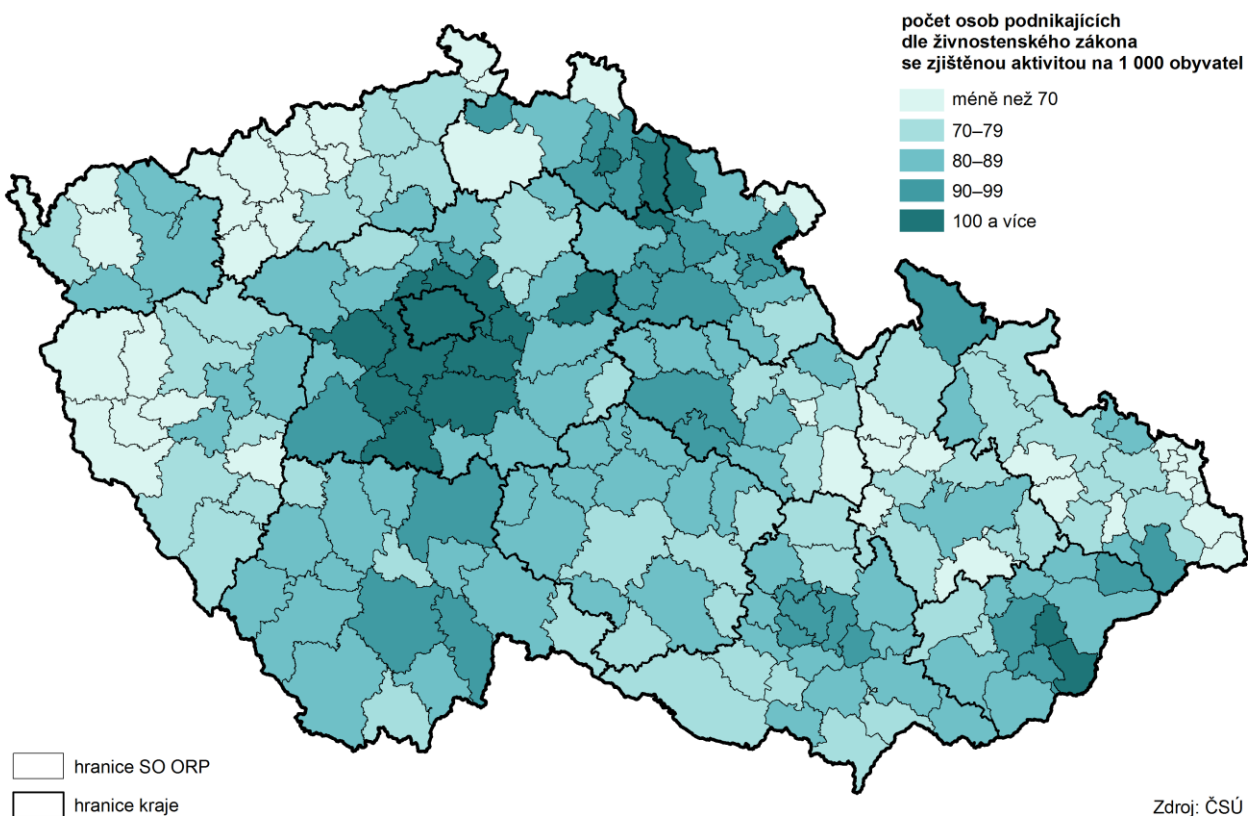
Nejvíce subjektů bylo aktivních v odvětví obchodu, průmyslu a stavebnictví.

Subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v roce 2017 nejvíce v odvětví velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel, v průmyslu, stavebnictví, profesních, vědeckých a technických činnostech a ve zdravotní a sociální péči.

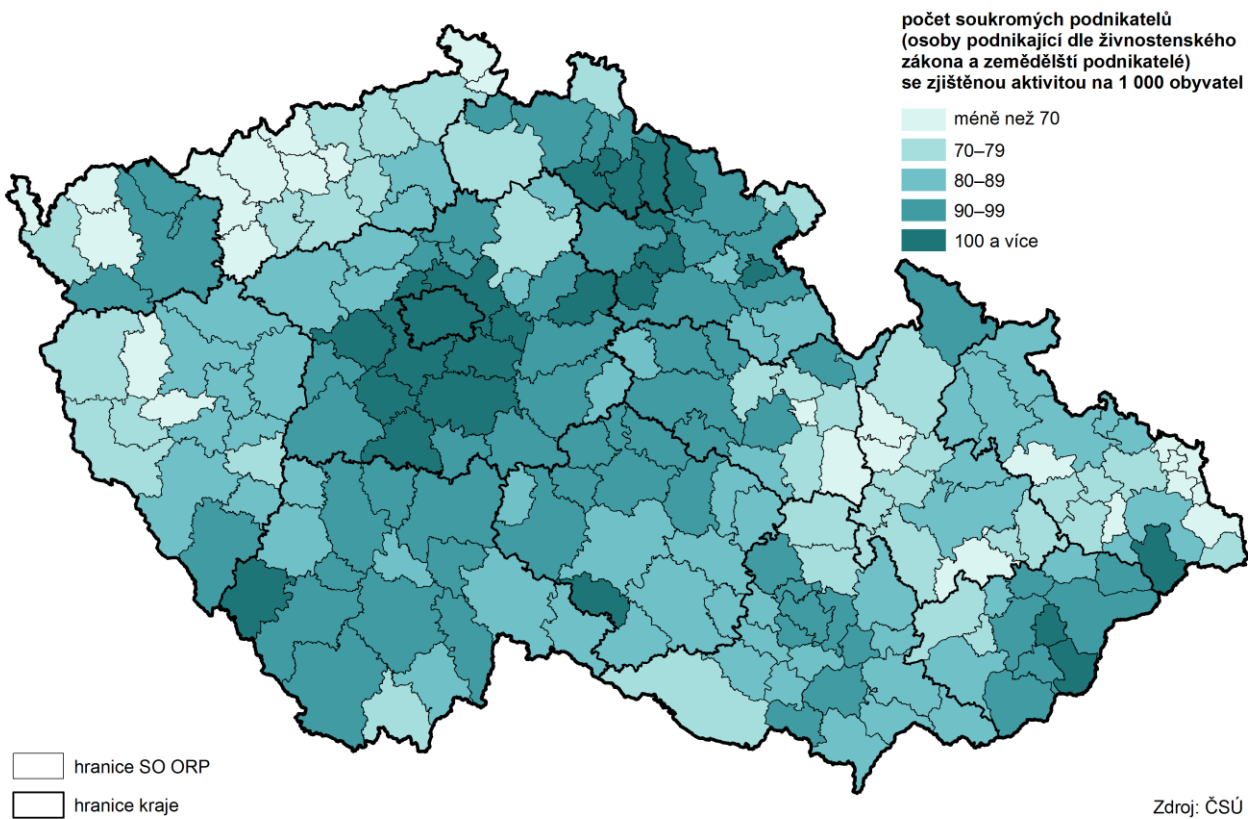
V roce 2017 se zaregistrovalo přes 4 tisíce nových subjektů, z toho bylo 62,6 % živnostníků.

V roce 2017 se zaregistrovalo v kraji 4 044 ekonomických subjektů, z toho bylo 2 532 živnostníků, tj. 62,6 %. Z celkového počtu registrovaných živnostníků to bylo 2,5 %, z aktivních živnostníků 6,1 %, v obou případech nejméně ve sledovaném období.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

Zemědělství

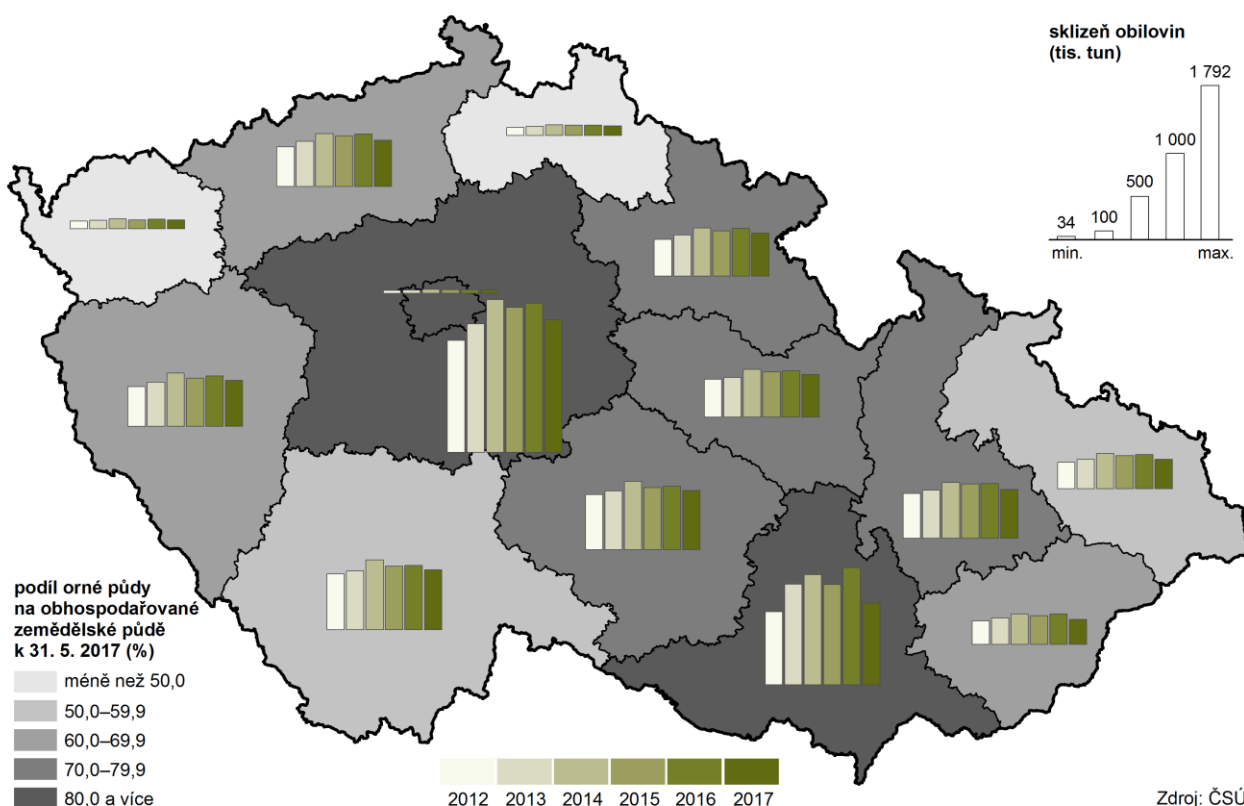
Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny.

Královéhradecký kraj patří mezi významné zemědělské pěstitele, zejména obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny (mrkve, cibule, petržele a zelí). Největší podíl měl kraj v roce 2017 na celorepublikových oseřných plochách u mrkve (36 % oseřných ploch v ČR), cukrovky technické (necelá pětina), cibule a petržele (po 14 %). Ve sledovaném období byl neúrodnější rok 2014, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos a předčil mimořádně úrodný rok 2011. I rok 2016 byl velmi úrodný.

Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí více než 7 % a na 1 ha tak připadá třetí nejvyšší hodnota zemědělské produkce mezi kraji.

Hodnota zemědělské produkce v roce 2016 dosáhla v Královéhradeckém kraji 9,6 mld. Kč s podílem 7,2 % na produkci ČR. V přepočtu na hektar zemědělské půdy je celková produkce 41,1 mil. Kč vyšší než v ČR a mezi kraji to byla třetí nejvyšší hodnota.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2012 až 2017

Převažuje rostlinná produkce nad živočišnou od roku 2010.

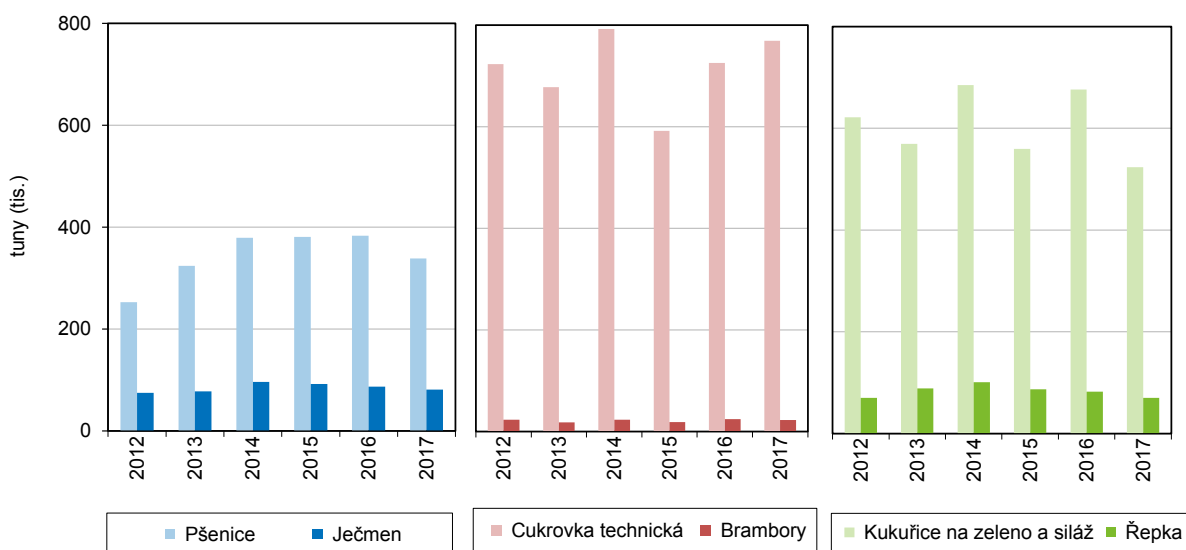
Z celkové zemědělské produkce 6,1 mld. Kč, tj. dvě třetiny tvořila rostlinná produkce (7,6 % podíl na ČR) a třetinu, tj. 3,3 mld. Kč živočišná produkce (7,1 % podíl na ČR). Do roku 2009 byla v kraji živočišná a rostlinná produkce téměř v rovnováze, od roku 2010 začala převažovat rostlinná produkce až na současných 60,3 %.

Nejvíce obilovin se sklídilo v roce 2014, v roce 2017 to bylo o desetinu méně.

V roce 2017 se v Královéhradeckém kraji na ploše 83 tis. ha sklídilo 503,6 tis. tun obilovin, což bylo méně než v předchozích třech úrodných letech, meziročně to bylo o desetinu méně. Nejvíce obilovin se ve sledovaném období sklídilo v roce 2014. Dvě třetiny sklizňové plochy připadaly na pšenici ozimou, která se na celkové sklizni obilovin podílela 64,8 %.

Graf 3.9 Sklizeň vybraných plodin v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

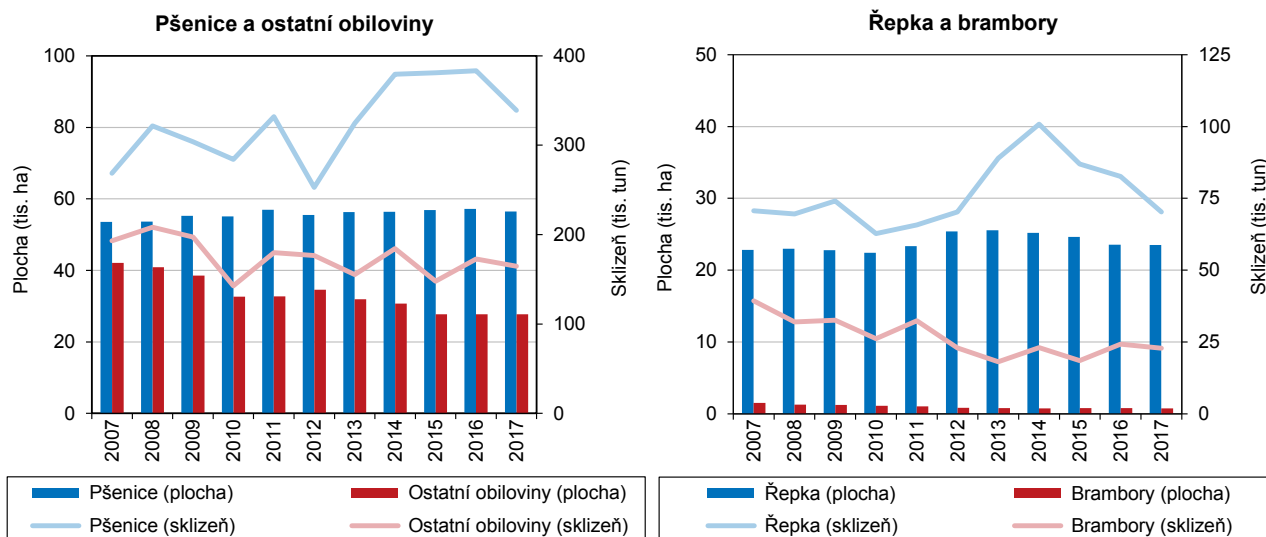

Kraj je největším pěstitelem rybízů v ČR. Více než polovinu sadové plochy tvoří jabloně, desetinu rybíz a další desetinu slivoně.

Královéhradecký kraj patří mezi největší pěstitele rybízů v České republice. Do šetření o sadech za rok 2017 bylo v Královéhradeckém kraji zařazeno 109 pěstitelů ovoce. Šetření se provádí každých 5 let ve všech členských státech Evropské unie. Ve struktuře plochy ovocných sadů v Královéhradeckém kraji převažují jabloně, které tvoří 53,4 % (1 015,9 ha), desetinu plochy tvoří červený a černý rybíz (189,2 ha) a další desetinu slivoně (189,2 ha). Na necelé desetinu plochy rostou třešně (185,2 ha), na 8,8 % višně (168,4 ha), hrušně se pěstují na 5,0 % (95,4 ha).

Graf 3.10 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

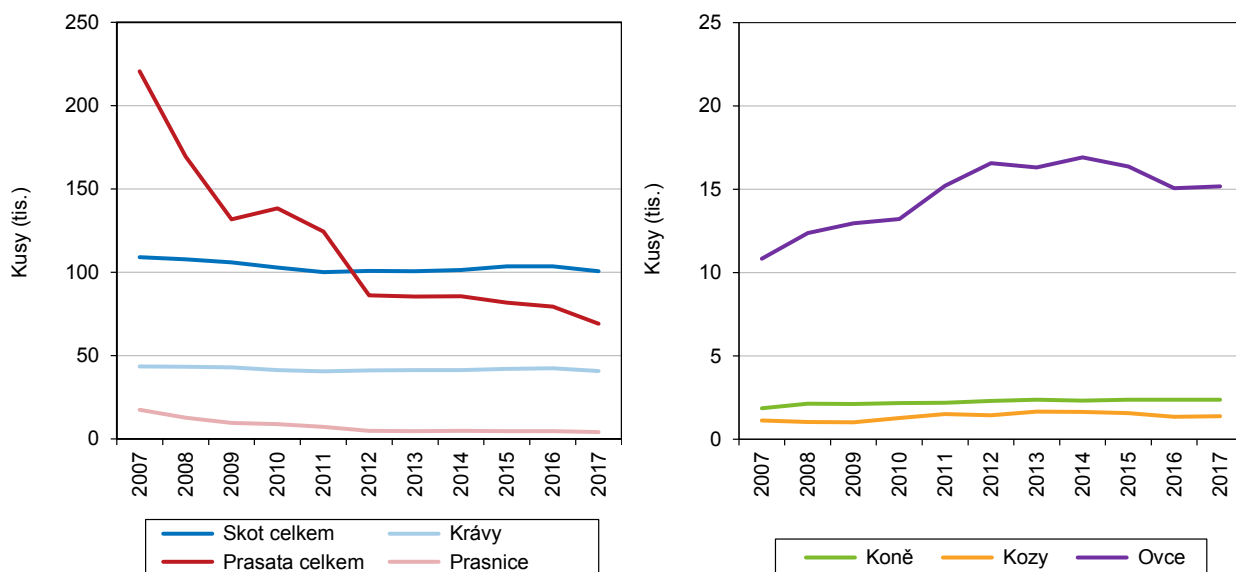
Kraj je největší pěstitel podle plochy sadů jabloní u odrůdy Jonagold, druhý u odrůdy Gala a třetí největší plocha je to u odrůd Braeburn, Golden Delicious, Idared a Champion.

Nejrozšířenějším ovocným stromem v kraji jsou jabloně, mezi odrůdami převažují Golden Delicious, Jonagold, Gala a Idared. Jsou to i nejčastější odrůdy v rámci celé republiky, kde je nejrozšířenější odrůda také Golden Delicious. Královéhradecký kraj je největší pěstitel podle plochy sadů u odrůdy Jonagold, druhý u odrůdy Gala a třetí největší plocha je to u odrůd Braeburn, Golden Delicious, Idared a Champion. Nejčastěji pěstovanou odrůdou hrušní je odrůda Conference.

Graf 3.11 Hospodářská zvířata v Královéhradeckém kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

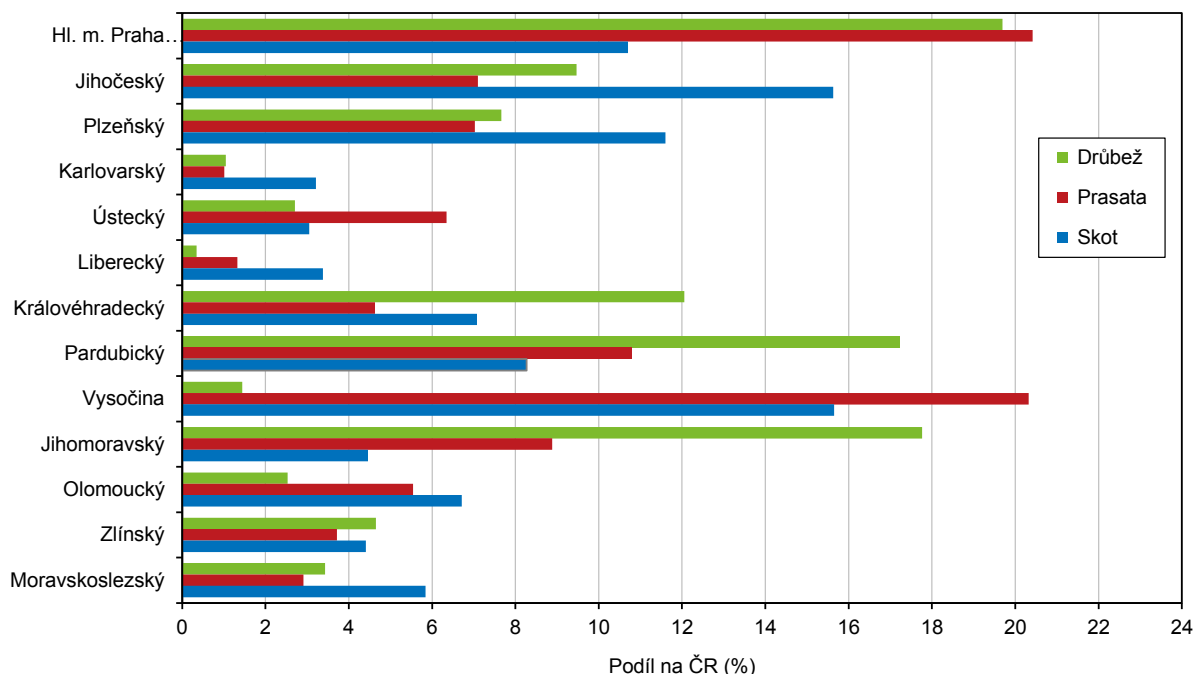

Stavy hospodářských zvířat se meziročně snížily.

Stavy skotu i prasat se meziročně snížily, skot o 2,8 %, prasata o 12,9 % a naopak počty koní, koz i ovcí se zvýšily. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezuje chov prasat, stavy skotu spíše stagnují. Počty drůbeže se opět zvýšily na nejvyšší stav ve sledovaném období od roku 2012. Na celkových stavech v České republice se kraj podílí 7,1 % u skotu, 4,6 % u prasat a 12,1 % u drůbeže.

Graf 3.12 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže k 1. 4. 2017

Zdroj: ČSÚ

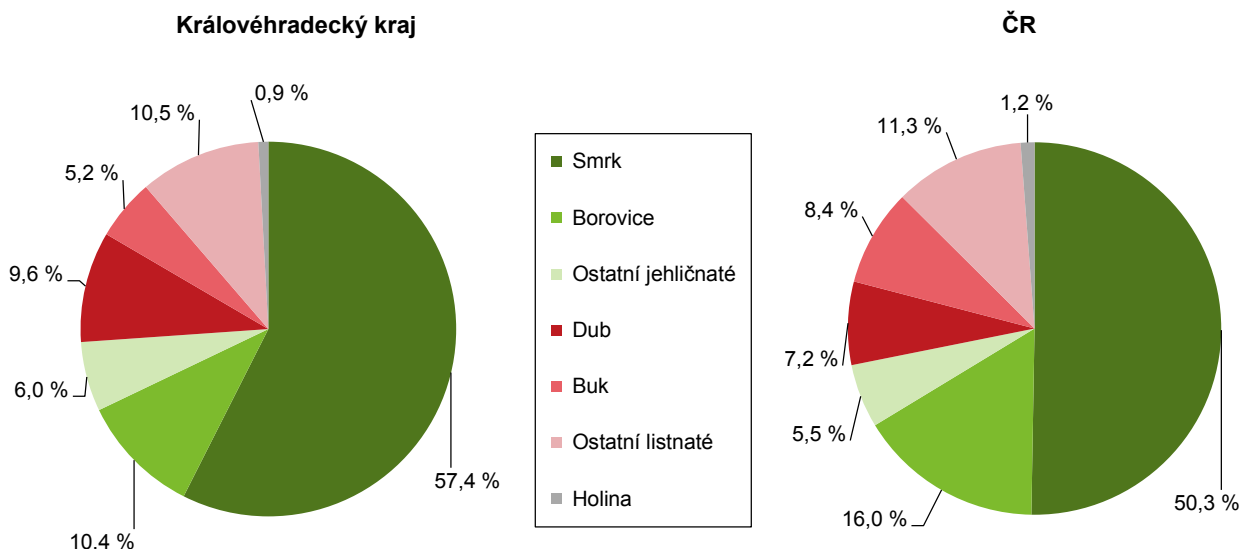
Lesnictví

Nejvíce ploch se zalesnilo v roce 2014, v roce 2017 celkem 659 ha.

Celková plocha lesních pozemků představuje třetinu plochy kraje. Plochy dřevin se rozkládaly na 143,6 ha, což je 97 % plochy lesních pozemků. Tři čtvrtiny z nich tvořily jehličnaté dřeviny a čtvrtinu listnaté. Za sledované období let 2012 až 2017 bylo v kraji zalesněno 5 203 ha, což je průměrně okolo 870 ha ročně, největší rozsah zalesňování byl v roce 2014 (1 108 ha). Těžba dřeva se v hodnoceném období pohybovala průměrně ročně kolem 731 tis. m³b.k. a v roce 2017 to bylo 659 tis. m³b.k.

Graf 3.13 Druhá skladba dřevin lesních porostů v Královéhradeckém kraji v roce 2017

Pramen: ÚHÚL

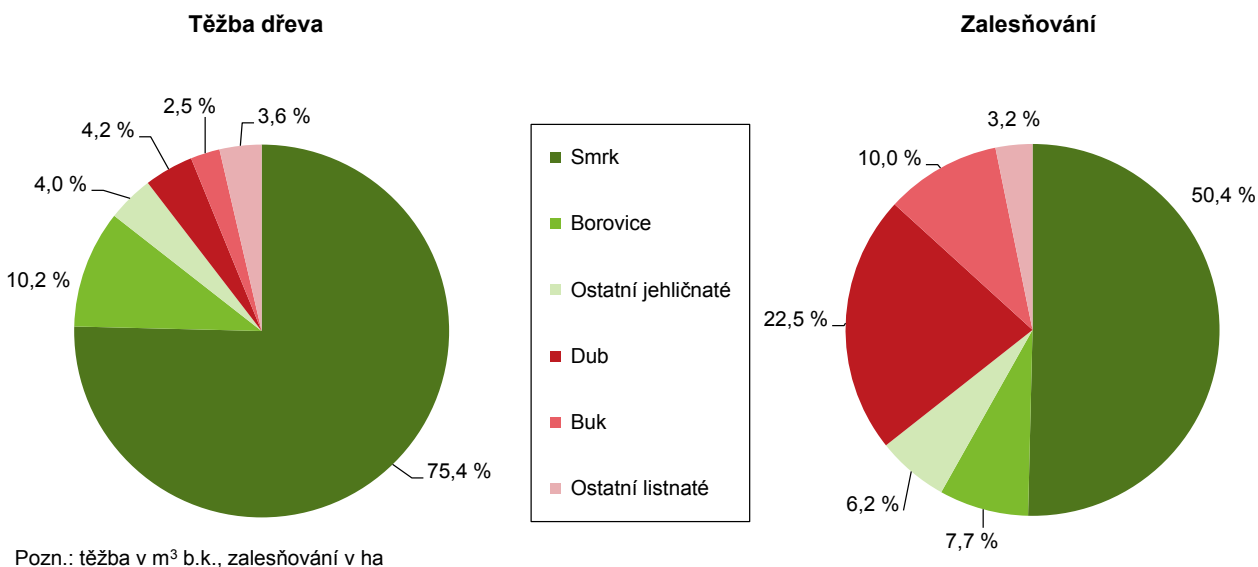

V druhové skladbě lesních dřevin převažuje smrk. V těžbě dřeva je polovina smrkového.

Ve skladbě dřevin lesních porostů převažuje 57,4 % smrk, borovice tvoří 10,4 % a z listnatých stromů je to dub 9,6 % a buk 5,2 %. Tomu odpovídá i těžba dřeva. V roce 2017 se vytěžilo 728 tis. m³b.k, z toho bylo 176 tis. m³b.k. nahodilá živelní těžba.

Graf 3.14 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Královéhradeckém kraji v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: těžba v m³ b.k., zalesňování v ha

Průmysl

Nárůst tržeb i zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích se sídlem v kraji. Zvýšila se i produktivita práce.

V roce 2017 mělo v kraji sídlo 129 velkých průmyslových podniků (se 100 a více zaměstnanci), oproti roku 2016 je to nárůst o dva podniky. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v kraji 174 mld. Kč. Přes rychlý meziroční růst tržeb (o 14,1 %), mezi kraji byl druhý nejrychlejší po kraji Ústeckém, zůstává krajský podíl na celkových tržbách velkých průmyslových podniků v ČR nízký (4,7 %), mezi kraji šestý nejnižší.

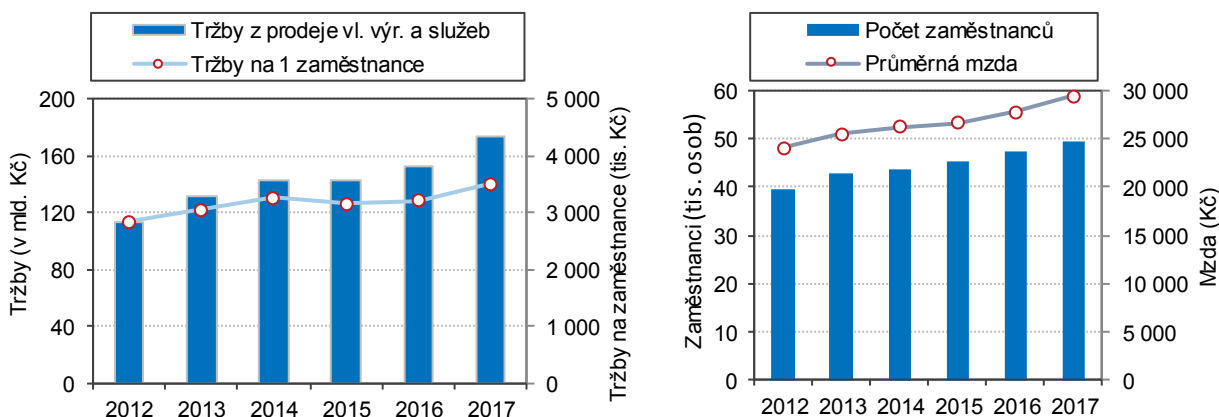
Velké průmyslové podniky zaměstnávaly v kraji celkem 49,7 tis. pracovníků (fyzické osoby), jejich meziroční nárůst (o 2,2 tis. osob, o 4,6 %) byl 4. nejrychlejší mezi kraji. Rychlejší tempo růstu tržeb oproti počtu pracovníků zajistilo v kraji nárůst produktivity práce (o 9 %), tempo bylo druhé nejrychlejší po kraji Ústeckém. Na jednoho zaměstnance velkého průmyslového podniku tak připadlo v kraji 3,5 mil. Kč tržeb v roce 2017, to byla 8. nejvyšší hodnota. Kraj si tak mírně polepšil ve svém mezikrajském postavení.

Výše mzdy patří k těm nižším, meziroční růst byl druhý nejpomalejší.

Meziroční tempo růstu mezd ve velkých průmyslových podnicích (6,2 %) v roce 2017 bylo v kraji nejrychlejší od roku 2012. Přesto patřilo mezi kraji k podprůměrným a po kraji Libereckém bylo druhé nejpomalejší. Výše mzdy se vyšplhala na 29 503 Kč a mezi kraji to byla šestá nejnižší příčka.

Graf 3.15 Ukazatele průmyslu v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Ze zpracovatelského průmyslu kraje měla největší tržby výroba počítačů, elektronických a optických strojů a zařízení a výroba motorových vozidel.

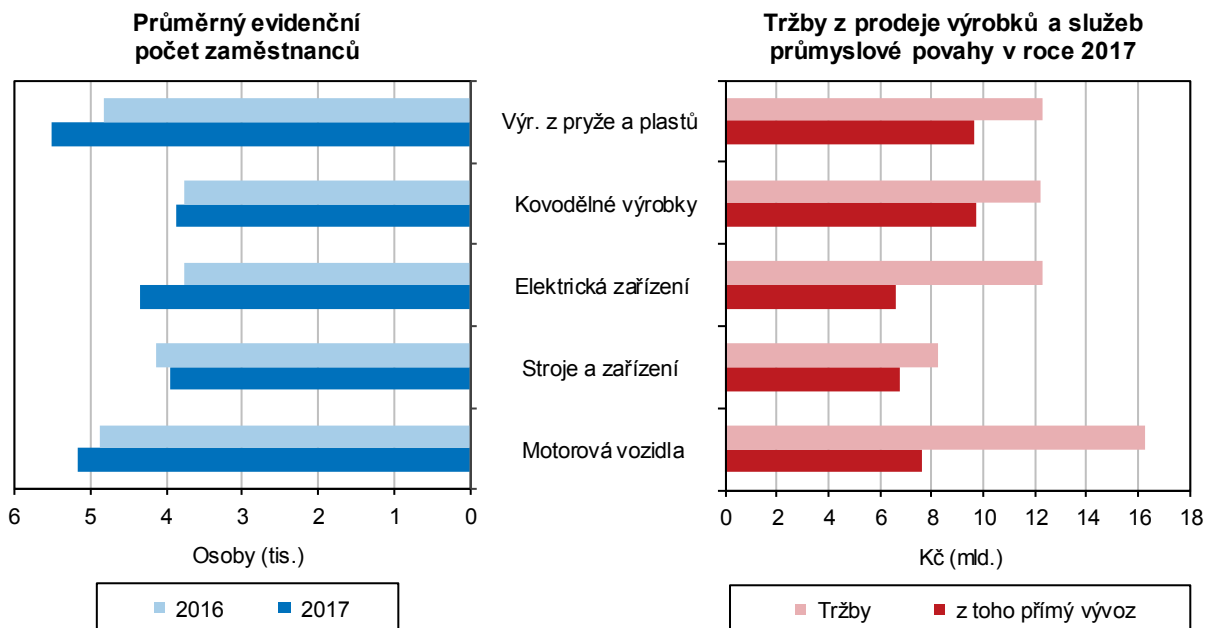
Veškerý objem tržeb velkých průmyslových podniků se sídlem v kraji vytvářel zpracovatelský průmysl. Na tržbách zpracovatelského průmyslu se kromě výroby počítačů, elektronických a optických strojů a zařízení (data patří mezi individuální a tedy důvěrná) podílela výroba motorových vozidel (9,4 %), výroba elektrických zařízení a výrobky z pryže a plastů (shodně 7,1 %) a kovodělné výrobky (7 %).

Vysoká orientace tržeb na přímý vývoz v kraji.

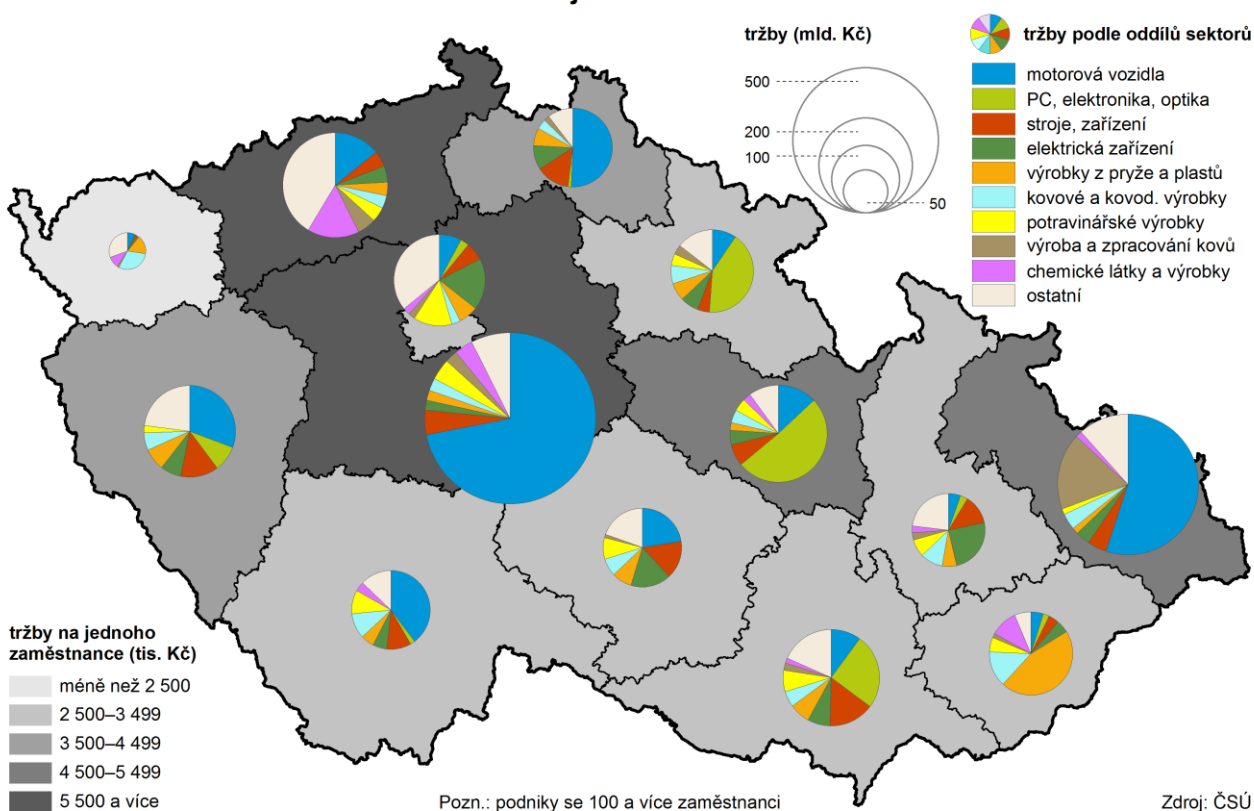
Orientace tržeb na přímý vývoz v kraji roste, meziročně se zvýšila o 1,1 procentního bodu na 73,5 % a mezi kraji byla 2. nejvyšší, hned po kraji Středočeském. Nejvíce exportně závislá je výroba počítačů, elektronických a optických zařízení a výroba textilií (87,7 %). Naopak mezi nejméně závislé na exportu patří výroba potravinářských výrobků (39,4 % tržeb z přímého vývozu).

Graf 3.16 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2017

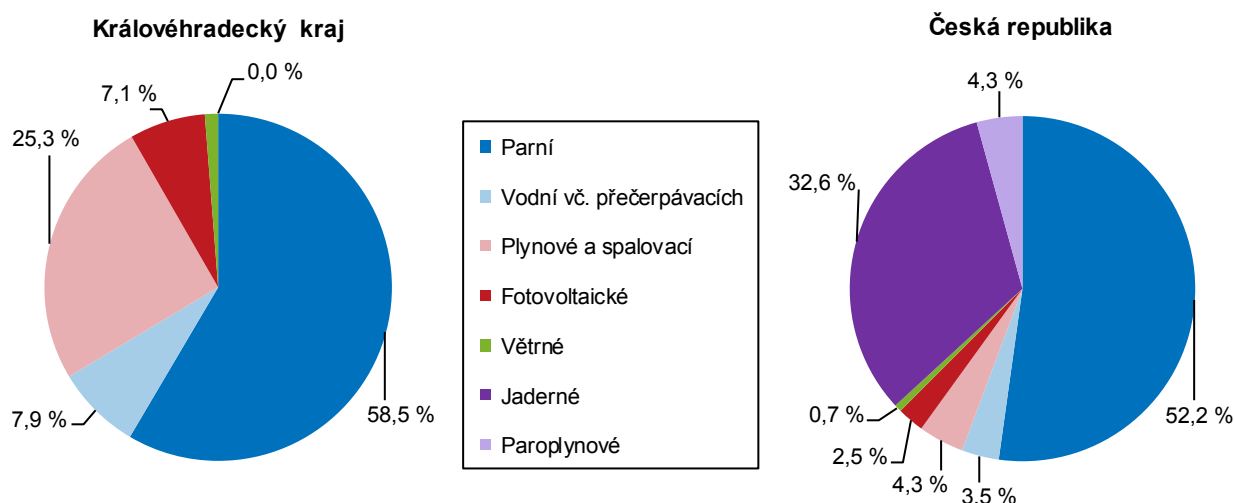
Energetika

Instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji.

Podle dat Energetického regulačního úřadu instalovaný výkon elektrizační soustavy Královéhradeckého kraje činil v roce 2017 celkem 383,6 MW, to bylo 1,7 % výkonu ČR (4. nejnižší podíl mezi kraji). V elektrárnách v kraji bylo v roce 2017 vyrobeno 1 277,8 GWh elektřiny, kraj se na výrobě v celé ČR podílel jen 1,5 % a mezi kraji to byl opět 4. nejnižší podíl. Více než čtvrtina instalovaného výkonu i výroby elektřiny byla realizována v Ústeckém kraji. Podíl jednotlivých druhů elektráren na výrobě elektřiny je zřejmý z grafu 3.17, více než polovinu zajišťují v kraji parní elektrárny. Pomocí síly vody, větru a slunce byla vyrobena v roce 2017 šestina elektřiny, což je o 10 procentních bodů více než činil republikový průměr. Instalovaný výkon elektrizační soustavy v kraji dlouhodobě roste, největší navýšení bylo v roce 2010, téměř o jednu pětinu, díky výraznému nárůstu fotovoltaiky.

Graf 3.17 Výroba elektřiny brutto^{*)} podle technologie elektráren v roce 2017

Pramen: ERÚ

^{*)} Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

Spotřeba elektřiny netto i v domácnostech patřila k vyšším mezi kraji.

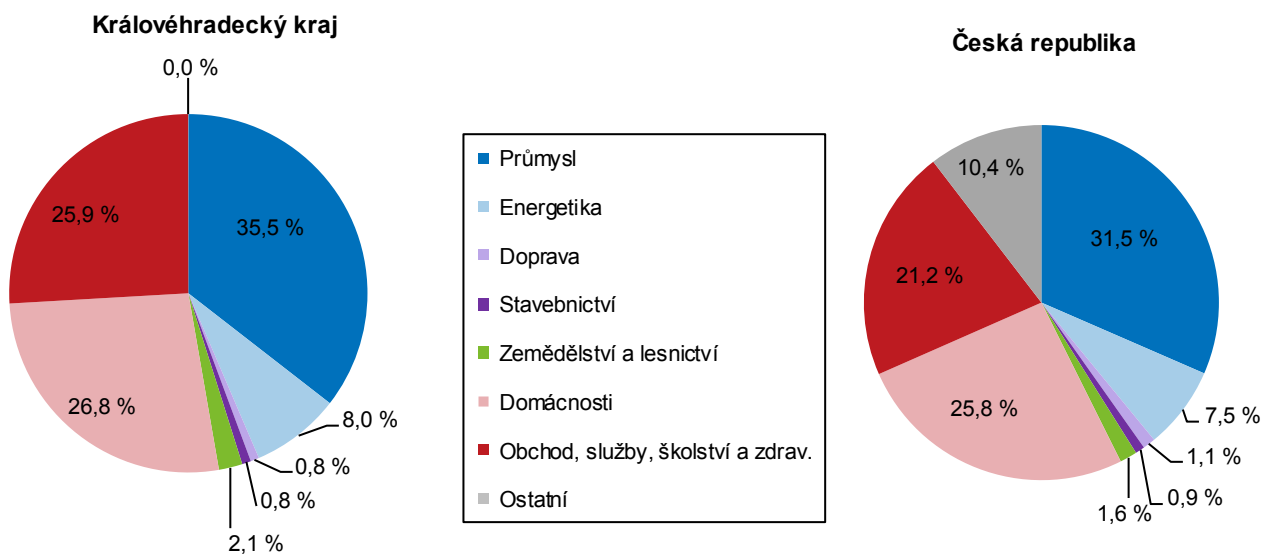
V roce 2017 se v kraji spotřebovalo 3 526,9 GWh elektřiny netto (6 % spotřeby ČR), to byla 6. nejvyšší spotřeba mezi kraji. Na meziročním nárůstu spotřeby energie (3,6 %), který byl třetí nejrychlejší mezi kraji, se nejvíce podílely služby (o 104,4 GWh) a energetika (o 100,8 GWh). Zvýšilo se i tempo růstu spotřeby elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele, v roce 2017 činila spotřeba v kraji 1 717,6 kWh a patřila k nejvyšším v ČR (třetí příčka po kraji Středočeském a Jihočeském).

Spotřeba zemního plynu roste, ale mezi kraji patří k nejnižším. Spotřeba v domácnostech na 1 obyvatele rostla nejrychleji z krajů.

Meziroční růst zaznamenala i spotřeba zemního plynu. Tempo růstu v roce 2017 (7,6 %) bylo 2. nejrychlejší ze všech krajů po sousedním kraji Pardubickém. Kraj se podílel na spotřebě zemního plynu 4,2 %, to byla 4. nejnižší spotřeba ze všech krajů. Spotřeba plynu v domácnostech na 1 obyvatele meziročně vzrostla o 4,6 % a tempo růstu v roce 2017 bylo ze všech krajů nejrychlejší. Hodnota spotřeby v domácnosti v roce 2017 (11 075,1 kWh) řadí Královéhradecký kraj na 5. nejvyšší příčku mezi kraji.

Graf 3.18 Spotřeba elektřiny netto*) podle odvětví spotřeby v roce 2017

Pramen: ERÚ

*) Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

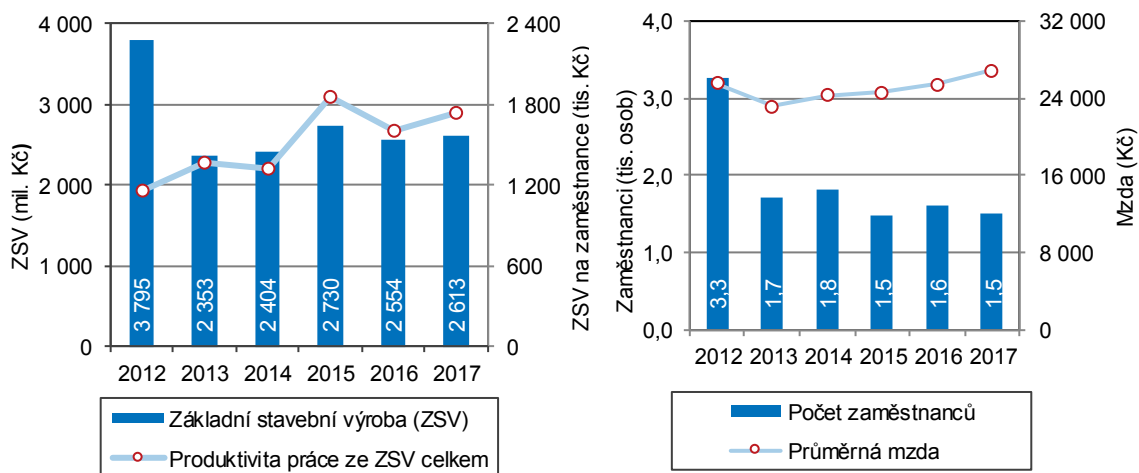
Stavebnictví, stavební povolení

Meziroční růst většiny ukazatelů ve stavebnictví.

Stavebnictví patří mezi odvětví, které se s důsledky recese vypořádává nejpomaleji. Obrat k lepšímu nastal v roce 2014, kdy v ČR i kraji začala růst základní stavební výroba (ZSV) velkých podniků (s 50 a více zaměstnanci), zvýšila se i produktivita práce a mzdy v těchto podnicích, v roce 2016 však nastal opět mírný propad. Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv (dále „S“) podniků s 20 a více zaměstnanci meziročně vzrostl o 8,3 %.

Graf 3.19 Stavebnictví v Královéhradeckém kraji - podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Zdroj: ČSÚ

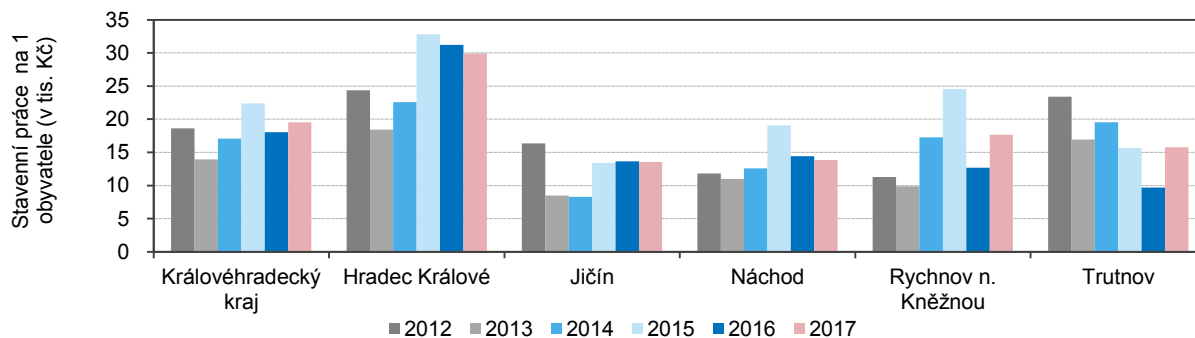
Rychlý růst ZSV, inženýrské stavitelství meziročně rostlo, pozemní stavitelství kleslo.

ZSV v tuzemsku ve výši 2,6 mld. Kč v běžných cenách v roce 2017 zařadila kraj na 2. nejnižší příčku (po kraji Karlovarském). Královéhradecký kraj patří k polovině regionů, které zaznamenaly meziroční nárůst ZSV (o 2,3 %), byl 5. nejrychlejší mezi kraji, když za celou ČR došlo k poklesu. Větší část ZSV (56,8 %) bylo pozemní stavitelství, které však meziročně kleslo o 3,3 %. Naopak inženýrské stavitelství

tvorilo 43,2 % ZSV a meziročně vzrostlo o 10,7 %. Díky růstu ZSV a poklesu počtu pracovníků se zvýšila produktivita práce na 1 pracovníka na 1,7 mil. Kč, byla 8. nejvyšší mezi kraji a kraj si tak polepšil o 5 příček oproti roku 2012. Meziroční tempo růstu mezd ve velkých stavebních podnicích v kraji bylo nadprůměrné (5,5 %) a mezi kraji 6. nejrychlejší. Přesto mzda patří k nejnižším (3. nejnižší po kraji Karlovarském a Moravskoslezském).

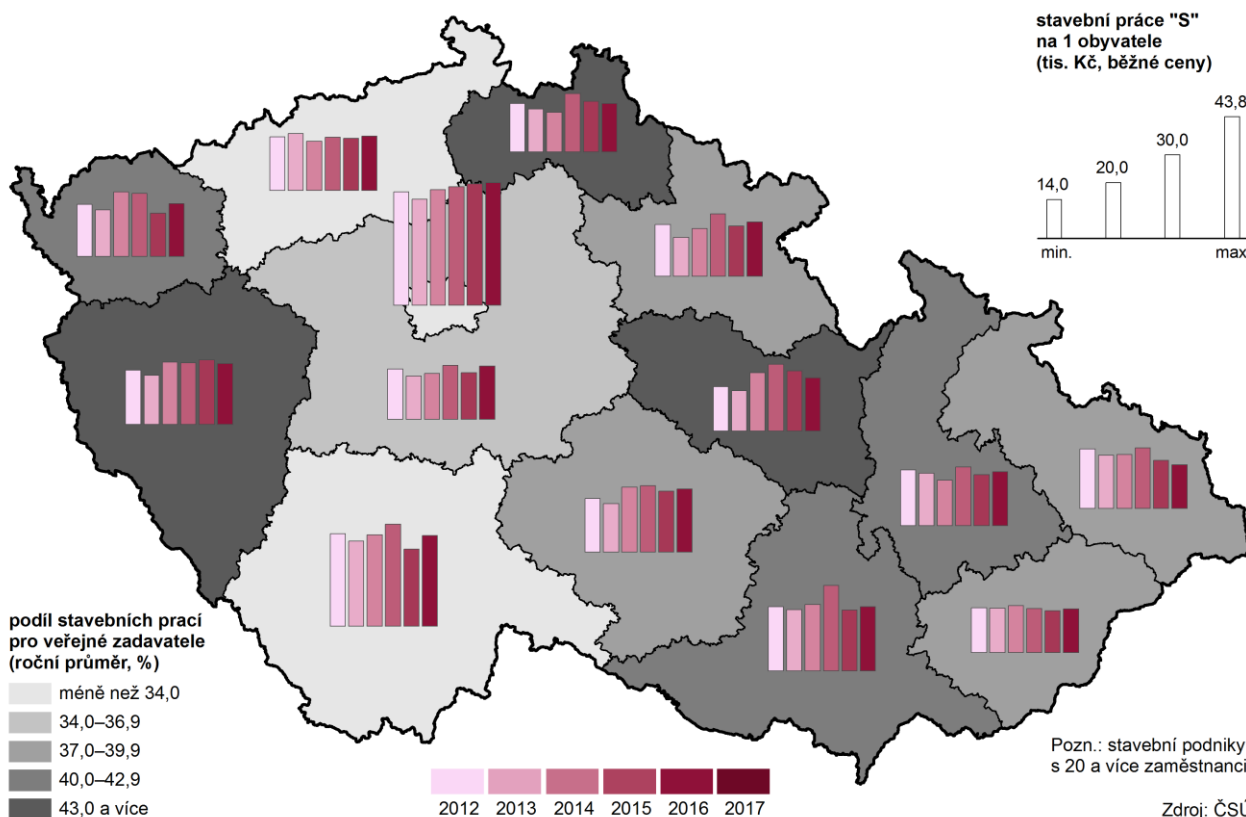
Graf 3.20 Stavební práce provedené podle dodavatelských smluv podle místa stavby v okresech Královéhradeckého kraje (za podniky s 20 a více zaměstnanci)

Rychlé tempo růstu stavebních prací „S“, podíl kraje zůstává nízký.

Stavební práce „S“ provedené podniky s 20 a více zaměstnanci na území Královéhradeckého kraje meziročně vzrostly o 8,3 % a dosáhly hodnoty 9,9 mld. Kč. Přes 4. nejrychlejší tempo růstu mezi kraji zůstává podíl kraje na objemu stavebních prací v tuzemsku nízký (4,4 %, 10. pořadí mezi kraji).

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2012 až 2017

V přepočtu na 1 obyvatele kraje stavební aktivita podprůměrná.

V přepočtu na jednoho obyvatele byla stavební aktivita v kraji v období 2012–2014 podprůměrná, v roce 2015 a 2017 se zařadila mezi průměrné. Podíl staveb pro veřejné zadavatele činil v období let 2012–2017 v průměru 37,6 % v kraji a byl více než 10 p.b. pod nejvyšším podílem v kraji Libereckém (47,9 %).

Nejvíce se stavělo v okrese Hradec Králové.

Na jednoho obyvatele kraje tak v roce 2017 připadly stavební práce provedené v kraji v hodnotě 19,5 tis. Kč, mezi kraji to byla 6. nejvyšší hodnota. Z grafu 3.20 vyplývá, že dlouhodobě je nejvyšší objem stavebních prací realizován v okrese Hradec Králové (od 38,5 % v roce 2012 po 51,3 % v roce 2016). To dokládají i výsledky za rok 2017, kdy v okrese Hradec Králové připadly na 1 obyvatele okresu stavební práce ve výši 29,9 tis. Kč, v ostatních okresech to byly hodnoty výrazně nižší – v okrese Jičín a Náchod to bylo 13,6; resp. 13,8 tis. Kč).

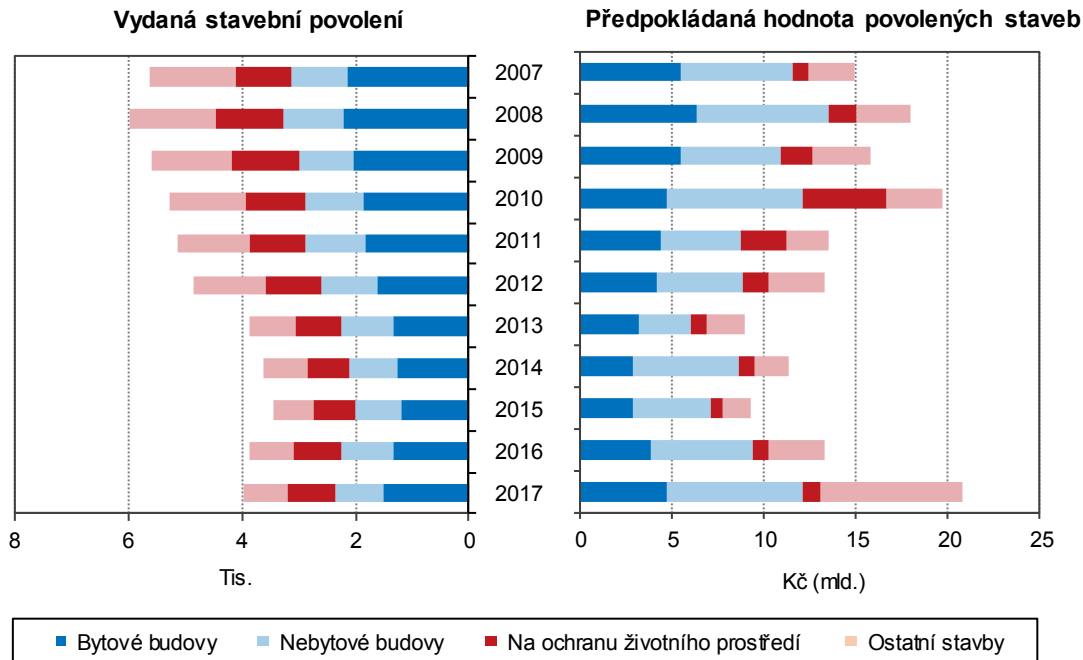
Meziroční nárůst vydaných stavebních povolení.

Počet vydaných stavebních povolení (SP) se po třech letech poklesu v posledních dvou sledovaných letech zvýšil. Meziroční nárůst v roce 2016 byl 12,7 % a mezi kraji byl třetí nejrychlejší, v roce 2017 klesl o 10 procentních bodů na 2,7 %, ale mezi kraji obhájil čtvrtou příčku. Přesto se podíl kraje na celkovém počtu vydaných stavebních povolení v ČR významně nemění a patří k nejnižším mezi kraji (4,8 %). V roce 2017 bylo vydáno nejvíce stavebních povolení v kraji na bytové budovy (37,9 %) a na ostatní druhy staveb to bylo zhruba po jedné pětině z jejich celkového počtu.

Průměrná hodnota povolené stavby v roce 2017 nejvyšší z krajů, skokový nárůst.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení dosáhla v kraji od roku 2000 svého maxima (5,2 mil. Kč), což byla nejvyšší hodnota ze všech krajů. Meziroční nárůst v roce 2017 byl více než 50% a ze všech krajů nejrychlejší.

Graf 3.21 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Královéhradeckém kraji
Zdroj: ČSÚ

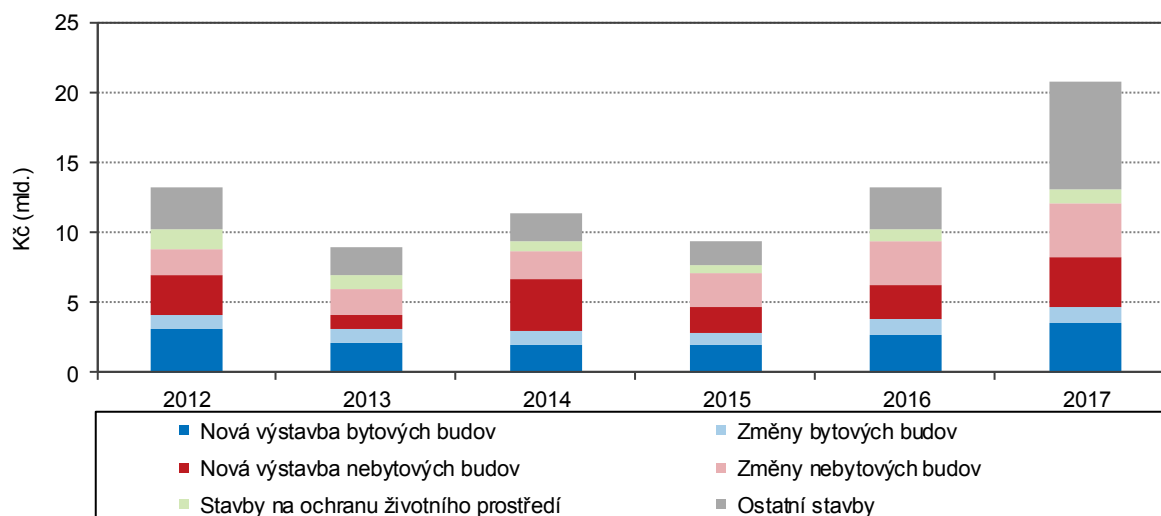
Předpokládaná hodnota nově povolených staveb byla nejvyšší v celé historii sledování.

Předpokládaná hodnota nově povolených staveb dosáhla v roce 2017 nejvyšší hodnoty od roku 1994. Meziročně vzrostla o 56,3 %, to byl nejrychlejší nárůst v mezikrajském srovnání. Podle typu výstavby nerychlejším tempem vzrostla předpokládaná hodnota ostatních staveb (o 151 %), nové výstavby nebytových budov (o 47 %) a nové výstavby bytových budov (o 32 %).

Graf 3.22 Orientační hodnota staveb podle druhu stavby v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba

Nárůst počtu zahájených bytů v roce 2016 a 2017, nejvíc v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Pokles počtu zahájených a dokončených bytů v kraji se po recesi v roce 2008 podařilo zvrátit až v posledních dvou sledovaných letech. V roce 2017 byla v kraji zahájena výstavba 1 428 nových bytů, tj. o 127 bytů (o 9,8 %) více než v roce 2016. Meziroční nárůst zaznamenaly jen dva okresy v kraji; Rychnov nad Kněžnou (o 65,5 %) a Hradec Králové (o 15,2 %). Na Jičínsku výstavba zahájených bytů stagnovala a v okrese Náchod a Trutnov meziročně klesla. Nejvíc zahájených bytů bylo v okrese Hradec Králové (37,6 % z jejich celkového počtu).

Tempo růstu zahájených bytů podprůměrné.

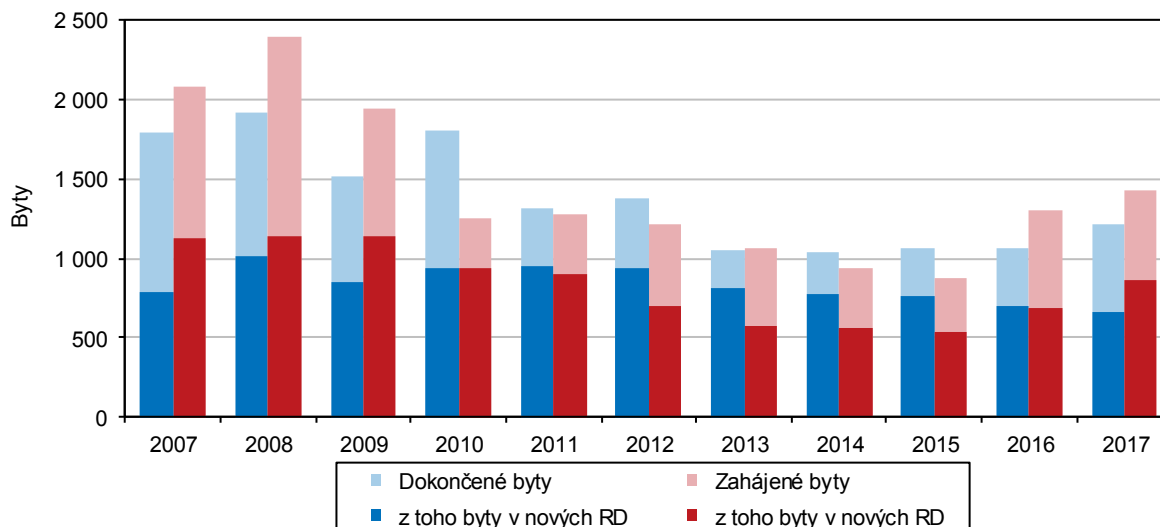
Krajské tempo růstu zahájených bytů (9,7 %) bylo v roce 2017 pod průměrem ČR (15,8 %) a mezi kraji páté nejpomalejší. Největší meziroční nárůst zaznamenal kraj Olomoucký (o 74,1 %) a Hl. město Praha (o 35,4 %). Na meziročním nárůstu zahájených bytů v kraji se podílel především přírůstek bytů v rodinných domech (o více než čtvrtinu) a v bytových domech (o téměř polovinu).

Nové byty byly nejčastěji v nových rodinných domech.

Více než 60 % z celkového počtu zahájených bytů byla v nových rodinných domech (nejvíc v okrese Hradec Králové - 260 bytů a Rychnov nad Kněžnou - 207 bytů). Výstavba nových bytových domů se týkala jen dvou okresů v kraji, Hradec Králové (225 bytů) a Trutnov (59 bytů). V kraji byla dále zahájena výstavba 98 bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným domům a k bytovým domům (62 bytů). Nebyla zahájena výstavba žádného bytu v domovech-penzionech a domovech pro seniory.

Graf 3.23 Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Tempo růstu dokončených bytů 2. nejrychlejší.

Nárůst počtu dokončených bytů trvá od roku 2015 a byl pomalejší než u bytů zahájených. Meziroční tempo růstu bylo v roce 2017 mezi kraji 2. nejrychlejší (14,2 %). Zkolaudováno bylo v kraji v roce 2017 celkem 1 215 bytů (o 151 bytů více než v roce 2016). Tento počet řadí kraj na prostřední (osmou) příčku mezi kraji. Pouze tři kraje zaznamenaly meziroční pokles dokončených bytů.

Přes polovinu dokončených bytů bylo v rodinných domech.

Více než polovina dokončených bytů v kraji byla v rodinných domech (54,7 %), 15,1 % v bytových domech a 13 % ve stavebně upravených nebytových prostorách. V roce 2017 bylo také v kraji dokončeno 58 bytů v domovech-penzionech a domovech pro seniory. Na meziročním nárůstu dokončených bytů se nejvíc podílely byty ve stavebně upravených nebytových prostorách (proti roku 2016 vzrostly čtyřnásobně) a byty určené pro seniory, jejichž počet vzrostl sedminásobně.

Téměř 40 % nových bytů bylo dokončeno v okrese Hradec Králové.

Více než třetina z celkového počtu bytů byla dokončena v okrese Hradec Králové (37,8 %), necelá pětina v okrese Náchod a Trutnov (18,4 %, resp. 18,1 %). Podíl zbývajících okresů byl nižší, na Rychnovsku činil jednu šestinu a na Jičínsku desetinu z dokončených bytů. S výjimkou okresu Hradec Králové, rostly ve zbývajících čtyřech okresech meziročně počty dokončených bytů, nejvíc v okrese Trutnov (o 60 bytů, tj. o 37,5 %).

Zatímco v rodinných domech hodnota metru čtverečního obytné plochy dokončených bytů roste, v bytových domech klesá a je o 8 tis. Kč nižší.

Hodnota 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových rodinných domech rostla v období 2005–2017 v kraji obdobně jako v průměru za ČR. V roce 2017 se vyšplhala na 36,3 tis. Kč, byla téměř totožná s průměrem ČR (36,5 tis. Kč) a mezi kraji 5. nejvyšší. Naproti tomu hodnota 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových bytových domech po výrazném nárůstu v roce 2013 spíše klesá, v roce 2017 činila 27,9 tis. Kč a byla o více než 8 tis. Kč nižší než v domech rodinných. Mezi kraji je to třetí nejnižší příčka, nižší hodnotu v bytových domech vykázal jen kraj Ústecký a Karlovarský.

Ceny nemovitostí

Krajské tempo růstu cen rodinných domů bylo do roku 2014 nad průměrem ČR, u bytových domů tomu tak bylo do roku 2015.

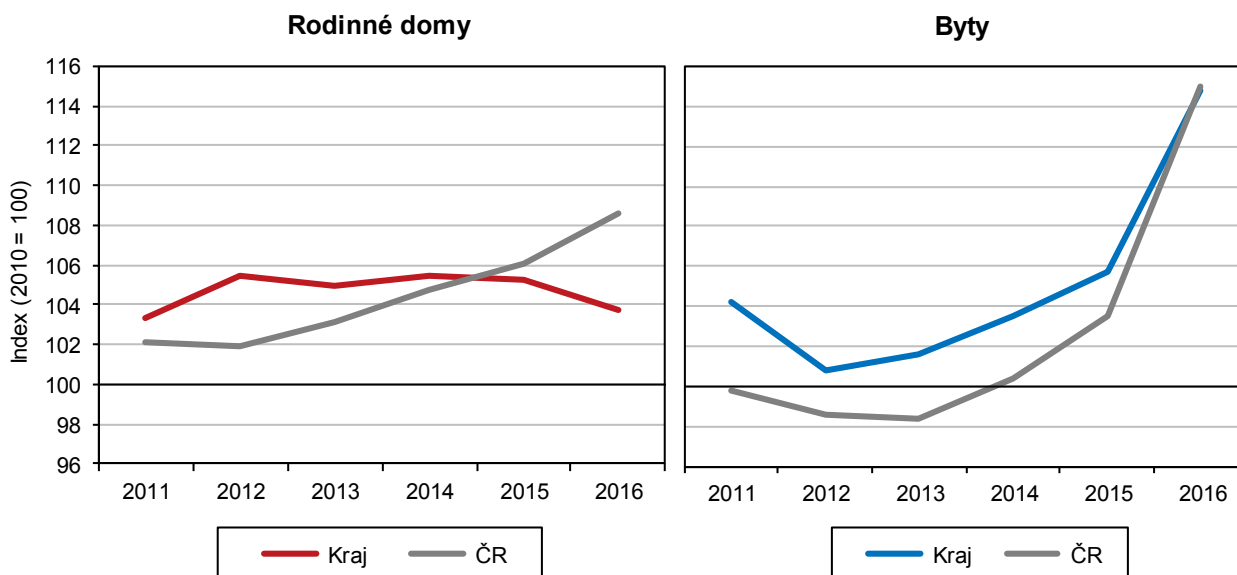
Spolehlivější informace o vývoji cen jednotlivých druhů nemovitostí, než jsou jejich průměrné kupní ceny, poskytuje časová řada cenových indexů s bazickým rokem 2010. Ta je očištěna o rozdíly v opotřebení, ve vybavenosti staveb a velikosti obcí, přičemž data za publikovaný rok 2016 jsou zatím předběžná. Časová řada je zobrazena v grafu 3.24. Zatímco tempo růstu cen rodinných domů v kraji do roku

2014 převyšovalo průměr za ČR, v roce 2015 a 2016 tempo zpomalilo a dostalo se pod republikový průměr. U bytů je tempo růstu cen od roku 2012 v kraji výrazně vyšší než v průměru za ČR, pouze v posledním sledovaném roce (2016) průměrné tempo za ČR převýšilo krajskou hodnotu (o 0,2 procentního bodu).

Graf 3.24 Indexy cen nemovitostí v Královéhradeckém kraji a ČR (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: údaje za rok 2016 jsou předběžné

Doprava

Délka silnic a dálnic v kraji beze změn.

Silniční síť byla v roce 2017 v Královéhradeckém kraji tvořena 3 756 km silnic I. až III. třídy a dálnic, která je v kraji v provozu od prosince 2006. Ve sledovaném období 2012 až 2017 nedošlo ke změnám. Ke konci roku 2017 bylo nejvíce kilometrů silnic v okrese Jičín (23,5 %), dále v okrese Hradec Králové (21,5 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okrese Náchod (16,8 %). Sousedstvím Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou zejména v okrese Náchod a v samotném městě Náchod.

Nejhustší silniční síť je v okrese Jičín.

Hustota silniční sítě v rozsahu 79,3 km na 100 km² území patří mírně nad průměr České republiky. Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (100,1 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (57,4 km na 100 km²), což souvisí s osídlením okresů a geografickou polohou.

Nejvyšší podíl silnic I. třídy má okres Trutnov.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice 0,4 % délkou 16,8 km, silnice I. třídy (určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu) 11,8 %, silnice II. třídy 23,7 % a nejvíce silnice III. třídy 64,1 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací okresu Hradec Králové podílí 2,1 %. Silnic I. třídy má nejvíce okres Trutnov (17,4 %) a dále okres Hradec Králové (12,1 %). Největší podíl silnic II. tříd má okres Rychnov nad Kněžnou (32,5 %) a Trutnov (27,4 %). Okres Jičín má nejvyšší počet obcí a zejména menších obcí, s tím také souvisí největší podíl silnic III. třídy (72,5 %).

Počet evidovaných osobních aut vzrostl od roku 2012 o 15,5 %.

V evidenci vozidel bylo v kraji ke konci roku 2017 evidováno 290 255 osobních aut včetně dodávkových. Od roku 2012 došlo k nárůstu o 26 tisíc aut, tj. o 15,5 %.

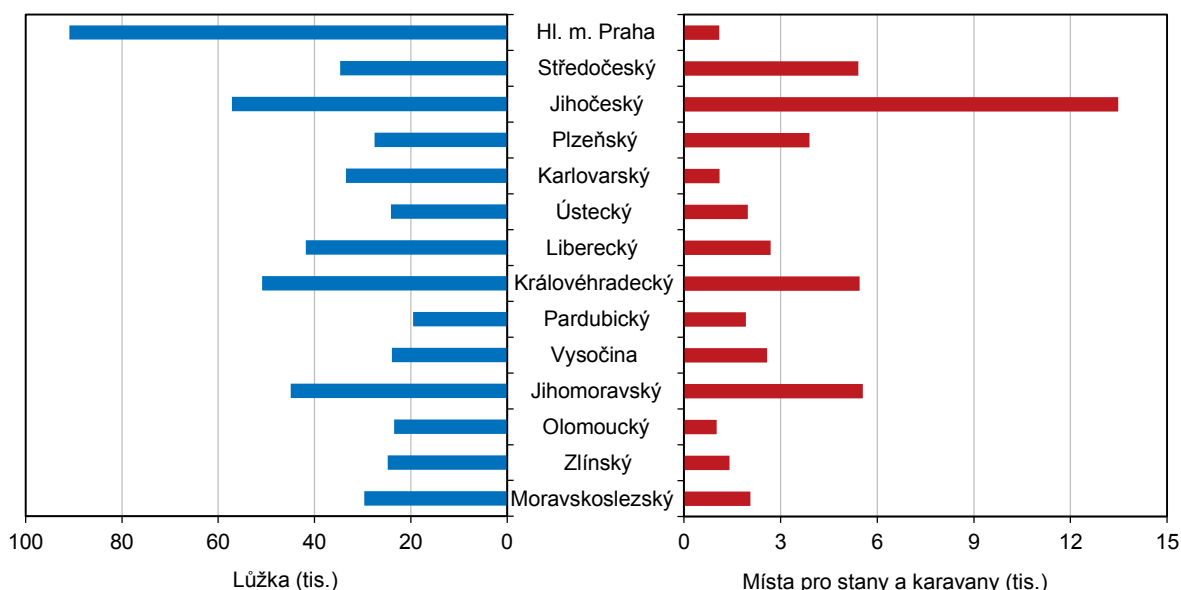
Cestovní ruch

V hromadných ubytovacích zařízeních se v roce 2017 ubytovalo 1,3 milionů hostů, tj. meziročně o 9 % více.

Královéhradecký kraj je typický rozsáhlým cestovním ruchem a pro rozvoj kraje má nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení a zejména návštěvností se kraj řadí trvale na přední místo mezi kraji. V hromadných ubytovacích zařízeních Královéhradeckého kraje se v roce 2017 ubytovalo 1,3 miliónu hostů, což bylo o 101 tisíc osob, tj. o 9 % meziročně více. Nárůst byl způsoben přílivem domácích i zahraniční klientely. Domácí turisté (rezidenti) tvořili 77,6 % hostů a přijelo jich o 90 tisíc více, tj. o desetinu. Hostů ze zahraničí (nerezidentů) se ubytovalo o 16 tisíc více, tj. o 6 %. V Královéhradeckém kraji se ubytovala desetina domácích hostů České republiky, zahraniční se na celorepublikovém počtu podíleli necelými 3 %.

Graf 3.25 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Čtvrtý nejvyšší počet hostů mezi kraji.

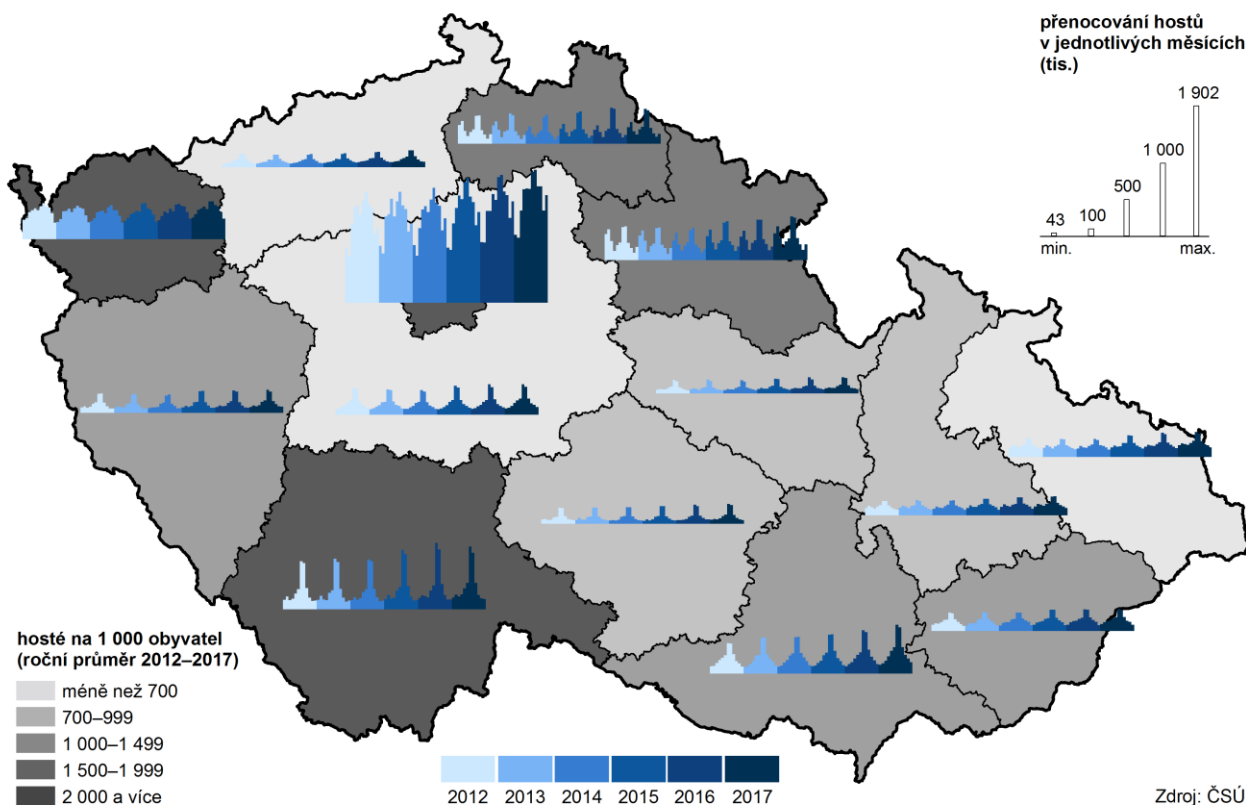
V mezikrajském srovnání se v kraji ubytoval čtvrtý nejvyšší počet hostů po Hl. městě Praze, Jihomoravském a Jihočeském kraji. V celé České republice přibýlo hostů o 9,1 % vlivem jak zahraničních, tak domácích hostů. Z regionálního pohledu přibýlo hostů ve všech čtrnácti krajích, nejvíce v kraji Jihomoravském a Plzeňském (14 %). Nejméně hostů přibýlo meziročně v kraji Zlínském (4 %).

Zahraniční hosté jsou převážně z Německa, Polska a Slovenska.

Nejvíce zahraničních hostů (podle státního občanství) přijelo do Královéhradeckého kraje tradičně z Německa, a to téměř 117 tisíc. Jejich počet se zvýšil proti roku 2016 o 2 %. Druzí v pořadí byli opět hosté z Polska (59 tisíc), těch přijelo o pětinu více. Na třetím místě se umístili hosté ze Slovenska (25 tisíc), kterých se ubytovalo o 1 % více. Počet hostů z Nizozemska (12 tisíc) byl o 7 % vyšší než v roce 2016.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2017

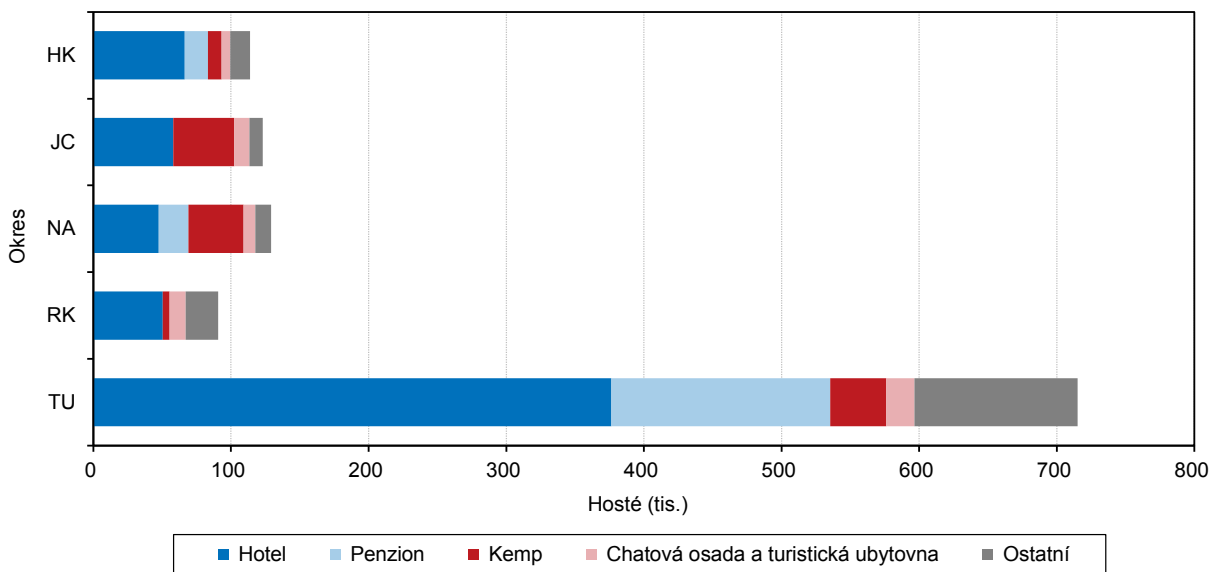

Většina zařízení se nachází v okrese Trutnov.

V kraji leží nejvyšší pohoří České republiky a s tím souvisí i největší koncentrace hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších v okrese Trutnov a nejvyšší počet a podíl hotelů a penzionů v tomto okrese.

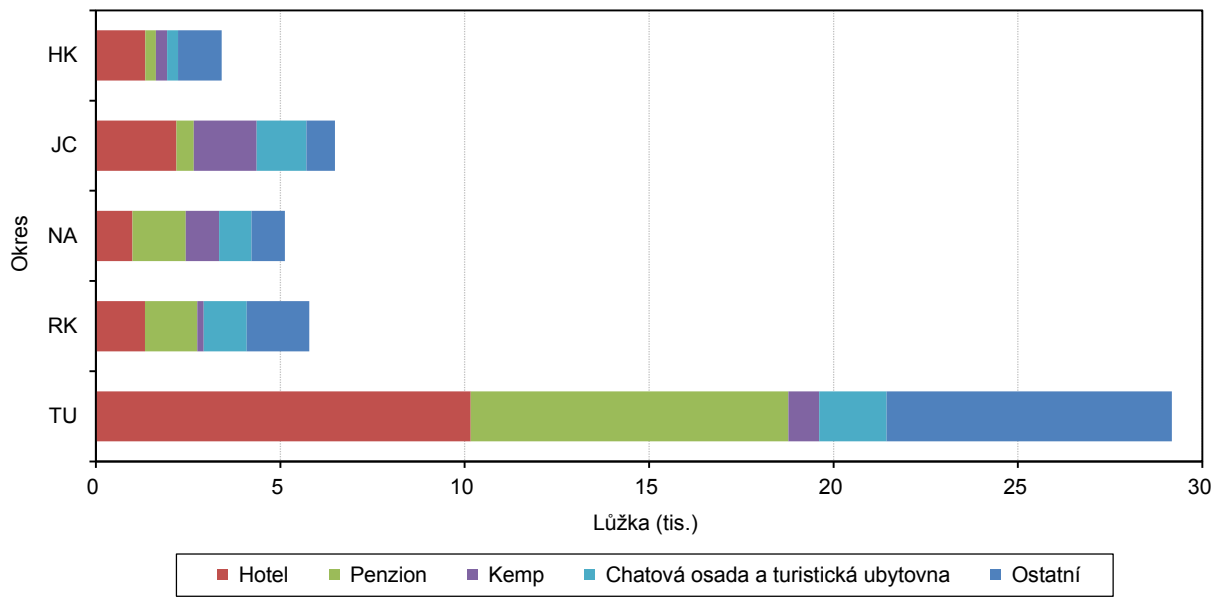
Graf 3.26 Hosté ubytovaní v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.27 Počet lůžek v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

4. Životní prostředí

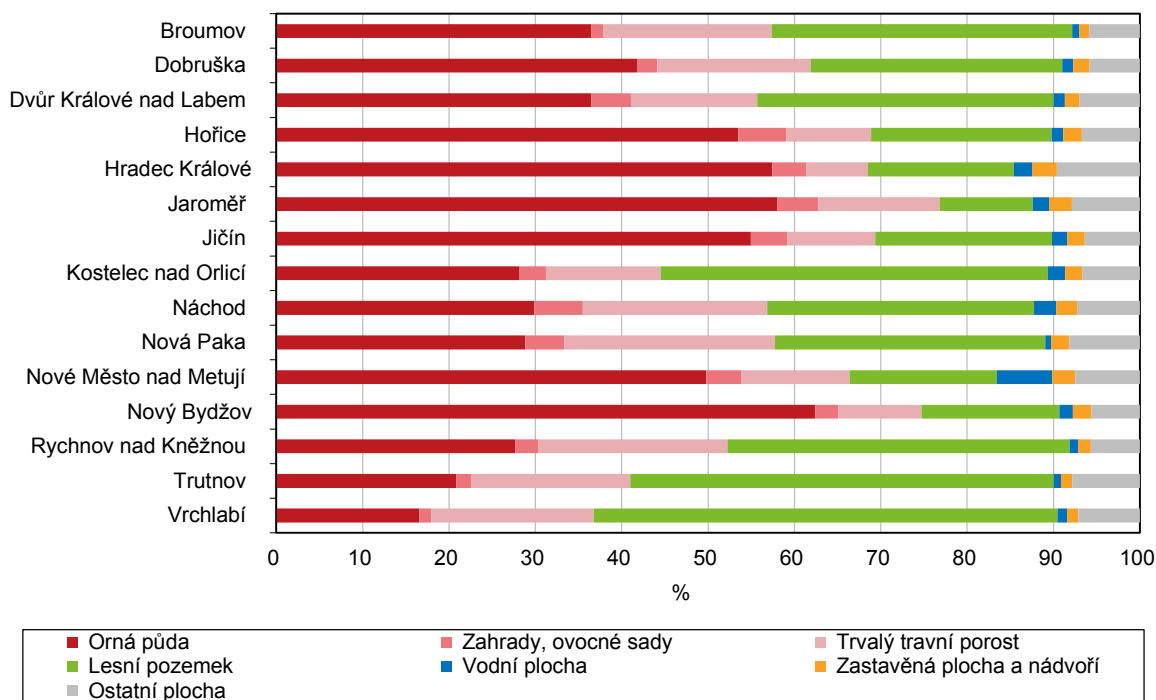
Půdní fond, chráněná území

Orné půdy meziročně stále ubývá.

Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2017 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2012 poklesla o 891 ha, tj. o 0,3 %, z toho orná půda o 1 940 ha, tj. o 1,0 %.

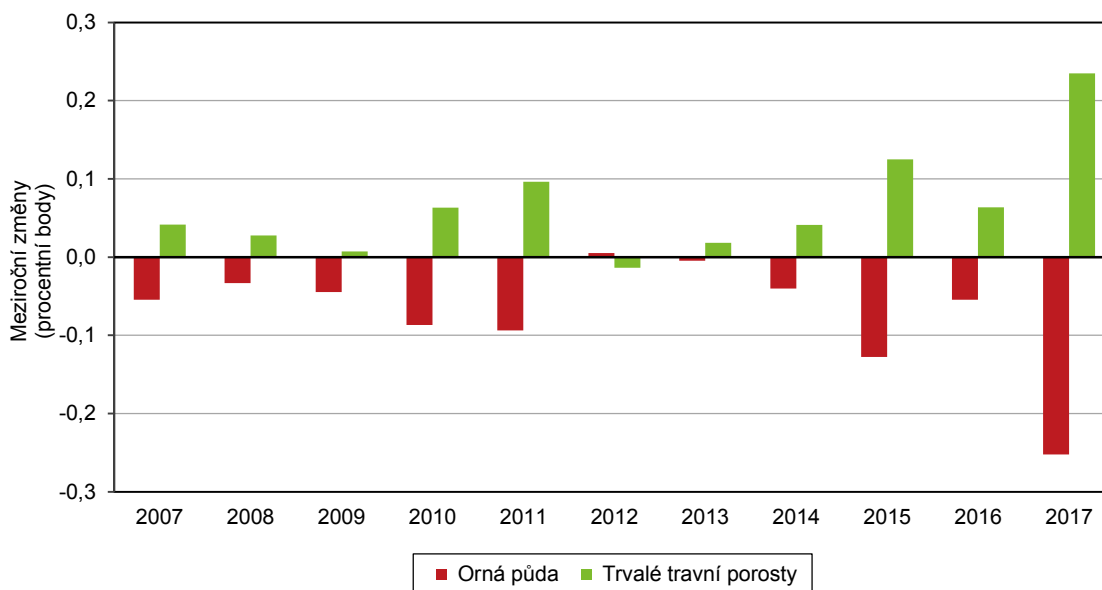
Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2017

Pramen: ČÚZK

Graf 4.2 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Královéhradeckém kraji

Pramen: ČÚZK

Orná půda tvoří dvě pětiny celkové výměry kraje.

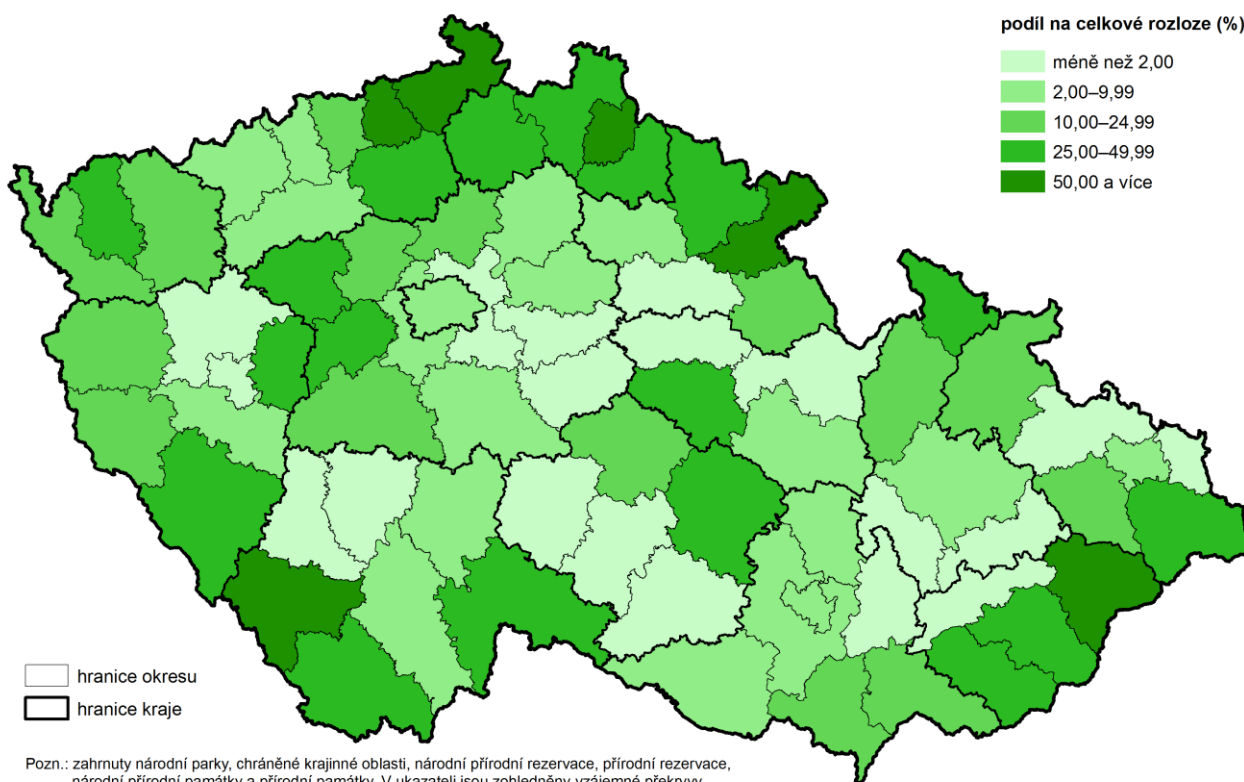
Orná půda tvoří dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce v okresech v úrodné Polabské nížině Hradec Králové (59 %) a Jičín (52 %), nejméně v horském okrese Trutnov (23 %). Orné půdy ubývá na území kraje ve všech okresech, zejména v okrese Rychnov nad Kněžnou a Trutnov.

Chráněná území

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje.

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Na území se nachází Krkonošský národní park v okrese Trutnov (5,2 % rozlohy kraje), tři chráněné krajinné oblasti (14,5 % rozlohy kraje) a 142 maloplošných chráněných oblastí (1,9 % rozlohy kraje). Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko (okres Náchod), Český ráj (okres Jičín a území krajů Středočeského a Libereckého) a Orlické hory (okres Rychnov nad Kněžnou a území kraje Pardubického)

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2017

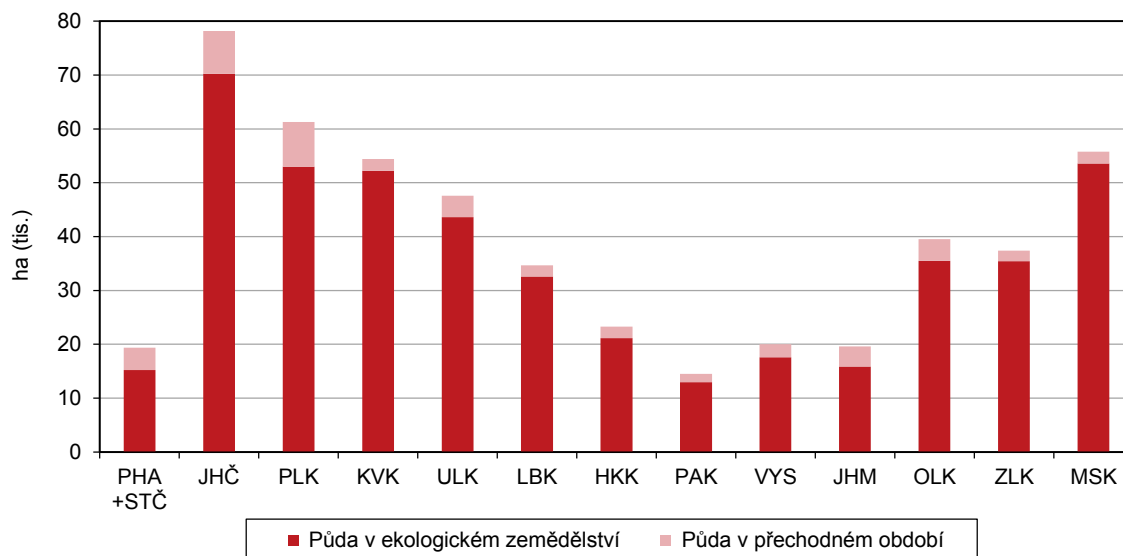
Ekologické zemědělství

Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %.

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2017 se v kraji hospodařilo na 23,3 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy, z toho na 21,2 tis. ha v ekologickém zemědělství a na 2,1 tis. ha půdy v přechodném období. Na její celkové výměře v České republice se kraj podílí 4,6 %.

Graf 4.3 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo zemědělství

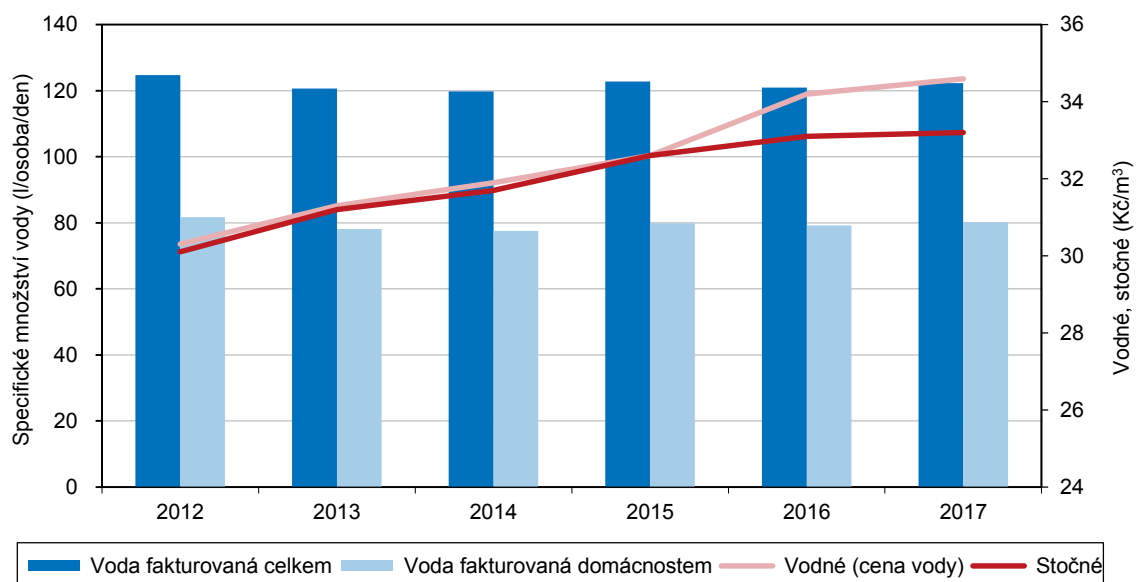
Vodovody a kanalizace

Spotřeba vody se ve sledovaném období ustálila na stejné úrovni a je pod republikovým průměrem.

Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno 94,5 % obyvatel. Podle výsledků o vodovodech a kanalizacích za rok 2017 vzrostla meziroční spotřeba fakturované vody v Královéhradeckém kraji celkem o 1 litr na osobu a den a množství fakturované domácnostem také. Úroveň spotřeby se ve sledovaném období pohybuje od 120 do 125 litrů na osobu a den, u domácností mezi 78 a 82 litry na osobu a den a je pod republikovým průměrem.

Graf 4.4 Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

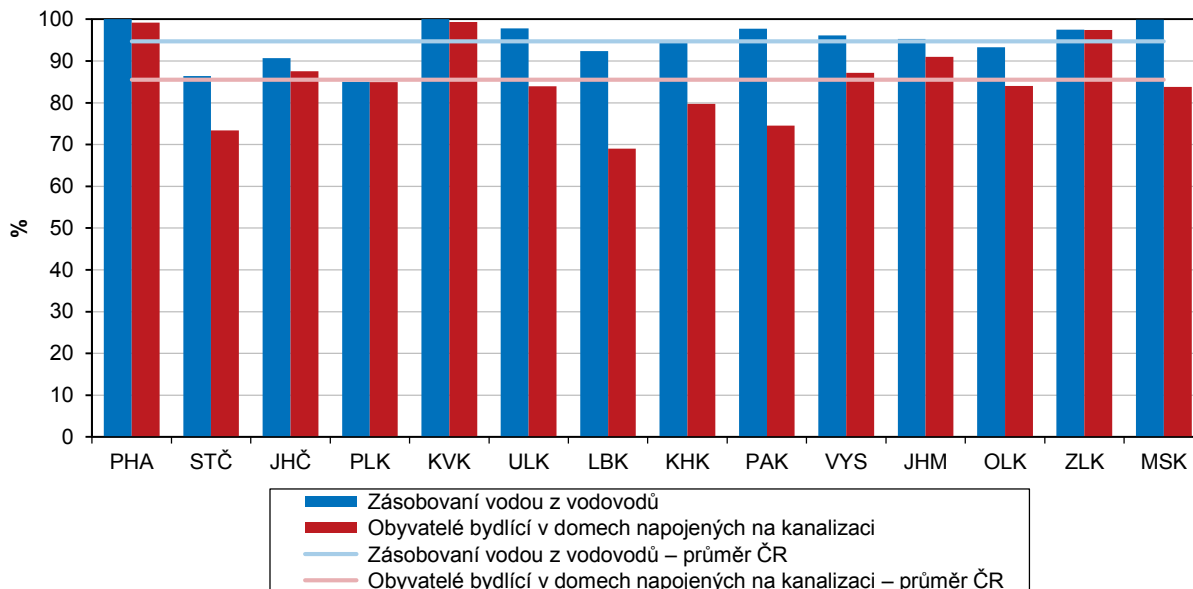
Ceny vodného a stočného meziročně mírně vzrostly.

Ceny vodného i stočného se meziročně nadále zvyšovaly, cena vody v roce 2017 na 34,6 Kč/m³ a stočné na 33,2 Kč/m³. Vodné meziročně vzrostlo o 0,4 Kč/m³ a proti

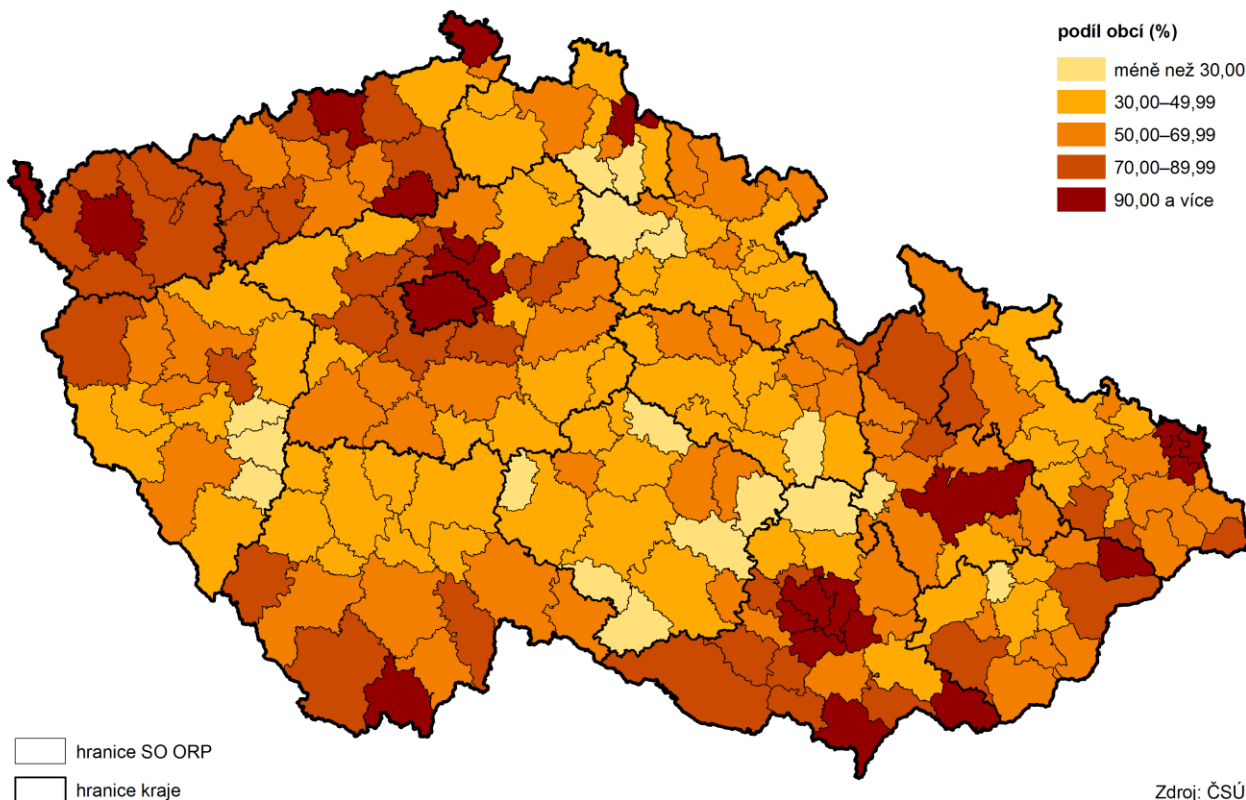
roku 2012 o 4,3 Kč/m³, stočné o 0,1 Kč/m³ a proti roku 2012 o 3,1 Kč/m³. Cena vody byla v kraji o 2,6 Kč/m³ pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 0,4 Kč/m³.

Graf 4.5 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Obce napojené na veřejnou kanalizaci s čistírnou odpadních vod ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2016

Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a čistírny odpadních vod.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci má vzestupnou tendenci. Ve sledovaném roce vzrostl na 79,8 % a 74,0 % je napojeno i na čistírnu odpadních vod. V roce 2017 bylo v kraji 131 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 231 tisíc m³ na den.

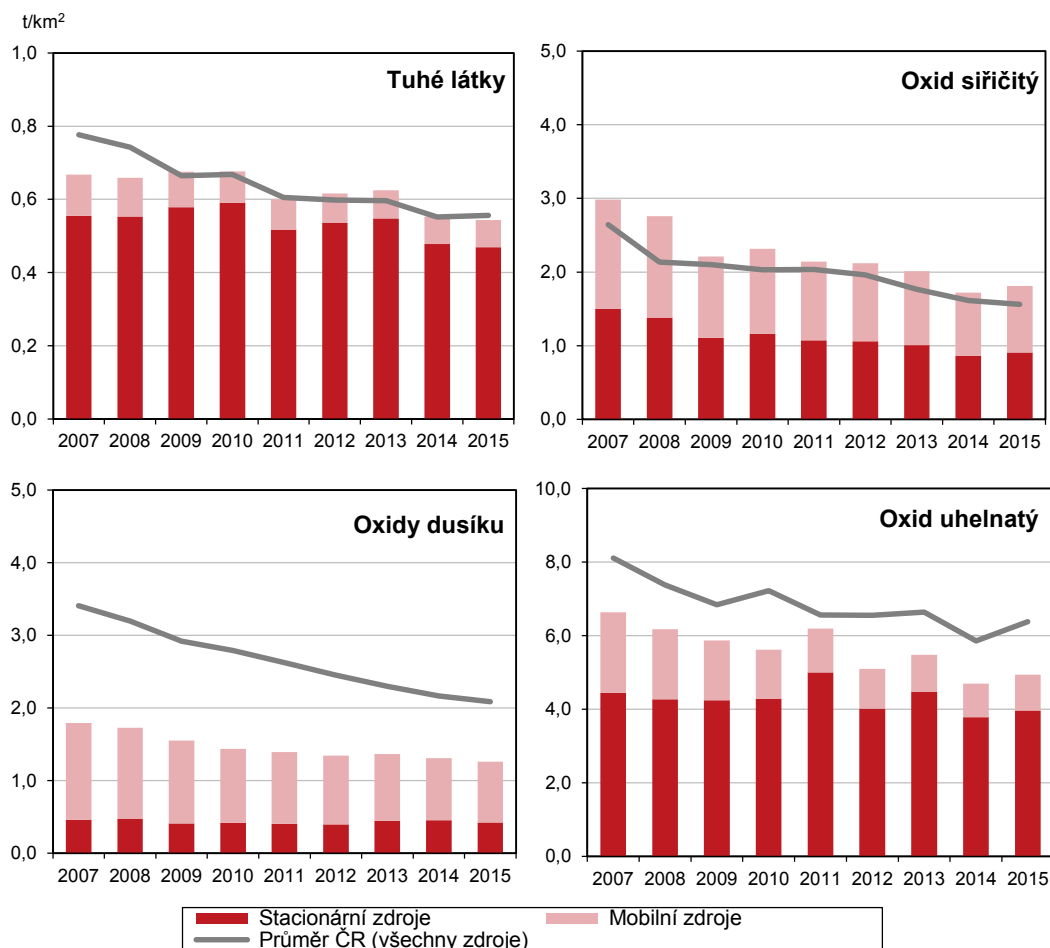
Emise

Emise hlavních znečišťujících látek klesají a oxidy dusíku i oxid uhelnatý jsou pod celorepublikovou úrovní.

Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2007–2015 postupně snižovaly, zejména vlivem velkých stacionárních zdrojů. U emisí je kraj u oxidů dusíku a oxidu uhelnatého stále pod úrovní hodnot za Českou republiku. Hodnoty emisí tuhých látek kopírovaly republikové průměry, u oxidu siřičitého byly mírně pod úrovní ČR.

Graf 4.6 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Královéhradeckém kraji

Pramen: ČHMÚ

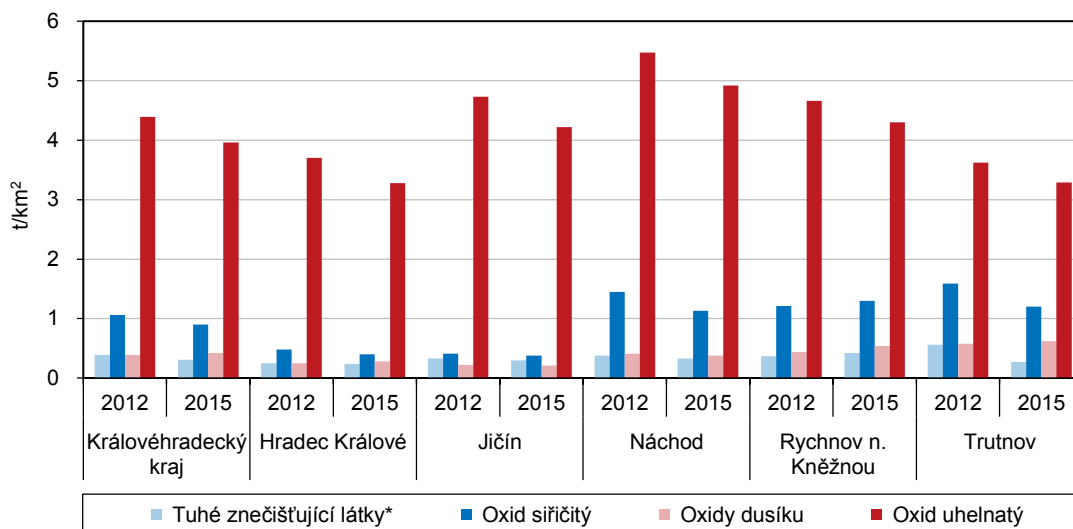

Měrné emise ze stacionárních zdrojů klesly v kraji i v okresech kromě oxidů dusíku.

Měrné emise ze stacionárních zdrojů v kraji i okresech v letech 2012 až 2015 se většinou snižovaly. Zvýšily se jen oxidy dusíku v kraji a v okresech Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. V okrese Rychnov nad Kněžnou ještě vzrostly tuhé znečišťující látky a oxid siřičitý.

Graf 4.7 Měrné emise znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů v okresech Královéhradeckého kraje

Pramen: ČHMÚ

* nezahnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů

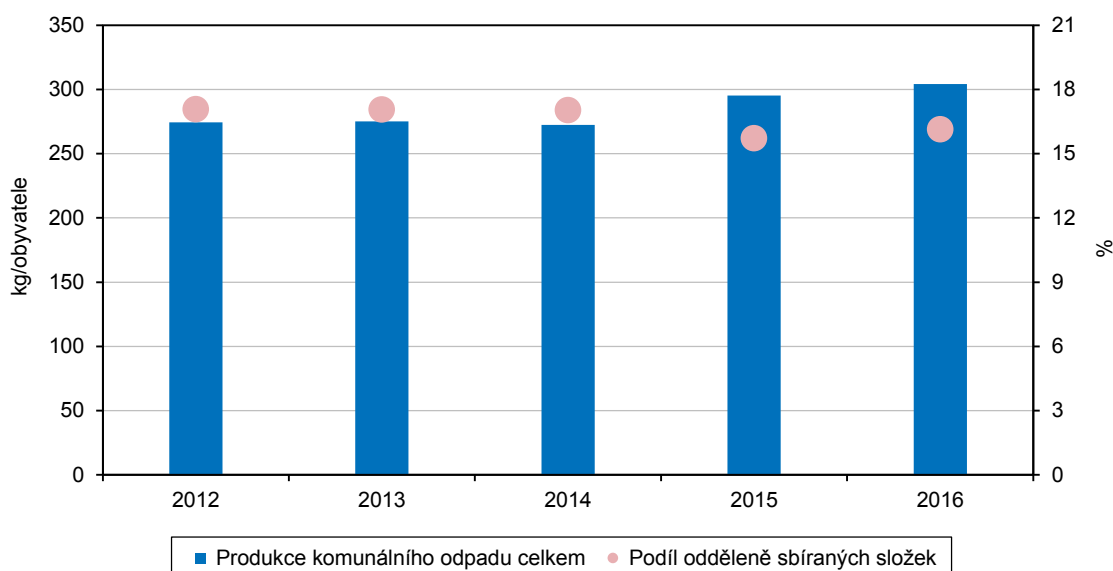
Odpady

V roce 2015 a 2016 se zvýšila produkce komunálního odpadu.

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2016 bylo v kraji vyprodukováno 168 tisíc tun komunálního (z toho tříděný tvořil 16 %), a 495 tisíc tun podnikového odpadu. Komunálního odpadu bylo meziročně o 3,0 % více.

Graf 4.8 Produkce komunálního odpadu v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Druhá nejnižší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v roce 2016 mezi kraji.

Obyvatel kraje v roce 2016 vyprodukoval v průměru 304 kg odpadu za rok, což znamenal meziroční pokles. V České republice to bylo v průměru 339 kg. Dlouhodobě kraj patří mezi kraje s nejnižším množstvím komunálního odpadu. Mezi

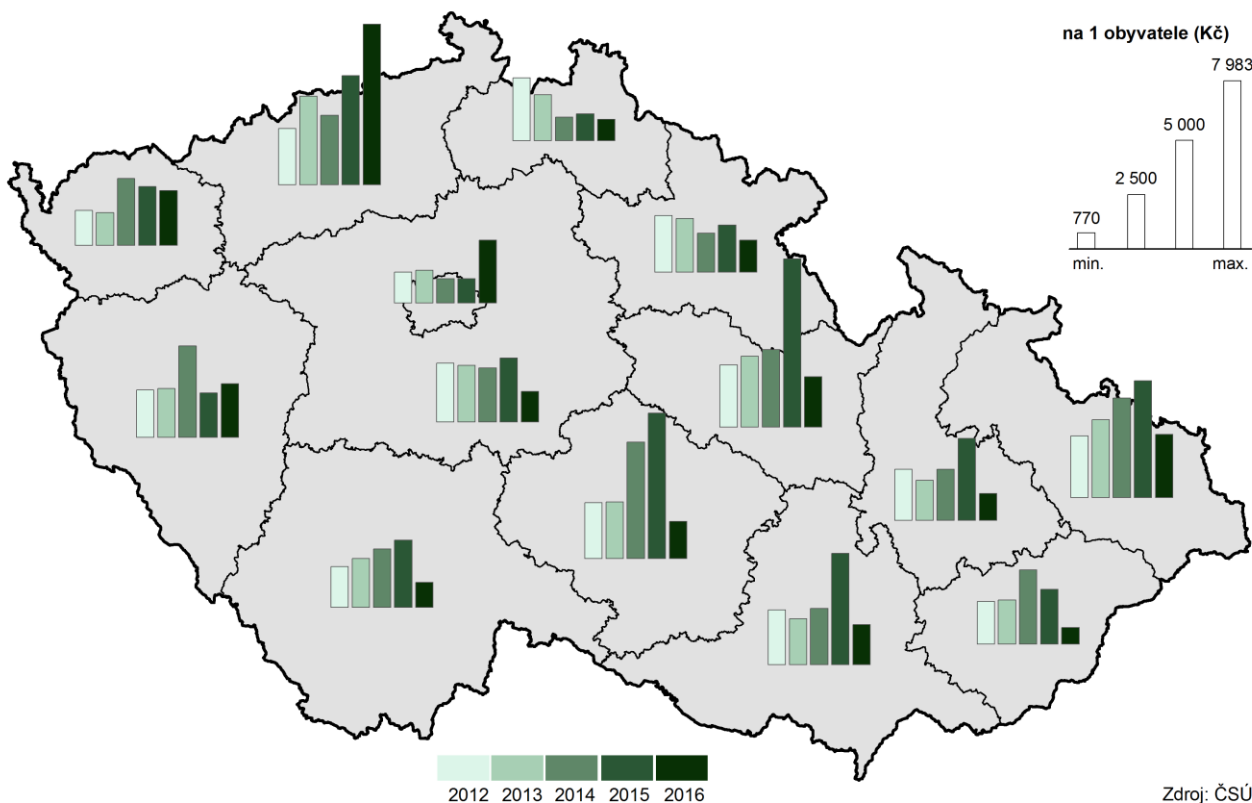
kraji to byla v roce 2016 druhá nejnižší hodnota za krajem Libereckým (302 kg), naproti tomu nejvíce odpadu na obyvatele vyprodukoval kraj Středočeský (397kg).

Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2016 bylo na ochranu životního prostředí v kraji vynaloženo nejméně prostředků.

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2016 se meziročně snížily na 1 506 Kč, což bylo nejméně ve sledovaném období 2012–2016.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2012 až 2016

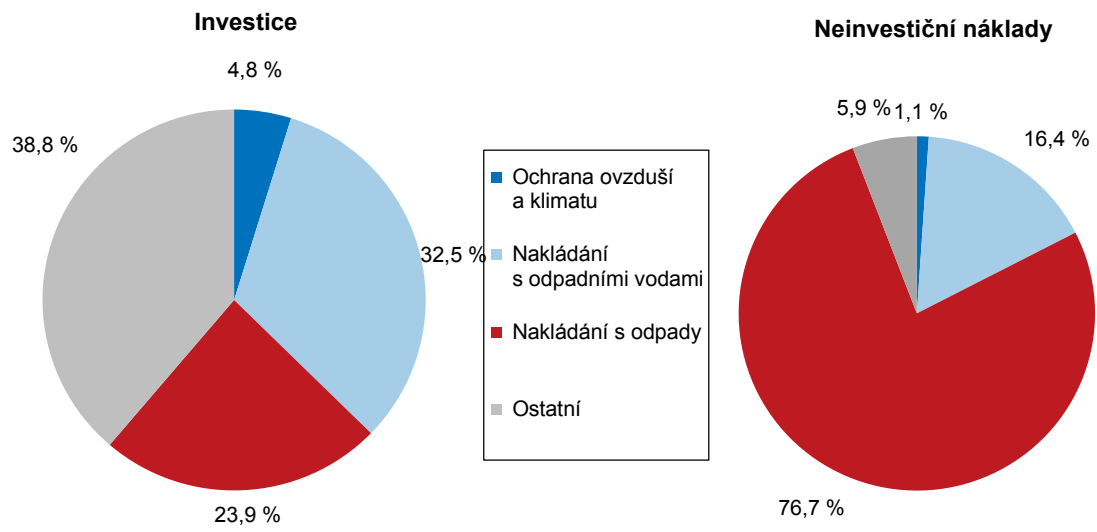

Investiční prostředky byly vynaloženy z jedné třetiny na nakládání s odpadními vodami a čtvrtinou na ochranu ovzduší.

V roce 2016 dosáhly pořízené investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora jen 795 mil. Kč, což bylo nejméně ve sledovaném období. Za celé sledované období let 2012–2016 bylo investováno přes 7 mld. Kč, z toho téměř třetina na nakládání s odpadními vodami, čtvrtina na nakládání s odpady a 4,8 % na ochranu ovzduší a klimatu. Přes tři čtvrtiny neinvestičních prostředků byly určeny na nakládání s odpady.

Graf 4.9 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora

Zdroj: ČSÚ

5. Mezikrajské srovnání

Ekonomie se v roce 2017 dařilo, což dokládá nárůst hrubého domácího produktu (HDP) České republiky o více než 4 % – druhý nejvyšší růst za posledních deset let. V regionálním pohledu jsou však informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2016 (výsledky za rok 2017 budou zveřejněny v lednu 2019). Ve většině krajů rostla v roce 2017 míra zaměstnanosti a ve všech krajích poklesl podíl nezaměstnaných osob, a to i dlouhodobě nezaměstnaných. Zároveň se zvyšovala nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce. Růst mediánu mezd v jednotlivých krajích o 1 400–2 500 Kč byl provázen i zvýšením reálných mezd. Meziroční růst starobních důchodů byl nejvyšší od roku 2012.

Demografický vývoj

Nejrozlehlejší
a nejlidnatějším zůstává
Středočeský kraj.

Od roku 2000 je Česká republika členěna do čtrnácti krajů. Jejich pořadí podle rozlohy se od vzniku současného krajského uspořádání nezměnilo. Rozlohou největšími kraji České republiky jsou kraje Středočeský a Jihočeský, nejmenší výměra náleží Praze. Vývoj počtu obyvatel byl výrazně dynamičtější. Do roku 2008 byl nejlidnatější kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 je jím kraj Středočeský. Zejména díky výrazně kladnému přírůstku stěhováním se populace Středočeského kraje v letech 2001–2017 zvětšila o 231,2 tis. na 1 352,8 tis. obyvatel. Druhý nejvyšší populační přírůstek (147,2 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji Hl. m. Praze (1 294,5 tis. obyvatel). Aktuálně třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský (1 205,9 tis. obyvatel) charakterizoval trend opačný. Od roku 2001 přišel o 50,9 tis. obyvatel, tj. o nejvíce obyvatel ze všech krajů. Převažující populační úbytek byl v letech 2001–2017 zaznamenán v pěti ze čtrnácti krajů. K nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, a to především vlivem migračních úbytků od roku 2009.

Populace stárne, průměrný věk vzrostl ve všech krajích s výjimkou Hlavního města Prahy.

Z pohledu demografického vývoje roku 2017 byla v řadě dílčích ukazatelů zachována tendence předchozích let. Dlouhodobým procesem zůstává stárnutí populace, které se ve všech krajích projevilo rostoucím průměrným věkem obyvatel. Mezi lety 2001 a 2017 vzrostl průměrný věk v krajích o 0,6 až 4,7 roku. Nejvyšší tempo stárnutí bylo typické pro oblasti s výraznou převahou vystěhovalých, tj. v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Naopak nejpomaleji stárla populace krajů Hl. m. Prahy a Středočeského, které dlouhodobě charakterizuje vysoká převaha přistěhovalých. V Praze se zvyšování průměrného věku obyvatel dokonce zastavilo, resp. po kulminaci v roce 2013 se v posledních letech spíše mírně snižuje.

Zvýšil se podíl dětí i seniorů, klesl podíl osob ve věku 15–64 let.

S procesem stárnutí souvisí i měnící se věková skladba obyvatelstva. Ačkoliv se v roce 2017 ve všech krajích zvýšil podíl dětí do 14 let, ještě výrazněji vzrostl podíl osob starších 65 let. Jejich absolutní počet v roce 2017 poprvé v historii České republiky prolomil dvoumilionovou hranici, přičemž ve všech krajích roste pravidelně již od roku 2005. Zrcadlově obrácená byla situace u osob v ekonomicky aktivním věku. Podíl osob ve věku 15–64 let klesl v roce 2017 podeváté v řadě. Pouze v Praze a Středočeském kraji se počet osob ve věku 15–64 let v roce 2017 mírně zvýšil.

Od roku 2015 žije ve všech krajích více seniorů než dětí.

Změny ve věkové struktuře obyvatelstva se promítly do indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let, ve všech krajích kromě Prahy i v roce 2017 nadále rostl. V Praze se již po šesté v řadě snížil. Do roku 2013 však byl index stáří v Praze vůbec nejvyšší v zemi. Od roku 2014 přísluší nejvyšší index stáří kraji Královéhradeckému (134,4 v roce 2017). Naopak nejnižší je posledních sedm let v kraji Středočeském (102,5). Počet seniorů zde převýšil počet dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Od roku 2015 tak žije ve všech krajích více

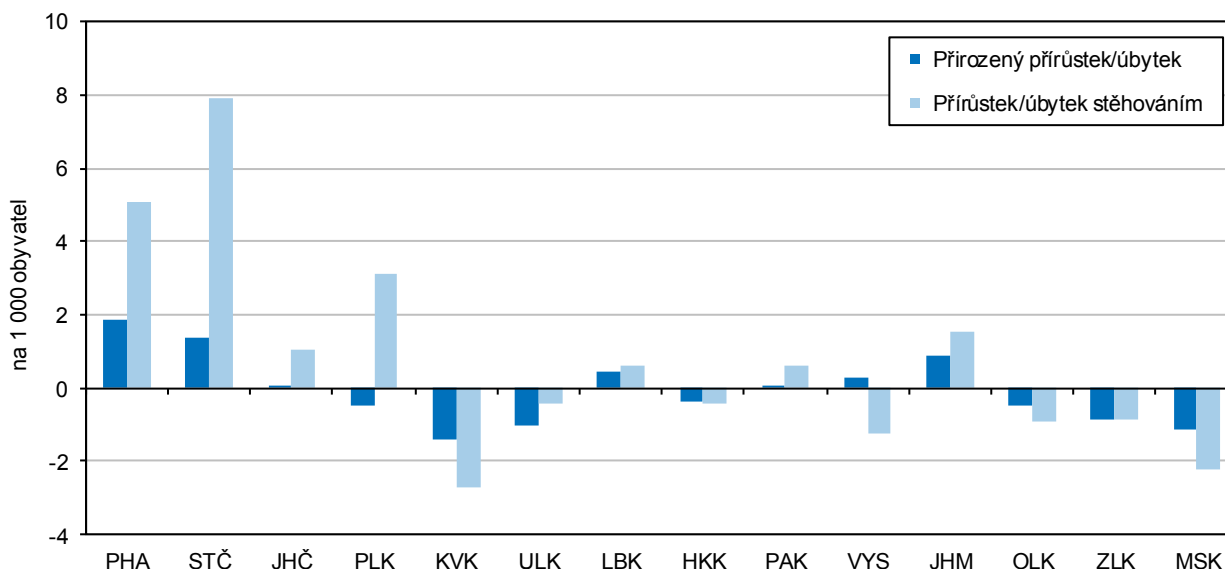
seniorů než dětí. Neměnná tendence charakterizovala vloni také index ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Index vzrostl ve všech krajích s tím, že růstový trend trvá již 10 let. Nezměnila se ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému (56,6) a nejnižší kraji Moravskoslezskému (52,1).

Základní migrační proudy se nezměnily; převažuje stěhování do Středočeského kraje a Hlavního města Prahy.

Převahu živě narozených nad zemřelými vykázala v dlouhodobém pohledu od roku 2001 pětice krajů: Středočeský, Hl. m. Praha, Jihomoravský, Liberecký a Kraj Vysočina. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v letech 2001–2017 kraj Středočeský následovaný Hl. m. Prahou. Migrační úbytek charakterizoval kraj Moravskoslezský. Déletrvajícím převahou vystěhovalých nad přistěhovalými je dále typická pro Kraj Vysočina a kraje Karlovarský, Zlínský a Olomoucký.

Graf 5.1 Změny počtu obyvatel v krajích v letech 2012–2017 (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Migrační saldo s cizinou je kladné ve všech krajích.

Jestliže v mezikrajském stěhování zaznamenala v roce 2017 kladné migrační saldo pouze čtveřice krajů (Středočeský, Plzeňský, Jihomoravský a Hl. m. Praha), v případě zahraničního stěhování bylo saldo kladné u všech krajů. Bez vlivu zahraničního stěhování vykázal suverénně nejvyšší přírůstek kraj Středočeský, naopak nejvyšší úbytek kraj Moravskoslezský. V případě stěhování s cizinou náležel zcela nejvyšší přírůstek Praze a nejnižší přírůstek kraji Zlínskému. Kladné migrační saldo s cizinou trvá ve všech krajích od roku 2014.

Sociální vývoj

Zaměstnanost roste od roku 2011, nejrychlejší tempo růstu bylo zjištěno v letech 2016 a 2017.

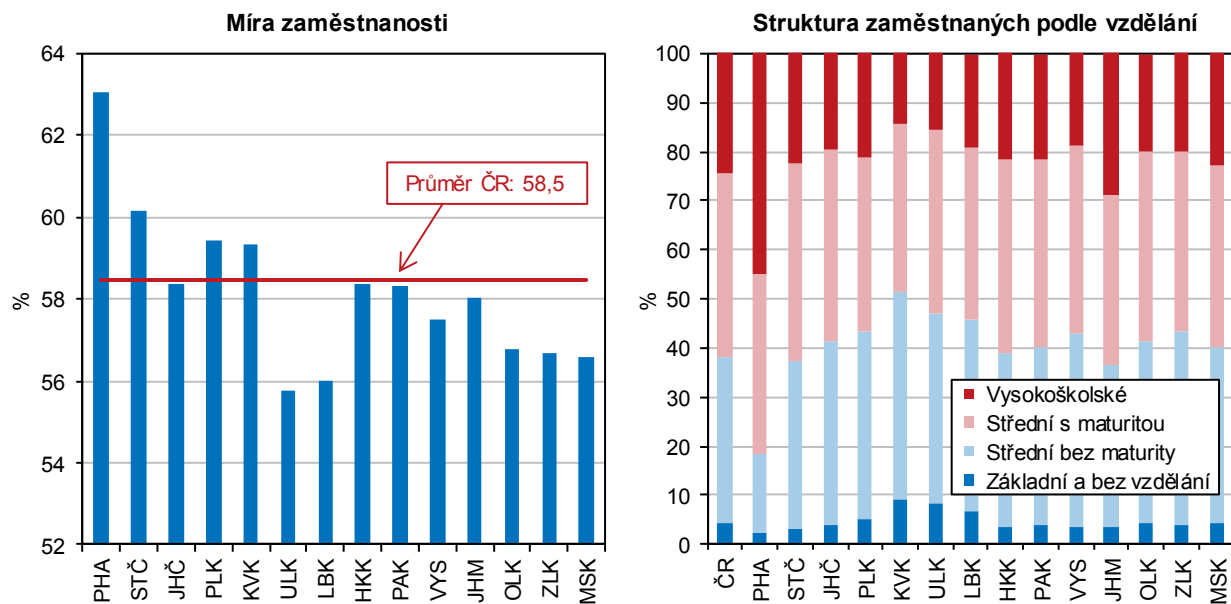
Růst ekonomiky příznivě ovlivňuje vývoj na trhu práce. Míra zaměstnanosti v posledních letech roste; v roce 2016 a 2017 bylo tempo růstu nejrychlejší od roku 2011. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2017 byla nejvyšší zaměstnanost v Hlavním městě Praze a naopak nejnižší v Ústeckém kraji. Zaměstnanost rostla proti roku 2016 meziročně nejrychleji v Královéhradeckém kraji

(o 1,9 procentního bodu); v jednom kraji došlo k meziročnímu poklesu (Liberecký kraj – pokles o 0,4 p. b.).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi výší vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2017 dle vzdělanostní struktury vidíme, že podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 o 10 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 12 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2017 evidován v Hlavním městě Praze (45 %) a Jihomoravském kraji (29 %), nejvyšší podíl zaměstnaných se základním vzděláním vykázal Karlovarský (9 %) a Ústecký kraj (8 %).

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se zvyšuje ve všech krajích.

Zatímco na sklonku roku 2016 nabízely úřady práce ve své evidenci 132 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 217 tis. volných pozic, přičemž od roku 2012 se počet volných pracovních míst zvýšil šestkrát. Nejvyšší meziroční nárůst pracovních míst v evidenci úřadu práce byl zaznamenán v Pardubickém kraji (o 106 %) a Hlavním městě Praze (o 101 %); nejnižší nárůst ve Zlínském (o 22 %) a Moravskoslezském kraji (o 28 %).

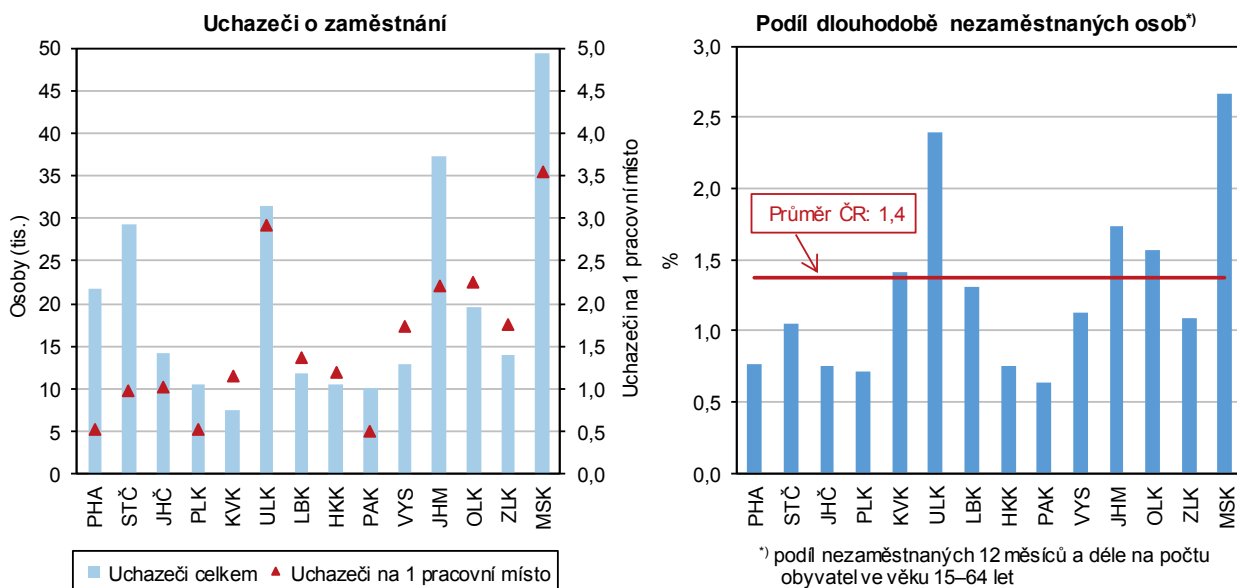
Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2017 nejnižších hodnot v desetileté řadě.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval s minimem v roce 2017 (kromě Hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena v roce 2007). Nejmenší rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším podílem nezaměstnaných osob na obyvatelstvu byl v letech 2007 až 2017 evidován v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji (3,3 resp.

3,7 procentních bodů), naopak největší výkyv zaznamenaly kraje Ústecký a Karlovarský (6,1 resp. 5,9 p. b.).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV

Příjmy domácností se postupně zvyšují, obdobně jako rozdíl mezi kraji.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2016) v průměru o 3 %; ve srovnání s rokem 2012 činil průměrný nárůst 12 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Libereckém kraji (o 7 %, tj. o 13 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován ve Zlínském kraji (o 1 %, tj. o 1,3 tis. Kč). Peněžní příjmy domácností v krajích se výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

Tempo růstu mezd bylo v roce 2017 nejrychlejší za uplynulých 5 let.

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd v roce 2017 bylo v celém sledovaném období nejrychlejší.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v Hlavním městě Praze.

Podle výsledků strukturálního šetření mezd z roku 2017, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, rostly meziročně hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR, nejrychleji pak v Plzeňském a Karlovarském kraji (o 8,9, resp. 8,5 %), nejpomaleji v Jihočeském a Moravskoslezském kraji (o 5,9, resp. 6,1 %). Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy v roce 2017 byly vypláceny v Hl. městě Praze (39 782 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (26 999 Kč) byly o 13 tis. Kč vyšší. V Hlavním městě Praze byla zaznamenána i nejvyšší a hodnota mediánu mezd, nejnižší hodnota byla evidována ve Zlínském kraji, avšak rozdíl mezi nimi nebyl tak výrazný (7 tisíc korun).

Starobní důchody meziročně vzrostly nejvíce od roku 2012, rozdíl mezi vyšší důchodů u obou pohlaví se však nemění.

Výše starobních důchodů vyplácených sólo vzrostla v roce 2017 meziročně o 3,4 % a tempo růstu bylo nejrychlejší od roku 2012. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným starobním důchodem vypláceným v Hlavním městě Praze a v Olomouckém kraji byl 10% a v čase se nemění. Obdobně rozdíl v důchodech

mezi oběma pohlavími je stálý, muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší starobní důchod (sólo) než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 17 % v Hlavním městě Praze po 31 % v kraji Moravskoslezském. Tempo růstu podílu příjemců předčasných starobních důchodů se ve většině krajů zpomalilo; nadále je jejich podíl nejvyšší v Kraji Vysočina, Pardubickém a Moravskoslezském kraji.

Ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt ČR od roku 2014 roste. Většina krajů se již dostala nad předkrizovou úroveň...

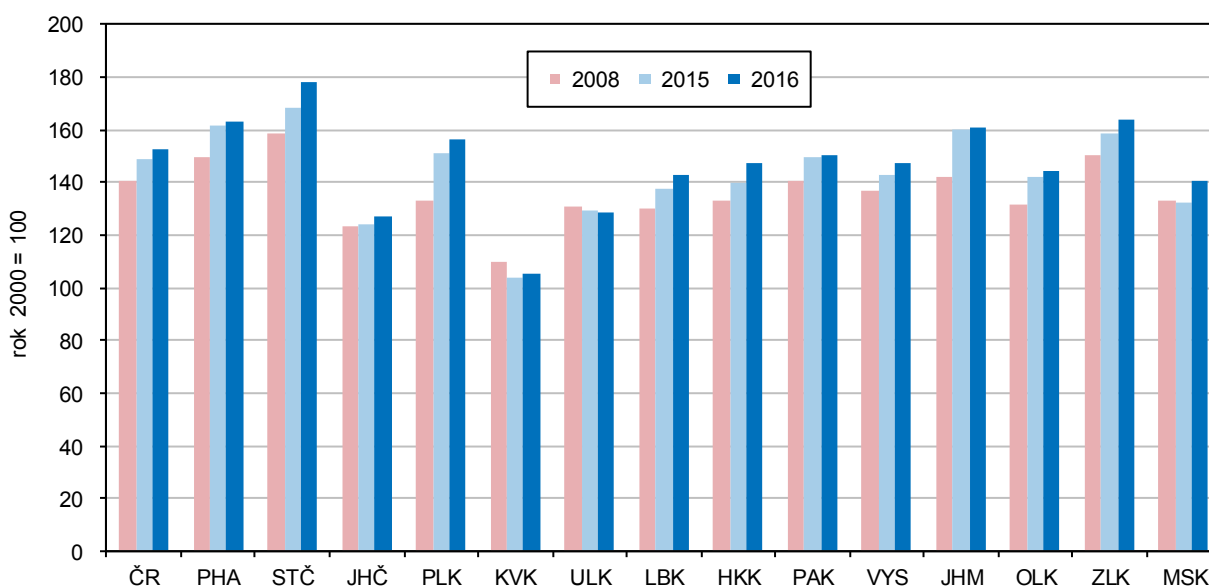
Ekonomika České republiky vstoupila v roce 2014 do období konjunktury. HDP ČR ve stálých cenách od toho roku roste. Po zrychlení růstu v roce 2015 (+5,3 %) ovlivněném dočerpáváním evropských dotací se v roce 2016 růst zpomalil, ale v roce 2017 již opět zrychlil na 4,3 %. Příznivým obdobím procházejí i ekonomiky jednotlivých krajů. V letech 2014 až 2016 (poslední dostupný údaj) regionální HDP ve srovnatelných cenách meziročně rostl ve všech krajích s výjimkou Ústeckého v roce 2016; obdobně jako česká ekonomika i většina regionů zaznamenala zpomalení tempa růstu HDP. Bez zpomalení tempa růstu se HDP v těchto letech vyvíjel v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji.

...opoždují se za ní Karlovarský a Ústecký kraj.

Ze srovnání vývoje HDP v roce 2016 s předkrizovým rokem 2008 je zřejmé, že mezi kraje, jejichž ekonomika nejvíce expandovala, můžeme zařadit Plzeňský Jihomoravský a Středočeský kraj. Protipólem jsou kraje Karlovarský a Ústecký, které podle předběžných výsledků ještě ani v roce 2016 nedosáhly předkrizové úrovně.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal podíl primárního sektoru a stavebnictví a rostl podíl služeb.

Do vývoje HDP se promítají změny ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH). V době ekonomického oživení odpovídají dlouhodobým trendům, i když mají regionální specifika, jsou některé rysy společné. Ve většině krajů je patrný klesající podíl primárního sektoru (s výjimkou Karlovarského a Ústeckého kraje) a rostoucí podíl terciárního sektoru. Podíl sekundárního sektoru v některých krajích kolísá, v Hl. městě Praze dlouhodobě klesá a např. v Olomouckém, Královéhradeckém a Zlínském spíše roste. Přitom se ve všech krajích dlouhodobě snižuje zastoupení stavebnictví a spíše roste váha zpracovatelského průmyslu (s výjimkou Prahy); nejvíce v kraji Plzeňském, Zlínském a Královéhradeckém.

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má Hlavní město Praha.

Krajem s nejvyšší ekonomickou výkonností je Hlavní město Praha, které má výlučné postavení i vysokým podílem terciárního sektoru na HPH (84 %). HDP Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a více než o tři čtvrtiny převyšuje i průměr HDP na 1 obyvatele EU (EU28), vyjádřeno ve standardu kupní síly (PPS). Ostatní kraje republikový průměr nedosahují, nejvíce se mu přibližuje Jihomoravský a Plzeňský kraj. Hranici 75 % průměru EU v PPS překročily v roce 2016 kraje Jihomoravský, Plzeňský a Středočeský (všechny uvedené kraje mají více než 80 % průměru EU28), 75 % tohoto průměru překročily také Královéhradecký a Zlínský kraj.

Zemědělská produkce v roce 2016 ve většině krajů meziročně vzrostla díky lepší sklizni.

Produkce zemědělského odvětví byla ve finančním vyjádření v roce 2016 (poslední dostupný údaj) podle předběžných výsledků oproti roku 2015 ve většině krajů vyšší zásluhou lepší sklizně. V Ústeckém a Jihomoravském kraji dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od začátku měření, v ostatních krajích byla druhá nebo třetí nejvyšší, pouze ve Zlínském a Moravskoslezském kraji dopadl rok 2016 hůře. Velmi dobrých výsledků dosáhla v roce 2016 rostlinná produkce, která ve všech krajích meziročně vzrostla; v šesti krajích byla nejvyšší od roku 2003 a v šesti krajích byla druhá nejvyšší. Na rozdíl od rostlinné produkce živočišná ve většině krajů meziročně klesla a v Jihočeském a Moravskoslezském kraji byla nejnižší od roku 2003. Nejvyšší zemědělskou produkci na 1 hektar zemědělské půdy má od roku 2012 Pardubický kraj, který patří k největším producentům jatečné drůbeže, a naopak nejnižší produkci mají dlouhodobě kraje Karlovarský a Liberecký.

V roce 2017 byla meziročně horší sklizeň, vzrostla produkce vajec a mléka, ale poklesla výroba jatečných zvířat.

Sklizeň roku 2017 byla především vlivem horších výnosů oproti roku 2016 u většiny plodin nižší. V živočišné výrobě se v roce 2017 zvýšila meziročně ve většině krajů výroba mléka, vajec a jatečné drůbeže, naopak většinou nižší byla výroba jatečných zvířat (skotu a prasat).

Historicky nejvyšší těžba dřeva; kalamitní stav v Olomouckém a Moravskoslezském kraji.

Těžba dřeva v roce 2017 se v ČR meziročně zvýšila o 10 % a dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od roku 2000. Překonala i do té doby nejvyšší objem z roku 2007, kdy byly zejména na Šumavě odstraňovány následky orkánu Kyrill. Nejvíce dřeva se v letech 2016 a 2017 vytěžilo v Olomouckém a Moravskoslezském kraji, kde se podíl těžby nahodil živelní a hmyzové přiblížil 70 % v roce 2016 a 80 % v roce 2017; kalamitní stav zde pokračuje.

Od roku 2014 se zvyšuje zaměstnanost v průmyslu. Rostoucí podíl tržeb za přímý vývoz se poprvé od roku 2010 meziročně snížil.

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji byly v roce 2017 příznivé. Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve všech krajích vzrostly. Celorepublikově 62 % z nich připadalo na přímý vývoz. Meziročně byl podíl přímého vývozu na tržbách sice meziročně nižší, přesto dosáhl druhé nejvyšší hodnoty od roku 2000. Nejvíce závislý na exportu byl v roce 2017 průmysl Středočeského a Královéhradeckého kraje a Kraje Vysočina (podíl nad 70 %). Naopak nejméně byl na vývoz orientován průmysl Hlavního města Prahy (41 %) a Ústeckého kraje (44 %). Zaměstnanost ve velkých průmyslových firmách ČR se od roku 2014 stále zvyšuje. Roste i ve většině krajů, v roce 2017 ve všech s výjimkou Karlovarského a Moravskoslezského. V mezikrajském srovnání přitom velké průmyslové firmy Moravskoslezského kraje i nadále zaměstnávají největší počet osob; v roce 2017 celkem 108 tis. osob.

Ve stavebnictví po oživení vlivem dočerpávání eurofondů došlo v roce 2016 k útlumu, ale v roce 2017 již objem prací na stavbách v tuzemsku mírně vzrostl.

Stavebnictví (po krizovém období 2009–2013) v letech 2014 a 2015 ožilo v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU, v roce 2016 však došlo k útlumu stavební aktivity. Stavební firmy s 20 a více zaměstnanci provedly na stavbách téměř ve všech krajích menší objem prací, v tuzemsku celkový meziroční pokles představoval 12 %. V roce 2017 hodnota stavebních prací „S“ podle místa stavby ve většině krajů již opět meziročně vzrostla, v tuzemsku celkem o 3,5 %. Ve

srovnání s rokem 2008 však byla o 27 % nižší a propad proti roku 2008 můžeme sledovat ve všech krajích.

Po propadu prací pro veřejného zadavatele se jejich objem v roce 2017 mírně zvýšil.

Dočerpávání eurofondů v roce 2015 se odrazilo i ve vývoji stavebních prací pro veřejného zadavatele. V roce 2015 celorepublikově tvořily 41 % celkového objemu „S“ a dosáhly 111 mld. Kč; přesto nepřevýšily práce pro veřejného zadavatele z let 2003–2010. V roce 2016 jejich objem meziročně propadl o 30 % a v roce 2017 jen mírně vzrostl. Podíl prací pro veřejného zadavatele na tuzemském objemu „S“ po oba tyto roky představoval 33 %. V krajích se podíl veřejných zakázek v roce 2017 pohyboval od 24 % v Hlavním městě Praze po více než 50 % v Pardubickém kraji.

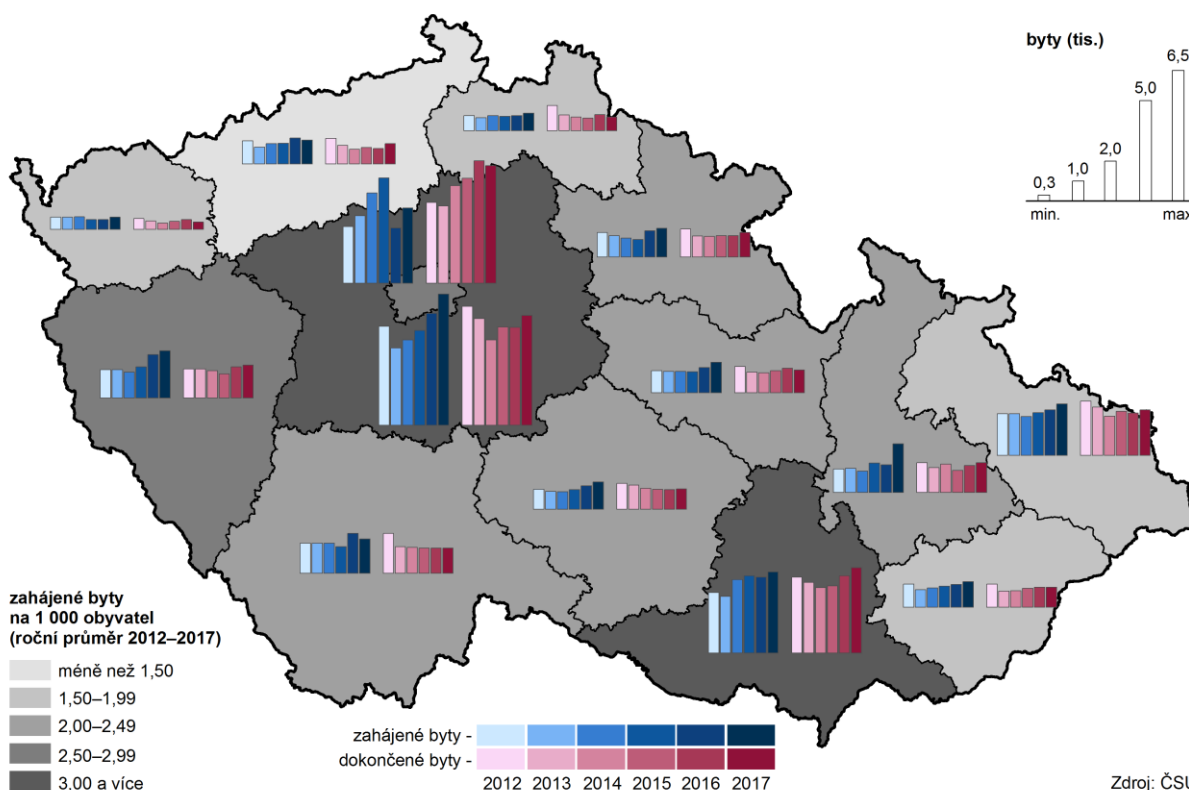
V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden v Praze a v Jihočeském kraji, nejmenší ve Zlínském kraji.

V intenzitě výstavby (stavební práce provedené v kraji na 1 obyvatele) bylo v období 2012–2017 mezi kraji premiantem Hl. město Praha, které převyšovalo o více než 80 % republikový průměr, za ním se na druhém místě umístil Jihočeský kraj (nad průměrem o 40 %) a těsně nadprůměrný byl i Jihomoravský kraj (o 5 %). Ostatní kraje již měly podprůměrnou intenzitu výstavby; nejnižší byla ve Zlínském kraji (o 30 % pod republikovým průměrem).

Od roku 2014 rostl počet zahájených bytů a od roku 2015 počet dokončených bytů.

Ekonomický růst provázelo oživení bytové výstavby. Počet zahájených bytů se celostátně zvyšuje od roku 2014 a počet dokončených bytů od roku 2015. Z regionů počet zahájených bytů rostl od roku 2014 ve Středočeském a Zlínském kraji, od roku 2015 dále v Plzeňském, Moravskoslezském a Kraji Vysočina. Dokončených bytů přibývalo od roku 2015 každoročně v kraji Královéhradeckém, Jihomoravském a Zlínském, v posledních dvou letech také v kraji Plzeňském a Olomouckém.

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2012 až 2017

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Středočeský kraj a Praha, nejnižší Ústecký kraj.

Nejvíce bytů se staví ve Středočeském kraji, Hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji. Tyto kraje se na celorepublikovém počtu bytů dokončených v letech 2012 až 2017 podílejí více než polovinou a na zahájených bytech 47 %. Po

přepočtu na počet obyvatel jsou tyto kraje na špici v intenzitě dokončování bytové výstavby, a to s výrazným náskokem před ostatními kraji. V intenzitě zahajování je v čele Středočeský kraj a za ním s odstupem kraje Jihomoravský, Hlavní město Praha a Plzeňský. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích již třetím rokem rostl počet hostů ubytovaných v HUZ i počet jejich přenocování.

Hospodářský růst a vysoká zaměstnanost patří k faktorům, které napomáhají rozvoji cestovního ruchu. Všechny kraje zaznamenávají již třetím rokem (od roku 2015) rostoucí počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) i jejich přenocování. Ve všech krajích byl tyto tři roky patrný zvyšující se zájem tuzemské klientely – rostl počet hostů i počet přenocování (pouze v roce 2017 počet přenocování v Jihočeském kraji nepatrně poklesl). Počet zahraničních hostů i jejich přenocování meziročně vzrostl napříč všemi regiony až v roce 2017, i když ve většině krajů rostl i v předchozích dvou letech.

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, v přepočtu přenocování na obyvatele vede Karlovarský kraj.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má Hlavní město Praha, které láká zejména cizince. V roce 2017 se na celorepublikové návštěvnosti cizinců podílelo z 65 %, na počtu tuzemských hostů z 11 %. Celkem se v roce 2017 v HUZ Prahy ubytovalo 7,7 mil. návštěvníků. Na 1 tis. obyvatel připadalo v Praze 14,0 tis. noclehů v HUZ. Tato hodnota však v rámci krajů nepředstavuje maximum. Největší počet přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel má jistě i díky lázeňství Karlovarský kraj (17,4 tis. přenocování). S odstupem za nimi následují kraje známé svými rekreačními oblastmi – Královéhradecký (7,4 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský kraj (6,5 a 6,3 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Životní prostředí

Ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesní půdy i zastavěných ploch.

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2017 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 11,5 %). Druhou příčku obsadilo Hlavní město Praha (pokles o 8,9 %), třetí příčka pak patřila Karlovarskému kraji (snížení o 8,7 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán v Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2017 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,8 % a Kraj Vysočina (10,7 %). Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském (téměř o 6 % proti roku 2000).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2017 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15 %; naopak nejmenší podíl měly kraje Pardubický a Středočeský (po 3 %).

Roste podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykázaly v roce 2017 Hlavní město Praha a Karlovarský kraj. Nejmenší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů měl kraj Plzeňský a Středočeský (85 % a 86 %). Ve srovnání let 2012 a 2017 vzrostl podíl obyvatel zásobovaných vodou ve všech krajích ČR, přičemž nejmenší nárůst byl v Jihočeském kraji (o 0,1 procentního bodu), nejvyšší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,2 p. b.).

Nejnižší spotřebu vody na obyvatele mají dlouhodobě domácnosti ve Zlínském kraji.

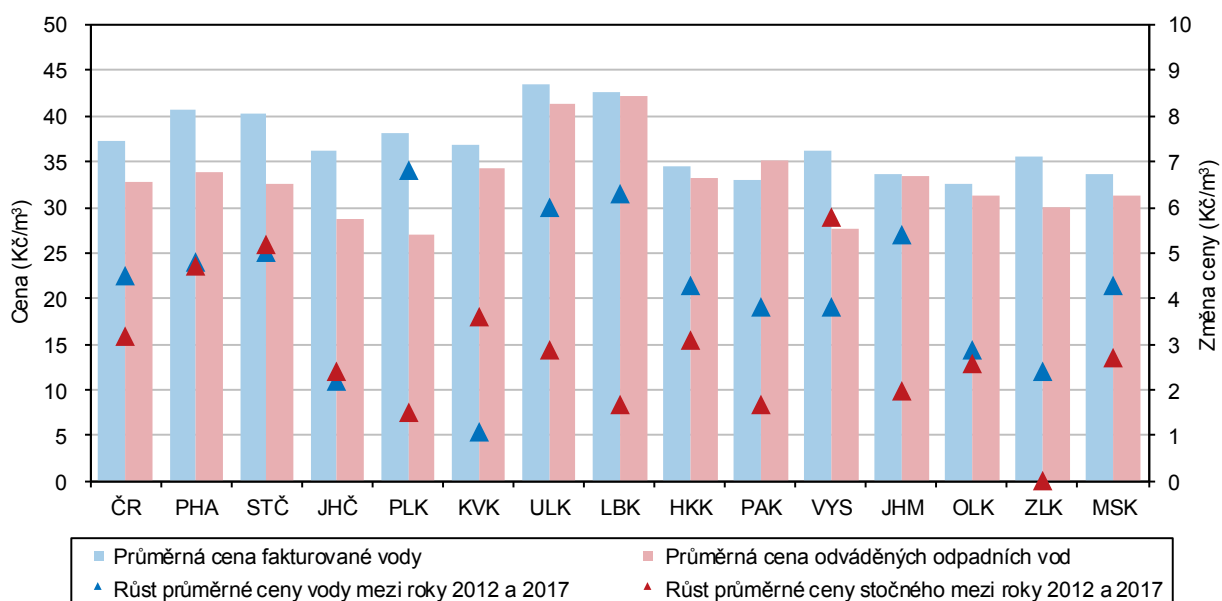
V roce 2017 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v Hl. m. Praze (více než 109 litrů na osobu a den), naproti tomu nejnižší spotřebu – méně než 80 litrů na osobu a den – vykazaly domácnosti ve Zlínském a Pardubickém kraji a v Kraji Vysočina. Oproti roku 2012 pokleslo specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele v polovině krajů, naproti tomu v Ústeckém kraji došlo k jeho růstu o 13 %.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Ústeckém kraji.

Jevem, který je patrný ve většině krajů, je růst ceny vody; nejdražší voda teče z kohoutků v Ústeckém kraji. V roce 2017 zaplatili obyvatelé Ústeckého kraje v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 43,40 Kč, zatímco v celé České republice 37,20 Kč. Oproti průměru republiky byla jednotková cena vody v roce 2017 v Ústeckém kraji vyšší o 6,20 Kč. Nejméně za vodu v loňském roce platili v Olomouckém kraji (32,50 Kč za 1 m³).

Graf 5.5 Průměrná cena fakturované vody a odváděných odpadních vod v krajích v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi krají vřak zůstávají.

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečiřřujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska vřak i nadále zůstávají nejhůře postižená území, která jsou nejbliže stacionárním zdrojům znečiřření. Z krajů jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečiřření nejhůře kraje Ústecký a Moravskoslezský. Při zohlednění mobilních zdrojů se k oběma krajům přiřadilo i Hlavní město Praha a kraj Středočeský a Jihomoravský.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele vzrostla ve vřech krajích.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2012 a 2016 vzrostla ve vřech krajích České republiky, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 87 kg. Nejméně se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýřila v Hlavním městě Praze – o 5 kg na jednoho obyvatele. Ve srovnání let 2015 a 2016 se produkce odpadu na obyvatele zvýřila s různou intenzitou ve vřech krajích, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 48 kg. K nejmenřimu zvýření dořlo v Hlavním městě Praha (o 8 kg) a v kraji Královéhradeckém (o 9 kg).

V Libereckém kraji je produkce komunálního odpadu na obyvatele o čřtvrtinu nižří než v kraji Středočeském.

V České republice bylo v roce 2016 vyprodukováno celkem 3 579,6 tis. tun komunálního odpadu. V přepočtu na jednoho obyvatele činila v roce 2016 produkce komunálního odpadu 339 kg, což bylo o 22 kg více proti předchozřimu roku. V jednotlivých krajích se produkce odpadu na jednoho obyvatele značně

lišila. Rozdíl mezi krajem Středočeským (397 kg), kde byl objem komunálního odpadu na obyvatele nejvyšší, a krajem Libereckým (302 kg), kde byla produkce na obyvatele nejnižší, činil 95 kg.

V roce 2016 poklesl objem investic na ochranu životního prostředí.

Investice na ochranu životního prostředí v České republice rostly od roku 2010 až do roku 2015. V následujícím roce došlo k mezeročnímu snížení investic na území téměř všech krajů republiky. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a kraje Ústecký a Plzeňský. Nejvíce v rámci celé ČR bylo na ochranu životního prostředí v roce 2016 investováno v Ústeckém kraji, a to 6,3 mld. Kč, což představovalo 24,6 % z celkového objemu investic v ČR. Naproti tomu nejméně prostředků na ochranu životního prostředí bylo vynaloženo v Libereckém kraji (441 mil. Kč; tj. 1,7 % z částky za ČR).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly v osmi krajích.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2012 a 2016 celkem v osmi krajích České republiky. Na 1 obyvatele bylo v roce 2016 nejvíce neinvestičních výdajů (podle sídla investora) vynaloženo v Hlavním městě Praze (10 tis. Kč), čtyřikrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
Živé narození mimo manželství (%)															
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
2016	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1	77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4
2017 ²⁾	.	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
2016	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8	82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2
2017 ²⁾	.	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2012	7,37	4,16	6,13	6,37	5,94	8,50	10,46	7,75	6,55	7,03	7,63	8,15	8,93	7,82	9,17
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2012	2,67	1,15	2,07	1,82	1,94	3,28	4,56	2,92	1,90	2,24	2,64	3,03	3,54	2,73	3,85
2013	3,33	1,77	2,65	2,35	2,38	4,04	5,49	3,53	2,55	2,69	3,14	3,68	4,13	3,27	4,88
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	198,5	259,8	218,1	187,9	201,0	174,1	173,2	183,3	192,1	188,1	188,8	195,1	180,2	184,6	179,2
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	220,5	286,5	230,3	208,1	221,0	204,5	193,1	211,3	215,0	209,2	214,5	221,9	199,8	204,0	199,4
2017
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	386,3	807,6	349,5	327,5	347,0	272,4	303,1	300,0	333,4	306,4	324,0	372,1	300,8	324,6	332,8
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,8	937,5	414,4	373,8	422,3	300,9	333,5	352,3	401,1	360,4	373,4	436,4	346,8	391,3	385,2
2017
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2012	99,2	99,7	99,2	100,5	95,9	98,7	99,5	99,8	98,2	93,4	100,2	101,4	99,4	97,5	99,5
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,6	101,0	105,9	102,8	103,2	101,7	99,1	103,9	105,2	100,8	103,3	100,5	102,0	103,3	105,9
2017
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	
2016 ¹⁾	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převahou činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převahou stavební činnosti

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	1,96	0,77	1,95	0,79	0,93	2,83	10,62	0,46	1,06	2,57	0,36	0,29	0,73	1,24	3,77
2013	1,76	1,04	1,92	0,77	0,92	2,87	7,81	0,51	1,01	2,65	0,35	0,31	0,74	1,20	3,66
2014	1,61	0,51	1,81	0,65	0,86	2,88	6,88	0,41	0,86	2,61	0,27	0,27	0,72	1,07	3,46
2015 ¹⁾	1,56	0,50	1,79	0,62	0,86	2,94	6,25	0,47	0,91	2,60	0,29	0,24	0,74	1,07	3,31
2016
2017
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	2,45	13,83	2,59	1,04	1,21	2,51	8,54	1,05	1,34	3,14	1,32	1,77	1,63	1,56	4,43
2013	2,30	13,41	2,37	1,02	1,15	2,21	7,37	1,02	1,37	2,96	1,33	1,70	1,58	1,48	4,47
2014	2,16	12,73	2,35	0,94	1,04	1,96	6,42	0,96	1,31	3,08	1,30	1,65	1,52	1,46	4,18
2015 ¹⁾	2,08	11,83	2,29	0,89	1,04	2,10	5,91	0,96	1,26	2,81	1,23	1,65	1,51	1,45	4,12
2016
2017
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017

1) vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2017

	Měřicí jednotka	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	549 329	548 437	547 563	547 296	548 368	549 643	552 212	554 520
v tom ve věku: 0–14 let		88 130	86 220	84 476	82 758	81 394	79 829	79 367	79 228
15–64 let		381 351	382 132	382 842	383 816	385 321	386 995	388 608	388 434
65 a více let		79 848	80 085	80 245	80 722	81 653	82 819	84 237	86 858
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,3	39,6	39,8	40,1	40,3	40,6	40,7	40,9
Sňatky		2 844	2 731	2 618	2 650	2 706	2 738	2 964	2 738
Rozvody		1 647	1 801	1 661	1 779	1 716	1 692	1 736	1 515
Živě narození	osoby	4 954	4 946	5 093	5 190	5 405	5 491	6 122	6 254
Zemřelí	osoby	5 805	5 713	6 014	5 747	5 708	5 691	5 586	5 526
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-851	-767	-921	-557	-303	-200	536	728
Přistěhovalí	osoby	3 353	4 625	5 301	5 312	6 100	6 787	8 208	6 595
Vystěhovalí	osoby	4 065	4 750	5 254	5 022	4 725	5 312	6 175	5 015
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-712	-125	47	290	1 375	1 475	2 033	1 580
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 563	-892	-874	-267	1 072	1 275	2 569	2 308
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	130,0	135,7	136,2	144,0	154,4	165,1	172,7	184,3
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	277,6	275,3	273,4	268,7	269,8	277,3	276,7	275,9
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	183,4	186,4	189,6	195,0	195,4	190,6	194,8	198,5
Míra ekonomické aktivity	%	60,2	59,6	59,0	57,9	58,0	59,3	58,7	58,2
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	17 433	20 497	22 146	21 277	20 840	18 305	13 681	14 078
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	5,41	4,73	3,52	3,62
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 699	6 725	6 968	7 162	7 631	8 066	8 624	9 523
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,5	4,4
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		15 909	15 933	16 027	16 243	15 924	15 856	16 310	16 813
základních škol		58 594	57 018	55 167	52 793	50 666	48 855	46 937	45 266
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	29 440	29 707	29 538	29 504	29 684	29 551
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	9 632	10 377	11 557	12 520	13 721	14 855	16 063	17 025
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		23,6	24,3	23,2	23,0	21,3	21,0	24,7	22,6
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	115 065	117 378	121 168	130 435	136 437	143 819	157 472	164 061
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,1	100,0	102,3	106,0	105,9	104,0	106,2	103,7
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	909	1 029	1 259	1 257
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 450	116 262	121 334	122 313	123 986	125 433	127 573	130 544
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	.	6 839	8 626	7 533	7 676	8 851	8 695
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	53 815	51 697	50 839	50 676	50 447	49 867	47 757	46 582
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	12 005	10 632	10 864	12 906	10 782	13 378	13 220	11 769
Dokončené byty		1 419	1 671	1 270	1 322	1 423	1 218	1 796	1 919
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	1 016 328	1 009 707	969 591	966 042	972 391	982 077	909 319	902 713
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	280 521	280 258	280 061	279 811	279 532	279 279	279 074	278 792
z toho orná půda		194 498	194 208	193 906	193 636	193 233	192 972	192 678	192 391
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	195 304	195 559	195 758	196 013	196 303	196 560	196 776	197 060
z toho: lesní pozemky		146 856	146 930	147 008	147 070	147 181	147 316	147 382	147 467
zastavěné plochy a nádvoří		9 294	9 306	9 298	9 292	9 273	9 268	9 253	9 259
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	92,5	91,3	98,1	94,6	92,2	92,3	91,2	88,0
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	271	259	257	239	282	279	279	281
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 090	1 313	1 190	1 419	1 602	1 771	1 514	2 395

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
554 402	554 803	⁶⁾ 553 856	552 946	551 909	551 590	551 421	550 804	551 089	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
79 811	80 624	⁶⁾ 81 441	81 789	82 276	82 902	83 557	84 212	84 982	v tom ve věku: 0–14 let
385 465	382 757	⁶⁾ 377 554	372 586	367 934	363 915	359 816	355 420	351 888	15–64 let
89 126	91 422	⁶⁾ 94 861	98 571	101 699	104 773	108 048	111 172	114 219	65 a více let
41,1	41,3	⁶⁾ 41,5	41,8	42,0	42,3	42,5	42,7	42,9	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 421	2 484	2 347	2 337	2 268	2 508	2 465	2 565	2 669	Sňatky
1 597	1 640	1 459	1 354	1 543	1 379	1 360	1 300	1 343	Rozvody
6 261	6 021	5 437	5 467	5 451	5 518	5 582	5 616	5 702	Živě narození
5 911	5 553	5 748	5 825	5 918	5 614	5 836	5 681	5 783	Zemřelí
350	468	-311	-358	-467	-96	-254	-65	-81	Přirozený přírůstek/úbytek
5 086	5 051	4 070	4 278	4 098	4 397	4 506	4 432	5 125	Přistěhovalí
5 554	5 118	4 458	4 830	4 668	4 620	4 421	4 984	4 759	Vystěhovalí
-468	-67	-388	-552	-570	-223	85	-552	366	Přírůstek/úbytek stěhováním
-118	401	-699	-910	-1 037	-319	-169	-617	285	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
190,8	189,4	188,3	192,1	192,6	200,3	209,0	215,0	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
276,0	272,5	271,5	272,6	275,0	272,7	274,5	275,3	278,2	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
199,8	201,7	201,4	199,3	195,4	196,2	193,4	192,2	188,0	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
58,0	57,5	57,4	57,8	58,5	58,2	58,7	58,9	59,7	Míra ekonomické aktivity
22 958	24 048	21 462	24 519	26 966	23 126	17 848	13 389	9 582	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
5,96	6,28	5,68	6,55	7,31	6,36	4,96	3,76	2,72	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
9 932	10 009	10 444	10 667	10 854	10 955	11 221	11 337	11 719	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,5	4,6	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
17 545	18 308	19 036	19 548	19 859	19 986	19 876	19 340	19 222	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
43 879	43 621	43 494	44 065	44 898	46 045	47 126	48 324	48 917	základních škol
29 433	28 429	26 962	25 459	24 197	23 732	23 120	23 008	22 696	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
17 938	18 235	18 330	17 921	17 287	16 076	14 903	13 935	13 374	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
20,6	20,1	19,9	19,5	19,5	18,5	15,6	13,2	13,1	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
162 469	164 504	165 610	165 789	165 696	179 113	187 531	198 785	.	Hrubý domácí produkt
96,2	103,7	101,2	98,2	98,1	103,9	104,1	105,2	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
1 499	1 479	1 679	1 680	1 890	2 054	1 987	1 808	.	Výdaje na výzkum a vývoj
129 399	132 423	134 689	135 372 ⁷⁾	133 970	135 019	136 566	137 930	139 199	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
7 339	7 636	8 444	8 848	9 183	10 210	9 697 ⁸⁾	9 604	.	Produkce zemědělského odvětví
39 227	37 065	40 412	39 753	42 980	43 864	45 300	47 534	49 718	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
12 685	9 761	8 379	10 294	7 704	9 428	12 330	9 932	10 755	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
1 516	1 807	1 320	1 384	1 046	1 035	1 059	1 064	1 215	Dokončené byty
810 136	804 270	825 621 ⁹⁾	968 571	965 416	936 736	1 124 032	1 158 127	1 259 417	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
278 441	278 162	277 926	277 690	277 506	277 229	277 099	276 917	276 799	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
192 025	191 591	191 167	191 019	190 880	190 578	190 135	189 859	189 080	z toho orná půda
197 414	197 699	197 948	198 192	198 375	198 659	198 800	198 983	199 102	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
147 546	147 635	147 731	147 881	147 948	148 017	148 091	148 186	148 277	z toho: lesní pozemky
9 223	9 240	9 252	9 260	9 283	9 295	9 279	9 275	9 264	zastavěné plochy a nádvoří
87,7	86,7	82,7	81,8	78,1	77,6	79,9	79,2	80,2	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
280	267	277	274	275	272	295	304	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 891	1 386	1 959	2 681	2 536	1 839	2 230	1 506	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní výsledky⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	552 946	551 909	551 590	551 421	550 804	551 089
v tom: muži		271 657	271 229	271 147	271 159	270 981	271 430
ženy		281 289	280 680	280 443	280 262	279 823	279 659
z toho cizinci (bez azylantů)		13 269	13 312	13 266	13 683	14 348	15 268
Sňatky		2 337	2 268	2 508	2 465	2 565	2 669
Rozvody		1 354	1 543	1 379	1 360	1 300	1 343
Rozvody na 100 sňatků	%	57,9	68,0	55,0	55,2	50,7	50,3
Živě narození	osoby	5 467	5 451	5 518	5 582	5 616	5 702
z toho mimo manželství	%	43,8	47,1	47,9	49,7	50,7	50,4
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,463	1,493	1,547	1,600	1,648	1,715
Potraty		2 010	1 961	1 946	1 816	1 855	1 729
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 246	1 213	1 293	1 144	1 108	967
Potraty na 100 narozených	%	36,6	35,8	35,2	32,3	32,9	30,2
z toho umělá přerušeni těhotenství		22,7	22,2	23,4	20,4	19,6	16,9
Zemřelí	osoby	5 825	5 918	5 614	5 836	5 681	5 783
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 903	2 909	2 742	2 770	2 632	2 718
novotvary		1 416	1 470	1 434	1 469	1 531	1 432
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-358	-467	-96	-254	-65	-81
Přistěhovalí	osoby	4 278	4 098	4 397	4 506	4 432	5 125
z toho z ciziny		933	634	823	832	952	1 420
Vystěhovalí	osoby	4 830	4 668	4 620	4 421	4 984	4 759
z toho do ciziny		763	741	580	420	435	496
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-552	-570	-223	85	-552	366
z toho s cizinou		170	-107	243	412	517	924
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-910	-1 037	-319	-169	-617	285
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	9,9	9,9	10,0	10,1	10,2	10,4
zemřelí	‰	10,5	10,7	10,2	10,6	10,3	10,5
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,6	-0,8	-0,2	-0,5	-0,1	-0,1
přistěhovalí	‰	7,7	7,4	8,0	8,2	8,0	9,3
vystěhovalí	‰	8,7	8,5	8,4	8,0	9,0	8,6
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-1,0	-1,0	-0,4	0,2	-1,0	0,7
celkový přírůstek/úbytek	‰	-1,6	-1,9	-0,6	-0,3	-1,1	0,5
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	3,3	2,0	2,4	1,8	3,2	2,8
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,8	0,9	1,8	1,3	2,5	1,9
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	81 789	82 276	82 902	83 557	84 212	84 982
%		14,8	14,9	15,0	15,2	15,3	15,4
15–64 let	osoby	372 586	367 934	363 915	359 816	355 420	351 888
%		67,4	66,7	66,0	65,3	64,5	63,9
65 a více let	osoby	98 571	101 699	104 773	108 048	111 172	114 219
%		17,8	18,4	19,0	19,6	20,2	20,7
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	41,8	42,0	42,3	42,5	42,7	42,9
v tom: muži		40,2	40,5	40,7	41,0	41,2	41,4
ženy		43,3	43,5	43,7	43,9	44,2	44,4
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	120,5	123,6	126,4	129,3	132,0	134,4
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	48,4	50,0	51,6	53,3	55,0	56,6
Naděje dožití (dvouleté období) ⁶⁾	roky						
muži při narození		75,6	75,9	76,2	76,6	77,0	77,2
ženy při narození		81,5	81,6	81,8	81,9	82,2	82,4
muži ve věku 65 let		15,8	15,8	16,1	16,6	16,7	16,7
ženy ve věku 65 let		19,2	19,3	19,3	19,4	20,0	20,0

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	471,8	470,3	468,9	467,9	467,6	466,2
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	14,1	12,9	13,7	13,8	14,0	13,6
střední bez maturity	%	37,9	39,0	37,4	36,7	36,2	33,9
střední s maturitou	%	35,1	34,3	34,5	34,7	34,3	36,1
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	13,0	13,8	14,4	14,8	15,4	16,3
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	272,6	275,0	272,7	274,5	275,3	278,2
v tom: zaměstnaní		253,2	252,4	255,9	259,1	264,2	272,0
z toho ženy		112,4	110,0	111,6	114,8	117,9	121,0
nezaměstnaní		19,3	22,5	16,8	15,4	11,2	6,2
z toho ženy		9,4	12,1	8,8	7,9	6,1	3,7
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	199,3	195,4	196,2	193,4	192,2	188,0
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	79,9	81,2	82,6	84,0	83,4	82,9
zaměstnavatelé	%	3,8	3,5	3,2	3,2	2,5	3,0
pracující na vlastní účet	%	15,8	14,7	13,8	12,5	13,9	14,1
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	251,0	247,0	244,4	250,8	256,5	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,7	4,8	4,6	4,3	4,2	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,6	41,1	40,9	41,4	41,6	.
terciární (služby)	%	53,7	54,1	54,4	54,3	54,2	.
Míra ekonomické aktivity	%	57,8	58,5	58,2	58,7	58,9	59,7
v tom: muži		65,6	66,7	66,7	66,5	66,4	67,5
ženy		50,3	50,6	50,1	51,2	51,8	52,2
Míra zaměstnanosti	%	50,3	50,6	50,1	51,2	56,5	58,4
v tom: muži		53,7	53,7	54,6	55,4	64,1	66,4
ženy		61,3	62,2	63,2	63,2	49,2	50,7
Obecná míra nezaměstnanosti	%	7,1	8,2	6,2	5,6	4,1	2,2
v tom: muži		6,6	6,8	5,3	5,0	3,4	1,6
ženy		7,75	9,94	7,32	6,43	4,90	2,94
NEZAMĚŠTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	25 210	27 678	23 866	18 574	14 270	10 483
z toho: ženy		12 065	13 225	11 574	9 156	6 996	5 145
absolventi škol a mladiství		1 717	1 926	1 394	1 114	768	561
osoby se zdravotním postižením		2 520	2 604	2 437	2 309	2 113	1 887
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		6 016	6 442	5 880	5 291	4 519	3 894
dosažitelní		24 519	26 966	23 126	17 848	13 389	9 582
v tom podle věku:							
do 19 let		1 191	1 092	816	658	517	419
20–24 let		3 751	3 968	3 031	2 106	1 429	930
25–34 let		5 636	6 140	5 182	3 868	2 877	2 056
35–44 let		5 681	6 329	5 549	4 329	3 294	2 243
45–54 let		5 154	5 610	5 100	3 971	3 110	2 302
55 a více let		3 797	4 539	4 188	3 642	3 043	2 533
průměrný věk	roky	38,1	39,0	40,2	41,0	41,7	42,6
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		6 520	7 277	6 436	5 297	4 347	3 223
střední bez maturity		11 335	12 153	10 310	7 601	5 714	4 107
střední s maturitou		5 853	6 554	5 600	4 336	3 148	2 372
vyšší odborné vč. nástavbového		227	227	207	175	122	89
vysokoškolské		1 275	1 467	1 313	1 165	939	692
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	7 220	11 282	9 250	7 324	5 486	3 939
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		1 540	2 740	2 480	2 075	1 481	1 111
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		5 680	8 542	6 770	5 249	4 005	2 828
manuální pracovníci	osoby	10 340	14 883	12 657	9 804	7 627	5 558
kvalifikovaní (třídy 6–8)		5 505	8 175	6 189	4 763	3 552	2 401
nekvalifikovaní (třída 9)		4 835	6 708	6 468	5 041	4 075	3 157

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měsíční jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		8 436	7 793	7 007	6 335	5 315	4 412
3–6 měsíců		5 095	5 090	3 914	3 159	2 348	1 837
6–12 měsíců		4 614	5 428	3 730	2 683	2 201	1 587
od 1 roku do 2 let		3 627	4 907	4 007	2 187	1 625	864
více než 2 roky		3 438	4 460	5 208	4 210	2 781	1 783
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 920	6 054	5 700	6 005	6 179	6 720
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	6,55	7,31	6,36	4,96	3,76	2,72
v tom: muži		6,76	7,55	6,46	4,95	3,79	2,75
ženy		6,33	7,07	6,24	4,96	3,72	2,69
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	1,90	2,55	2,53	1,78	1,24	0,75
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	1 121	1 299	2 769	3 932	6 151	8 816
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	22,5	21,3	8,6	4,7	2,3	1,2
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	106 304	106 313	110 491	115 206	118 490	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	192,1	192,6	200,3	209,0	215,0	.
průměr ČR = 100	%	96,8	97,1	97,7	97,8	97,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	23 371	23 639	24 348	25 192	26 578	28 580
v tom: muži		25 471	25 705	26 568	27 457	28 818	31 063
ženy		20 738	20 984	21 610	22 407	23 669	25 185
Medián mezd	Kč	20 958	21 134	21 750	22 521	23 914	25 865
v tom: muži		22 191	22 530	23 380	24 032	25 486	27 611
ženy		19 365	19 510	19 925	20 715	22 055	23 601
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		19 548	19 859	19 986	19 876	19 340	19 222
základních škol		44 065	44 898	46 045	47 126	48 324	48 917
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		25 459	24 197	23 732	23 120	23 008	22 696
vyšších odborných škol (denní studium)		892	884	817	722	643	584
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		17 921	17 287	16 076	14 903	13 935	13 374
s místem výuky v kraji		12 854	12 251	11 169	10 271	9 527	9 059
z toho v prezenčním studiu	%	64,5	65,5	66,7	68,4	68,2	69,3
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	2 883	3 002	2 956	2 714	2 587	2 080
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 545	2 520	2 591	2 507	2 524	.
na 1 000 obyvatel		4,6	4,6	4,7	4,5	4,6	.
Nemocnice						¹²⁾	
lůžka		3 331	3 286	3 170	3 186	3 404	.
případy hospitalizace ⁶⁾	v tis.	107,6	106,8	106,4	106,5	108,6	.
průměrná ošetrovací doba	dny	7,76	7,72	7,65	7,57	7,27	.
využití lůžek	dny	250,4	251,0	256,6	253,0	256,9	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,480	3,655	3,655	4,050	4,274	4,433
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	44,4	42,4	44,2	41,1	40,6	39,8
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁷⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	578,4	577,0	577,0	565,0	541,0	501,5
z toho přídavek na dítě		293,6	288,0	279,0	264,0	244,0	210,6
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	1 780	1 809	1 813	1 809	1 808	1 760,4
z toho přídavek na dítě		176	173	168	159	146	126,3
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 217	3 277	3 285	3 282	3 281	3 195,9

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 355	2 395	2 363	2 364	2 262	2 329
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		23,9	23,5	22,6	21,9	20,3	20,4
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		402	424	532	635	787	773
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		730	706	710	719	705	699
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁸⁾	osoby	130 531	130 580	131 633	133 177	134 327	134 781
z toho ženy		81 312	81 017	81 330	81 946	82 107	81 901
Příjemci starobního důchodu sólo ⁹⁾	osoby	96 763	97 010	98 081	99 714	100 937	101 705
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{8,10)}	osoby	29 764	31 063	32 645	33 988	35 140	36 241
z toho ženy		17 126	17 809	18 644	19 364	19 976	20 532
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	22,8	23,8	24,8	25,5	26,2	26,9
v tom: muži		25,7	26,7	27,8	28,5	29,0	29,7
ženy		21,1	22,0	22,9	23,6	24,3	25,1
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 667	10 854	10 955	11 221	11 337	11 719
v tom: muži		11 713	11 914	12 019	12 304	12 423	12 832
ženy		9 787	9 953	10 044	10 290	10 388	10 734
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	50,9	51,4	50,4	49,8	47,4	45,3
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	829 471	798 926	866 713	944 419	1 048 962	1 171 627
v tom dávky:							
nemocenské		508 196	499 390	567 891	628 959	710 234	797 043
ošetřovné		36 996	43 478	42 548	52 201	58 992	71 897
peněžitá pomoc v mateřství		284 046	255 738	255 829	262 751	279 443	302 410
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		234	321	445	508	293	277
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		10 785	10 787	10 181	8 575	7 286	7 230
na 1 000 obyvatel		19,5	19,5	18,5	15,6	13,2	13,1
Objasněné trestné činy		5 095	5 527	5 740	5 440	4 578	4 654
Hlášené dopravní nehody		4 281	4 164	4 254	4 460	4 774	5 163
na 1 000 obyvatel		7,7	7,5	7,7	8,1	8,7	9,4
Usmrčené osoby při dopravních nehodách	osoby	57	37	35	34	33	24
Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem ¹¹⁾	%	7,7	8,3	7,9	7,4	7,3	6,4
Požáry		813	814	782	1 011	808	687
na 1 000 obyvatel		1,5	1,5	1,4	1,8	1,5	1,2
přímá škoda	mil. Kč	343	67	96	105	60	78

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁵⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů

⁷⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

⁸⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹⁰⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹¹⁾ bodovaní řidiči se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	184 483	185 110	198 157	208 399	221 053	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	98,2	98,1	103,9	104,1	105,2	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	333,4	335,3	359,2	378,0	401,1	.
průměr ČR = 100	%	86,3	86,0	87,6	86,7	88,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	735,1	749,6	810,8	831,1	861,9	.
průměr ČR = 100	%	91,7	92,9	96,0	93,7	94,8	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	165 789	165 696	179 113	187 531	198 785	.
v tom sektory: primární	%	4,8	4,6	4,5	4,0	3,7	.
sekundární	%	43,3	44,7	46,5	46,9	47,8	.
terciární	%	51,9	50,7	49,0	49,1	48,5	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	32 308	31 060	39 680	50 133	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	58,4	56,3	71,9	90,9	.	.
průměr ČR = 100	%	58,3	57,6	69,8	78,8	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracujících v kraji	osoby	250 954	246 954	244 400	250 754	256 464	.
z toho zaměstnanci		210 287	207 993	209 594	218 340	222 930	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	18 760	19 670	20 926	22 589	22 131	24 244
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	18 555	19 038	20 214	21 491	20 006	22 505
z toho: běžné výdaje		15 087	15 238	15 529	16 035	16 736	18 147
kapitálové výdaje		3 468	3 800	4 685	5 455	3 270	4 358
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	30 421	30 973	31 905	32 896	34 422	.
z toho: přímé náklady		21 983	22 322	23 124	23 878	24 942	.
sociální náklady a výdaje		7 985	8 176	8 314	8 590	8 963	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	1 680	1 890	2 054	1 987	1 808	.
z toho: mzdové		891	991	967	1 083	1 050	.
financované z veřejných zdrojů ČR		534	566	566	545	537	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	1 764	1 955	1 796	1 926	1 986	.
z toho výzkumní pracovníci		787	887	846	908	932	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	69,9	71,2	73,7	74,9	76,0	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	67,3	68,9	71,5	73,8	75,4	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA³⁾							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		135 372	133 970	135 019	136 566	137 930	139 199
z toho živnostníci		100 773	93 320	95 802	97 312	98 502	100 820
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		78 161	75 140	72 692	72 381	71 317	72 435
z toho živnostníci		54 237	47 637	48 710	48 884	48 785	49 509
Vzniklé subjekty		4 910	4 450	3 843	4 274	4 178	4 044
z toho živnostníci		3 496	2 974	2 766	2 811	2 769	2 532
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	8 848	9 183	10 210	9 697 ⁸⁾	9 604	.
z toho: rostlinná produkce		5 259	5 410	6 030	5 851 ⁸⁾	6 057	.
živočišná produkce		3 186	3 376	3 649	3 278 ⁸⁾	3 264	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	235 358	236 160	236 079	235 444	233 855	233 447
z toho orná		166 813	167 268	166 287	167 061	167 519	164 964
Sklízeň: obilovin	t	429 583	479 778	563 774	528 837	556 055	503 593
brambor	t	22 962	18 120	23 061	18 578	24 226	22 892
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	100 743	100 588	101 209	103 480	103 473	100 588
prasata	kusy	86 006	85 277	85 541	81 780	79 239	69 037
drůbež	tis. ks	2 271	2 289	2 454	2 532	2 390	2 591
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	12 863	12 893	12 922	13 122	13 923	12 731
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	16 295	16 736	16 165	16 832	15 566	13 011
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	10 861	10 933	9 636	9 760	11 819	11 984
Výroba mléka	tis. l	217 103	218 777	226 596	231 609	236 809	226 456
Snáška konzumních vajec	tis. ks	117 807	151 595	147 903	147 079	155 963	174 006

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	898	959	1 108	854	725	659
Těžba dřeva	m ³ b. k.	827 812	735 739	703 936	695 430	698 535	728 306
z toho nahodilá živelní		174 026	91 589	76 709	116 779	62 507	175 508
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		130	127	125	124	127	129
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	112 920 2 841	130 802 3 043	142 922 3 258	142 841 3 153	152 535 3 209	173 980 3 499
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	39 753	42 980	43 864	45 300	47 534	49 718
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	24 100	25 498	26 269	26 679	27 778	29 503
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	968	1 043	1 078	1 044	1 183	1 278
podíl na ČR	%	1,1	1,2	1,3	1,2	1,4	1,5
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	3 428	3 369	3 175	3 259	3 404	3 527
podíl na ČR	%	4,9	4,8	5,7	5,8	5,9	6,0
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 718,6	1 683,7	1 625,3	1 637,1	1 675,1	1 717,6
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	338 024	332 146	295 309	303 667	325 845	351 063
podíl na ČR	%	4,2	4,1	4,2	4,1	4,0	4,2
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	1 076,8	1 045,9	858,2	912,3	990,5	1 037,7
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾		26	19	20	18	21	20
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč tis. Kč	3 795 1 162	2 353 1 374	2 404 1 325	2 730 1 853	2 554 1 598	2 613 1 742
na 1 zaměstnance							
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	3 267	1 713	1 815	1 473	1 598	1 500
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	25 575	23 116	24 294	24 584	25 444	26 846
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁷⁾	mil. Kč	10 294	7 704	9 428	12 330	9 932	10 755
z toho pro veřejné zadavatele		3 488	2 790	3 728	4 968	3 374	4 406
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	13 250	8 984	11 343	9 326	13 271	20 748
z toho: budov (bytových a nebytových)		8 864	6 034	8 666	7 057	9 333	12 130
na ochranu životního prostředí		1 378	896	775	676	898	980
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 734	2 315	3 128	2 712	3 423	5 209
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 216	1 061	935	874	1 301	1 428
z toho v nových rodinných domech		700	573	558	534	684	866
Dokončené byty		1 384	1 046	1 035	1 059	1 064	1 215
z toho v nových rodinných domech		943	817	777	764	694	664
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 840	33 017	33 173	34 238	35 389	36 295
v novém bytovém domě	Kč	39 514	71 168	28 824	32 275	28 071	27 874
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		251 373	251 783	256 020	269 977	279 591	.
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		1 126	1 116	1 034	1 055	1 036	1 040
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		51 972	51 266	47 866	49 628	49 386	50 867
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	969	965	937	1 124	1 158	1 259
z toho ze zahraničí		230	231	219	256	268	282
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,5	4,3	4,3	4,2	4,2	4,3
z toho hostů ze zahraničí		4,5	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)

3) vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

4) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

5) od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

6) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

7) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

8) semidefinitivní výsledky

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	277 690	277 506	277 229	277 099	276 917	276 799
z toho: orná půda		191 019	190 880	190 578	190 135	189 859	189 080
zahrady a ovocné sady		15 994	15 945	15 927	15 927	15 892	15 934
trvalé travní porosty		70 675	70 679	70 722	71 036	71 165	71 784
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	198 192	198 375	198 659	198 800	198 983	199 102
z toho: lesní pozemky		147 881	147 948	148 017	148 091	148 186	148 277
zastavěné plochy a nádvoří		9 260	9 283	9 295	9 279	9 275	9 264
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	93,3	94,3	93,8	94,4	94,9	94,5
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	81,8	78,1	77,6	79,9	79,2	80,2
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	30,3	31,3	31,9	32,6	34,2	34,6
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	30,1	31,2	31,7	32,6	33,1	33,2
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	75,8	76,5	77,1	78,1	78,5	79,8
na kanalizaci s koncovou ČOV		69,3	70,4	71,3	73,1	73,2	74,0
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	93,4	93,5	94,1	95,2	95,0	94,8
Čistírný odpadních vod (ČOV)		127	131	139	132	129	131
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	227 216	224 820	224 979	226 115	229 059	230 592
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	7 650	7 232	7 679	9 905	9 516	9 256
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,62	0,62	0,55	0,54	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,54	0,55	0,48	0,47	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,08	0,08	0,08	0,07	.	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	1,06	1,01	0,86	0,91	.	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		1,06	1,01	0,86	0,90	.	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,34	1,37	1,31	1,26	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,39	0,44	0,45	0,42	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,95	0,92	0,85	0,84	.	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	5,47	5,47	4,69	4,93	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		4,39	4,47	3,78	3,96	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,08	1,00	0,91	0,97	.	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	376 952	403 149	424 812	590 596	495 272	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	157 577	162 929	171 316	185 287	216 318	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	97 441	88 320	117 599	114 244	105 942	.
stavebnictví	t	88 517	124 096	109 860	267 611	146 770	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	681	730	770	1 071	899	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	274	275	272	295	304	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	17,1	17,1	17,0	15,7	16,1	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	46,9	47,0	46,4	46,4	49,1	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 681	2 536	1 839	2 230	1 506	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 041,9	2 190,5	997,9	1 110,9	794,6	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,4	6,2	6,1	5,3	5,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	26,2	20,8	50,0	52,7	30,8	.
nakládání s odpady	%	14,3	13,6	32,9	33,7	52,1	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 352,4	2 257,6	3 428,6	3 584,7	3 770,7	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,2	1,7	0,9	1,0	0,8	.
nakládání s odpadními vodami	%	22,1	19,9	14,5	14,4	14,3	.
nakládání s odpady	%	71,2	73,0	76,8	79,0	80,1	.

¹⁾ v roce 2015 vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)²⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2012 a 2017

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ							
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2012	552 946	162 689	79 314	111 874	79 169	119 900
	2017	551 089	163 520	79 632	110 420	78 979	118 538
z toho cizinci (bez azylantů)	2012	13 269	4 525	1 937	2 433	1 520	2 854
	2017	15 268	5 446	2 201	2 785	1 741	3 095
v tom ve věku (%):							
0–14 let	2012	14,8	14,4	14,7	15,1	15,3	14,8
	2017	15,4	15,4	15,4	15,4	15,9	15,2
15–64 let	2012	67,4	66,9	67,8	66,8	67,8	68,0
	2017	63,9	63,5	64,3	63,6	64,3	64,0
65 a více let	2012	17,8	18,7	17,6	18,0	17,0	17,2
	2017	20,7	21,1	20,3	21,0	19,8	20,8
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2012	41,8	42,3	41,8	41,7	41,1	41,6
	2017	42,9	43,1	42,9	43,0	42,3	42,9
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2012	120,5	130,1	119,8	119,2	111,1	116,0
	2017	134,4	137,4	131,8	136,3	124,6	137,0
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2012	48,4	49,5	47,6	49,7	47,6	47,0
	2017	56,6	57,6	55,5	57,2	55,6	56,2
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-0,6	0,1	-2,0	-1,1	-0,5	-0,5
	2017	-0,1	0,3	0,0	0,1	0,4	-1,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2012	-1,0	-0,9	-2,7	-1,9	1,5	-0,8
	2017	0,7	1,3	1,7	-1,0	2,2	-0,4
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-1,6	-0,8	-4,7	-3,0	1,0	-1,3
	2017	0,5	1,5	1,7	-0,9	2,6	-1,8
Naděje dožití při narození (v období 2013–2017)							
muži		.	77,4	76,3	77,0	76,5	75,5
ženy		.	82,7	82,0	82,1	81,9	81,6
SOCIÁLNÍ VÝVOJ							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2012	25 210	7 370	3 374	4 798	3 216	6 452
	2017	10 483	3 662	1 154	2 520	750	2 397
z toho (%):							
ženy	2012	47,9	47,8	48,3	47,2	51,6	46,4
	2017	49,1	47,5	49,9	45,9	56,8	52,1
absolventi škol a mladiství	2012	6,8	6,2	7,9	6,8	7,5	6,6
	2017	5,4	5,8	5,9	4,1	5,5	5,7
osoby se zdravotním postižením	2012	10,0	10,2	8,7	9,5	10,5	10,5
	2017	18,0	17,5	19,8	14,7	23,2	19,7
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2012	23,9	20,5	27,8	24,4	26,9	23,7
	2017	37,1	32,9	43,2	38,1	46,7	36,7
dosažitelní	2012	97,3	96,7	98,5	95,3	97,6	98,5
	2017	91,4	86,6	93,1	93,6	92,0	95,5
ve věku do 24 let	2012	19,6	19,2	18,2	20,6	19,7	20,1
	2017	12,9	12,8	12,1	13,4	12,1	13,0
ve věku 55 a více let	2012	15,1	14,8	16,3	13,8	14,8	15,7
	2017	24,2	22,3	26,5	21,5	30,5	26,7
evidovaní 12 a více měsíců	2012	28,0	30,2	27,9	24,6	20,7	31,7
	2017	25,3	28,3	19,6	24,2	14,3	28,0

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2012 a 2017

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2012	6,55	6,51	6,13	6,08	5,84	7,76
	2017	2,72	3,05	2,10	3,35	1,36	3,01
v tom: muži	2012	6,76	6,83	6,14	6,42	5,59	8,17
	2017	2,75	3,27	2,08	3,60	1,16	2,80
ženy	2012	6,33	6,20	6,12	5,74	6,10	7,34
	2017	2,69	2,83	2,12	3,10	1,57	3,24
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2012	1,90	2,05	1,75	1,58	1,24	2,51
	2017	0,75	1,00	0,44	0,87	0,21	0,88
Lékaři na 1 000 obyvatel	2012	4,6	7,6	3,4	3,2	2,8	3,8
	2016	4,6	7,1	3,9	3,3	3,0	3,7
Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti	2012	3,480	3,037	3,543	3,689	3,512	4,082
	2017	4,433	4,003	4,718	4,985	4,236	4,673
Průměrná doba trvání 1 případu dočasně pracovní neschopnosti	2012	44,4	43,2	42,6	42,7	43,7	50,8
	2017	39,8	39,8	40,8	39,9	34,0	44,4
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2012	23,9	16,0	29,4	30,6	26,4	23,7
	2016	20,3	15,6	25,1	24,8	23,3	19,9
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2012	10 667	10 960	10 463	10 406	10 617	10 682
	2017	11 719	12 047	11 511	11 415	11 680	11 718
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2012	22,8	18,0	23,1	30,8	24,0	20,7
	2017	26,9	21,3	28,6	35,5	28,6	24,2
v tom: muži	2012	25,7	20,4	27,1	33,7	27,1	23,1
	2017	29,7	23,8	32,5	38,1	31,5	26,4
ženy	2012	21,1	16,6	20,8	29,0	22,0	19,2
	2017	25,1	19,8	26,0	33,7	26,6	22,8
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2012	19,5	20,6	19,8	19,7	14,6	20,9
	2017	13,1	12,8	12,6	14,2	10,9	14,4
z toho násilné a mravnostní	2012	1,4	1,2	1,5	1,9	0,8	1,5
	2017	1,3	0,9	1,6	1,6	1,1	1,5
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2012	7,7	9,4	7,9	6,8	6,1	7,4
	2017	9,4	10,6	9,0	8,1	8,2	9,8
EKONOMICKÝ VÝVOJ							
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.)	2013	169,1	172,2	174,2	164,6	157,7	173,1
	2017	182,9	186,3	186,1	181,8	170,9	185,3
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2013	86,3	90,9	86,4	83,5	77,7	88,4
	2017	89,8	94,3	90,2	86,7	80,6	92,5
subjekty vzniklé v roce	2013	5,4	5,6	5,4	5,0	5,1	5,6
	2017	4,6	4,6	4,8	4,5	4,1	4,8
Stavební práce "S" podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2012	18,6	24,4	16,4	11,8	11,3	23,4
	2017	19,5	29,9	13,6	13,8	17,7	15,8
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2012	2,2	3,4	2,0	1,5	2,0	1,5
	2017	2,6	3,3	2,0	1,8	3,5	2,1
dokončených	2012	2,5	3,0	2,0	2,3	2,5	2,4
	2017	2,2	2,8	1,4	2,0	2,5	1,9

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2012 a 2017

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2012	51 972	3 512	6 002	6 210	6 101	30 147
	2017	50 867	3 438	6 743	5 284	5 999	29 403
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	93,9	21,6	75,5	55,4	77,1	251,4
	2017	92,3	21,0	84,8	47,8	76,1	247,8
hosté (tis. osob)	2012	968,6	101,3	121,1	96,1	101,8	548,4
	2017	1 259,4	114,6	149,6	133,7 ⁹⁾	134,4 ⁹⁾	727,1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):							
orná půda	2012	40,1	58,8	51,8	39,6	32,2	23,8
	2017	39,7	58,6	51,8	38,8	31,8	23,2
zastavěné plochy a nádvoří	2012	1,9	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
	2017	1,9	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
Měrné emise ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3; t/km ²):							
tuhé znečišťujících látek ⁸⁾	2012	0,39	0,25	0,33	0,38	0,37	0,56
	2015	0,31	0,24	0,30	0,33	0,42	0,27
oxid siřičitý	2012	1,06	0,48	0,41	1,45	1,21	1,59
	2015	0,90	0,40	0,38	1,13	1,30	1,20
oxidy dusíku	2012	0,39	0,25	0,22	0,41	0,44	0,58
	2015	0,42	0,28	0,21	0,38	0,54	0,62
oxid uhelnatý	2012	4,39	3,70	4,73	5,47	4,66	3,62
	2015	3,96	3,28	4,22	4,92	4,30	3,29

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s hlavní činností stavebnictví

⁸⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC (těkavých organických látek) ze stavebních činností, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

